

မြေစေတီတော်

သုတ်ဓမ္မာဝဂ္ဂပါဠိ

ဣန္ဒြေသုတ်၊ ဗိဘန္ဓဝါး၊ ဖြစ်စေကာ
ဦးဆေး၊ ဒေါဝန်း၊ ဝန်းလွင်-နှင့်

ဣန္ဒြေသုတ်၊ ညီအကိုဖြစ်သူ
ဆောင်ရွက်ချက်၊ ဆေး-အေးရည်စူး၍

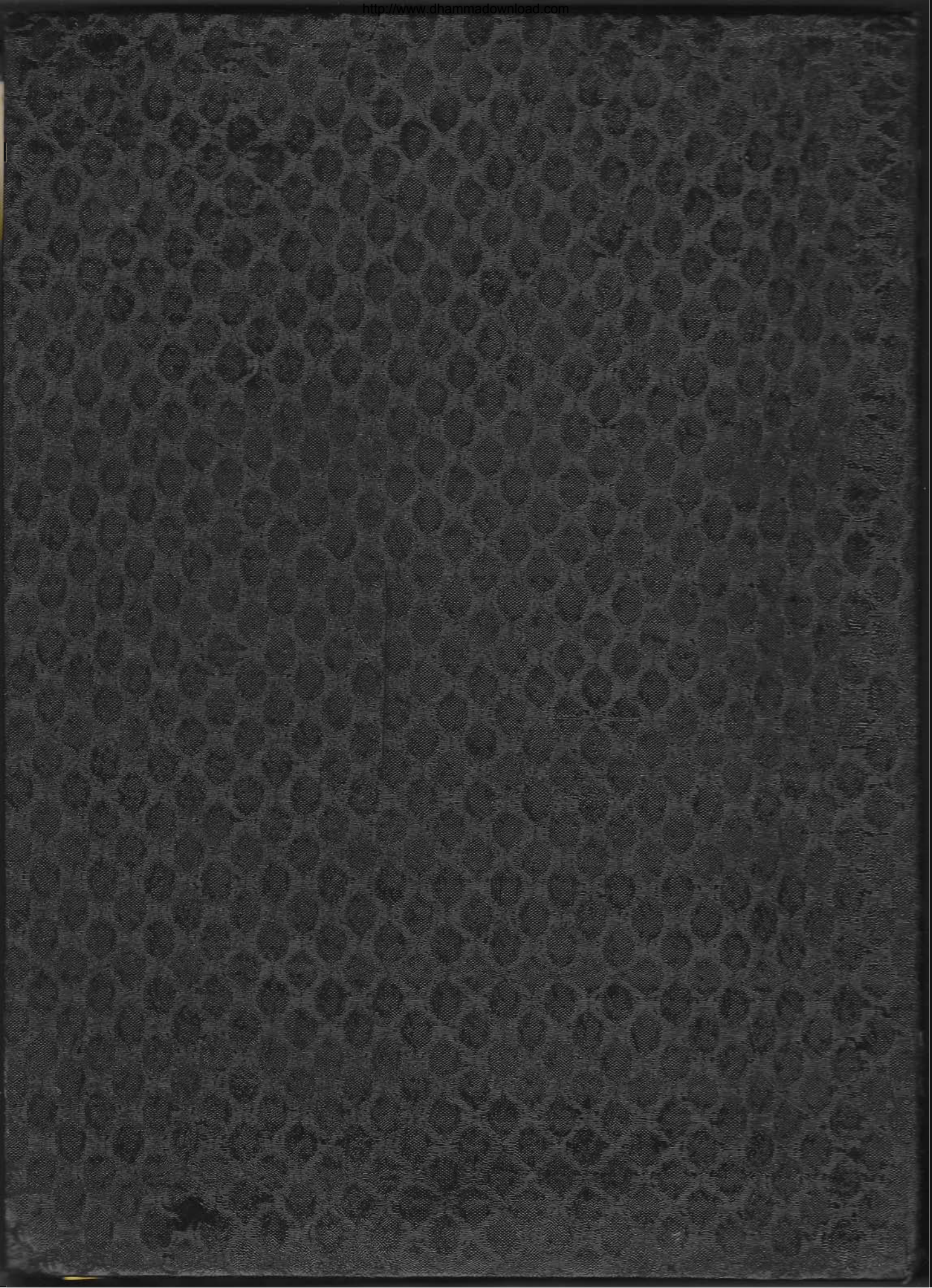
သားကြီး-ကိုဝင်းထွန်းလင်း
ဆေးပြုပါတာ (ဆေး-တုတ်)

သားငယ်၊ ကိုအောင်ပြည့်စုံဆေး (ဆေး-စက်ခဲ)

မိသားစု၊ တေခင်းမှ

၁၃၇၂-ခုနှစ်

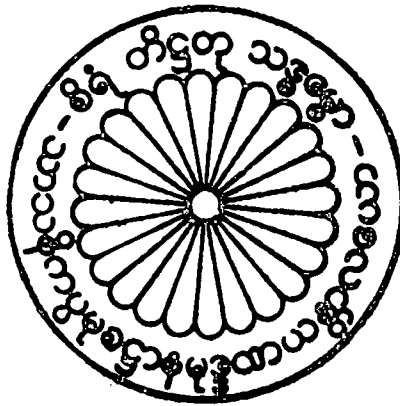
သုတ်ဓမ္မာဝဂ္ဂပါဠိ

ဆဋ္ဌသင်္ဂဟိတိရိယံ

သုတ္တန္တပိရိယကေ ဒိဃနိကာယေ

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
ဗုဒ္ဓတယန္တရယေ ဗုဒ္ဓါနိကာယာ

ဗုဒ္ဓဝဿေ-၂၅၄၅

မရမ္မဝဿေ- ၁၃၆၃

၂၀၀၂

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

အကြိမ်	အုပ်ရေ	စုနှစ်
ပထမ	၃၀၀၀	၁၉၅၃
ဒုတိယ	၅၀၀၀	၁၉၅၄
တတိယ	၃၀၀၀	၁၉၅၈
စတုတ္ထ	၃၀၀၀	၁၉၇၂
ပဉ္စမ	၅၀၀၀	၁၉၉၁
ဆဋ္ဌမ	၅၀၀၀	၁၉၉၃
သတ္တမ	၅၀၀၀	၁၉၉၇
အဋ္ဌမ	၅၀၀၀	၁၉၉၉
နဝမ	၃၀၀၀	၂၀၀၂

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်တွင်
ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးညွန့်မောင်
(မှတ်ပုံတင်အမှတ်-၅၂၄/၀၂၄၀၅) က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

THE PĀLI ALPHABET IN BURMESE AND ROMAN CHARACTERS

VOWELS

အ a အာ ā ခ i ခြိ ī ဥ u ဥိ ū ဧ e ဩ o

CONSONANTS WITH VOWEL "A"

က ka	ခ kha	ဂ ga	ဃ gha	င ṅa
စ ca	ဆ cha	ဇ ja	ဈ jha	ည ṇa
တ ta	ထ tha	ဒ da	ဌ dha	ဏ ṇa
ပ pa	ဖ pha	ဗ ba	ဗှ bha	မ ma

ယ ya ရ ra လ la ဝ va သ sa ဟ ha ခ္ဃ ja ' ṃ

VOWELS IN COMBINATION

က ka	ကာ kā	ကိ ki	ကိ kī	ကု ku	ကု kū	ကေ ke	ကော ko
ခ kha	ခါ khā	ခိ khi	ခိ khī	ခု khu	ခု khū	ဧ khe	ဧါ kho

CONJUNCT-CONSONANTS

ကက kka	ခ ခိ ṅca	ဃ သာ dva	မ မာ mba
ကက kkhā	ခ ခိ ṅcha	ဈ သာ dhya	မ မာ mbha
ကျ က ya	ခ ခိ ṅja	ဇ သာ dhva	မ မာ mma
ကြ က ri	ခ ခိ ṅjha	န သာ nta	မ မာ mya
ကလ က la	န တာ tta	န သာ ntva	မ မာ mha
ကွ က va	န တာ ttha	န သာ nthā	ယ ယ ya
ခ က ya	ဒ သာ dda	န သာ nda	ယ ယ ya
ခ က ya	ဒ သာ ddha	န သာ ndra	လ လ la
ဂ ဂ ga	ဇ ဇာ tta	န သာ ndha	လ လ la
ဂ ဂ ga	ဇ ဇာ ttha	န သာ nna	လ လ la
ဂ ဂ ga	ဇ ဇာ ṇda	န သာ nya	လ လ la
ဂ ဂ ga	ဇ ဇာ ṇha	န သာ nha	လ လ la
ဂ ဂ ga	ဇ ဇာ ṇha	န သာ ppa	လ လ la
ဂ ဂ ga	ဇ ဇာ ṇha	န သာ ppha	လ လ la
ဂ ဂ ga	ဇ ဇာ ṇha	န သာ pya	လ လ la
ဂ ဂ ga	ဇ ဇာ ṇha	န သာ pla	လ လ la
ဂ ဂ ga	ဇ ဇာ ṇha	န သာ bba	လ လ la
ဂ ဂ ga	ဇ ဇာ ṇha	န သာ bbha	လ လ la
ဂ ဂ ga	ဇ ဇာ ṇha	န သာ bya	လ လ la
ဂ ဂ ga	ဇ ဇာ ṇha	န သာ bra	လ လ la
ဂ ဂ ga	ဇ ဇာ ṇha	န သာ mpa	လ လ la
ဂ ဂ ga	ဇ ဇာ ṇha	န သာ mpha	လ လ la

၁-1=a; ၂-i; ၃-i; ၄-u; ၅-u; ၆-e; ၇-e; ၈-e; ၉-o

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

[၁]

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

မာတိကာ			စိန့်
	၃-မဟာဝဂ္ဂနိဗ္ဗာနသုတ္တ		
ဝဿကာရဗြာဟ္မဏ			၆၁
ရာဇအပရိဟာနိယဓမ္မ			၆၂
ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မ			၆၄
သာရိပုတ္တသီဟနာဒ			၆၉
ဒုဿီလအာဒီနဝ			၇၁
သီလဝန္တအာနိသံသ			၇၃
ပါဠိလိပုတ္တနဂရမာပန			၇၄
အရိယသစ္စကထာ			၇၆
အနာဝတ္တိဓမ္မသမ္ဗောဒိပရာယဏ			၇၇
ဓမ္မာဒါသဓမ္မပရိယာယ			၇၉
အဓမ္မပါလီဂဏိကာ			၈၁
ဝေဠုဝဂါမဝဿူပဂမန			၈၄
နိမိတ္တောဘာသကထာ			၈၆
မာရယာစနကထာ			၈၇
အာယုသင်္ခါရဩဿဇ္ဇန			၈၉
မဟာဘူမိစာလဟေတု			၉၀
အဋ္ဌပရိသာ			၉၁
အဋ္ဌအဘိဘာယတန			၉၂
အဋ္ဌဝိမောက္ခ			၉၄
အာနန္ဒယာစနကထာ			၉၆
နာဂါပလောကီတ			၁၀၁
စတုမဟာပဒေသကထာ			၁၀၂
ကမ္မာရပုတ္တစုန္ဒဝတ္ထု			၁၀၅
ပါနီယာဟရဏ			၁၀၆
ပုက္ကသမဇ္ဈပုတ္တဝတ္ထု			၁၀၈
ယမကသာလာ			၁၁၃
ဥပဝါဏတ္ထေရ			၁၁၄

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

[၈]

မာတိကာ			ပိုဒ်
စတုသံဝေဇနီယဌာန			၁၁၆
အာနန္ဒပုစ္ဆာကထာ			၁၁၆
ထူပါရဟပုဂ္ဂလ			၁၁၇
အာနန္ဒအတ္ထရိယဓမ္မ			၁၁၈
မဟာသုဒဿနသုတ္တဒေသနာ			၁၂၁
မလ္လာနံ ဝန္တနာ			၁၂၂
သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထု			၁၂၃
တထာဂတပစ္ဆိမဝါစာ			၁၂၆
ပရိနိဗ္ဗုတကထာ			၁၂၈
ဗုဒ္ဓသရီရပူဇာ			၁၃၁
မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု			၁၃၃
သရီရဓာတုဝိဘဇန			၁၃၅
ဓာတုထူပပူဇာ			၁၃၇

၄-မဟာသုဒဿနသုတ္တ

ကုသာဝတီ ရာဇဓာနီ			၁၃၉
စက္ကရတန			၁၄၁
ဟတ္ထိရတန			၁၄၂
အဿရတန			၁၄၃
မဏိရတန			၁၄၃
ဇုတ္တိရတန			၁၄၃
ဂဟပတိရတန			၁၄၄
ပရိဏာယကရတန			၁၄၄
စတုဇ္ဈိသမန္တာဂတ			၁၄၅
ဓမ္မပါသာဒပေါက္ခရဏီ			၁၄၆
ဈာနသမ္ပတ္တိ			၁၅၂
စတုရာသီတိနဂရသဟဿာဒိ			၁၅၃
သုဘဒ္ဒါဒေဝိဥပသင်္ကမန			၁၅၄
ဗြဟ္မလောကူပဂမ			၁၅၉

[ခ]

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

မာတိကာ

၅-ဇနဝသဘသုတ္တ

ပိုဒ်

နာတိကိယာဒိဗျာကရဏ		၁၆၂
အာနန္ဒပရိကထာ		၁၆၃
ဇနဝသဘယက္ခ		၁၆၆
ဒေဝသဘာ		၁၆၈
သနက္ခမာရကထာ		၁၆၉
ဘာဝိတဗ္ဗိပ္ပါဒ		၁၇၂
တိဝိသြေကာသာမိဂမ		၁၇၃
စတုသတိပဋ္ဌာန		၁၇၄
သတ္တသမာဓိပရိက္ခာရ		၁၇၅

၆-မဟာဂေါရိန္ဒသုတ္တ

ဒေဝသဘာ		၁၇၈
အဋ္ဌယထာဘုစွဝဏ္ဏ		၁၇၉
သနက္ခမာရကထာ		၁၈၂
အဋ္ဌယထာဘုစွဝဏ္ဏ		၁၈၄
ဂေါရိန္ဒမြာဟူဏဝတ္ထု		၁၈၆
မဟာဂေါရိန္ဒဝတ္ထု		၁၈၆
ရဇ္ဇသံဝိဘဇန		၁၈၇
ကိတ္တိသဒ္ဓအဗ္ဗါဂမန		၁၉၀
မြဟူနာသာကစ္ဆာ		၁၉၃
ရေဏုရာဇအာမန္တနာ		၁၉၅
ဆခတ္တိယအာမန္တနာ		၁၉၆
မြာဟူဏမဟာသာလာဒီနိအာမန္တနာ		၁၉၉
ဘရိယာနိအာမန္တနာ		၁၉၉
မဟာဂေါရိန္ဒပဗ္ဗဇ္ဇာ		၂၀၀

၇-မဟာသမေယသုတ္တ

ဒေဝတာသန္နိပါတ		၂၀၄
---------------	-------	-----

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

[၁]

မာတိကာ

ပိုဒ်

၈-သက္ကပဋ္ဌသုတ္တ

ပဉ္စသိခဂီတဂါထာ			၂၁၂
သက္ကပဋ္ဌသမ္ဘိမ			၂၁၄
ဂေါပကဝတ္ထု			၂၁၆
ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန			၂၂၁
ပါတိမောက္ခသံဝရ			၂၂၃
ဣန္ဒြိယသံဝရ			၂၂၄
သောမနဿပဋိလာဘကထာ			၂၂၇

၉-မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တ

ဥဒ္ဓေသ			၂၃၁
ကာယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗ			၂၃၁
ကာယာနုပဿနာ ဣရိယာပထပဗ္ဗ			၂၃၂
ကာယာနုပဿနာ သမ္မဇာနပဗ္ဗ			၂၃၃
ကာယာနုပဿနာ ပဋိက္ခလမနသိကာရပဗ္ဗ			၂၃၃
ကာယာနုပဿနာ ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗ			၂၃၄
ကာယာနုပဿနာ နဝသိဝထိကပဗ္ဗ			၂၃၅
ဝေဒနာနုပဿနာ			၂၃၆
စိတ္တာနုပဿနာ			၂၃၇
ဓမ္မာနုပဿနာ နိဝရဏပဗ္ဗ			၂၃၈
ဓမ္မာနုပဿနာ ခန္ဓပဗ္ဗ			၂၃၉
ဓမ္မာနုပဿနာ အာယတနပဗ္ဗ			၂၄၀
ဓမ္မာနုပဿနာ ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ			၂၄၁
ဓမ္မာနုပဿနာ သစ္စပဗ္ဗ			၂၄၃
ဒုက္ခသစ္စနိဋ္ဌေသ			၂၄၃
သမုဒယသစ္စနိဋ္ဌေသ			၂၄၆
နိရောဓသစ္စနိဋ္ဌေသ			၂၄၇
မဂ္ဂသစ္စနိဋ္ဌေသ			၂၄၉

[၈]

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

မာတိကာ			ပိုဒ်
	၁၀-ပါယာသိသုတ္တ		
ပါယာသိရာဇညဝတ္ထု			၂၅၃
နတ္ထိကဝါဒ			၂၅၅
စန္ဒိမသုရိယဥပမာ			၂၅၅
စောရဥပမာ			၂၅၆
ဂူထကူပပုရိသဥပမာ			၂၅၉
တာဝတိံသဒေဝဥပမာ			၂၆၁
ဇစ္ဆန္ဒဥပမာ			၂၆၂
ဂမ္ဘီနီဥပမာ			၂၆၃
သုပိနကဥပမာ			၂၆၅
သန္တက္ကအယောဂုဋ္ဌဥပမာ			၂၆၆
သင်္ခမဥပမာ			၂၆၈
အဂ္ဂိကဇဋိလဥပမာ			၂၇၀
ဒွေသတ္တဝါဟဥပမာ			၂၇၂
ဂူထဘာရိကဥပမာ			၂၇၅
အက္ခရုတ္တကဥပမာ			၂၇၆
သာဏဘာရိကဥပမာ			၂၇၇
သရဏဂမန			၂၇၉
ယညကထာ			၂၇၉
ဥတ္တရမာဏဝဝတ္ထု			၂၈၀
ပါယာသိဒေဝပုတ္တ			၂၈၁
ဥဒ္ဓါနဂါထာ			၂၈၃

မဟာဝဂ္ဂပါဠိမာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒီဃနိကာယ

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-မဟာပဇီနသုတ္တ

ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တကထာ

၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထဝိဇ္ဇိကဿ အာရာမေ ကရေရိက္ခန္ဓိကာယံ။ အထ ခေါ သမ္ပဟုလာနံ ဘိက္ခုနံ ပစ္စာဘတ္တံ ဝိဇ္ဇာပါတပဋိက္ခန္ဓာနံ ကရေရိမဏ္ဍလမာဠော သန္ဓိသိန္ဓာနံ သန္ဓိပတိတာနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာ ဓမ္မိ ကထာ ဥဒပါဒိ “ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော”တိ။

၂။ အသောသိ ခေါ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ တေသံ ဘိက္ခုနံ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ကရေရိမဏ္ဍလမာဠော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “ကာယနုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ၊ ကာ ဝ ပန ဝေါ အန္တရာကထာ ဝိပူကတာ”တိ။

ဧဝံ ပုတ္တေ တေ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါရုံ “ဣဓ ဘန္တေ အမှာကံ ပစ္စာဘတ္တံ ဝိဇ္ဇာပါတပဋိက္ခန္ဓာနံ ကရေရိမဏ္ဍလမာဠော သန္ဓိသိန္ဓာနံ သန္ဓိပတိတာနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာ ဓမ္မိ ကထာ ဥဒပါဒိ “ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော”တိ။ အယံ ခေါ နော ဘန္တေ အန္တရာကထာ ဝိပူကတာ။ အထ ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော”တိ။

၃။ ဣစ္ဆေယျာယ နော တုမှေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိ^၁ ကထံ သောတုန္တိ။ တေဿ ဘဂဝါ ကာလော၊ တေဿ သုဂတ ကာလော၊ ယံ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိ^၂ ကထံ ကရေယျ၊ ဘဂဝတော သုတ္တာ^၃ ဘိက္ခု။ ဓာရေဿန္တိတိ၊ တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ သုဏာယ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ ဘာသိဿာမီတိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ တေဒဝေါ—

၄။ ဣတော သော ဘိက္ခဝေ ကေနုဂုတိကပ္ပေ^၁ ယံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဣတော သော ဘိက္ခဝေ ကေတိ^၂သေ ကပ္ပေ^၃ ယံ သိဒ္ဓိ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ တသ္မိညေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ကေတိ^၄သေ ကပ္ပေ ဝေဿဘူ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဣမသ္မိညေဝ^၅ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဣမသ္မိညေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကောဏာဂမနော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဣမသ္မိညေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကဿပေါ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဣမသ္မိညေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘဒ္ဒကပ္ပေ အဟံ တေရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော။

၅။ ဝိပဿီ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ သိဒ္ဓိ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ဝေဿဘူ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ကကုသန္ဓော ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ မြာဟုဏော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ မြာဟုဏကုလေ ဥဒပါဒိ။ ကောဏာဂမနော ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ မြာဟုဏော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ မြာဟုဏကုလေ ဥဒပါဒိ။ ကဿပေါ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ မြာဟုဏော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ မြာဟုဏကုလေ ဥဒပါဒိ။ အဟံ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥပ္ပန္နော။

၁-ဘဂဝတော ဝေနံ သုတ္တာ (သု) ၂-ကေနုဂုတိကပ္ပေါ (သိ)၊ ကေနုဂတော ကဓပေါ (သု၊ ကံ၊ ဣ)
၃-ကေတိသကပ္ပေါ (သိ)၊ ကေတိသော ကပ္ပေါ (သု၊ ကံ၊ ဣ) ၄-ဣမသ္မိ (ကတ္တမိ)

သုတ္တ]

ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တကထာ

၃

၆။ ဝိပဿီ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ သိဒ္ဓိ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ဝေဿဘူ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ကကုသန္ဓော ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကဿပေါ ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ကောဏ္ဍာ-
ဂမနော ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကဿပေါ ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ကဿပေါ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကဿပေါ ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ အဟံ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဂေါတမော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။

၇။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ သိဒ္ဓိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သတ္တတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ဝေဿဘူဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သဠိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ကကု-
သန္ဓဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စတ္တာလိသ-
ဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ကောဏ္ဍာဂမနဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တိသဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ကဿပဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ မယံ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ အပ္ပကံ အာယုပ္ပမာဏံ ပရိတ္တံ လဟုကံ၊ ယော စိရံ ဇီဝတိ၊ သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော။

၈။ ဝိပဿီ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပါဂ္ဂလိယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ သိဒ္ဓိ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပုဏ္ဏရိကဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဝေဿဘူ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သာလဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ကကုသန္ဓော ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သိရိသဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ကောဏ္ဍာဂမနော ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဥဒုမ္မရဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ကဿပေါ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ နိဂြောဿေ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ အဟံ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အဿတ္တဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။

၉။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ သိဒ္ဓိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အဘိဘူသန္တံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝေဿဘုဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သောဏုတ္တရံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ကကုသန္ဓဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝိဓုရသန္တိဝံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ကောဏာဂမနဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဘိယျောသုတ္တရံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ကဿပဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တိဿဘာရဒ္ဒါဇံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ မယှ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။

၁၀။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကောနံ သန္တိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကောနံ သန္တိပါတော အဟောသိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ဧကော သာဝကောနံ သန္တိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ဧကော သာဝကောနံ သန္တိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကောနံ သန္တိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ဒီဏာသဝါနံ။

သိဒ္ဓိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကောနံ သန္တိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကောနံ သန္တိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ဧကော သာဝကောနံ သန္တိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ၊ ဧကော သာဝကောနံ သန္တိပါတော အဟောသိ သတ္တတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ သိဒ္ဓိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကောနံ သန္တိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ဒီဏာသဝါနံ။

ဝေဿဘုဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကောနံ သန္တိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကောနံ သန္တိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ၊ ဧကော သာဝကောနံ သန္တိပါတော အဟောသိ သတ္တတိဘိက္ခုသဟဿာနိ၊ ဧကော သာဝကောနံ သန္တိပါတော

သုတ္တံ]

ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တကထာ

၅

အဟောသိ သဋ္ဌိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝေဿဘုဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္တိပါတာ အဟောသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ခိဏာသဝါနံ။

ကကုသန္ဓဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ စတ္တာလီသဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ကကုသန္ဓဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ခိဏာသဝါနံ။

ကောဏာဂမနဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ တိသဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ကောဏာဂမနဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ခိဏာသဝါနံ။

ကဿပဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ ဝိသတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ကဿပဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ခိဏာသဝါနံ။

မယုံ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ အနုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ။ မယုံ ဘိက္ခဝေ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ခိဏာသဝါနံ။

၁၁။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ သိခိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခေမင်္ဂရော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝေဿဘုဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဥပသန္တော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ကကုသန္ဓဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗုဒ္ဓိဇော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ကောဏာဂမနဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သောတ္ထိဇော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ကဿပဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သဗ္ဗမိတ္တော

နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ မယံ ဘိက္ခဝေ
တေရဟိ အာနန္ဒော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။

၁၂။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဗန္ဓုမတိ နာမ ဒေဝီ မာတာ
အဟောသိ ဇေနတ္ထိ^၁။ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဗန္ဓုမတိ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ
အဟောသိ။

သိဒ္ဓိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အရဏော
နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ပဘာဝတိ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ
ဇေနတ္ထိ။ အရုဏဿ ရညော အရုဏဝတိ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

ဝေဿဘုဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
သုပ္ပတိတော နာမ^၂ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဝဿဝတိ နာမ^၃ ဒေဝီ
မာတာ အဟောသိ ဇေနတ္ထိ။ သုပ္ပတိတဿ ရညော အနောမံ နာမ နဂရံ
ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

ကကုသန္ဓဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
အဂ္ဂိဒတ္တော နာမ မြာဟ္မဏော ပိတာ အဟောသိ။ ဝိသာခါ နာမ မြာဟ္မဏီ
မာတာ အဟောသိ ဇေနတ္ထိ။ တေန ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သမယေန ခေမော
နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ ခေမဿ ရညော ခေမဝတိ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ
အဟောသိ။

ကောဏာဂမနဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
ယညဒတ္တော နာမ မြာဟ္မဏော ပိတာ အဟောသိ။ ဥတ္တရာ နာမ မြာဟ္မဏီ
မာတာ အဟောသိ ဇေနတ္ထိ။ တေန ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သမယေန သောဘော
နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ သောဘဿ ရညော သောဘဝတိ နာမ နဂရံ
ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

ကဿပဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
ဗြဟ္မဒတ္တော နာမ မြာဟ္မဏော ပိတာ အဟောသိ။ နေဝတိ နာမ
ဗြဟ္မဏီ မာတာ အဟောသိ ဇေနတ္ထိ။ တေန ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သမယေန

၁-ဇေနတ္ထိ(သျှာ) ၂-သုပ္ပတိတော နာမ (သျှာ) ၃-ယဿဝတိ နာမ (သျှာ၊ ဣ)

သုတ္တံ]

ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တကထာ

၇

ကိကီ နာမ^၁ ရာဇာ အဟောသိ။ ကိကီဿ ရညော ဗာရာဏသီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

မယံ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ သုဗ္ဗေါဒနော နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ မာယာ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္ထိ။ ကပိလဝတ္ထု နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိတိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါရိသိ။

၁၃။ အထ ခေါ တေသံ ဘိက္ခုနံ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော အယမန္တရာ-
ကထာ ဥဒပါဒိ “အစ္စရိယံ အာဝုသော အတ္တုတံ အာဝုသော တထာဂတဿ
မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနဘာဝတာ။ ယတြိ ဟိ နာမ တထာဂတော အတိတေ ဗုဒ္ဓေ
ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္ဒပပဉ္စေ ဆိန္ဒဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္ဒဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ ဇာတိ-
တောပိ အနုဿရိဿတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ
အနုဿရိဿတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ
အနုဿရိဿတိ၊ သာဝကသန္တိပါတတောပိ အနုဿရိဿတိ ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ
ဘဂဝန္တော အဟေသံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံ-
ပညာ ဧဝံဝိဟာရိ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသံ ဣတိပိ’တိ။

ကိ န ခေါ အာဝုသော တထာဂတဿေဝ န ခေါ သော ဓမ္မဓာတု
သုပ္ပင်္ဂဝိဒ္ဓါ၊ ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပင်္ဂဝိဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော အတိတေ
ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္ဒပပဉ္စေ ဆိန္ဒဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္ဒဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ
ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ
အနုဿရတိ။ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ
အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္တိပါတတောပိ အနုဿရတိ ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော
အဟေသံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ
ဧဝံဝိဟာရိ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသံ ဣတိပိ’တိ၊ ဥဒါဟု ဒေဝတာ
တထာဂတဿ တေမတ္ထံ အာရောစေသံ၊ ယေန တထာဂတော အတိတေ ဗုဒ္ဓေ
ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္ဒပပဉ္စေ ဆိန္ဒဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္ဒဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ
ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ
အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ
အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္တိပါတတောပိ အနုဿရတိ ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော
အဟေသံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရိ

၁-ကိကီ နာမ (သုာ)

ဧဝံပိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ”တိ။ အယဉ္ဇ ဟိဒံ တေသံ ဘိက္ခုနံ အန္တရာကထာ ဝိပဿတော ဟောတိ။

၁၄။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယနသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေန ကရေရိမဏ္ဍလမာဋ္ဌော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ပညတ္တေ အာသနေ နိဿိဒိ၊ နိဿဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “ကာယနတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္နာ။ ကာ စ ပန ဝေါ အန္တရာကထာ ဝိပဿတော”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစုံ “ဣဓ ဘန္တေ အမှာကံ အစိရ- ပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော အယံ အန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ ‘အတ္ထရိယံ အာရုသော အတ္တုတံ အာရုသော တထာဂတဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနဘာဝတာ၊ ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ အာယုပ္ပမာဏ- တောပိ အနုဿရိဿတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ သာဝက- သန္တိပါတတောပိ အနုဿရိဿတိ ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရိ ဧဝံပိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ”တိ။ ကိံ န ခေါ အာရုသော တထာဂတဿေဝ န ခေါ သော ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္တိပါတတောပိ အနုဿရတိ ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရိ ဧဝံပိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ”တိ၊ ဥဒါဟု ဒေဝတာ တထာဂတဿ တေမတ္ထံ အာရောစေသုံ၊ ယေန တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္တိပါတတောပိ အနုဿရတိ ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရိ

သုတ္တံ]

ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တကထာ

၉

ဧဝံပိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ”တိ။ အယံ ခေါ နော ဘန္တေ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ၊ အထ ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော”တိ။

၁၅။ တထာဂတဿေဝေသာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော အတိတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္ဒပပဉ္စေ ဆိန္ဒဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္ဒဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္တိပါတတောပိ အနုဿရတိ “ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံပိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ”တိ။ ဒေဝတာပိ တထာဂတဿ တေမတ္ထံ အာရောဓေသုံ၊ ယေန တထာဂတော အတိတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္ဒပပဉ္စေ ဆိန္ဒဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္ဒဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္တိပါတတောပိ အနုဿရတိ “ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံပိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ”တိ။

ဣစ္ဆေယျာထ နော တုမေ ဘိက္ခဝေ ဘိယျောသော မတ္တာယ ပုဗ္ဗေနိဝါသ- ပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိံ ကထံ သောတုန္တိ။ ဧတဿ ဘဂဝါ ကာလော၊ ဧတဿ သုဂတ ကာလော၊ ယံ ဘဂဝါ ဘိယျောသော မတ္တာယ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရေယျ၊ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တိတိ။ ငတန ဟိ ဘိက္ခဝေသုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ ဘာသိဿာမီတိ။ “ဧဝံဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ တေဒဝေါ—

၁၆။ ဣတော သော ဘိက္ခဝေ ဧကနဂုတိကပ္ပေ ယံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ဝိပဿီ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝါ

အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပါဠိလိယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္တိပါတာ အဟောသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္တိပါတာ အဟောသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ဝိဇ္ဇာသဝါနိ။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝိပဿိဿ ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဗန္ဓုမတိ နာမ ဒေဝိ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဗန္ဓုမတိ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာ

၁၇။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိ ဗောဓိသတ္တော တုသိတာ ကာယာ စဝိတွာ သတော သမ္ပဇာနော နေကုက္ခိံ ဩက္ကမိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁)

၁၈။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော တုသိတာ ကာယာ စဝိတွာ မာတုက္ခိံ ဩက္ကမတိ။ အထ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အပ္ပမာဏော ဥဋ္ဌာရော ဩဘာသော ပါတု ဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ ယာပိတာ လောကန္တရိကာ အဃာ အသံဝတာ အန္တကာရာ အန္တကာရတိမိသာ၊ ယတ္ထပိမေ စန္ဒိမသုရိယာ ဧဝံမဟိဗ္ဗိကာ ဧဝံမဟာနုဘာဝါ အာဘာယ နာနုဘောန္တိ၊ တတ္ထပိ အပ္ပမာဏော ဥဋ္ဌာရော ဩဘာသော ပါတု ဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ ယေပိ တတ္ထ သတ္တာ ဥပပန္နာ၊ တေပိ တေနောဘာသေန အညမညံ သဉ္ဇာနန္တိ “အညေပိ ကိရ ဘော သန္တိ သတ္တာ ဣဇုပပန္နာ”တိ။ အယဉ္ဇ ဒဿသဟဿိ လောကဓာတု သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဝေတိ။ အပ္ပမာဏော စ ဥဋ္ဌာရော ဩဘာသော လောကေ ပါတု ဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၂)

၁၉။ ဓမ္မတာသော ဘိက္ခုဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုန္တိ ဩက္ကန္တော ဟောတိ။ စက္ကာရော နံ ဒေဝပုတ္တာ စတုဒ္ဓိသံ ရက္ခာယ ဥပဂစ္ဆန္တိ “မာ နံ ဗောဓိသတ္တံ ဝါ ဗောဓိသတ္တမာတရံ ဝါ မနုဿော ဝါ အမနုဿော ဝါ ကောစိ ဝါ ဝိဟေဋ္ဌေသီ”တိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၃)

၂၀။ ဓမ္မတာသော ဘိက္ခုဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုန္တိ ဩက္ကန္တော ဟောတိ။ ပကတိယာ သီလဝတီ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ။ ဝိရတာ ပါဏာတိပါတာ၊ ဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ၊ ဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ၊ ဝိရတာ မုသာဝါဒါ၊ ဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဈပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၄)

၂၁။ ဓမ္မတာသော ဘိက္ခုဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုန္တိ ဩက္ကန္တော ဟောတိ။ န ဗောဓိသတ္တမာတု ပုရိသေသု မာနသံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဂုဏုပသံဟိတံ၊ အနုတိက္ကမနိယာ စ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ ကေနစိ ပုရိသေန ရတ္တစိတ္တေန။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၅)

၂၂။ ဓမ္မတာသော ဘိက္ခုဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုန္တိ ဩက္ကန္တော ဟောတိ။ လာဘိနိ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ ပဉ္စန္ဒံ ကာမဂုဏာနံ၊ သာ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမဂီဘူတာ ပရိစာရေတိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၆)

၂၃။ ဓမ္မတာသော ဘိက္ခုဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုန္တိ ဩက္ကန္တော ဟောတိ။ န ဗောဓိသတ္တမာတု ကောစိဒေဝ အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သုဒ္ဓိနိ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ အကိလန္တကာယာ၊ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တမာတာ တိရောကုန္တိဂတံ ပဿတိ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိ အဟိနိဇ္ဈိယံ။ သေယျတာပိ ဘိက္ခုဝေ မဏိ ဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌံသော သုပရိကမ္မကတော အန္တော ဝိပ္ပသန္တော အနာဝိလော သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နော။ တတြာဿ၊ သုတ္တံ အာဝုတံ နီလံ ဝါ ပီတံ ဝါ လောဟိတံ ဝါ ဩဒါတံ ဝါ ပဏ္ဍုသုတ္တံ ဝါ၊ တမေန စက္ခုမာ ပုရိသော ဟတ္ထေ ကရိတွာ ပစ္စဝေက္ခေယျ “အယံ ခေါ မဏိ ဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌံသော သုပရိကမ္မကတော အန္တော ဝိပ္ပသန္တော အနာဝိလော သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နော။ တတြိဒံ သုတ္တံ အာဝုတံ နီလံ ဝါ ပီတံ ဝါ လောဟိတံ ဝါ ဩဒါတံ ဝါ ပဏ္ဍုသုတ္တံ ဝါ”တိ။ ဝေမေဝ ခေါ ဘိက္ခုဝေ ယဒါ

ဗောဓိသတ္တော မာတုကုန္တိံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ။ န ဗောဓိသတ္တမာတု
ကောစိဒေဝ အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သုခိနိ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ
အကိလန္တကာယာ၊ ဗောဓိသတ္တဉ္စ ဗောဓိသတ္တမာတာ တိရောကုန္တိကံ
ပဿတိ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိ အဟိနိဇ္ဈိယံ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၇)

၂၄။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ၊ သတ္တာဟဇာတေ ဗောဓိသတ္တော ဗောဓိသတ္တ-
မာတာ ကာလံ ကရောတိ တုသိတံ ကာယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၈)

၂၅။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ၊ ယထာ အညာ ဣတ္ထိကာ နဝ ဝါ ဒသ ဝါ
မာသေ ဂစ္ဆံ ကုန္တိနာ ပရိဟရိတွာ ဝိဇာယန္တိ၊ န ဟေဝံ ဗောဓိသတ္တံ
ဗောဓိသတ္တမာတာ ဝိဇာယတိ၊ ဒသေဝ မာသာနိ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တ-
မာတာ ကုန္တိနာ ပရိဟရိတွာ ဝိဇာယတိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၉)

၂၆။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ၊ ယထာ အညာ ဣတ္ထိကာ နိသိန္နာ ဝါ နိပန္နာ
ဝါ ဝိဇာယန္တိ၊ န ဟေဝံ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဝိဇာယတိ၊ ဌိတာဝ
ဗောဓိသတ္တံ ဗောသတ္တမာတာ ဝိဇာယတိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁၀)

၂၇။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုန္တိမှာ
နိက္ခမတိ။ ဒေဝါပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏန္တိ၊ ပစ္ဆာ မနုဿာ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁၁)

၂၈။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုန္တိမှာ
နိက္ခမတိ၊ အပ္ပတ္တောဝ ဗောဓိသတ္တော ပထဝီ ဟောတိ၊ စတ္တာရော နံ ဒေဝပုတ္တာ
ပဋိဂ္ဂဟေတွာ မာတု ပုရတော ဌပေန္တိ “အတ္တမနာ ဒေဝိ ဟောဟိ၊
မဟေသက္ခော တေ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော”တိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁၂)

၂၉။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုန္တိမှာ
နိက္ခမတိ။ ဝိသဒေါဂ နိက္ခမတိ အမက္ခိတော ဥဒေနံ အမက္ခိတော သေမေန
အမက္ခိတော ရဟိရေန အမက္ခိတော ကေနစိ အသုစိနာ သုဒ္ဓေါ၊ ဝိသဒေါ။
သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ မဏိရတနံ ကာသိကေ ဝတ္ထေ နိက္ခိတ္တံ နေဝ မဏိရတနံ
ကာသိကံ ဝတ္ထံ မက္ခေတိ၊ နာပိ ကာသိကံ ဝတ္ထံ မဏိရတနံ မက္ခေတိ။
တံ ကိဿ ဟေတု၊ ဥဘိန္တံ သုဒ္ဓတ္တာ။ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော
မာတုကုန္တိမှာ နိက္ခမတိ၊ ဝိသဒေါဂ နိက္ခမတိ အမက္ခိတော ဥဒေနံ

သုတ္တံ]

ဒုတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာ

၁၃

အမက္ခိတော သေမှေန အမက္ခိတော ရဟိရေန အမက္ခိတော ကေနစိ အသုစိနာ သုဋ္ဌေါ ဝိသဒေါ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁၃)

၃၀။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုန္တိမှာ နိက္ခမတိ။ ဧဝံ ဥဒကဿ ဓာရာ အန္တလိက္ခာ ပါတု ဘဝန္တိ ဧကာ သီတဿ ဧကာ ဥဏ္ဍဿ၊ ယေန ဗောဓိသတ္တဿ ဥဒကကိစ္စံ ကရောန္တိ မာတု စ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁၄)

၃၁။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ၊ သမ္ပတိဇာတော ဗောဓိသတ္တော သမေဟိ ပါဒေဟိ ပတိဋ္ဌဟိတွာ ဥတ္တရာဘိမုခေါ။ သတ္တပဒဝီတိဟာရေန ဂစ္ဆတိ သေတမ္ပိ ဆတ္တေ အနုဓာရိယမာနေ၊ သဗ္ဗာ စ ဒိသာ အနုဝိလောကေတိ၊ အာသဘိဝါစံ ဘာသတိ “အဂ္ဂေါဟမသ္မိ လောကဿ၊ ဇေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ၊ သေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ၊ အယမန္တိမာ ဇာတိ၊ နတ္ထိဒါနိ ပုနတ္တဝေါ”တိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁၅)

၃၂။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခဝေ၊ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုန္တိမှာ နိက္ခမတိ။ အထ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏ-
ဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနဿာယ အပ္ပမာဏော ဥဋ္ဌာရော ဩဘာသော ပါတု ဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနဘာဝံ။ ယာပိ တာ လောကန္တရိကာ အဃာ အသံဝုတာ အန္တကာရာ အန္တကာရတိမိသာ၊ ယတ္ထပိမေ စန္ဒိမသုရိယာ စဝံမဟိဋ္ဌိကာ စဝံမဟာနဘာဝါ အာဘာယ နာနဘောန္တိ၊ တတ္ထပိ အပ္ပမာဏော ဥဋ္ဌာရော ဩဘာသော ပါတု ဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနဘာဝံ။ ယေပိ တတ္ထသတ္တာ ဥပပန္နာ၊ တေပိ တေနောဘာသေန အညမညံ သဉ္ဇာနန္တိ “အညေပိ ကိရ ဘော သန္တိ သတ္တာ ဣရူပပန္နာ”တိ။ အယဉ္ဇ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဝေတိ။ အပ္ပမာဏော စ ဥဋ္ဌာရော ဩဘာသော လောကေ ပါတု ဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနဘာဝံ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ (၁၆)

ဒုတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာ

၃၃။ ဇာတေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိမိ ကုမာရေ ဗန္ဓုမတော ရညော ပဋိဝေဒေသုံ “ပုတ္တော တေ ဒေဝါ ဇာတော၊ တံ ဒေဝေါ ပဿတူ”တိ။ အဋ္ဌသာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိ ကုမာရံ၊ ဒိသ္မာ နေမိတ္တေ

ဗြာဟ္မဏေ အာမန္တာပေတွာ တေဒဝေါစ “ပဿန္တ၊ ဘောန္တော နေမိတ္တာ ဗြာဟ္မဏာ ကုမာရ”န္တိ။ အဒ္ဓသံသု ခေါ ဘိက္ခဝေ နေမိတ္တာ ဗြာဟ္မဏာ ဝိပဿိ ကုမာရံ၊ ဒိဿွာ ဗန္ဓုမန္တံ ရာဇာနံ တေဒဝေါစုံ “အတ္တမနော ဒေဝ ဟောဟိ၊ မဟေသက္ခော တေ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော၊ လာဘာ တေ မဟာရာဇ၊ သုလဌံ တေ မဟာရာဇ၊ ယဿ တေ ကုလေ ဝေရူပေါ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော၊ အယံ ဟိ ဒေဝ ကုမာရော ဒုတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော၊ ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝိ ဇနပဒတ္တာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တရတနာနိ ဘဝန္တိ။ သေယျထိဒံ၊ စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂပေါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ၊ သော ဣမံ ပထဝီ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္တေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝုဋ္ဌဒေါ။

၃၄။ ကတမေဟိ စာယံ ဒေဝ ကုမာရော ဒုတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော၊ ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝိ ဇနပဒတ္တာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တရတနာနိ ဘဝန္တိ။ သေယျထိဒံ၊ စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂပေါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ၊ သော ဣမံ ပထဝီ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္တေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝုဋ္ဌဒေါ။

၃၅။ အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ၊ ယံပါယံ ဒေဝ ကုမာရော သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ၊ ဣဒမ္ဓိမဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။ (၁)

ဣမဿ ဒေဝ ကုမာရဿ ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလေသု စက္ကာနိ ဇာတာနိ သဟဿာရာနိ သနေမိကာနိ သနာဘိကာနိ သဗ္ဗာကာရပရိပူရာနိ၊ ယဉ္ဇိ

သုတ္တံ]

ဒုတ္တိသမဟာပုရိသလက္ခဏာ

၁၅

ဣမဿ ဒေဝ ကုမာရဿ ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလေသု စက္ကာနိ ဇာတာနိ သဟဿာရာနိ သနေမိကာနိ သနာဘိကာနိ သဗ္ဗာကာရပရိပူရာနိ၊ ဣဒဗ္ဗိမဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။ (၂)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော အာယတပဏီ။ပ။ (၃)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ဒိဃင်္ဂုလီ။ပ။ (၄)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါ။ပ။ (၅)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ဇာလဟတ္ထပါဒေါ။ပ။ (၆)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ဥဿင်္ဂပါဒေါ။ပ။ (၇)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ဧကီဇေင်္ဂာ။ပ။ (၈)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ဌိတကောဝ အနောနမန္တော ဥဘောဟိ ပါဏိတလေဟိ ဇေဏ္ဍုကာနိ ပရိမသတိ^၁ ပရိမဇ္ဇတိ။ပ။ (၉)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ကောသောဟိတဝတ္ထုရယော။ပ။ (၁၀)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ကဉ္စနသန္တိဘတ္တစော။ပ။ (၁၁)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော သုခုမစ္ဆဝိ၊ သုခုမတ္တာ ဆဝိယာ ရဇောဇလ္လံ ကာယေ န ဥပလိမ္ပတိ^၂။ပ။ (၁၂)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ဧကေကလောမော၊ ဧကေကာနိ လောမာနိ လောမကူပေသု ဇာတာနိ။ပ။ (၁၃)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ဥဒ္ဓုဂ္ဂလောမော၊ ဥဒ္ဓုဂ္ဂါနိ လောမာနိ ဇာတာနိ နီလာနိ အဉ္စနဝဏ္ဏာနိ ကုဏ္ဍလာဝဇ္ဇာနိ ဒက္ခိဏာဝဇ္ဇကဇာတာနိ။ပ။ (၁၄)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော မြဟ္မုဒုဂတ္ထော။ပ။ (၁၅)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော သတ္တုဿဒေါ။ပ။ (၁၆)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာယော။ပ။ (၁၇)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော စိတန္တရံသော^၃။ပ။ (၁၈)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော နိဂြောပေရိမဏ္ဍလော ယာဝတက္ခဿ ကာယော၊ တာဝတက္ခဿ ဗျာမော၊ ယာဝတက္ခဿ ဗျာမော၊ တာဝတက္ခဿ ကာယော။ပ။ (၁၉)

၁-ပရမသတိ(က)

၂-ဥပလိမ္ပတိ (သု)

၃-စိတန္တရံသော (သု)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော သမဝဇ္ဇက္ခန္ဓောပ။ (၂၀)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ရသဂ္ဂသင်္ဂီပ။ (၂၁)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော သီဟဟနပ။ (၂၂)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော စက္ကာလိသဒန္တောပ။ (၂၃)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော သမဒန္တောပ။ (၂၄)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော အဝိရဠဒန္တောပ။ (၂၅)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော သုသုက္ကဒါဌောပ။ (၂၆)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ပဟူတဇိဌောပ။ (၂၇)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော မြဟ္မဿရော ကရဝိကဘာဏီပ။ (၂၈)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော အဘိနီလနေတ္ထောပ။ (၂၉)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ဂေါပခုမောပ။ (၃၀)

ဣမဿ ဒေဝ ကုမာရဿ ဥဏ္ဍာ ဘမုကန္တရေ ဇာတာ ဩဒါတာ မုဒုတူလသန္တိဘာ၊ ယဉ္ဇိ ဣမဿ ဒေဝ ကုမာရဿ ဥဏ္ဍာ ဘမုကန္တရေ ဇာတာ ဩဒါတာ မုဒုတူလသန္တိဘာ၊ ဣဒ္ဓိမဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။ (၃၁)

အယဉ္ဇိ ဒေဝ ကုမာရော ဥဏ္ဍိသသီသော၊ ယံပါယံ ဒေဝ ကုမာရော ဥဏ္ဍိသသီသော၊ ဣဒ္ဓိမဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။ (၃၂)

၃၆။ ဣမေဟိ ခေါ အယံ ဒေဝ ကုမာရော ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော၊ ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝိ ဇနပဒတ္တာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တရတနာနိ ဘဝန္တိ။ သေယျထိဒံ၊ စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝိရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဗ္ဗနာ၊ သော ဣမံ ပထဝီ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္တေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇယ အဇ္ဈာဝသတိ။ သစေ ခေါ

သုတ္တံ]

ဝိပဿီသမညာ

၁၇

ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
လောကေ ဝိဝဋ္ဋဒေါတိ။

ဝိပဿီသမညာ

၃၇။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ နေမိတ္ထေ မြာဟ္မဏေ
အဟဏေဟိ ဝတ္ထေဟိ အစ္စ္စာဒါပေတွာ^၁ သမ္ဗကာမေဟိ သန္တပေသိ။ အထ
ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿီသယ ကုမာရဿ ဓာတိယော ဥပဋ္ဌာပေသိ။
အညာ ခီရံ ပါယေန္တိ၊ အညာ နှာပေန္တိ၊ အညာ ဓာရေန္တိ၊ အညာ အင်္ဂေန
ပရိဟရန္တိ။ ဇာတဿ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီသယ ကုမာရဿ သေတစ္ဆတ္ထံ
ဓာရယိတ္ထ ဗိဝါ စေဝ ရတ္ထိံ^၂ စ “မာ နံ သီတံ ဝါ ဥဏှံ ဝါ တိဏံ ဝါ ရဇော ဝါ
ဥဿာဝေါ ဝါ ဗာယေတ္တာ”တိ။ ဇာတော ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော
ဗဟုနော ဇနဿ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဥပ္ပလံ
ဝါ ပဗ္ဗမံ ဝါ ပုဏ္ဏရိကံ ဝါ ဗဟုနော ဇနဿ ပိယံ မနာပံ၊ ဝေမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ
ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟုနော ဇနဿ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ။ သွာသုဒ္ဓံ
အင်္ဂေနေဝ အင်္ဂံ^၃ ပရိဟရိယတိ။

၃၈။ ဇာတော ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော မဇ္ဈဿရော စ၊
အဟောသိ ဝဂ္ဂဿရော စ မဓရဿရော စ ပေမနိယဿရော စ။ သေယျထာပိ
ဘိက္ခဝေ ဟိမဝန္တေ ပဗ္ဗတေ ကရဝိကာ နာမ သကုဏဇာတိ မဇ္ဈဿရော စ
ဝဂ္ဂဿရော စ မဓရဿရော စ ပေမနိယဿရော စ၊ ဝေမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ
ဝိပဿီ ကုမာရော မဇ္ဈဿရော စ အဟောသိ ဝဂ္ဂဿရော စ မဓရဿရော စ
ပေမနိယဿရော စ။

၃၉။ ဇာတဿ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီသယ ကုမာရဿ ကမ္မဝိပါကဇံ
ဒိဗ္ဗစက္ခု ပါတုရဟောသိ။ ယေန သုဒ္ဓံ^၁ သမန္တာ ယောဇနံ ပဿတိ
ဗိဝါ စေဝ ရတ္ထိံ^၂ စ။

၄၀။ ဇာတော ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော အနိမိသန္တော ပေက္ခတိ
သေယျထာပိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ။ အနိမိသန္တော ကုမာရော ပေက္ခတိတိ ခေါ
ဘိက္ခဝေ^၃ ဝိပဿီသယ ကုမာရဿ “ဝိပဿီ ဝိပဿီ” တွေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။

၁-အစ္စ္စာဒေတွာ (သျှာ) ၂-ကုမာရော မြာဟ္မဿရော မဇ္ဈဿရော စ (သီးက)
၃-ယေန ဒုရံ (သျှာ) ၄-အနိမိသန္တော ပေက္ခတိ၊ ဇာတဿ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ (က)

၄၁။ အထ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ အတ္ထကရဏေ^၁ နိဿိန္နော ဝိပဿီ^၂ ကုမာရံ အင်္ဂေ နိဿိဒါပေတွာ အတ္ထေ အနုဿာယတိ။ တတြ သုဒံ ဘိက္ခုဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ပိတုအင်္ဂေ နိဿိန္နော ဝိစေယျ ဝိစေယျ အတ္ထေ ပနာယတိ ဣယေန^၂။ ဝိစေယျ ဝိစေယျ ကုမာရော အတ္ထေ ပနာယတိ ဣယေနာတိ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ ဝိပဿီဿ ကုမာရဿ ဘိယျောသော မတ္တာယ “ဝိပဿီ ဝိပဿီ”တွေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။

၄၂။ အထ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿီဿ ကုမာရဿ တယော ပါဿာဒေ ကာရာပေသိ၊ ဧကံ ဝဿိကံ ဧကံ ဟေမန္တိကံ ဧကံ ဂိမိကံ၊ ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေသိ။ တတြ သုဒံ ဘိက္ခုဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဝဿိကေ ပါဿာဒေ စတ္တာရော မာသေ^၃ နိပ္ပုရိသေဟိ တူရိယေဟိ ပရိစာရယမာနော န ဟေဋ္ဌာပါဿာဒံ ဩရောဟတိတိ။

ပဋ္ဌမဘာဏဝါရော။

ဇိတ္တပုရိသ

၄၃။ အထ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ ဝဿာနံ ဗဟူနံ ဝဿသတာနံ ဗဟူနံ ဝဿသဟဿာနံ အစ္စယေန သာရထိ^၄ အာမန္တေသိ “ယောဇေဟိ သမ္မ သာရထိ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ ဥယျာနဘူမိ^၅ ဂစ္ဆာမ သုဘူမိဒဿနာယာ”တိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ သာရထိ ဝိပဿီဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ ယောဇေတွာ ဝိပဿီဿ ကုမာရဿ ပဋိဝေဒေသိ “ယုတ္တာနိ ခေါ် တေ ဒေဝ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညသိ”တိ။ အထ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဘဒ္ဒိ ဘဒ္ဒိ ယာနံ^၆ အဘိရုဟိတွာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဥယျာနဘူမိ^၇ နိယျာသိ။

၄၄။ အဗ္ဗဿာ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ^၈ နိယျန္တော ပုရိသံ ဇိတ္တံ ဂေါပါနသိဝင်^၉ ဘောဂ္ဂံ^{၁၀} ဒဏ္ဍပရာယနံ ပဝေမောနံ ဂစ္ဆန္တံ

၁-အဋ္ဌ ကရဏေ (သျှာ)

၂-ဝဿိကေ ပါဿာဒေ ဝဿိကေ

စတ္တာရော မာသေ (သိ၊ ဣ)

၂-အဓဇ ပနာယတိ ဣဏေန (သျှာ)

၄-ဘဠိ ယာနံ (သျှာ)၊ ဘဒ္ဒိ ယာနံ (ဣ)

၅-ဘဂ္ဂံ (သျှာ)

သုတ္တံ]

ဇိဏ္ဍပုရိသ

၁၉

အာတုရံ ဂတယောဗ္ဗနံ၊ ဒိဿာ သာရထိံ အာမန္တေသိ “အယံ ပန သမ္ပ သာရထိ ပုရိသော ကိံကတော၊ ကေသာပိဿ န ယထာ အညေသံ၊ ကာယောပိဿ န ယထာ အညေသ”န္တိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ဇိဏ္ဍော နာမာတိ။ ကိံ ပနေသော သမ္ပ သာရထိ ဇိဏ္ဍော နာမာတိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ဇိဏ္ဍော နာမ န ဒါနိ တေန စိရံ ဇီဝိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိတိ။ ကိံ ပန သမ္ပ သာရထိ အဟံပိ ဇရာဓမ္မော ဇရံ အနတိတောတိ။ တုဉ္စ ဒေဝ မယဉ္ဇမှ သဗ္ဗေ ဇရာဓမ္မော ဇရံ အနတိတောတိ။ တေန ဟိ သမ္ပ သာရထိ အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟိတိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ တတြ သုဒံ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခိ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ “ဓိရတ္ထု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ”တိ။

၄၅။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ သာရထိံ အာမန္တာပေတွာ တေဒဝေါစ “ကစ္စိ သမ္ပ သာရထိ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ၊ ကစ္စိ သမ္ပ သာရထိ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသိ”တိ။ န ခေါ ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ၊ န ခေါ ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသိတိ။ ကိံ ပန သမ္ပ သာရထိ အဋ္ဌဿ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယုန္တောတိ။ အဋ္ဌဿာ ခေါ ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယုန္တော ပုရိသံ ဇိဏ္ဍိ ဂေါပါနသိဝကံ ဘောဂံ ဒဏ္ဍပရာယနံ ပဝေဓမာနံ ဂစ္ဆန္တံ အာတုရံ ဂတယောဗ္ဗနံ၊ ဒိဿာ မံ တေဒဝေါစ “အယံ ပန သမ္ပ သာရထိ ပုရိသော ကိံကတော၊ ကေသာပိဿ န ယထာ အညေသံ၊ ကာယောပိဿ န ယထာ အညေသ”န္တိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ဇိဏ္ဍော နာမာတိ။ ကိံ ပနေသော သမ္ပ သာရထိ ဇိဏ္ဍော နာမာတိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ဇိဏ္ဍော နာမ န ဒါနိ တေန စိရံ ဇီဝိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိတိ။ ကိံ ပန သမ္ပ သာရထိ အဟံပိ ဇရာဓမ္မော ဇရံ အနတိတောတိ။ တုဉ္စ ဒေဝ မယဉ္ဇမှ သဗ္ဗေ ဇရာဓမ္မော ဇရံ အနတိတောတိ။ တေန ဟိ သမ္ပ သာရထိ အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟိတိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ အဟံ ဒေဝ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ သော ခေါ ဒေဝ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခိ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ “ဓိရတ္ထု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ”တိ။

ဗျာဓိတပုရိသ

၄၆။ အထ ခေါ်ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမဿ ရညော တေဒဟောသိ “မာဟေဝ ခေါ်
ဝိပဿီ ကုမာရော န ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ မာဟေဝ ဝိပဿီ ကုမာရော အဂါရသ္မာ
အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ၊ မာဟေဝ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ အဿ ဝစန”န္တိ။
အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဘိယျောသော
မတ္တယ ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော ရဇ္ဇံ
ကရေယျ၊ ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော န အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ၊
ယထာ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ မိစ္ဆာ အဿ ဝစနန္တိ။

တတြ သုခံ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော
သမင်္ဂိဘူတော ပရိစာရေတိ။ အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ
ဝဿာနံ။ပ။

၄၇။ အဋ္ဌသာ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယျန္တော
ပုရိသံ အာဗာဓိကံ ဒုက္ခိတံ ဗာဠဂိလာနံ သကေ မုတ္တကရိသေ ပလိပန္နံ သေမာနံ
အညေဟိ ဝုဠာပိယမာနံ အညေဟိ သံဝေသိယမာနံ၊ ဒိသ္မာ သာရထိ
အာမန္တေသိ “အယံ ပန သမ္ပ သာရထိ ပုရိသော ကိံကတော၊ အက္ခိနိဝိဿ
န ယထာ အညေသံ၊ သရောပိဿ၊ န ယထာ အညေသ”န္တိ။ ဧသော ခေါ် ဒေဝ
ဗျာဓိတော နာမာတိ။ ကိံ ပနေသော သမ္ပ သာရထိ ဗျာဓိတော နာမာတိ။
ဧသော ခေါ် ဒေဝ ဗျာဓိတော နာမ အပ္ပေဝ နာမ တမှာ အာဗာဓာ
ဝုဠဟေယျာတိ။ ကိံ ပန သမ္ပ သာရထိ အဟံပိ ဗျာဓိဓမ္မော ဗျာဓိ
အနတိတောတိ။ တုဉ္စ ဒေဝ မယဉ္စမှ သမ္ပေ ဗျာဓိဓမ္မော ဗျာဓိ အနတိတာတိ။
တေနဟိ သမ္ပ သာရထိ အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဣတောဝ အန္တေပုရံ
ပစ္စနိယျာဟိတိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ် ဘိက္ခဝေ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ
ပဋိဿုတွာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ တတြ သုခံ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ
ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခိ ဒုမ္ပနော ပဇ္ဇာယတိ “မိရတ္တ၊ ကိရ ဘော
ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ၊ ဗျာဓိ
ပညာယိဿတိ”တိ။

၄၈။ အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ သာရထိ အာမန္တာပေတွာ
တေဒဝေါစ “ကစ္စိ သမ္ပ သာရထိ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္တ၊ ကစ္စိ

သုတ္တံ]

ကာလင်္ကတပုရိသ

၂၁

သမ္ပ သာရထိ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီ”တိ။ န ခေါ
 ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ၊ န ခေါ ဒေဝ ကုမာရော
 ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီတိ။ ကိံ ပန သမ္ပ သာရထိ အဋ္ဌသ
 ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယျန္တောတိ။ အဋ္ဌသာ ခေါ ဒေဝ ကုမာရော
 ဥယျာနဘူမိ နိယျန္တော ပုရိသံ အာဗာဓိကံ ဒုက္ခိတံ ဗာဠုဂိလာနံ သကေ
 မုတ္တကရိသေ ပလိပန္တံ သေဗာနံ အညေဟိ ဝုဠာပိယမာနံ အညေဟိ
 သံဝေသိယမာနံ၊ ဒိဿာ မံ ဧတဒဂေါစ “အယံ ပန သမ္ပ သာရထိ ပုရိသော
 ကိံကတော၊ အက္ခိနိပိဿ န ယထာ အညေသံ၊ သရောပိဿ န ယထာ
 အညေသ”န္တိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ဗျာဓိတော နာမာတိ။ ကိံ ပနသော သမ္ပ
 သာရထိ ဗျာဓိတော နာမာတိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ဗျာဓိတော နာမ အပ္ပေဝ
 နာမ တမ္ဘာ အာဗာဓာ ဝုဠဟေယျာတိ။ ကိံ ပန သမ္ပ သာရထိ အဟံပိ
 ဗျာဓိဓမ္မော ဗျာဓိံ အနုတိတောတိ။ တုဉ္စ ဒေဝ မယဉ္စမ္ဘ သဗ္ဗေ ဗျာဓိဓမ္မော ဗျာဓိံ
 အနုတိတာတိ။ တေန ဟိ သမ္ပ သာရထိ အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဣတောဝ
 အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟိတိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ အဟံ ဒေဝ ဝိပဿိဿ
 ကုမာရဿ ပဋိဿုတော တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ သော ခေါ ဒေဝ
 ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခိ ဒုဗ္ဗနော ပဇ္ဇာယတိ “ဓိရတ္ထ၊ ကိရ ဘော
 ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ၊ ဗျာဓိ
 ပညာယိဿတိ”တိ။

ကာလင်္ကတပုရိသ

၄၉။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဧတဒဟောသိ “မာဟေဝ
 ခေါ ဝိပဿီ ကုမာရော န ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ မာဟေဝ ဝိပဿီ ကုမာရော
 အဂါရဿ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ၊ မာဟေဝ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ အဿ
 ဝစန”န္တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ
 ဘိယျောသော မတ္တာယ ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ ယထာ ဝိပဿီ
 ကုမာရော ရဇ္ဇံ ကရေယျ၊ ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော န အဂါရဿ အနဂါရိယံ
 ပဗ္ဗဇေယျ၊ ယထာ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝိစ္ဆာ အဿ ဝစနန္တိ။

တတြ သုဒ္ဓံ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော
 သမဂ္ဂိဘူတော ပရိစာရေတိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ
 ဝဿာနံ။ပ။

၅၀။ အဋ္ဌသာ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယျန္တော မဟာဇနကာယံ သန္နိပတိတံ နာနာရတ္တာနံ စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရမာနံ၊ ဒိဿာ သာရထိ အာမန္တေသိ “ကိ န ခေါ သော သမ္ပ သာရထိ မဟာဇနကာယော သန္နိပတိတော နာနာရတ္တာနံ စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရတိ”တိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ကာလင်္ဂတော နာမာတိ။ တေန ဟိ သမ္ပ သာရထိ ယေန သော ကာလင်္ဂတော တေန ရထံ ပေသေဟိတိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာရထိ ဝိပဿီသု ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ ယေန သော ကာလင်္ဂတော တေန ရထံ ပေသေသိ။ အဋ္ဌသာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ပေတံ ကာလင်္ဂတံ၊ ဒိဿာ သာရထိ အာမန္တေသိ “ကိ ပနာယံ သမ္ပ သာရထိ ကာလင်္ဂတော နာမာ”တိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ကာလင်္ဂတော နာမ န ဒါနိ တံ ဒက္ခန္တိ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ အညေ ဝါ ဉှတိသာလောဟိတာ၊ သောပိ န ဒက္ခိဿတိ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ အညေ ဝါ ဉှတိသာလောဟိတေတိ။ “ကိ ပန သမ္ပ သာရထိ အဟံပိ မရဏဓမ္မော မရဏံ အနတိတော၊ မံပိ န ဒက္ခန္တိ ဒေဝေါ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉှတိသာလောဟိတာ၊ အဟံပိ န ဒက္ခိဿာမိ ဒေဝံ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉှတိသာလောဟိတေ”တိ။ တုဉ္စ ဒေဝ မယဉ္စမှ သဗ္ဗေ မရဏဓမ္မော မရဏံ အနတိတာ၊ တံပိ န ဒက္ခန္တိ ဒေဝေါ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉှတိသာလောဟိတာ၊ တံပိ န ဒက္ခိဿသိ ဒေဝံ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉှတိသာလောဟိတေတိ။ တေန ဟိ သမ္ပ သာရထိ အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟိတိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာရထိ ဝိပဿီသု ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ တဏှိ သုဒ္ဓံ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခိ ဒုမ္ပနော ပဇ္ဈာယတိ “မိရတ္ထု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ၊ ယဏှိ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ၊ ဗျာဓိ ပညာယိဿတိ၊ မရဏံ ပညာယိဿတိ”တိ။

၅၁။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ သာရထိ အာမန္တာပေတွာ တေဒဝေါစ “ကစ္စိ သမ္ပ သာရထိ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ၊ ကစ္စိ သမ္ပ သာရထိ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသိ”တိ။ န ခေါ ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ၊ န ခေါ ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသိတိ။ ကိ ပန သမ္ပ သာရထိ အဋ္ဌသာ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယျန္တောတိ။ အဋ္ဌသာ ခေါ ဒေဝ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယျန္တော မဟာဇနကာယံ သန္နိပတိတံ နာနာရတ္တာနံ စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရမာနံ၊ ဒိဿာ မံ တေဒဝေါစ “ကိ န ခေါ

သုတ္တံ]

ပဗ္ဗဇိတ

၂၃ :

သော သမ္ဗ သာရထိ မဟာဇနကာယော သန္တိပတိတော နာနာရတ္တာနံ
 စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရတိ”တိ။ သော ခေါ ဒေဝ ကာလင်္ကတော
 နာမာတိ။ တေန ဟိ သမ္ဗ သာရထိ ယေန သော ကာလင်္ကတော တေန ရထံ
 ပေသေဟိတိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ အဟံ ဒေဝ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ
 ပဋိဿုတွာ ယေန သော ကာလင်္ကတော တေန ရထံ ပေသေသိ။ အဋ္ဌသာ ခေါ
 ဒေဝ ကုမာရော ပေတံ ကာလင်္ကတံ၊ ဒိဿွာ မံ တေဒေဝေါစ “ ကိ” ပနာယံ သမ္ဗ
 သာရထိ ကာလင်္ကတော နာမာ”တိ။ သော ခေါ ဒေဝ ကာလင်္ကတော
 နာမန ဒါနိ တံ ဒက္ခန္တိ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ အညေ ဝါ ဉှတိသာလောဟိတာ၊
 သောပိ န ဒက္ခိဿတိ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ အညေ ဝါ ဉှတိသာလောဟိတေတိ။
 ကိ” ပန သမ္ဗ သာရထိ အဟံပိ မရဏဓမ္မော မရဏံ အနတိတော၊ မံပိ န ဒက္ခန္တိ
 ဒေဝေါ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉှတိသာလောဟိတာ၊ အဟံပိ န ဒက္ခိဿာမိ
 ဒေဝံ ဝါ ဒေဝီ” ဝါ အညေ ဝါ ဉှတိသာလောဟိတေတိ။ တုဉ္စ ဒေဝ မယဉ္ဇမ္မ
 သဗ္ဗေ မရဏဓမ္မော မရဏံ အနတိတာ၊ တံပိ န ဒက္ခန္တိ ဒေဝေါ ဝါ ဒေဝီ ဝါ
 အညေ ဝါ ဉှတိသာလောဟိတာ၊ တံပိ န ဒက္ခိဿသိ ဒေဝံ ဝါ ဒေဝီ” ဝါ
 အညေ ဝါ ဉှတိသာလောဟိတေတိ။ တေန ဟိ သမ္ဗ သာရထိ အလံ ဒါနဇ္ဇ
 ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟိတိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ အဟံ
 ဒေဝ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။
 သော ခေါ ဒေဝ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခိ ဒုမ္မနော ပဇ္ဇာယတိ
 “မိရတ္ထု ကိရဘော ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ၊
 ဗျာဓိ ပညာယိဿတိ၊ မရဏံ ပညာယိဿတိ”တိ။

ပဗ္ဗဇိတ

၅၂။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမဿ ရညော တေဒဟောသိ “မာဟေဝ
 ခေါ ဝိပဿီ ကုမာရော န ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ မာဟေဝ ဝိပဿီ ကုမာရော
 အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ၊ မာဟေဝ နေမိတ္တာနံ မြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ
 အဿ ဝစန”န္တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ
 ဘိယျောသော မတ္တာယ ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ ယထာ ဝိပဿီ
 ကုမာရော ရဇ္ဇံ ကာရေယျ၊ ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော န အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ
 ပဗ္ဗဇေယျ၊ ယထာ နေမိတ္တာနံ မြာဟ္မဏာနံ မိစ္ဆာ အဿ ဝစနန္တိ။

တတြ သုခံ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော
 သမဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ

ဝဿာနံ ဗဟူနံ ဝဿသတနံ ဗဟူနံ ဝဿသဟဿာနံ အစ္စယေန သာရထိံ အာမန္တေသိ “ယောဇေဟိ သမ္ပ သာရထိံ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ၊ ဥယျာနဘူမိံ ဂစ္ဆာမ သုဘူမိဒဿနာယာ”တိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာရထိံ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ ယောဇေတွာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဝေဒေသိ “ယုတ္တာနိ ခေါ တေ ဒေဝ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညသိ”တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိ ကုမာရော ဘဒ္ဒိ ဘဒ္ဒိ ယာနံ အဘိရုဟိတွာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဥယျာနဘူမိံ နိယျာသိ။

၅၃။ အဒ္ဓသာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော ပုရိသံ ဘဏ္ဍု ပဗ္ဗဇိတံ ကာသာယဝသနံ၊ ဒိသ္မာ သာရထိံ အာမန္တေသိ “အယံ ပန သမ္ပ သာရထိံ ပုရိသော ကိံကတော၊ သီသံပိဿ န ယထာ အညေသံ၊ ဝတ္ထာနိပိဿ န ယထာ အညေသ”န္တိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ပဗ္ဗဇိတော နာမာတိ။ ကိံ ပနေသော သမ္ပ သာရထိံ ပဗ္ဗဇိတော နာမာတိ။ ဧသော ခေါ ဒေဝ ပဗ္ဗဇိတော နာမ သာရ ဓမ္မစရိယာ သာရ သမစရိယာ သာရ ကုသလကိရိယာ၊ သာရ ပုညကိရိယာ သာရ အဝိဟိံသာ သာရ ဘူတာနုကမ္မာတိ။ သာရ ခေါ သော သမ္ပ သာရထိံ ပဗ္ဗဇိတော နာမ သာရ ဓမ္မစရိယာ သာရ သမစရိယာ သာရ ကုသလကိရိယာ သာရ ပုညကိရိယာ သာရ အဝိဟိံသာ သာရ ဘူတာနုကမ္မာ၊ တေန ဟိ သမ္ပ သာရထိံ ယေန သော ပဗ္ဗဇိတော တေန ရထံ ပေသေဟိတိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သာရထိံ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ ယေန သော ပဗ္ဗဇိတော တေန ရထံ ပေသေသိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိ ကုမာရော တံ ပဗ္ဗဇိတံ တေဒဝေါစ “တွံ ပန သမ္ပ ကိံကတော၊ သီသံပိ တေန ယထာ အညေသံ၊ ဝတ္ထာနိပိ တေန ယထာ အညေသ”န္တိ။ အဟံ ခေါ ဒေဝ ပဗ္ဗဇိတော နာမာတိ။ ကိံ ပန တွံ သမ္ပ ပဗ္ဗဇိတော နာမာတိ။ အဟံ ခေါ ဒေဝ ပဗ္ဗဇိတော နာမ သာရ ဓမ္မစရိယာ သာရ သမစရိယာ သာရ ကုသလကိရိယာ သာရ ပုညကိရိယာ သာရ အဝိဟိံသာ သာရ ဘူတာနုကမ္မာတိ။ သာရ ခေါ တွံ သမ္ပ ပဗ္ဗဇိတော နာမ သာရ ဓမ္မစရိယာ သာရ သမစရိယာ သာရ ကုသလကိရိယာ သာရ ပုညကိရိယာ သာရ အဝိဟိံသာ သာရ ဘူတာနုကမ္မာတိ။

ဗောဓိသတ္တပဋ္ဌဇ္ဇာ

၅၄။ အထ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ ဝိပဿီ ကုမာရော သာရထိံ အာမန္တေသိ
“ကေန ဟိ သမ္ပ သာရထိံ ရထံ အာဒါယ ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပဗ္ဗနိယျာဟိ။
အဟံ ပန ဣဓေဝ ကေသမဿံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ
အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ
ဘိက္ခုဝေ သာရထိံ ဝိပဿီသု ကုမာရဿ ပဋိသုတွာ ရထံ အာဒါယ တတောဝ
အန္တေပုရံ ပဗ္ဗနိယျာသိ။ ဝိပဿီ ပန ကုမာရော တတ္ထေဝ ကေသမဿံ
ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ
ပဗ္ဗဇိ။

မဟာဇနကာယအနုပဋ္ဌဇ္ဇာ

၅၅။ အဿောသိ ခေါ ဘိက္ခုဝေ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ မဟာဇန-
ကာယော စတုရာသီတိ ပါဏသဟဿာနိ “ဝိပဿီ ကိရ ကုမာရော ကေသမဿံ
ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ
ပဗ္ဗဇိတော”တိ။ သုတွာန တေသံ တေဒဟောသိ “န ဟိ နန္ဒ သော ဩရကော
ဓမ္မဝိနယော၊ န သာ ဩရကာ” ပဋ္ဌဇ္ဇာ၊ ယတ္ထ ဝိပဿီ ကုမာရော ကေသမဿံ
ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ
ပဗ္ဗဇိတော၊ ဝိပဿီပိ နာမ ကုမာရော ကေသမဿံ ဩဟာရေတွာ ကာသာ-
ယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ ကိမင်္ဂံ ပန
မယ”န္တိ။

အထ ခေါ သော ဘိက္ခုဝေ မဟာဇနကာယော? စတုရာသီတိ ပါဏ-
သဟဿာနိ ကေသမဿံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ
ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တံ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတံ အနုပဋ္ဌဇိသု။ တာယ
သုဒ် ဘိက္ခုဝေ ပရိသာယ ပရိဝုတော ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော ဂါမနိဝမဇနပဒ-
ရာဇဓာနီသု စာရိကံ စရတိ။

၅၆။ အထ ခေါ ဘိက္ခုဝေ ဝိပဿီသု ဗောဓိသတ္တဿ ရဟောဂတဿ
ပဋိသလ္လိနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ “န ခေါ မေတံ? ပတိဇ္ဈပံ
ယောဟံ အာကိဏ္ဏော ဝိဟရာမိ၊ ယံနန္ဒာဟံ ဧကော ဂဏမ္ဘာ ဝုပကက္ကော
ဝိဟရေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခုဝေ ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော အပရေန သမယေန

ဩဒိကာ (သီ၊ သျှာ) ၂-ကိမင်္ဂံ (သီ) ၃-မဟာဇနကာယာ (သျှာ) ၄-န ခေါ အနုပဋ္ဌဇိ (သျှာ)

ကော ဂဏမှာ ဂူပကဋ္ဌော ဝိဟာသိ၊ အညေနေဝ တာနိ စတုရာသီတိ
ပဗ္ဗဇိတသဟဿာနိ အဂမံသု၊ အညေန မဂ္ဂေန ဝိပဿီ ဗောဓိသက္ကော။

ဗောဓိသက္ကအဘိနိဝေသ

၅၇။ အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသက္ကဿ ဝါသုပဂတဿ
ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လိနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ “ကိစ္ဆံ
ဝတာယံ လောကော အာပန္နော ဇာယတိ စ ဇီယတိ စ မီယတိ စ” စဝတိ စ
ဥပပဋ္ဌတိ စ၊ အထ စ ပနိမဿ ဒုက္ခဿ နိဿရဏံ နပ္ပဇာနာတိ ဇရာမရဏဿ၊
ကုဒါဿု နာမ ဣမဿ ဒုက္ခဿ နိဿရဏံ ပညာယိဿတိ ဇရာမရဏဿ”တိ။

အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသက္ကဿ တေဒဟောသိ “ကိမ္ပိ န
ခေါ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ ကိ” ပစ္စယာ ဇရာမရဏ”န္တိ။ အထ ခေါ်
ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသက္ကဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ
အဘိသမယော “ဇာတိယာ ခေါ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ
ဇရာမရဏ”န္တိ။

အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသက္ကဿ တေဒဟောသိ “ကိမ္ပိ န
ခေါ သတိ ဇာတိ ဟောတိ ကိ” ပစ္စယာ ဇာတိ”တိ။ အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ
ဝိပဿိဿ ဗောဓိသက္ကဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ
အဘိသမယော “ဘဝေ ခေါ သတိ ဇာတိ ဟောတိ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ”တိ။

အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသက္ကဿ တေဒဟောသိ “ကိမ္ပိ န ခေါ
သတိ ဘဝေါဟောတိ ကိ” ပစ္စယာ ဘဝေါ”တိ။ အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ
ဗောဓိသက္ကဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော
“ဥပါဒါနေ ခေါ သတိ ဘဝေါ ဟောတိ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ”တိ။

အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသက္ကဿ တေဒဟောသိ “ကိမ္ပိ န
ခေါ သတိ ဥပါဒါနံ ဟောတိ ကိ” ပစ္စယာ ဥပါဒါန”န္တိ။ အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ
ဝိပဿိဿ ဗောဓိသက္ကဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ
အဘိသမယော “တဏှာယ ခေါ သတိ ဥပါဒါနံ ဟောတိ၊ တဏှာပစ္စယာ
ဥပါဒါန”န္တိ။

အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသက္ကဿ တေဒဟောသိ “ကိမ္ပိ န
ခေါ သတိ တဏှာ ဟောတိ ကိ” ပစ္စယာ တဏှာ”တိ။ အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ

သုတ္တံ]

ဗောဓိသတ္တအဘိနိဝေသ

၂၇

ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော “ဝေဒနာယ ခေါ သတိ တဏှာ ဟောတိ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ”တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ တေဒဟောသိ “ကိမ္ပိ န ခေါ သတိ ဝေဒနာ ဟောတိ ကိ ပစ္စယာ ဝေဒနာ”တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော “ဇဿေ ခေါ သတိ ဝေဒနာ ဟောတိ၊ ဇဿပစ္စယာ ဝေဒနာ”တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ တေဒဟောသိ “ကိမ္ပိ န ခေါ သတိ ဇဿော ဟောတိ ကိ ပစ္စယာ ဇဿော”တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော “သဠာယတနေ ခေါ သတိ ဇဿော ဟောတိ၊ သဠာယတန- ပစ္စယာ ဇဿော”တိ။

၇ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ တေဒဟောသိ “ကိမ္ပိ န ခေါ သတိ သဠာယတနံ ဟောတိ ကိ ပစ္စယာ သဠာယတနံ”တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော “နာမရူပေ ခေါ သတိ သဠာယတနံ ဟောတိ၊ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ”တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ တေဒဟောသိ “ကိမ္ပိ န ခေါ သတိ နာမရူပံ ဟောတိ ကိ ပစ္စယာ နာမရူပံ”တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော “ဝိညာဏေ ခေါ သတိ နာမရူပံ ဟောတိ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ”တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ တေဒဟောသိ “ကိမ္ပိ န ခေါ သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ ကိ ပစ္စယာ ဝိညာဏံ”တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော “နာမရူပေ ခေါ သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ၊ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ”တိ။

၅၈။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ တေဒဟောသိ၊ “ပစ္စုဒါဝတ္တတိ ခေါ ဣဒံ ဝိညာဏံ နာမရူပမှာ၊ နာပရံ ဂစ္ဆတိ။ ဣတာဝတာ

ဇာယေထ ဝါ ဇိယျေထ ဝါ မိယျေထ ဝါ စဝေထ ဝါ ဥပပဇ္ဇေထ ဝါ၊
 ယဒိဒံ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာ
 သဠာယတနံ၊ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊
 ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊
 ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿု-
 ပါယာသာ သန္တဝန္တိ။ ဝေမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော
 ဟောတိ”။

၅၉။ “သမုဒယော သမုဒယော”တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိ-
 သတ္တဿ ပုဗ္ဗေ အနန္တသုတေသု မေဗေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ
 ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

၆၀။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ တေဒဟောသိ “ကိမ္မိ
 န ခေါ အသတိ ဇရာမရဏံ န ဟောတိ ကိဿ နိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော”
 တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ
 အဟု ပညာယ အဘိသမယော “ဇာတိယာ ခေါ အသတိ ဇရာမရဏံ န
 ဟောတိ၊ ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော”တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ တေဒဟောသိ “ကိမ္မိ
 န ခေါ အသတိ ဇာတိ န ဟောတိ ကိဿ နိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော”တိ။
 အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ
 အဟု ပညာယ အဘိသမယော “ဘဝေ ခေါ အသတိ ဇာတိ န ဟောတိ၊
 ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော”တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ တေဒဟောသိ “ကိမ္မိ န
 ခေါ အသတိ ဘဝေါ န ဟောတိ ကိဿ နိရောဓာ ဘဝနိရောဓော”တိ။ အထ
 ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု
 ပညာယ အဘိသမယော “ဥပါဒါနေ ခေါ အသတိ ဘဝေါ န ဟောတိ၊
 ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော”တိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ တေဒဟောသိ “ကိမ္မိ န
 ခေါ အသတိ ဥပါဒါနံ န ဟောတိ ကိဿ နိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော”တိ။
 အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ

သုတ္တံ]

ဗောဓိသတ္တအဘိနိဝေသ

၂၉

အဟု ပညာယ အဘိသမယော “တဏှာယ ခေါ် အသတိ ဥပါဒါနံ န ဟောတိ၊ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော”တိ။

အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ “ကိပ္ပိ န ခေါ် အသတိ တဏှာ န ဟောတိ ကိဿ နိရောဓာ တဏှာနိရောဓော”တိ။
အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော “ဝေဒနာယ ခေါ် အသတိ တဏှာ န ဟောတိ ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓော”တိ။

အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ “ကိပ္ပိ န ခေါ် အသတိ ဝေဒနာ န ဟောတိ ကိဿ နိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော”တိ။
အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော “ဗဿေ ခေါ် အသတိ ဝေဒနာ န ဟောတိ ဗဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော”တိ။

အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ “ကိပ္ပိ န ခေါ် အသတိ ဗဿော န ဟောတိ ကိဿ နိရောဓာ ဗဿနိရောဓော”တိ။
အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော “သဠာယတနံ ခေါ် အသတိ ဗဿော န ဟောတိ သဠာယတနနိရောဓာ ဗဿနိရောဓော”တိ။

အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ “ကိပ္ပိ န ခေါ် အသတိ သဠာယတနံ န ဟောတိ ကိဿ နိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော”တိ။
အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော “နာမရူပေ ခေါ် အသတိ သဠာယတနံ န ဟောတိ နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော”တိ။

အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ “ကိပ္ပိ န ခေါ် အသတိ နာမရူပံ န ဟောတိ ကိဿ နိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော”တိ။
အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော “ဝိညာဏေ ခေါ် အသတိ နာမရူပံ န ဟောတိ ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော”တိ။

အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ “ကိပ္ပိ န ခေါ် အသတိ ဝိညာဏံ န ဟောတိ ကိဿ နိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော”တိ။
အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ

အဟု ပညာယ အဘိသမယော “နာမရူပေ ခေါ အသတိ ဝိညာဏံ န ဟောတိ နာမရူပနိရောဓော ဝိညာဏနိရောဓော”တိ။

၆၁။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ၊ “အဓိဂတော ခေါ မျာယံ မဂ္ဂေါ သမ္မောဓာယ၊ ယဒိဗံ နာမရူပနိရောဓော ဝိညာဏနိရောဓော၊ ဝိညာဏနိရောဓော နာမရူပနိရောဓော၊ နာမရူပနိရောဓော သဠာယတနနိရောဓော၊ သဠာယတနနိရောဓော ဖဿနိရောဓော၊ ဖဿနိရောဓော ဝေဒနာနိရောဓော၊ ဝေဒနာနိရောဓော တဏှာနိရောဓော၊ တဏှာနိရောဓော ဥပါဒါနိရောဓော၊ ဥပါဒါနိရောဓော ဘဝနိရောဓော၊ ဘဝနိရောဓော ဇာတိ-နိရောဓော၊ ဇာတိနိရောဓော ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿု-ပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ”။

၆၂။ “နိရောဓော နိရောဓော”တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဗောဓိ-သတ္တဿ ပုဗ္ဗေ အနဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

၆၃။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိ ဗောဓိသတ္တော အပရေန သမယေန ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိ ဝိဟာသိ “ဣတိ ရူပံ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော၊ ဣတိ ဝေဒနာ ဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော ဣတိ ဝေဒနာယ အတ္ထင်္ဂမော၊ ဣတိ သညာ ဣတိ သညာယ သမုဒယော ဣတိ သညာယ အတ္ထင်္ဂမော၊ ဣတိ သင်္ခါရာ ဣတိ သင်္ခါရနံ သမုဒယော ဣတိ သင်္ခါရနံ အတ္ထင်္ဂမော၊ ဣတိ ဝိညာဏံ ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော”တိ၊ တဿ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာ-နုပဿိနော ဝိဟရတော န စိရဿေဝ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတိ။

ဒုတိယဘာဏဝါရော။

ဗြဟ္မယာနေနဏဏာ

၆၄။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧတဒဟောသိ “ယံနုနာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ

သုတ္တံ]

ဗြဟ္မဿာနကထာ

၃၁

ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တေဒဟောသိ
 “အဓိဂတော ခေါ မျာယံ ဓမ္မော ဂန္တိရော ခုဒ္ဒသော ဒုရနုဗောဓော သန္တော
 ပဏီတော အတက္ကာဝစရော နိပုဏော ပဏ္ဍိတဝေဒနီယော၊ အာလယရာမာခေါ
 ပနာယံ ပဇာ အာလယရတာ အာလယသမ္ပဒိတာ၊ အာလယရာမာယ ခေါ
 ပန ပဇာယ အာလယရတာယ အာလယသမ္ပဒိတာယ ခုဒ္ဒသံ ဣဒံ ဌာနံ ယဒိဒံ
 ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ဣဒဗ္ဗိ ခေါ ဌာနံ ခုဒ္ဒသံ ယဒိဒံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓိ-
 သမထော သမ္ဗုပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။
 အဟဉ္ဇေဝ ခေါ ပန ဓမ္မံ ဒေသေယျံ၊ ပရေ စ မေ န အာဇာနေယျံ၊ သော
 မဿ ကိလမထော၊ သာ မဿ ဝိဟေသာ”တိ။

၆၅။ အဝိဿု ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ
 ဣမာ အနန္တရိယာ ဂါထာယော ပဋိဘိသု ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ—

“ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတံ၊ ဟလံ ခါနိ ပကာသိတုံ။
 ရာဂဒေါသပရေတေဟိ၊ နာယံ ဓမ္မော သုသမ္ဗုဓော။
 ပဋိသောတဂါမိံ နိပုဏံ၊ ဂန္တိရံ ခုဒ္ဒသံ အဏုံ။
 ရာဂရက္ခာ န ဒက္ခန္တိ၊ တမောခန္ဓေန အာဝုဇ္ဇာ”တိ။

ဣတိဟ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
 ပဋိသဉ္စိက္ခတော အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ၊ နော ဓမ္မဒေသနာယ။

၆၆။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ အညတရဿ မဟာဗြဟ္မာနော ဝိပဿိဿ
 ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္က-
 မညာယ တေဒဟောသိ “နဿတိ ဝတ ဘော လောကော၊ ဝိနဿတိ ဝတ
 ဘော လောကော၊ ယတြ ဟိ နာမ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမတိ၊ နော ဓမ္မဒေသနာ-
 ယာ”တိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ မဟာဗြဟ္မာ သေယျထာပိ နာမ
 ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္စိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ
 သမိဉ္ဇေယျ၊ ဝေမေဝ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော
 အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ သော
 ဘိက္ခဝေ မဟာဗြဟ္မာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဒက္ခိဏံ ဇာဏုမဏ္ဍလံ

၁-နမိ (သျှာ၊ က)၊ နဗိဿတိ (?)

ပထဝီယံ နိဟန္တာ^၁ ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနန္တလိ^၂
ပဏာမေတွာ ဝိပဿီ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ တေဒဝေါစ “ဒေသေတု
ဘန္တေ ဘဂဝါ ဓမ္မံ၊ ဒေသေတု သုဂတော ဓမ္မံ၊ သန္တိ^၂ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခ-
ဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ
အညာတာရော”တိ။

၆၇။ ဧဝံ ဝုတ္တေ^၃ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တံ
မဟာဗြဟ္မာနံ တေဒဝေါစ “မယမ္ပိ ခေါ ဗြဟ္မေ တေဒဟောသိ ‘ယံနုနာဟံ
ဓမ္မံ ဒေသေယျ’န္တိ။ တဿ မယံ ဗြဟ္မေ တေဒဟောသိ ‘အဓိဂတော ခေါ မျာယံ
ဓမ္မော ဂစ္ဆိရော ခုဒ္ဒသော ခုရနဗောဓော သန္တော ပဏီတော အတက္ကာဝစရော
နိပုဏော ပဏ္ဍိတဝေဒနီယော၊ အာလယရာမာ ခေါ ပနာယံ ပဇာ အာလယ-
ရတာ အာလယသမ္ဗုဒ္ဓိတာ၊ အာလယရာမာယ ခေါ ပန ပဇာယ အာလယ-
ရတာယ အာလယသမ္ဗုဒ္ဓိတာယ ခုဒ္ဒသံ ဣဒံ ဌာနံ ယဒိဒံ ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒေါ၊ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဌာနံ ခုဒ္ဒသံ ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗုပဗိ-
ပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ အဟဉ္ဇေဝ ခေါ ပန
ဓမ္မံ ဒေသေယျံ၊ ပရေ စ မေ န အာဇာနေယျံ၊ သော မမဿ ကိလမထော၊
သာ မမဿ ဝိဟေသာ’တိ။ အပိဿု မံ ဗြဟ္မေ ဣမာ အနန္တရိယာ
ဂါထာယော ပဋိဘိသု ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ—

‘ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတံ၊ ဟလံ ဒါနိ ပကာသိတုံ။
ရာဂဒေါသပရေတေဟိ၊ နာယံ ဓမ္မော သုသမ္ဗုဓော။
ပဋိသောတဂါမိ^၄ နိပုဏံ၊ ဂစ္ဆိရံ ခုဒ္ဒသံ အဏုံ။
ရာဂရတ္တာ န ဒက္ခန္တိ၊ တမောခန္ဓေန အာဝုဋ္ဌာ’တိ။

ဣတိဟ မေ ဗြဟ္မေ ပဋိသန္ဓိက္ခတော အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ၊ နော
ဓမ္မဒေသနာယာ”တိ။

၆၈။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သော မဟာဗြဟ္မာပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ
ဘိက္ခဝေ သော မဟာဗြဟ္မာ ဝိပဿီ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ
တေဒဝေါစ “ဒေသေတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဓမ္မံ၊ ဒေသေတု သုဂတော ဓမ္မံ၊
သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊
ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော”တိ။

၄-ဒေသေတု (သျှာ၊ဇု)

၇၁။ အထ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တံ မဟာဗြဟ္မာနံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

“အပါရုတာ တေသံ အမတဿ ခွါရာ၊
ယေ သောတဝန္တော ပပုဇ္ဈန္တ၊ သဒ္ဓံ။
ဝိဟိံသသညီ ပဂုဏံ န ဘာသိ၊
ဓမ္မံ ပဏီတံ မနုဇေသု ဗြဟ္မေ”တိ။

အထ ခေါ် သော ဘိက္ခုဝေ မဟာဗြဟ္မာ “ကတာဂကာသော ခေါဒ္ဓိ ဝိပဿီနာ ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မဒေသနာယာ”တိ ဝိပဿီ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။

အဂ္ဂသာဝကယုဂ

၇၂။ အထ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တေဒဟောသိ “ကဿ န ခေါ အဟံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ၊ ကော ဣမံ ဓမ္မံ ဒိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတိ”တိ။ အထ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တေဒဟောသိ “အယံ ခေါ ခဏှော စ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသန္တိ ပဏှိတာ ဝိယတ္တာ မေဓာဝိနော ဒီဃရတ္တံ အပ္ပရဇက္ခ-ဇာတိကာ။ ယံနုနာဟံ ခဏှဿ စ ရာဇပုတ္တဿ တိဿဿ စ ပုရောဟိတပုတ္တဿ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ၊ ဒတ ဣမံ ဓမ္မံ ဒိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿန္တိ”တိ။

၇၃။ အထ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဝေမေဝ ဗောဓိရုက္ခမူလေ အန္တရဟိတော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ခေမေ မိဂဒါယေ ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဒါယပါလံ^၁ အာမန္တေသိ “ဧဟိ တံ သမ္ဗု ဒါယပါလ ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ” ပဝိသိတွာ ခဏှဉ္စ ရာဇပုတ္တံ တိဿဉ္စ ပုရောဟိတပုတ္တံ ဧဝံ ဝဒေဟိ ‘ဝိပဿီ ဘန္တေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ’ အနုပ္ပတ္တော ခေမေ မိဂဒါယေ ဝိဟရတိ။

၁-မိဂဒါယပါလံ (သျှာ)

သော တုမှာကံ ဒဿနကာမော'တိ"။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ခါယပါလော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပဋိဿုတွာ ဗန္ဓုမတိ" ရာဇောနိ" ပဝိသိတွာ ခဏ္ဍဉ္စ ရာဇပုတ္တံ တိဿဉ္စ ပုရောဟိတပုတ္တံ တေဒဝေါစ “ဝိပဿီ ဘန္တေ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓုမတိ" ရာဇောနိ" အနုပ္ပတ္တော ခေမေ မိဂဒါယေ ဝိဟရတိ၊ သော တုမှာကံ ဒဿန- ကာမော"တိ။

၇၄။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ခဏ္ဍော စ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ ယောဇာပေတွာ ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတွာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇောနိယာ နိယျိ"သု။ ယေန ခေမော မိဂဒါယော တေန ပါယိ"သု၊ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ၊ ယာနေန ဂန္တိာ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကာဝ" ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနုပသင်္ကမိ"သု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝိပဿီ" ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ"သု။

၇၅။ တေသံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အနုပ္ပဗ္ဗိ" ကထံ၊ ကထေသိ၊ သေယျထိဒံ၊ ဒါနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ ကာမာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒါ တေ ဘဂဝါ အညာသိ ကလ္လစိတ္တေ မုဒုစိတ္တေ ဝိနိဝရဏစိတ္တေ ဥဒဂ္ဂစိတ္တေ ပသန္နစိတ္တေ၊ အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ တံ ပကာသေသိ ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ သမ္ပဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏေယျ၊ ဝေမေဝ ခဏ္ဍဿ စ ရာဇပုတ္တဿ တိဿဿ စ ပုရောဟိတပုတ္တဿ တသ္မိ"ယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဒ္ဓံ တံ နိရောဓဓမ္မ"န္တိ။

၇၆။ တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ ပတ္တဓမ္မာ ဝိဒိတဓမ္မာ ပရိယောဂါဋ္ဌဓမ္မာ တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆာ ဝိဂတကထံကထာ ဝေသာရဇ္ဇပုတ္တာ အပရပ္ပစ္စယာ သတ္တုသာသနေ ဝိပဿီ" ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ တေဒဝေါရံ “အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ သေယျထာပိ ဘန္တေ နိက္ကုဋ္ဌိတံ ဝါ ဥက္ကုဋ္ဌေယျ၊ ပဋိစ္စန္တံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မူဠဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္တကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တိ"တိ။ ဝေမေဝံ ဘဂဝတော အနေကပရိယာယေန

၁-ပဒိကာဝ (သုာ) ၂-အာနုပ္ပိကထံ (သိ၊ ဣ)

ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧတေ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ၊
လဘေယျာမ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘေယျာမ
ဥပသမ္ပဒ”န္တိ။

၇၇။ အလတ္ထု ခေါ ဘိက္ခဝေ ခဏှော စ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ
ပုရောဟိတပုတ္တော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလတ္ထု ဥပသမ္ပဒံ။ တေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ၊
သင်္ခါရာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နိဗ္ဗာနေ” အာနိသံသံ ပကာသေသိ။
တေသံ ဝိပဿိနာ ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မိယာ ကထာယ
သန္တဿိယမာနာနံ သမာဒပိယမာနာနံ သမုတ္တေဇိယမာနာနံ သမ္ပဟံသိယ-
မာနာနံ နစိရဿေဝ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိ”သု။

မဟာဇနကာယပဗ္ဗဇ္ဇာ

၇၈။ အဿောသိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ မဟာဇန-
ကာယော စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ “ဝိပဿီ ကိရ ဘဂဝါ အရဟံ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓုမတိ” ရာဇဓာနိ” အနုပုတ္တော ခေမေ ဖိဂဒါယေ
ဝိဟရတိ၊ ခဏှော စ ကိရ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော
ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ကေသမဿုံ
ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ
ပဗ္ဗဇိတာ”တိ။ သုတွာန နေသံ တေဒဟောသိ “န ဟိ နူန သော ဩရကော
ဓမ္မဝိနယော၊ န သာ ဩရကာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ယတ္ထ ခဏှော စ ရာဇပုတ္တော
တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ
ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ခဏှော စ
ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ
ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿန္တိ၊
ကိမင်္ဂ” ပန မယ”န္တိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ မဟာဇနကာယော
စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ နိက္ခမိတွာ ယေန
ခေမော ဖိဂဒါယော၊ ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
တေနုပသင်္ကမိ”သု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝိပဿီ” ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ
အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ”သု။

၇၉။ တေသံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အနုပုဋ္ဌိံ ကထံ ကထေသိ။ သေယျထိဒံ၊ ဒါနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ ကာမာနံ အာဒိနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒါ တေ ဘဂဝါ အညာသိ ကလ္လစိတ္တေ မုဒုစိတ္တေ ဝိနိဝရဏစိတ္တေ ဥဒဂ္ဂစိတ္တေ ပသန္တစိတ္တေ၊ အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ တံ ပကာသေသိ ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ သမ္ပဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏေယျ၊ ဝေမေဝ တေသံ စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနံ တသ္မိယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခု ဥပပါဒိ “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မံ” ဟိ။

၈၀။ တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မော ပတ္တဓမ္မော ဝိဒိတဓမ္မော ပရိယောဂါဠဓမ္မော တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆာ ဝိဂတကထံကထာ ဝေသာရဇ္ဇပုတ္တာ အပရပုစ္စယာ သတ္တုသာသနေ ဝိပဿီ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ တေဒဝေါစုံ “အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ သေယျထာပိ ဘန္တေ နိက္ကုဋ္ဌိတံ ဝါ ဥက္ကုဋ္ဌေယျ၊ ပဋိစ္ဆန္တံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မူဠဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္တကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ “စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တိ” တိ။ ဝေမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧတေ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ (ဘိက္ခုသံသဉ္စ) ၊ လဘေယျာမ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇိ လဘေယျာမ ဥပသမ္ပဒ” ဟိ။

၈၁။ အလတ္ထု ခေါ ဘိက္ခဝေ တာနိ စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇိ အလတ္ထု ဥပသမ္ပဒံ။ တေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿေသိ သမာဒပေသိ သမုက္ခေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ၊ သင်္ခါရာနံ အာဒိနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နိဗ္ဗာနေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ တေသံ ဝိပဿိနာ ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿိယမာနာနံ သမာဒပိယမာနာနံ သမုက္ခေဇိယမာနာနံ သမ္ပဟံသိယမာနာနံ နစိရဿေဝ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုတ္တိသု။

ပုရိမပဗ္ဗဇိတာနံ ဓမ္မာဘိသမယ

၈၂။ အဿောသုံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာနိ ပုရိမာနိ စတုရာသီတိ-
ပဗ္ဗဇိတသဟဿာနိ “ဝိပဿီ ကိရ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓုမတိ”

၁-() နတ္ထိ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဝိဇ္ဇိယံ ဖု သမ္ပတ္တိ ဒိဿတိ။

ရာဇဓာနီ အနုပုတ္တော ခေမေ မိဂဒါယေ ဝိဟရတိ၊ ဓမ္မဉ္စ ကိရ ဒေသေတိ”တိ။
အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာနိ စတုရာသီတိပဗ္ဗဇိတသဟဿာနိ ယေန ဗန္ဓုမတိ
ရာဇဓာနိ၊ ယေန ခေမော မိဂဒါယော၊ ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနုပသင်္ကမိ”သု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝိပဿီ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ”သု။

၈၃။ တေသံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အနုပုတ္တိံ ကထံ
ကထေသိ၊ သေယျထိဒံ၊ ဒါနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ ကာမာနံ အာဒိနဝံ
ဩကာရံ သံကိလေသံ နေက္ခမေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒါ တေ ဘဂဝါ
အညာသိ ကလ္လစိတ္တေ မုဒုစိတ္တေ ဝိနိဝရဏစိတ္တေ ဥဒဂ္ဂစိတ္တေ ပသန္တစိတ္တေ၊
အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ တံ ပကာသေသိ ဒုက္ခံ
သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓိံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ
သမ္ပဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏေယျ၊ ဝေမေဝ တေသံ စတုရာသီတိပဗ္ဗဇိတသဟဿာနံ
တသ္မိ”ယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ “ယံ ကိပ္ပိ
သမုဒယဓမ္မံ၊ သမ္ပံ တံ နိရောဓဓမ္မံ”န္တိ။

၈၄။ တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မော ပတ္တဓမ္မော ဝိဒိတဓမ္မော ပရိယောဂါဋ္ဌဓမ္မော တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆာ
ဝိဂတကထံကထာ ဝေသာရဋ္ဌပုတ္တာ အပရုပ္ပစ္စယာ သတ္တုသာသနေ ဝိပဿီ
ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒေါရံ “အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ
ဘန္တေ၊ သေယျထာပိ ဘန္တေ နိက္ကုဋ္ဌိတံ ဝါ ဥက္ကုဋ္ဌေယျ၊ ပဋိစ္စန္တံ ဝါ
ဝိဝရေယျ၊ မုဋ္ဌဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္တကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ
ဓာရေယျ “စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တိ”တိ။ ဝေမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာ-
ယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧတေ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ
ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံသန္ဓ၊ လဘေယျာမ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဗုဒ္ဓံ
လဘေယျာမ ဥပသမ္ပဒ”န္တိ။

၈၅။ အလတ္ထိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာနိ စတုရာသီတိပဗ္ဗဇိတသဟဿာနိ
ဝိပဿီဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇံ အလတ္ထိ
ဥပသမ္ပဒံ။ တေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မိယာ ကထာယ
သန္တဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ၊ သင်္ခါရာနံ အာဒိနဝံ
ဩကာရံ သံကိလေသံ နိဗ္ဗာနေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ တေသံ ဝိပဿီနာ
ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿိယမာနာနံ။

သုတ္တ]

စာရိကာအနုဇာနန

၃၉

သမာဒဝိယမာနာနံ သမုက္ခေဇိယမာနာနံ သမ္ပဟံသိယမာနာနံ နစိရဿေဝ
အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ ဖိတ္တာနိ ဝိမုစ္ဆိသု။

စာရိကာအနုဇာနန

၈၆။ တေန ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သမယေန ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ မဟာ-
ဘိက္ခုသံဘော ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ
ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ရဟောဂတဿ
ပဋိသလ္လိနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ “မဟာ ခေါ ဧတရဟိ
ဘိက္ခုသံဘော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခု-
သတသဟဿံ။ ယံနုနာဟံ ဘိက္ခု အနုဇာနေယျံ ‘စရထ ဘိက္ခဝေ စာရိကံ
ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကောနုကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ
သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ မာ ဧကေန ခွေ အဂမိတ္ထ၊ ဒေသေထ ဘိက္ခဝေ
ဓမ္မံ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ
ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ၊ သန္တိ သတ္တာ
အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ
အညာတာရော။ အပိ စ ဆန္တံ ဆန္တံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ
ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသာယာ’တိ”။

၈၇။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ အညတရော မဟာဗြဟ္မာ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော
အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ
သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ၊ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊
ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော
ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုရတော
ပါတုရဟေသိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ မဟာဗြဟ္မာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ
ကရိတွာ ယေန ဝိပဿိ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ တေနဉ္စလိ
ပဏာမေတွာ ဝိပဿိ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ တေဒဝေါစ “ဝေမေတံ
ဘဂဝါ၊ ဧဝမေတံ သုဂတ။ မဟာ ခေါ ဘန္တေ ဧတရဟိ ဘိက္ခုသံဘော
ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ၊
အနုဇာနာတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဘိက္ခု ‘စရထ ဘိက္ခဝေ စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ
ဗဟုဇနသုခါယ လောကောနုကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ
ဒေဝမနုဿာနံ၊ မာ ဧကေန ခွေ အဂမိတ္ထ၊ ဒေသေထ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ

အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ
 ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ၊ သန္တိ သတ္တာ
 အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ
 အညာတာရော'တိ။ အပိ စ ဘန္တေ မယံ တထာ ကရိဿာမ၊ ယထာ ဘိက္ခု။
 ဆန္တံ ဆန္တံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိ' ရာဇဓာနိ' ဥပသင်္ကမိဿန္တိ
 ပါတိမောက္ခုဋ္ဌေသာယာ'တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘိက္ခဝေ သော မဟာဗြဟ္မာ၊ ဣဒံ
 ဝတ္တာ ဝိပဿိ' ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ
 ကတွာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။

၈၈။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
 သာယနသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ပုဋိတော ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ။—ဣဓ မယံ
 ဘိက္ခဝေ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လိနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော
 ဥဒပါဒိ “မဟာ ခေါ ဧတရဟိ ဘိက္ခုသံဃော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ
 ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ယံနုနာဟံ ဘိက္ခု။ အနုဇာနေယျံ
 ‘စရထ ဘိက္ခဝေ စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနု-
 ကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ မာ ဧကေန ဋ္ဌေ
 အဂမိတ္ထ၊ ဒေသေထ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ
 ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ
 ပကာသေထ၊ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ
 ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော။ အပိ စ ဆန္တံ ဆန္တံ ဝဿာနံ
 အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ ဥပသင်္ကမိတမ္မာ ပါတိမောက္ခုဋ္ဌေသာယာ'တိ”။

အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ အညတရော မဟာဗြဟ္မာ မမ စေတသာ
 စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဋ္ဌိတံ ပါ
 ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဋ္ဌေယျ၊ ဧဝမေဝ ဗြဟ္မလောကေ
 အန္တရဟိတော မမ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ
 မဟာဗြဟ္မာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ကံ ကရိတွာ ယေနာဟံ တေနဉ္စလီ' ပဏာမေတွာ
 မံ တေဒဝေါစ “ဧဝမေတံ ဘဂဝါ၊ ဧဝမေတံ သုဂတ။ မဟာ ခေါ ဘန္တေ
 ဧတရဟိ ဘိက္ခုသံဃော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိ-
 ဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ အနုဇာနာတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဘိက္ခု။ ‘စရထ ဘိက္ခဝေ
 စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မာယ အတ္ထာယ

သုတ္တ]

စာရိကာအနုဇာနန

၄၁

ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ မာ ဧကေန ဌေ အဂမိတ္ထ၊ ဒေသေထ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ။ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော'တိ။ အပိ စ ဘန္တေ မယံ တထာ ကရိဿာမ၊ ယထာ ဘိက္ခူ၊ ဆန္တံ ဆန္တံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိ' ရာဇဓာနိ' ဥပသင်္ကမိဿန္တိ ပါတိမောက္ခုဋ္ဌေသာယာ"တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘိက္ခဝေ သော မဟာဗြဟ္မာ၊ ဣဒံ ဝတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ၊ စရထ စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ မာ ဧကေန ဌေ အဂမိတ္ထ၊ ဒေသေထ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓိံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ၊ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော။ အပိ စ ဘိက္ခဝေ ဆန္တံ ဆန္တံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ ဥပသင်္ကမိတဗျာ ပါတိမောက္ခုဋ္ဌေသာယာတိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ယေဘုယျေန ကောဟေနေဝ ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကမိ'သု။

၇၉။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဇမ္ဗုဒီပေ စတုရာသီတိ အာဝါသ- သဟဿာနိ ဟောန္တိ။ ကေမှိ ဟိ ဝဿေ နိက္ခန္တေ ဒေဝတာ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ "နိက္ခန္တံ ခေါ မာရိသာ ဧကံ ဝဿံ၊ ပဉ္စ ခါနိ ဝဿာနိ သေသာနိ၊ ပဉ္စန္တံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ ဥပသင်္ကမိတဗျာ ပါတိမောက္ခုဋ္ဌေသာယာ"တိ။ ဒွိသု ဝဿေသု နိက္ခန္တေသု။ တိသု ဝဿေသု နိက္ခန္တေသု။ စတူသု ဝဿေသု နိက္ခန္တေသု။ ပဉ္စသု ဝဿေသု နိက္ခန္တေသု ဒေဝတာ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ "နိက္ခန္တံ ခေါ မာရိသာ ပဉ္စဝဿာနိ၊ ဧကံ ခါနိ ဝဿံ သေသံ၊ ကေဿ ပဿဿ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ ဥပသင်္ကမိတဗျာ ပါတိမောက္ခုဋ္ဌေသာယာ"တိ။ ဆသု ဝဿေသု နိက္ခန္တေသု ဒေဝတာ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ "နိက္ခန္တံ ခေါ မာရိသာ ဆဗ္ဗဿာနိ၊ သမယော ခါနိ ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ ဥပသင်္ကမိတုံ ပါတိမောက္ခုဋ္ဌေသာယာ"တိ။ အထ ခေါ တေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ အပ္ပေကစ္စေ သကေန ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန အပ္ပေကစ္စေ ဒေဝတာနံ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန ကောဟေနေဝ ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ ဥပသင်္ကမိ'သု ပါတိမောက္ခုဋ္ဌေသာယာတိ။

၉၀။ တဏှိ သုဗ် ဘိက္ခဝေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘိက္ခုသံဃေ ဧဝံ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓါသတိ။

“ခန္တိ ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ၊
နိဗ္ဗာနံ ပရမံ ဝဒန္တိ ဗုဒ္ဓါ။
န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော ပရူပဃာတိ၊
န သမဏော^၁ ဟောတိ ပရံ ဝိဟေဌယန္တော။
သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ၊ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ။
သမိတ္တပရိယောဒပနံ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါနဿာသနံ။
အနုပဝါဒေါ အနုပဃာတော^၂၊ ပါတိမောက္ခေ ဓ သံဝရော။
မတ္တညတာ ဓ ဘတ္တသ္မိံ၊ ပန္တဉ္စ သယနာသနံ။
အဓိမိတ္တေ ဓ အာယောဂေါ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါနဿာသနံ”န္တိ။

ဒေဝတာဓမ္မေန

၉၁။ ဧကမိဒါဟံ ဘိက္ခဝေ သမယံ ဥက္ကဋ္ဌာယံ ဝိဟရာမိ သုဘဂဝနေ သာလရာဇမူလေ၊ တဿ မယံ ဘိက္ခဝေ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လိနဿ ဧဝံ ဓေတသော ပရိဝိတက္ခော ဥဒပါဒိ “န ခေါ သော သတ္တာဝါသော သုလဘရူပေါ၊ ယော မယာ အနာဂုတ္တပုဗ္ဗော^၃ ဣမိနာ ဒီဃေန အဗ္ဗုနာ အညဏှိ သုဒ္ဓါဝါသေဟိ ဒေဝေဟိ။ ယံနနာဟံ ယေန သုဒ္ဓါဝါသာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမေယျ”န္တိ။ အထ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ သေယျတာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဋ္ဌိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဇ္ဈေယျ၊ ဧဝမေဝ ဥက္ကဋ္ဌာယံ သုဘဂဝနေ သာလရာဇမူလေ အန္တရဟိတော အဝိဟေသု ဒေဝေသု ပါတုရဟောသိ”။ တသ္မိံ ဘိက္ခဝေ ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ^၄ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ”သု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု၊ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာ ဒေဝတာ မံ တေဒဝေါရံ “ဣတော သော မာရိသာ ဧကနဂုတိကပ္ပေ ယံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ မာရိသာ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ မာရိသာ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန

၁-သမဏော (သီးသျှား) ၂-အနုပဝါဒေါ အနုပဃာတော (ဣ၊က) ၃-အနုဗ္ဗာဂုတ္တပုဗ္ဗော (က-သီ၊က)
၄-အနေကာနိ ဒေဝတာသတာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ (သျှား)

အဟောသိ။ ဝိပဿီဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ဝိပဿီ မာရိသာ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပါဠိလိယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဝိပဿီဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝိပဿီဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္တိပါတာ အဟောသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿီဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္တိပါတာ အဟောသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။ ဝိပဿီဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝိပဿီဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဗန္ဓုမတိ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ဗန္ဓုဿ ရညော ဗန္ဓုမတိ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ဝိပဿီဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧဝံ အဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဧဝံ ပဓာနံ ဧဝံ အဘိသမ္ဗောဓိ ဧဝံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ တေ မယံ မာရိသာ ဝိပဿီမိ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္တံ ဝိရာဇေတွာ ဣဇ္ဈပပန္နာ”တိ။ပ။

တသ္မိယေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ^၁ ယေနာဟံ တေနုပဿာမိသု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌိသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာ ဒေဝတာ မံ တေဒဝေါရံ “ဣမသ္မိယေဝ ခေါ မာရိသာ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ဘဂဝါ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော။ ဘဂဝါ မာရိသာ ခတ္တိယော ဇာတိယာ ခတ္တိယကုလေ ဥပ္ပန္နော။ ဘဂဝါ မာရိသာ ဂေါတမော ဂေါတ္တေန။ ဘဂဝတော မာရိသာ အပ္ပဏံ အာယုပ္ပမာဏံ ပရိတ္တံ လဟုကံ ယော စိရံ ဇီဝတိ၊ သော ဝဿသတံ အပ္ပံ စါ ဘိယျော။ ဘဂဝါ မာရိသာ အဿတ္တဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဘဂဝတော မာရိသာ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ

၁-အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ (သု၊ဝေ၊ပ၊မိ၊ဝိ)

ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဘဂဝတော မာရိသာ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ
 အဓုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ။ ဘဂဝတော မာရိသာ အယံ ဧကော
 သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ဝီဏာသဝါနံ။ ဘဂဝတော
 မာရိသာ အာနန္ဒော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။
 ဘဂဝတော မာရိသာ သုဒ္ဓေါဒနော နာမ ရာဇော ပိတာ အဟောသိ။ မာယာ
 နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ကပိလဝတ္ထု နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ
 အဟောသိ။ ဘဂဝတော မာရိသာ ဧဝံ အဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ
 ဧဝံ ပဓာနံ ဧဝံ အဘိသမ္ဗောဓိ ဧဝံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနံ။ တေ မယံ မာရိသာ ဘဂဝတိ
 ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္တံ ပိရာဇေတွာ ဣဇုပပန္နာ”တိ။

၉၂။ အထ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ အဝိဟေဟိ ဒေဝေဟိ သဗ္ဗိ ယေန အတပ္ပါ
 ဒေဝါ တေနုပသက်မိ”ပ။ အထ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ အဝိဟေဟိ စ ဒေဝေဟိ
 အတပ္ပေဟိ စ ဒေဝေဟိ သဗ္ဗိ ယေန သုဒဿာ ဒေဝါ တေနုပသက်မိ”။
 အထ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ အဝိဟေဟိ စ ဒေဝေဟိ အတပ္ပေဟိ စ ဒေဝေဟိ
 သုဒဿေဟိ စ ဒေဝေဟိ သဗ္ဗိ ယေန သုဒဿိ ဒေဝါ တေနုပသက်မိ”။
 အထ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ အဝိဟေဟိ စ ဒေဝေဟိ အတပ္ပေဟိ စ ဒေဝေဟိ
 သုဒဿေဟိ စ ဒေဝေဟိ သုဒဿိဟိ စ ဒေဝေဟိ သဗ္ဗိ ယေန အကနိဋ္ဌာ
 ဒေဝါ တေနုပသက်မိ”။ တသ္မိ ဘိက္ခဝေ ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ
 ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ ယေနာဟံ
 တေနုပသက်မိ”သု၊ ဥပသက်မိတွာ ခံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။

ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာ ဒေဝတာ မံ တေဒဝေါရံ “ဣတော သော
 မာရိသာ ဧကနဂုတိကပ္ပေ ယံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ
 ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ မာရိသာ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ
 အဟောသိ။ ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ မာရိသာ ဘဂဝါ အရဟံ
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ
 ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသီတိဝဿသဟဿာနိ
 အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ဝိပဿီ မာရိသာ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
 ပါရုလိယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော
 အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ
 ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
 တယော သာဝကာနံ သန္တိပါတာ အဟောသု။ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော
 အဟောသိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော

အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ
 အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္တိပါတာ အဟောသံ သဗ္ဗေသံ-
 ယေဝ ဒီဏာသဝါနံ။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ
 အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
 ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဗန္ဓုမတိ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ
 ဇနေတ္တိ။ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဗန္ဓုမတိ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။
 ဝိပဿိဿ မာရိသာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧဝံ
 အဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဧဝံ ပဓာနံ ဧဝံ အဘိသမ္ဗောဓိ ဧဝံ
 ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ တေ မယံ မာရိသာ ဝိပဿိမ္ပိ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ
 ကာမေသု ကာမစ္ဆန္တံ ဝိရာဇေတွာ ဣရူပပန္နာ”တိ။ တသ္မိယေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ
 ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတ-
 သဟဿာနိ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ”သု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ
 ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာ ဒေဝတာ မံ တေဒဝေါရုံ
 “ဣတော သော မာရိသာ ဧကတိ”သေ ကပ္ပေ ယံ သိဒ္ဓိ ဘဂဝါ။ပ။ တေ မယံ
 မာရိသာ သိဒ္ဓိမ္ပိ ဘဂဝတိ။ တသ္မိယေဝ ခေါ မာရိသာ ဧကတိ”သေ ကပ္ပေ
 ယံ ဝေဿဘူ ဘဂဝါ။ပ။ တေ မယံ မာရိသာ ဝေဿဘူမိ ဘဂဝတိ။ပ။ ဣမသ္မိ-
 ယေဝ ခေါ မာရိသာ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကကုသန္ဓော ကောဏာဂမနော ကဿပေါ
 ဘဂဝါ။ပ။ တေ မယံ မာရိသာ ကကုသန္ဓုမိ ကောဏာဂမနမိ ကဿပမိ
 ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္တံ ဝိရာဇေတွာ ဣရူပပန္နာ”တိ။

၉၃။ တသ္မိယေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာ-
 သဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ ယေနာဟံ တေနုပ-
 သင်္ကမိ”သု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ
 ခေါ ဘိက္ခဝေ တာ ဒေဝတာ မံ တေဒဝေါရုံ “ဣမသ္မိယေဝ ခေါ မာရိသာ
 ဘဒ္ဒကပ္ပေ ဘဂဝါ တေရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော။
 ဘဂဝါ မာရိသာ ခတ္တိယော ဇာတိယာ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥပ္ပန္နော။ ဘဂဝါ
 မာရိသာ ဂေါတမော ဂေါတ္တေန။ ဘဂဝတော မာရိသာ အပ္ပကံ အာယုပ္ပမာဏံ
 ပရိတ္တံ လဟုကံ ယော စိရံ ဇီဝတိ၊ သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော။
 ဘဂဝါ မာရိသာ အဿတ္တဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဘဂဝတော မာရိသာ
 သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။

ဘဝတော မာရိသာ ဧကော သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ
 အနုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ။ ဘဝတော မာရိသာ အယံ ဧကော
 သာဝကာနံ သန္တိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ဝီဇာသဝါနံ။ ဘဝတော
 မာရိသာ အာနန္ဒော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော အဟောသိ။
 ဘဝတော မာရိသာ သုဗ္ဗေဒါနော နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ မာယာ
 နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ကပိလဝတ္ထု နာမ နဂရံ ရာဇောနီ
 အဟောသိ။ ဘဝတော မာရိသာ ဧဝံ အဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ
 ဧဝံ ပဓာနံ ဧဝံ အဘိသမ္ဗောဓိ ဧဝံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနံ။ တေ မယံ မာရိသာ
 ဘဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ကာမေသု ကာမတ္တန္တံ ဝိရာဇေတွာ ဣဇ္ဇပပန္နာ”တိ။

၉၄။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿေဝေသာ ဓမ္မဓာတု သုပ္ပုဋ္ဌိဝိဇ္ဇာ၊
 ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပုဋ္ဌိဝိဇ္ဇတ္တာ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ
 ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ
 အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊
 အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊
 သာဝကသန္တိပါတတောပိ အနုဿရတိ “ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ”
 ဣတိပိ။ “ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ
 ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ”ဣတိပိတိ။

ဒေဝတာပိ တထာဂတဿ တေမတ္ထံ အာရောစေသုံ၊ ယေန တထာဂတော
 အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ
 သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊
 ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝက-
 ယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္တိပါတတောပိ အနုဿရတိ “ဧဝံ ဇစ္စာ
 တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ”ဣတိပိ။ “ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ
 ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ”ဣတိပိတိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခု၊ ဘဂဝတော ဘာသိတံ
 အဘိနန္ဒန္တိ။

မဟာပဒါနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ။

၂-မဏိနီခါနုသုတ္တ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ

၉၅။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကုရုသု ဝိဟရတိ ကမ္မာသဓမ္မံ နာမံ ကုရုနံ နိဂမော။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသီန္ဒော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါ။ “အစ္စရိယံ ဘန္တေ၊ အပ္ပုတံ ဘန္တေ၊ ယာဝ ဂန္ထိရော စာယံ ဘန္တေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဂန္ထိရာဝဘာသော စ၊ အထ စ ပန မေ ဥတ္တာနကုတ္တာနကော ဝိယ ခါယတိ”တိ။ မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ၊ မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ။ ဂန္ထိရော စာယံ အာနန္ဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဂန္ထိရာဝဘာသော စ၊ တေဿ အာနန္ဒ ဓမ္မဿ အနနဗောဓော အပ္ပုဋ္ဌဝေဓော ဝေမယံ ပဇာ တန္တာကုလကဇာတာ ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ၊ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ။

၉၆။ အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္ဒ အတ္ထိတိဿ ဝစနိယံ။ ကိံပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဣစ္စဿ ဝစနိယံ။

အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဇာတိတိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္ဒ အတ္ထိတိဿ ဝစနိယံ။ ကိံပစ္စယာ ဇာတိတိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိတိ ဣစ္စဿ ဝစနိယံ။

အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္ဒ အတ္ထိတိဿ ဝစနိယံ။ ကိံပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဣစ္စဿ ဝစနိယံ။

အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္ဒ အတ္ထိတိဿ ဝစနိယံ။ ကိံပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိ ဣစ္စဿ ဝစနိယံ။

အတ္ထိ ဣဒပ္ပတ္တယာ တဏှာတိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္တ အတ္ထိတိဿ ဝစနိယံ။ ကိပ်စ္စယာ တဏှာတိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ ဣစ္စဿ ဝစနိယံ။

အတ္ထိ ဣဒပ္ပတ္တယာ ဝေဒနာတိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္တ အတ္ထိတိဿ ဝစနိယံ။ ကိပ်စ္စယာ ဝေဒနာတိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ ဣစ္စဿ ဝစနိယံ။

အတ္ထိ ဣဒပ္ပတ္တယာ ဖဿောတိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္တ အတ္ထိတိဿ ဝစနိယံ။ ကိပ်စ္စယာ ဖဿောတိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿောတိ ဣစ္စဿ ဝစနိယံ။

အတ္ထိ ဣဒပ္ပတ္တယာ နာမရူပန္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္တ အတ္ထိတိဿ ဝစနိယံ။ ကိပ်စ္စယာ နာမရူပန္တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဣစ္စဿ ဝစနိယံ။

အတ္ထိ ဣဒပ္ပတ္တယာ ဝိညာဏန္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ အာနန္တ အတ္ထိတိဿ ဝစနိယံ။ ကိပ်စ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ၊ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ဣစ္စဿ ဝစနိယံ။

၉၇။ ဣတိ ခေါ အာနန္တ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒ္ဓေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဝေမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

၉၈။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဣတိ ခေါ ပနောတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ၊ ဇာတိ စ ဟိ အာနန္တ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗထာသဗ္ဗံ ကဿမိ ကိမ္ဘိမိ၊ သေယျထိဒံ၊ ဒေဝါနံ ဝါ ဒေဝတ္တယ၊ ဂန္ဓဗ္ဗာနံ ဝါ ဂန္ဓဗ္ဗတ္တယ၊ ယက္ခာနံ ဝါ ယက္ခတ္တယ၊ ဘူတာနံ ဝါ ဘူတတ္တယ၊ မနုဿာနံ ဝါ မနုဿတ္တယ၊ စတုပ္ပဒါနံ ဝါ စတုပ္ပဒတ္တယ၊ ပက္ခိနံ ဝါ ပက္ခိတ္တယ၊ သရိသပါနံ ဝါ သရိသပတ္တယ၊ တေသံ တေသံ စ ဟိ အာနန္တ သတ္တာနံ

သုတ္တံ]

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ

၄၉

တဒတ္တာယ ဇာတိ နာဘဝိဿ၊ သဗ္ဗသော ဇာတိယာ အသတိ ဇာတိနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဇရာမရဏံ ပညာယေကာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တဿ္ဘာတိဟာနန္တ ဧသေဝ ဟေတု ဇေတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဇရာမရဏဿ၊ ယဒိဒံ ဇာတိ။

၉၉။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ။ ဘဝေါ စ ဟိ အာနန္တ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗကာသဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမ္မိစိ၊ သေယျထိဒံ၊ ကာမဘဝေါ ဝါ ရူပဘဝေါ ဝါ အရူပဘဝေါ ဝါ။ သဗ္ဗသော ဘဝေ အသတိ ဘဝနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဇာတိ ပညာယေကာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တဿ္ဘာတိဟာနန္တ ဧသေဝ ဟေတု ဇေတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဇာတိယာ၊ ယဒိဒံ ဘဝေါ။

၁၀၀။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ။ ဥပါဒါနံ စ ဟိ အာနန္တ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗကာသဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမ္မိစိ၊ သေယျထိဒံ၊ ကာမုပါဒါနံ ဝါ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ ဝါ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ ဝါ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ဝါ။ သဗ္ဗသော ဥပါဒါနေ အသတိ ဥပါဒါနနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဘဝေါ ပညာယေကာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တဿ္ဘာတိဟာနန္တ ဧသေဝ ဟေတု ဇေတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဘဝဿ၊ ယဒိဒံ ဥပါဒါနံ။

၁၀၁။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ။ တဏှာ စ ဟိ အာနန္တ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗကာသဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမ္မိစိ၊ သေယျထိဒံ၊ ရူပတဏှာ သဒ္ဓတဏှာ ဂန္ဓတဏှာ ရသတဏှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ မ္ဗေတဏှာ။ သဗ္ဗသော တဏှာယ အသတိ တဏှာနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဥပါဒါနံ ပညာယေကာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တဿ္ဘာတိဟာနန္တ ဧသေဝ ဟေတု ဇေတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဥပါဒါနဿ၊ ယဒိဒံ တဏှာ။

၁၀၂။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။

ဝေဒနာ စ ဟိ အာနန္တ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗတာသဗ္ဗံ ကဿစိ
 ကိမ္မိမိ၊ သေယျထိဒံ၊ စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ သောတသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ
 ဃာနသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ ဇိဉ္စသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ ကာယသမ္ပဿဇာ
 ဝေဒနာ မနောသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ။ သဗ္ဗသော ဝေဒနာယ အသတိ
 ဝေဒနာနိရောဓာ အပိ န ခေါ တဏှာ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။
 တသ္မာတိဟာနန္တံ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ သေ သမုဒယော သေ ပစ္စယော
 တဏှာယ၊ ယဒိဒံ ဝေဒနာ။

၁၀၃။ ဣတိ ခေါ ပနေတံ အာနန္တ ဝေဒနံ ပဋိစ္စ တဏှာ၊ တဏှံ ပဋိစ္စ
 ပရိယေသနာ၊ ပရိယေသနံ ပဋိစ္စ လာဘော၊ လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော၊
 ဝိနိစ္ဆယံ ပဋိစ္စ ဆန္တရာဂေါ၊ ဆန္တရာဂံ ပဋိစ္စ အဇ္ဈောသာနံ၊ အဇ္ဈောသာနံ ပဋိစ္စ
 ပရိဂ္ဂဟော၊ ပရိဂ္ဂဟံ ပဋိစ္စ မစ္ဆရိယံ၊ မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ အာရက္ခော။ အာရက္ခာမိ-
 ကရဏံ ဒဏ္ဍာဒါန သတ္တာဒါန ကလဟ ဝိဂ္ဂဟ ဝိဝါဒ တုဝံတုဝံ ပေသုည-
 မုသာဝါဒါ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိ။

၁၀၄။ အာရက္ခာမိကရဏံ ဒဏ္ဍာဒါန သတ္တာဒါန ကလဟ ဝိဂ္ဂဟ ဝိဝါဒ-
 တုဝံတုဝံပေသုည မုသာဝါဒါ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိတိ
 ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တံ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ
 အာရက္ခာမိကရဏံ ဒဏ္ဍာဒါန သတ္တာဒါန ကလဟ ဝိဂ္ဂဟ ဝိဝါဒ တုဝံတုဝံ-
 ပေသုည မုသာဝါဒါ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိ။
 အာရက္ခော စ ဟိ အာနန္တ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗတာသဗ္ဗံ ကဿစိ
 ကိမ္မိမိ၊ သဗ္ဗသော အာရက္ခေ အသတိ အာရက္ခနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဒဏ္ဍာ-
 ဒါနသတ္တာဒါနကလဟ ဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒတုဝံတုဝံပေသုညမုသာဝါဒါ အနေကေ
 ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝေယျန္တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာ-
 တိဟာနန္တံ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ သေ သမုဒယော သေ ပစ္စယော
 ဒဏ္ဍာဒါန သတ္တာဒါန ကလဟ ဝိဂ္ဂဟ ဝိဝါဒ တုဝံတုဝံ ပေသုည မုသာဝါဒါနံ
 အနေကေသံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမ္ဘဝါယ၊ ယဒိဒံ အာရက္ခော။

၁၀၅။ မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ အာရက္ခောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တံ
 ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ အာရက္ခော။
 မစ္ဆရိယံ စ ဟိ အာနန္တ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗတာသဗ္ဗံ ကဿစိ

၁-အာရက္ခံ ပဋိစ္စ အာရက္ခာမိကရဏံ (သျှာ)

သုတ္တံ]

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ

၅၁

ကိမ္ဘီ၊ သဗ္ဗသော မစ္ဆရိယေ အသတိ မစ္ဆရိယနိရောဓာ အပိ န ခေါ အာရက္ခော ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္တ ဒေဝေ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ သေ သမုဒယော သေ ပစ္စယော အာရက္ခဿ၊ ယဒိဒံ မစ္ဆရိယံ။

၁၀၆။ ပရိဂ္ဂဟံ ပဋိစ္စ မစ္ဆရိယန္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣမိနာ-
ပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ပရိဂ္ဂဟံ ပဋိစ္စ မစ္ဆရိယံ။ ပရိဂ္ဂဟော စ
ဟိ အာနန္တ နာဘာရိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗထာသဗ္ဗံ ကဿမိ ကိမ္ဘီ၊ သဗ္ဗသော
ပရိဂ္ဂဟေ အသတိ ပရိဂ္ဂဟနိရောဓာ အပိ န ခေါ မစ္ဆရိယံ ပညာယေထာတိ။
နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္တ ဒေဝေ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ သေ
သမုဒယော သေ ပစ္စယော မစ္ဆရိယဿ၊ ယဒိဒံ ပရိဂ္ဂဟော။

၁၀၇။ အဇ္ဈောသာနံ ပဋိစ္စ ပရိဂ္ဂဟောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ
ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ အဇ္ဈောသာနံ ပဋိစ္စ ပရိဂ္ဂဟော။
အဇ္ဈောသာနံ စ ဟိ အာနန္တ နာဘာရိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗထာသဗ္ဗံ ကဿမိ
ကိမ္ဘီ၊ သဗ္ဗသော အဇ္ဈောသာနေ အသတိ အဇ္ဈောသာနနိရောဓာ အပိ န ခေါ
ပရိဂ္ဂဟော ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္တ ဒေဝေ
ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ သေ သမုဒယော သေ ပစ္စယော ပရိဂ္ဂဟဿ၊ ယဒိဒံ
အဇ္ဈောသာနံ။

၁၀၈။ ဆန္တရာဂံ ပဋိစ္စ အဇ္ဈောသာနန္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ
ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဆန္တရာဂံ ပဋိစ္စ အဇ္ဈောသာနံ။
ဆန္တရာဂေါ စ ဟိ အာနန္တ နာဘာရိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗထာသဗ္ဗံ ကဿမိ
ကိမ္ဘီ၊ သဗ္ဗသော ဆန္တရာဂေ အသတိ ဆန္တရာဂနိရောဓာ အပိ န ခေါ
အဇ္ဈောသာနံ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္တ ဒေဝေ
ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ သေ သမုဒယော သေ ပစ္စယော အဇ္ဈောသာနဿ၊ ယဒိဒံ
ဆန္တရာဂေါ။

၁၀၉။ ဝိနိစ္ဆယံ ပဋိစ္စ ဆန္တရာဂေါတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ
ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဝိနိစ္ဆယံ ပဋိစ္စ ဆန္တရာဂေါ။
ဝိနိစ္ဆယော စ ဟိ အာနန္တ နာဘာရိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗထာသဗ္ဗံ ကဿမိ
ကိမ္ဘီ၊ သဗ္ဗသော ဝိနိစ္ဆယေ အသတိ ဝိနိစ္ဆယနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဆန္တရာဂေါ
ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္တ ဒေဝေ ဟေတု
ဧတံ နိဒါနံ သေ သမုဒယော သေ ပစ္စယော ဆန္တရာဂဿ၊ ယဒိဒံ ဝိနိစ္ဆယော။

၅၂

ဒီဃနိကာယ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

[၂-မဟာနိဒါန]

၁၁၀။ လာဘ် ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယောတိ ဣတိ ခေါ ပနောတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ လာဘ် ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော။ လာဘော စ ဟိ အာနန္တ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗတာသဗ္ဗံ ကဿမိ ကိမ္မိမိ၊ သဗ္ဗသော လာဘော အသတိ လာဘနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဝိနိစ္ဆယော ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တဿွာတိဟာနန္တ ဒေသေဝ ဟေတု တေ နိဒါနံ သေ သမုဒယော သေ ပစ္စယော ဝိနိစ္ဆယဿ၊ ယဒိဒံ လာဘော။

၁၁၁။ ပရိယေသနံ ပဋိစ္စ လာဘောတိ ဣတိ ခေါ ပနောတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ပရိယေသနံ ပဋိစ္စ လာဘော။ ပရိယေသနာ စ ဟိ အာနန္တ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗတာသဗ္ဗံ ကဿမိ ကိမ္မိမိ၊ သဗ္ဗသော ပရိယေသနာယ အသတိ ပရိယေသနာနိရောဓာ အပိ န ခေါ လာဘော ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တဿွာတိဟာနန္တ ဒေသေဝ ဟေတု တေ နိဒါနံ သေ သမုဒယော သေ ပစ္စယော လာဘဿ၊ ယဒိဒံ ပရိယေသနာ။

၁၁၂။ တဏှံ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာတိ ဣတိ ခေါ ပနောတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ တဏှံ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာ။ တဏှာ စ ဟိ အာနန္တ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗတာသဗ္ဗံ ကဿမိ ကိမ္မိမိ၊ သေယျထိဒံ၊ ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ။ သဗ္ဗသော တဏှာယ အသတိ တဏှာနိရောဓာ အပိ န ခေါ ပရိယေသနာ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တဿွာတိဟာနန္တ ဒေသေဝ ဟေတု တေ နိဒါနံ သေ သမုဒယော သေ ပစ္စယော ပရိယေသနာယ၊ ယဒိဒံ တဏှာ။ ဣတိ ခေါ အာနန္တ ဣမေ ခွေ ဓမ္မာ ဥယေန ဝေဒနာယ ဧကသမောသရဏာ ဘဝန္တိ။

၁၁၃။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ ဣတိ ခေါ ပနောတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ ဖဿော စ ဟိ အာနန္တ နာဘဝိဿ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗတာသဗ္ဗံ ကဿမိ ကိမ္မိမိ၊ သေယျထိဒံ၊ စက္ခုသမ္ပဿော သောတသမ္ပဿော ဃာနသမ္ပဿော ဇိဌာ-သမ္ပဿော ကုဿသမ္ပဿော မနောသမ္ပဿော။ သဗ္ဗသော ဖဿ အသတိ ဖဿနိရောဓာ အပိ န ခေါ ဝေဒနာ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

တသ္မာတိဟာနန္တ ဇေယျေ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဝေဒနာယ၊ ယဒိဒံ ဖဿော။

၁၁၄။ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿောတိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣဓိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿော။ ယေဟိ အာနန္တ အာကာရေဟိ ယေဟိ လိင်္ဂေဟိ ယေဟိ နိမိတ္တေဟိ ယေဟိ ဥဗ္ဗေသေဟိ နာမကာယဿ ပညတ္တိ ဟောတိ၊ တေသု အာကာရေသု တေသု လိင်္ဂေသု တေသု နိမိတ္တေသု တေသု ဥဗ္ဗေသေသု အသတိ အပိ န ခေါ ရူပကာယေ အဓိဝစနသမ္ပဿော ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ယေဟိ အာနန္တ အာကာရေဟိ ယေဟိ လိင်္ဂေဟိ ယေဟိ နိမိတ္တေဟိ ယေဟိ ဥဗ္ဗေသေဟိ ရူပကာယဿ ပညတ္တိ ဟောတိ၊ တေသု အာကာရေသု။ပ။ တေသု ဥဗ္ဗေသေသု အသတိ အပိ န ခေါ နာမကာယေ ပဋိသမ္ပဿော ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ယေဟိ အာနန္တ အာကာရေဟိ။ပ။ ယေဟိ ဥဗ္ဗေသေဟိ နာမကာယဿ စ ရူပကာယဿ စ ပညတ္တိ ဟောတိ၊ တေသု အာကာရေသု။ပ။ တေသု ဥဗ္ဗေသေသု အသတိ အပိ န ခေါ အဓိဝစနသမ္ပဿော ဝါ ပဋိသမ္ပဿော ဝါ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ယေဟိ အာနန္တ အာကာရေဟိ။ပ။ ယေဟိ ဥဗ္ဗေသေဟိ နာမရူပဿ ပညတ္တိ ဟောတိ။ တေသု အာကာရေသု။ပ။ တေသု ဥဗ္ဗေသေသု အသတိ အပိ န ခေါ ဖဿော ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္တ ဇေယျေ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဖဿဿ၊ ယဒိဒံ နာမရူပံ။

၁၁၅။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣဓိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ။ ဝိညာဏဉ္စ ဟိ အာနန္တ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ န ဩက္ကမိဿထ၊ အပိ န ခေါ နာမရူပံ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ သမုဒ္ဓိဿထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ဝိညာဏဉ္စ ဟိ အာနန္တ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဩက္ကမိတွာ ဝေါက္ကမိဿထ၊ အပိ န ခေါ နာမရူပံ ဣတ္ထတ္တယ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဿထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ဝိညာဏဉ္စ ဟိ အာနန္တ ဒဟရဿေဝ သတော ဝေါစ္ဆိဋ္ဌိဿထ ကုမာရကဿ ဝါ ကုမာရိကာယ ဝါ၊ အပိ န ခေါ နာမရူပံ ဝုဒ္ဓိံ ဝိဇ္ဇုဒ္ဓိံ ဝေပုလ္လံ အာပဋိဿထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္တ ဇေယျေ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော နာမရူပဿ၊ ယဒိဒံ ဝိညာဏံ။

၁၁၆။ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ တဒါနန္တ ဣဓိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ ဝိညာဏဉ္စ ဟိ အာနန္တ နာမရူပေ ပတိဋ္ဌံ န လဘိဿထ၊ အပိ န ခေါ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ ဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ^၁ ပညာယေထာတိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္တ ဒေသေ ဟေတု တေ နိဒါနံ သေ သမုဒယော သေ ပစ္စယော ဝိညာဏဿ ယဒိဒံ နာမရူပံ၊ က္ဏောဝတာ ခေါ အာနန္တ ဇာယေထ ဝါ ဇိယေထ^၂ ဝါ ဝိယေထ^၃ ဝါ စဝေထ ဝါ ဥပပဇ္ဇေထ ဝါ။ က္ဏောဝတာ အဓိဝစနပထော၊ က္ဏောဝတာ နိရုတ္တိပထော၊ က္ဏောဝတာ ပညတ္တိပထော၊ က္ဏောဝတာ ပညာဝစရံ၊ က္ဏောဝတာ ဝဋ် ဝတ္တတိ ဣတ္တတ္ထံ ပညာပနာယ ယဒိဒံ နာမရူပံ သဟ ဝိညာဏေန အညမညပစ္စယတာ ပဝတ္တတိ။

အတ္တပညတ္တိ

၁၁၇။ ကိတ္တာဝတာ စ အာနန္တ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ။ ရူပိ^၁ ဝါ ဟိ အာနန္တ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ “ရူပိ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ”တိ။ ရူပိ^၂ ဝါ ဟိ အာနန္တ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ “ရူပိ မေ အနန္တော အတ္တာ”တိ။ အရူပိ^၃ ဝါ ဟိ အာနန္တ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ “အရူပိ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ”တိ။ အရူပိ^၄ ဝါ ဟိ အာနန္တ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ “အရူပိ မေ အနန္တော အတ္တာ”တိ။

၁၁၈။ တတြာနန္တ ယော သော ရူပိ^၁ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တေရဟိ ဝါ သော ရူပိ^၂ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ^၃ ဝါ သော ရူပိ^၄ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ “အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ”တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္တ ရူပိ^၅ ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတိတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

တတြာနန္တ ယော သော ရူပိ^၁ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တေရဟိ ဝါ သော ရူပိ^၂ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ^၃ ဝါ သော ရူပိ^၄ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ “အတထံ ဝါ

၁-ဇာတိဇရာမရဏဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)
၂-ဗိယေထ (က)

၂-ဗိယေထ (က)
၄-ရူပိ (က)

သုတ္တံ

နအတ္တပညတ္တိ

၅၅

ပန သန္တံ တထက္ကာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ”တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္ဒ ရူပိ” အနန္တက္ကာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတိတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

တဏှာနန္ဒ ယော သော အရူပိ” ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တေရဟိ ဝါ သော အရူပိ” ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ” ဝါ သော အရူပိ” ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ “အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထက္ကာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ”တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္ဒ အရူပိ” ပရိတ္တက္ကာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတိတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

တဏှာနန္ဒ ယော သော အရူပိ” အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တေရဟိ ဝါ သော အရူပိ” အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ” ဝါ သော အရူပိ” အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ၊ “အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထက္ကာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ”တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္ဒ အရူပိ” အနန္တက္ကာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတိတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။ ဣတ္ထာဝတာ ခေါ အာနန္ဒ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ။

နအတ္တပညတ္တိ

၁၁၉။ ကိတ္တာဝတာ စ အာနန္ဒ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ။ ရူပိ” ဝါ ဟိ အာနန္ဒ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ “ရူပီ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ”တိ။ ရူပိ” ဝါ ဟိ အာနန္ဒ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ “ရူပီ မေ အနန္တော အတ္တာ”တိ။ အရူပိ” ဝါ ဟိ အာနန္ဒ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ “အရူပီ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ”တိ။ အရူပိ” ဝါ ဟိ အာနန္ဒ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ “အရူပီ မေ အနန္တော အတ္တာ”တိ။

၁၂၀။ တဏှာနန္ဒ ယော သော ရူပိ” ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ၊ တေရဟိ ဝါ သော ရူပိ” ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ၊ တတ္ထ ဘာဝိ” ဝါ သော ရူပိ” ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ၊ “အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထက္ကာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ”တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ နံ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္ဒ ရူပိ” ပရိတ္တက္ကာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတိ”တိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

တကြာနန္တ ယော သော ရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ၊
 တေရဟိ ဝါ သော ရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ၊ တတ္ထ
 ဘာဝိံ ဝါ သော ရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ၊ “အတထံ
 ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ”တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ န ဟောတိ။
 ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္တ ရူပိံ အနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတိ”တိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

တကြာနန္တ ယော သော အရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ။
 တေရဟိ ဝါ သော အရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ၊ တတ္ထ
 ဘာဝိံ ဝါ သော အရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ၊
 “အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ”တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ
 န ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္တ အရူပိံ ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတိတိ
 ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

တကြာနန္တ ယော သော အရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ၊
 တေရဟိ ဝါ သော အရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ၊ တတ္ထ
 ဘာဝိံ ဝါ သော အရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န ပညပေတိ၊
 “အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ”တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ
 န ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ အာနန္တ အရူပိံ အနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတိတိ
 ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ အာနန္တ အတ္တာနံ နပညပေန္တော န
 ပညပေတိ။

အတ္တသမနုပဿနာ

၁၂၁။ ကိတ္တာဝတာ စ အာနန္တ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနု-
 ပဿတိ။ ဝေဒနံ ဝါ ဟိ အာနန္တ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ
 “ဝေဒနာမေအတ္တာ”တိ။ “နဟေဝ ခေါမေ ဝေဒနာ အတ္တာ အပ္ပဋိသံဝေဒနော
 မေ အတ္တာ”တိ၊ ဣတိ ဝါ ဟိ အာနန္တ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော
 သမနုပဿတိ။ “န ဟေဝ ခေါမေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနော
 မေ အတ္တာ၊ အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ၊ ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ”တိ၊
 ဣတိ ဝါ ဟိ အာနန္တ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ။

၁၂၂။ တကြာနန္တ ယော သော ဝေမာဟ “ဝေဒနာ မေ အတ္တာ”တိ။
 သော ဝေမဿ ဝစနိယော “တိဿော ခေါ ဣမာ အာရုသော ဝေဒနာ
 သုခါ ဝေဒနာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ဣမာသံ ခေါ တံ

သုတ္တံ]

အတ္တသမနုပဿနာ

၅၇

တိဿန္တံ ဝေဒနာနံ ကတမံ အတ္တတော သမနုပဿသိ”တိ။ ယသ္မိံ အာနန္တ သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ နေဝ တသ္မိံ သမယေ ခုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ န အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ သုခံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ယသ္မိံ အာနန္တ သမယေ ခုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ နေဝ တသ္မိံ သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ န အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ခုက္ခံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ယသ္မိံ အာနန္တ သမယေ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ နေဝ တသ္မိံ သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ န ခုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ အဒုက္ခမသုခံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။

၁၂၃။ သုခါပိ ခေါ အာနန္တ ဝေဒနာ အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္တာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ။ ဒုက္ခာပိ ခေါ အာနန္တ ဝေဒနာ အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္တာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ။ အဒုက္ခမသုခါပိ ခေါ အာနန္တ ဝေဒနာ အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္တာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ။ တဿ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာနဿ “ဧသော မေ အတ္တာ”တိ ဟောတိ။ တဿာယေဝ သုခါယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ “ဗျဂါ” မေ အတ္တာ”တိ ဟောတိ။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာနဿ “ဧသော မေ အတ္တာ”တိ ဟောတိ။ တဿာယေဝ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ “ဗျဂါမေ အတ္တာ”တိ ဟောတိ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာနဿ “ဧသော မေ အတ္တာ”တိ ဟောတိ။ တဿာယေဝ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ “ဗျဂါ မေ အတ္တာ”တိ ဟောတိ။ ဣတိ သော ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ အနိစ္စသုခဒုက္ခဝေါက်ဏ္ဏံ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မံ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ။ ယော သော ဧဝမာဟ “ဝေဒနာ မေ အတ္တာ”တိ။ တဿာတိဟာနန္တ ဧတေနပေတံ နက္ခမတိ “ဝေဒနာ မေ အတ္တာ”တိ သမနုပဿိတုံ။

၁၂၄။ တတြာနန္တ ယော သော ဧဝမာဟ “န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ”တိ။ သော ဧဝဿ ဝစနိယော “ယတ္ထ ပနာဝုသော သဗ္ဗသော ဝေဒယိတံ နတ္ထိ၊ အပိ န ခေါ တတ္ထ ‘အယမဟမသ္မိ’တိ သိယာ”တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တဿာတိဟာနန္တ ဧတေနပေတံ နက္ခမတိ “န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ”တိ သမနုပဿိတုံ။

၁၂၅။ တကြာနန္တ ယော သော ဝေမာဟ “န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ၊ အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ၊ ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ”တိ။ သော ဝေမဿ ဝစနိယော “ဝေဒနာ စ ဟိ အာဝုသော သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သဗ္ဗထာသဗ္ဗံ အပရိယေသာ နိရုဇ္ဈေယျ။ သဗ္ဗသော ဝေဒနာယ အသတိ ဝေဒနာနိရောဓော အပိ န ခေါ တတ္ထ ‘အယမဟမသ္မိ’တိ သိယာ”တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တဿာတိဟာနန္တ ဧတေန-ပေတံ နက္ခမတိ “န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ၊ နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ၊ အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ၊ ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ”တိ သမနုဿတုံ။

၁၂၆။ ယတော ခေါ အာနန္တ ဘိက္ခု နေဝ ဝေဒနံ အတ္တာနံ သမနုဿတိ၊ နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနံ အတ္တာနံ သမနုဿတိ၊ နောပိ “အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ၊ ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ”တိ သမနုဿတိ။ သော ဧဝံ နသမနု-ပဿန္တော န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ၊ အနုပါဒိယံ န ပရိတဿတိ၊ အပရိ-တဿံ ပစ္စတ္တဉ္စေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ “ဒိဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ မြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထက္ခာယာ”တိ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ဝိမုတ္တစိတ္တံ ခေါ အာနန္တ ဘိက္ခု ယော ဧဝံ ဝဒေယျ “ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိဿ ဝိဒ္ဓိ”တိ၊ တဒကလ္လံ။ “န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိဿ ဝိဒ္ဓိ”တိ၊ တဒကလ္လံ။ “ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိဿ ဝိဒ္ဓိ”တိ၊ တဒကလ္လံ။ “နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိဿ ဝိဒ္ဓိ”တိ၊ တဒကလ္လံ။ တံ ကိဿ ဟေတု။ ယာဝတာ အာနန္တ အဓိဝစနံ ယာဝတာ အဓိဝစနပထော၊ ယာဝတာ နိရုတ္တိ ယာဝတာ နိရုတ္တိပထော၊ ယာဝတာ ပညတ္တိ ယာဝတာ ပညတ္တိပထော၊ ယာဝတာ ပညာ ယာဝတာ ပညာဝစရံ၊ ယာဝတာ ဝဋ် ိယာဝတာ ဝဋ်တိ၊ တဒဘိညာဝိမုတ္တော ဘိက္ခု၊ တဒဘိညာဝိမုတ္တံ ဘိက္ခု “န ဇာနာတိ န ပဿတိ ဣတိဿ ဝိဒ္ဓိ”တိ၊ တဒကလ္လံ။

သတ္တဝိညာဏန္တိတိ

၁၂၇။ သတ္တခေါအာနန္တံ ဝိညာဏန္တိတိယော။ ဒွေအာယတနာနိ၊ ကတမာ သတ္တံ၊ သန္တာနန္တံ သတ္တာ နာနတ္ထကာယာ နာနတ္ထသညိနော၊ သေယျထာပိ

၁-အာရိယာနံ (က)

၃-၃-ယာဝတာ ဝဋ် ဝဋ် (က-သီ)

၂-ဣတိ သာ (အဋ္ဌကထာယံ ဝါဠုန္တရံ)

၄-သတ္တ ခေါ ဣမာ အာနန္တ (က-သီ၊ သျာ)

မနုဿာ ဧကေစ္စ ဝ ဒေဝါ ဧကေစ္စ ဝ ဝိနိပါတိကာ၊ အယံ ပဌမာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္တ သတ္တာ နာနတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော၊ သေယျထာပိ ဒေဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ အယံ ဒုတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္တ သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော၊ သေယျထာပိ ဒေဝါ အာဘဿရာ၊ အယံ တတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္တ သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော၊ သေယျထာပိ ဒေဝါ သုဘကိဏှာ၊ အယံ စတုတ္ထိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္တ သတ္တာ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိသသညာနံ အတ္တင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ “အနန္တော အာကာသော”တိ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါ၊ အယံ ပဉ္စမိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္တ သတ္တာ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “အနန္တံ ဝိညာဏ”န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂါ၊ အယံ ဆဋ္ဌိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္တ သတ္တာ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “နတ္ထိ ကိဉ္စိ”တိ အာကိဉ္စာ ဉ္စာယတနူပဂါ၊ အယံ သတ္တမိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ အသညသတ္တာယတနံ နေဝသညာနာသညာယတနမေဝ ဒုတိယံ။

၁၂၈။ တတြာနန္တ ယာယံ ပဌမာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ နာနတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော၊ သေယျထာပိ မနုဿာ ဧကေစ္စ ဝ ဒေဝါ ဧကေစ္စ ဝ ဝိနိပါတိကာ၊ ယော နု ခေါ အာနန္တ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ သမုဒယံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ အတ္တင်္ဂမံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ အဿာဒံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ အာဒီနဝံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ နိဿရဏံ ပဇာနာတိ၊ ကလ္လံ နု တေန တဒဘိနန္ဓိတုန္တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တတြာနန္တ ယမိဒံ အသညသတ္တာယတနံ။ ယော နု ခေါ အာနန္တ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ သမုဒယံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ အတ္တင်္ဂမံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ အဿာဒံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ အာဒီနဝံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ နိဿရဏံ ပဇာနာတိ၊ ကလ္လံ နု တေန တဒဘိနန္ဓိတုန္တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ တတြာနန္တ ယမိဒံ နေဝသညာနာသညာယတနံ။ ယော နု ခေါ အာနန္တ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ သမုဒယံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ အတ္တင်္ဂမံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ အဿာဒံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ အာဒီနဝံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ စ နိဿရဏံ ပဇာနာတိ၊ ကလ္လံ နု တေန တဒဘိနန္ဓိတုန္တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။ ယတော ခေါ အာနန္တ ဘိက္ခု၊ ဣမာသဉ္စ သတ္တန္တံ ဝိညာဏဋ္ဌိတိနံ ဣမေသဉ္စ ပိန္နံ အာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္တင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော ဟေတိ။ အယံ ဝုစ္စတာနန္တ ဘိက္ခု၊ ပညာဝိမုတ္တော။

အဋ္ဌဝိမောက္ခာ

၁၂၉။ အဋ္ဌ ခေါ် ဣမေ အာနန္ဒ ဝိမောက္ခာ။ ကတမေ အဋ္ဌ။ ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိ၊ အယံ ပဌမော ဝိမောက္ခော။ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ၊ အယံ ဒုတိယော ဝိမောက္ခော။ သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ အယံ တတိယော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိသ- သညာနံ အတ္တင်္ဂမာ နာနတ္ထသညာနံ အမနသိကာရာ “အနန္တော အာကာသော”တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ စတုတ္ထော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “အနန္တံ ဝိညာဏ”န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ ပဉ္စမော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “နတ္ထိ ကိဉ္စိ”တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ ဆဋ္ဌော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ သတ္တမော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော။ ဣမေ ခေါ် အာနန္ဒ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ။

၁၃၀။ ယတော ခေါ် အာနန္ဒ ဘိက္ခု၊ ဣမေ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ အနုလောမံပိ သမာပဇ္ဇတိ၊ ပဋိလောမံပိ သမာပဇ္ဇတိ၊ အနုလောမပဋိလောမံပိ သမာပဇ္ဇတိ၊ ယတ္ထိန္ဒကံ ယဒိန္ဒကံ ယာဝတိန္ဒကံ သမာပဇ္ဇတိပိ ဝုဋ္ဌာတိပိ၊ အာသဝါနဉ္စ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သန္တိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ ဝုစ္စတာနန္ဒ ဘိက္ခု၊ ဥဘတောဘာဂ- ဝိမုတ္တော။ ဣမာယ စ အာနန္ဒ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိယာ အညာ ဥဘတော- ဘာဂဝိမုတ္တိ ဥတ္တရိတရာ ဝါ ပဏီတတရာ ဝါ နတ္ထိတိ၊ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ အတ္တမနော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္တိတိ။

မဟာနိဒါနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ။

၃-မမာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တ

၁၃၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကုဋေ ပဗ္ဗတေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု၊ ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဇ္ဇိ အဘိယာတုကာမော ဟောတိ။ သော ဧဝမာဟ “အဟံ ဟိမေ ဝဇ္ဇိ ဧဝံမဟိဋ္ဌိကေ ဧဝံမဟာနဘာဝေ ဥစ္ဆေဇ္ဈာမိ” ဝဇ္ဇိ ဝိနာသေဿာမိ ဝဇ္ဇိ အနယဗျသနံ အာပါဒေဿာမိ”တိ။

၁၃၂။ အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု၊ ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဿကာရံ မြာဟ္မဏံ မဂဓမဟာမတ္ထံ အာမန္တေသိ “ဧဟိ တံ မြာဟ္မဏ ယေန ဘဂဝါ တေနပသက်မ၊ ဥပသက်မိတွာ မမ ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္တဟိ၊ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတက်” လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆ၊ ‘ရာဇာ ဘန္တေ မာဂဓော အဇာတသတ္တု၊ ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္တတိ၊ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတက်” လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတိ”တိ။ ဝေဉ္စ ဝေဒဟိ ‘ရာဇာ ဘန္တေ မာဂဓော အဇာတသတ္တု၊ ဝေဒေဟိ-ပုတ္တော ဝဇ္ဇိ အဘိယာတုကာမော၊ သော ဧဝမာဟ အဟံ ဟိမေ ဝဇ္ဇိ ဧဝံမဟိဋ္ဌိကေ ဧဝံမဟာနဘာဝေ ဥစ္ဆေဇ္ဈာမိ ဝဇ္ဇိ ဝိနာသေဿာမိ ဝဇ္ဇိ အနယဗျသနံ အာပါဒေဿာမိ”တိ။ ယဏာ တေ ဘဂဝါ ဗျာကဏေတိ၊ တံ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ မမ အာရောစေယျာသိ။ န ဟိ တထာဂတာ ဝိတထံ ဘဏန္တိ”တိ။

ဝဿကာရမြာဟ္မဏ

၁၃၃။ “ဧဝံ ဘော”တိ ခေါ ဝဿကာရေ မြာဟ္မဏော မဂဓမဟာမတ္ထော ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တုဿ ပဋိဿုတွာ ဘဒ္ဒါနိ ဘဒ္ဒါနိ ယာနာနိ ယောဇေတွာ ဘဒ္ဒိ ဘဒ္ဒိ ယာနံ အဘိရုဟိတွာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ရာဇဂဟမှာ နိယျာသိ၊ ယေန ဂိဇ္ဈကုဋေ ပဗ္ဗတော တေန ပါယာသိ။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ၊ ယာနေန ဂန္တာ ယာနာ ပစ္စောရေဟိတွာ ပတ္တိကောဝ ယေန ဘဂဝါ တေနပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတွာ ဘဂဝတော သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနိယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝိတိသာရေတွာ

၁-ဥစ္ဆေဇ္ဈာမိ (သု၊ဇ)၊ ဥစ္ဆိဇ္ဈာမိ (က) ၂-အာပါဒေဿာမိ ဝဇ္ဇိတိ (သုဗ္ဗတ္ထ) အံ ၂-၄၀၉ ပဿိတဗ္ဗံ

ကေမန္တံ နိဿိဒိ၊ ကေမန္တံ နိဿိန္ဒော ခေါ ဝဿကာရော ဗြာဟ္မဏော မဂဓမဟာမတ္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ရာဇာ ဘော ဂေါတမ မာဂဓော အဇာတသတ္တု၊ ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘောတော ဂေါတမဿ ပါဒေ သီရိဿာ ဝန္တတိ၊ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတက် လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတိ၊ ရာဇာ ဘော ဂေါတမ မာဂဓော အဇာတသတ္တု၊ ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဇ္ဇိ အဘိယာတုကာမော၊ သော ဇေမာဟ အဟံ ဟိမေ ဝဇ္ဇိ ဇေမဟိပ္ပိကေ ဇေမဟာနုဘာဝေ ဥစ္ဆေစ္ဆာမိ ဝဇ္ဇိ ဝိနာသေဿာမိ ဝဇ္ဇိ အနယဗျသနံ အာပါဒေဿာမီ”တိ။

ရာဇအပရိဟာနိယဓမ္မ

၁၃၄။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပိဋ္ဌိတော ဌိတော ဟောတိ ဘဂဝန္တံ ဗီဇယမာနော၊။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “ကိန္တိ တေ အာနန္တ သုတံ၊ ဝဇ္ဇိ အဘိဏ္ဍိ သန္နိပါတာ သန္နိပါတဗဟုလာ”တိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ “ဝဇ္ဇိ အဘိဏ္ဍိ သန္နိပါတာ သန္နိပါတဗဟုလာ”တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္တ ဝဇ္ဇိ အဘိဏ္ဍိ သန္နိပါတာ သန္နိပါတဗဟုလာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဝုပ္ပိယေဝ အာနန္တ ဝဇ္ဇိနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော ပရိဟာနိ။(၁)

ကိန္တိ တေ အာနန္တ သုတံ၊ ဝဇ္ဇိ သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇိကရဏီယာနိ ကရေန္တိတိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ “ဝဇ္ဇိ သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇိကရဏီယာနိ ကရေန္တိ”တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္တ ဝဇ္ဇိ သမဂ္ဂါ သန္နိပတိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇိကရဏီယာနိ ကရိဿန္တိ၊ ဝုပ္ပိယေဝ အာနန္တ ဝဇ္ဇိနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော ပရိဟာနိ။(၂)

ကိန္တိ တေ အာနန္တ သုတံ၊ ဝဇ္ဇိ အပညတ္တံ န ပညပေန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္တန္တိ၊ ယထာပညတ္တေ ပေါရာဏေ ဝဇ္ဇိဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တန္တိတိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ “ဝဇ္ဇိ အပညတ္တံ န ပညပေန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္တန္တိ၊ ယထာပညတ္တေ ပေါရာဏေ ဝဇ္ဇိဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တန္တိ”တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္တ ဝဇ္ဇိ အပညတ္တံ န ပညပေဿန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္တိဿန္တိ၊ ယထာပညတ္တေ ပေါရာဏေ ဝဇ္ဇိဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တိဿန္တိ၊ ဝုပ္ပိယေဝ အာနန္တ ဝဇ္ဇိနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော ပရိဟာနိ။(၃)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ၊ ဝဇ္ဇိ ယေ တေ ဝဇ္ဇိနံ ဝဇ္ဇိမဟလ္လကာ၊ တေ သက္ကရာဇိ ဂရုံ ကရောဇိ မာနေဇိ ပူဇေဇိ၊ တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညန္တိတိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ “ဝဇ္ဇိ ယေ တေ ဝဇ္ဇိနံ ဝဇ္ဇိမဟလ္လကာ၊ တေ သက္ကရာဇိ ဂရုံ ကရောဇိ မာနေဇိ ပူဇေဇိ၊ တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညန္တိ”တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇိ ယေ တေ ဝဇ္ဇိနံ ဝဇ္ဇိမဟလ္လကာ၊ တေ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ၊ တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ၊ ဝုပ္ပိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇိနံ ပါဂ္ဂိကဿိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၄)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ၊ ဝဇ္ဇိ ယာ တာ ကုလိတ္တိယော ကုလကုမာရိယော၊ တာ န ဩက္ကဿ ပဿယ ဝါသေန္တိတိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ “ဝဇ္ဇိ ယာ တာ ကုလိတ္တိယော ကုလကုမာရိယော၊ တာ န ဩက္ကဿ ပဿယ ဝါသေန္တိ”တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇိ ယာ တာ ကုလိတ္တိယော ကုလကုမာရိယော၊ တာ န ဩက္ကဿ ပဿယ ဝါသေဿန္တိ၊ ဝုပ္ပိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇိနံ ပါဂ္ဂိကဿိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၅)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ၊ ဝဇ္ဇိ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇိနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ အပ္ပန္နရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ၊ တာနိ သက္ကရာဇိ ဂရုံ ကရောဇိ မာနေဇိ ပူဇေဇိ၊ တေသဉ္စ ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေန္တိတိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ “ဝဇ္ဇိ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇိနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ အပ္ပန္နရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ၊ တာနိ သက္ကရာဇိ ဂရုံ ကရောဇိ မာနေဇိ ပူဇေဇိ၊ တေသဉ္စ ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေန္တိ”တိ။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇိ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇိနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ အပ္ပန္နရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ၊ တာနိ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ၊ တေသဉ္စ ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေဿန္တိ၊ ဝုပ္ပိယေဝ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇိနံ ပါဂ္ဂိကဿိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၆)

ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတံ၊ ဝဇ္ဇိနံ အရဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ “ကိန္တိ အနာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတံ အာဂစ္ဆေယျ၊ အာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတေ ဖာသု ဝိဟရေယျ”န္တိ။ သုတံ မေတံ ဘန္တေ “ဝဇ္ဇိနံ အရဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ ‘ကိန္တိ အနာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတံ အာဂစ္ဆေယျ၊ အာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတေ ဖာသု ဝိဟရေယျ’န္တိ”။ ယာဝကီဝဉ္စ အာနန္ဒ ဝဇ္ဇိနံ အရဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ ဘဝိဿတိ။ ကိန္တိ အနာဂတာ စ အရဟန္တော

ဝိဇိတံ အာဂစ္ဆေယျ၊ အာဂတာ စ အရဟန္တာ ဝိဇိတေ ဖာသု ဝိဟရေယျန္တိ၊
ဝုပ္ပိယေဝ အာနန္တ ဝဇ္ဇိနံ ပါဠိကဿိ၊ နော ပရိဟာနိတိ။ (၇)

၁၃၅။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ ဝဿကာရံ ပြာဟူဏံ မဂဓမဟာမတ္တံ
အာမန္တေသိ “ကေမိဒါဟံ ပြာဟူဏ သမယံ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ သာရန္တဒေ”
စေတိယေ။ တတြာဟံ ဝဇ္ဇိနံ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေသိ။
ယာဝကီဝဉ္စ ပြာဟူဏ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဝဇ္ဇိသု ဌဿန္တိ၊
ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဝဇ္ဇိ သန္တိသိဿန္တိ၊ ဝုပ္ပိယေဝ
ပြာဟူဏ ဝဇ္ဇိနံ ပါဠိကဿိ၊ နော ပရိဟာနိ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဝဿကာရော ပြာဟူဏော မဂဓမဟာမတ္တော ဘဂဝန္တံ
တေဒဝေါစ “ကေမေကေနပိ ဘော ဂေါတမ အပရိဟာနိယေန ဓမ္မေန
သမန္နာဂတာနံ ဝဇ္ဇိနံ ဝုပ္ပိယေဝ ပါဠိကဿိ၊ နော ပရိဟာနိ။ ကော ပန ဝါဒေါ
သတ္တဟိ အပရိဟာနိယေဟိ ဓမ္မေဟိ။ အကရုဏီယာဝ” ဘော ဂေါတမ ဝဇ္ဇိ
ရညာ မာဂဓေန အဇာတသတ္တုနာ ဝေဒေဟိပုတ္တေန ယဒိဒံ ယုဒ္ဓဿ အညတြ
ဥပလာပနာယ အညတြ မိထုဘေဒါ။ ဟန္တ စ ဒါနိ မယံ ဘော ဂေါတမ
ဂစ္ဆာမ၊ ဗဟုကိစ္စာ မယံ ဗဟုကရုဏီယာ”တိ။ ယဿဒါနိ တံ ပြာဟူဏ ကာလံ
မညသီတိ။ အထ ခေါ် ဝဿကာရော ပြာဟူဏော မဂဓမဟာမတ္တော ဘဂဝတော
ဘာဝိတံ အဘိနန္ဓိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပဏ္ဏာမိ။

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မ

၁၃၆။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ အဝိရပက္ကန္တေ ဝဿကာရေ ပြာဟူဏေ မဂဓ-
မဟာမတ္တေ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “ဂစ္ဆ တံ အာနန္တ ယာဝတိကာ
ဘိက္ခု။ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ
သန္တိပါတေဟိ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝတော
ပဋိဿုတွာ ယာဝတိကာ ဘိက္ခု။ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ၊ တေ
သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္တိပါတေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊
ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ကေမန္တံ ပြိတော
ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “သန္တိပတိတော ဘန္တေ
ဘိက္ခုသံဃော၊ ယဿဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ကာလံ မညတိ”တိ။

သုတ္တံ]

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မ

၆၅

အထ ခေါ် ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ဥပဋ္ဌာနသာလာ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသိဒ္ဓိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ် ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “သတ္တ ဝေါ ဘိက္ခဝေ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိကရောထ ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဝေံ ဘန္တေ”တိ ခေါ် တေ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပစ္စသောသုံ။ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဘိက္ခံ သန္တိပါတာ သန္တိပါတဗဟုလာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဝုပ္ပိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါရိကမ္မိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၁)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သမဂ္ဂါ သန္တိပတိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ သံသကရဏိယာနိ ကရိဿန္တိ၊ ဝုပ္ပိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါရိကမ္မိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၂)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အပညတ္တံ န ပညပေဿန္တိ၊ ပညတ္တံ န သမုတ္တိန္တိဿန္တိ၊ ယထာပညတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု သမာဒါယ ဝတ္တိဿန္တိ၊ ဝုပ္ပိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါရိကမ္မိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၃)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခု ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သံသဝိတရော သံသပရိဏာယကာ၊ တေ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ၊ တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ၊ ဝုပ္ပိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါရိကမ္မိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၄)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နာယ တဏှာယ ပေါနောဗ္ဗဝိကာယ န ဝသံ ဂစ္ဆိဿန္တိ၊ ဝုပ္ပိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါရိကမ္မိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၅)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အာရညကေသု သေနာသနေသု သာပေက္ခာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဝုပ္ပိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါရိကမ္မိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၆)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပစ္စတ္တညေဝ သတိံ ဥပဋ္ဌပေဿန္တိ “ကိန္တိ အနာဂတာ စ ပေသလာ သဗြဟ္မစာရီ အာဂစ္ဆေယျ၊ အာဂတာ စ ပေသလာ သဗြဟ္မစာရီ ဇာသု ဝိဟရေယျ”န္တိ၊ ဝုပ္ပိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါရိကမ္မိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၇)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခုသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခု သန္တိဿိဿန္တိ၊ ဝုပ္ပိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါရိကမ္မိ၊ နော ပရိဟာနိ။

၁၃၇။ အပရေပိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊
တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိကရောထ ဘာသိဿာမိတိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ
ခေါ တေ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န ကမ္မာရာမာ ဘဝိဿန္တိ န ကမ္မရတာ န
ကမ္မာရာမတမနယုတ္တာ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော
ပရိဟာနိ။ (၁)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န ဘဿာရာမာ ဘဝိဿန္တိ န ဘဿရတာ
န ဘဿာရာမတမနယုတ္တာ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော
ပရိဟာနိ။ (၂)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န နိဗ္ဗါရာမာ ဘဝိဿန္တိ န နိဗ္ဗါရတာ န
နိဗ္ဗါရာမတမနယုတ္တာ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော
ပရိဟာနိ။ (၃)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န သင်္ဂဏိကာရာမာ ဘဝိဿန္တိ န သင်္ဂဏိက-
ရတာ န သင်္ဂဏိကာရာမတမနယုတ္တာ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဠိကမ္ပိ၊
နော ပရိဟာနိ။ (၄)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န ပါဝိစ္ဆာ ဘဝိဿန္တိ န ပါဝိကာနံ ဣစ္ဆာနံ
ဝသံ ဂတာ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၅)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န ပါပမိတ္တာ ဘဝိဿန္တိ န ပါပသဟာယာ
န ပါပသမ္ပဝင်္ကာ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၆)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န ဩရမတ္တကေန ဝိသေသာမိဂမေန အန္တရာ-
ဝေါသာနံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော
ပရိဟာနိ။ (၇)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခုသု ဌဿန္တိ၊
ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခု သဒ္ဓိဿိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ
ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော ပရိဟာနိ။

၁၃၈။ အပရေပိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ။ပ။
ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓါ ဘဝိဿန္တိ။ပ။ ဟိရိမနာ ဘဝိဿန္တိ။
ဩတ္တပ္ပိ ဘဝိဿန္တိ။ ဗဟုဿုတာ ဘဝိဿန္တိ။ အာရဒ္ဓဝီရိယာ ဘဝိဿန္တိ။

ဥပဋ္ဌိတဿတိ ဘဝိဿန္တိ။ ပညဝန္တော ဘဝိဿန္တိ။ ဝုပ္ပိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဂ္ဂိကဓိ။ နော ပရိဟာနိ။ ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခုသု ဌဿန္တိ။ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခု သန္တိဿိဿန္တိ။ ဝုပ္ပိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဂ္ဂိကဓိ။ နော ပရိဟာနိ။

၁၃၉။ အပရေပိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိကရောထ ဘာသိဿာမီတိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပစ္စယောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ပ။ ဓမ္မဝိစယ- သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဝီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဝုပ္ပိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဂ္ဂိကဓိ။ နော ပရိဟာနိ။

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခုသု ဌဿန္တိ။ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခု သန္တိဿိဿန္တိ။ ဝုပ္ပိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဂ္ဂိကဓိ။ နော ပရိဟာနိ။

၁၄၀။ အပရေပိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိကရောထ ဘာသိဿာမီတိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပစ္စယောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အနိစ္စသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ ပ။ အနတ္တသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ အသုဘသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ အာဒိနဝသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ ပဟာနသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဝိရာဂသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ နိရောဓသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဝုပ္ပိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဂ္ဂိကဓိ။ နော ပရိဟာနိ။

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခုသု ဌဿန္တိ။ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခု သန္တိဿိဿန္တိ။ ဝုပ္ပိ- ယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဂ္ဂိကဓိ။ နော ပရိဟာနိ။

၁၄၁။ ဆ ဝေါ ဘိက္ခဝေ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ။ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိကရောထ ဘာသိဿာမီတိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပစ္စယောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေဿန္တိ သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၁)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေဿန္တိ။ပ။ မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေဿန္တိ သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၂-၃)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယေ တေ လာဘာ ဓမ္မိကာ ဓမ္မလဒ္ဓါ အန္တမသော ပတ္တပရိယာပနမတ္တဗ္ဗိ၊ တထာရူပေဟိ လာဘောဟိ အပ္ပုပ္ပိဘတ္တဘောဂီ ဘဝိဿန္တိ သီလဝန္တေဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ သာဓာရဏဘောဂီ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၄)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယာနိ တာနိ သီလာနိ အဓဏ္ဍာနိ အတ္ထိဒ္ဓါနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘုဇိဿာနိ ဝိညူပသတ္တာနိ အပရာမဋ္ဌာနိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ၊ တထာရူပေသု သီလေသု သီလသာမညဂတာ ဝိဟရိဿန္တိ သဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၅)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယာယံ ဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ တထာရူပါယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိသာမညဂတာ ဝိဟရိဿန္တိ သဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော ပရိဟာနိ။ (၆)

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဣမေ ဆ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခုသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ ဆသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခု သန္နိဿိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ ပါဠိကမ္ပိ၊ နော ပရိဟာနိတိ။

၁၄၂။ တတြ သုဒ္ဓံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရန္တော ဂိဇ္ဈကူဇေ ပဗ္ဗတေ တေဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ “ဣတိ သီလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္ပဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ။ သေယျထိဒံ၊ ကာမာသဝါ ဘဝါသဝါ အဝိဇ္ဇာသဝါ”တိ။

သုတ္တံ]

သာရိပုတ္တသီဟနာဒ

၆၉

၁၄၃။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “အာယာမာနန္တ ယေန အဗ္ဗလဋ္ဌိကာ တေနပသင်္ကမိဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဗ္ဗိ ယေန အဗ္ဗလဋ္ဌိကာ တဒဝသရိ၊ တတြ သုဒ္ဓံ ဘဂဝါ အဗ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ဝိဟရတိ ရာဇာဂါရကေ။ တတြာပိ သုဒ္ဓံ ဘဂဝါ အဗ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ဝိဟရန္တော ရာဇာဂါရကေ တေဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မိ ကထံ ကရေတိ “ဣတိ သီလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာရိတော သမာဓိ မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာရိတာ ပညာ မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ ပညာပရိဘာရိတံ စိတ္တံ သမ္ပဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္ဆတိ။ သေယျထိဒံ၊ ကာမာသဝါ ဘဝါသဝါ အဝိဇ္ဇာသဝါ”တိ။

၁၄၄။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ အဗ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “အာယာမာနန္တ ယေန နာဠန္ဒာ တေနပသင်္ကမိဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဗ္ဗိ ယေန နာဠန္ဒာ တဒဝသရိ၊ တတြ သုဒ္ဓံ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ဝိဟရတိ ပါဝါရိကမ္ပဝနေ။

သာရိပုတ္တသီဟနာဒ

၁၄၅။ အထ ခေါ် အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္တော ခေါ် အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ဧဝံပသန္တော အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတိ၊ န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္ပောဓိယ”န္တိ။ ဥဋ္ဌာရာ ခေါ် တေ အယံ သာရိပုတ္တ အာသဘီ ဝါစာ ဘာသိတာ၊ ဧကံသော ဂဟိတော၊ သီဟနာဒေါ နဒိတော “ဧဝံပသန္တော အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတိ၊ န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္ပောဓိယ”န္တိ။

ကို တေ^၁ သာရိပုတ္တ ယေ တေ အဟေသုံ အတိတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ။ သဗ္ဗေတေ ဘဂဝန္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ရိဒ္ဓိတာ “ဧဝံသီလာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ။ ဧဝံဓမ္မော ဧဝံပညော ဧဝံဝိဟာရိ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ”တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

ကို ပန တေ^၂ သာရိပုတ္တ ယေ တေ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ။ သဗ္ဗေတေ ဘဂဝန္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ရိဒ္ဓိတာ “ဧဝံသီလာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ ဣတိပိ။ ဧဝံဓမ္မော ဧဝံပညော ဧဝံဝိဟာရိ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ ဣတိပိ”တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

ကို ပန တေ သာရိပုတ္တ အဟံ စေတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ရိဒ္ဓိတာ “ဧဝံသီလော ဘဂဝါ ဣတိပိ။ ဧဝံဓမ္မော ဧဝံပညော ဧဝံဝိဟာရိ ဧဝံဝိမုတ္တာ ဘဂဝါ ဣတိပိ”တိ။ နော ဟေတံ ဘန္တေ။

ဧတ္ထ စ ဟိ တေ သာရိပုတ္တ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု အရဟန္တေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု စေတောပရိယဉာဏံ^၃ နတ္ထိ။ အထ ကိဉ္ဇရဟိ တေ အယံ သာရိပုတ္တ ဥဋ္ဌာရာ အာသဘိ ဝါစာ ဘာသိတာ၊ ဧကံသော ဂဟိတော သီဟနာဒေါ နဒိတော “ဧဝံပသန္တော အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတိ၊ န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ မြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္မောဓိယ”န္တိ။

၁၄၆။ န ခေါ မေ ဘန္တေ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု အရဟန္တေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု စေတောပရိယဉာဏံ အတ္ထိ၊ အပိ စ မေ ဓမ္မန္တယော ဝိဒိတော။ သေယျထာပိ ဘန္တေ ရညော ပစ္စန္နိမံ နဂရံ ဒဠုဒ္ဓါပိ ဒဠုပါကာရတောရဏံ ကေဒ္ဓါရံ၊ တကြဿ ဒေါဝါရိကော ပဏှိတော ဝိယတ္တော မေဓာဝိ အညာတာနံ နိဝါရေတာ ဉာတာနံ ပဝေသေတာ၊ သော တဿ နဂရဿ သမန္တာ အနုပရိယာယပထံ^၄ အနုက္ကမမာနော န ပဿေယျ ပါကာရသန္တိ^၅ ဝါ ပါကာရဝိဝရံဝါ အန္တမသော ဗိဠာရနိက္ခမနမတ္တဗ္ဗိ။ တဿ ဧဝမဿ^၁ “ယေ ခေါ ကေဝိ ဩဋ္ဌာရိကာ ပါဏာ ဣမံ နဂရံ ပဝိသန္တိ ဝါ နိက္ခမန္တိ ဝါ၊ သဗ္ဗေတေ ဣမိနာဝ ဒွါရေန ပဝိသန္တိ ဝါ နိက္ခမန္တိ ဝါ”တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ မေ ဘန္တေ ဓမ္မန္တယော ဝိဒိတော။ ယေ တေ ဘန္တေ အဟေသုံ အတိတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော

၁-ကိုန (သျှာ၊ဇု၊က)	၂-ကို ပန (သျှာ၊ဇု၊က)
၃-စေတောပရိယာယဉာဏံ (သျှာ)၊	၄-အနုပရိယာယပထံ (သျှာ)
စေတသာ စေတောပရိယာယဉာဏံ (က)	၅-န ပဿေယျ တဿ ဧဝမဿ (သျှာ)

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗေတေ ဘဂဝန္တော ပဉ္စ နိဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏေ စတုသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပတိဋ္ဌိတ-
 စိတ္တာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဋ္ဌိံ သု။ ယေဝိ တေ ဘန္တေ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဋ္ဌါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗေတေ ဘဂဝန္တော ပဉ္စ နိဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏေ စတုသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပတိဋ္ဌိတ-
 စိတ္တာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဋ္ဌိဿန္တိ။ ဘဂဝါပိ ဘန္တေ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပဉ္စ နိဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏေ စတုသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပတိဋ္ဌိတစိတ္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ”တိ။

၁၄၇။ တကြိပိ သုဒ္ဓံ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ဝိဟရန္တော ပါဝါရိကမ္မဝနေ တေဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ “ဣတိ သီလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္ပဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္ဆတိ။ သေယျထိဒံ၊ ကာမာသဝါ ဘဝါသဝါ အဝိဇ္ဇာသဝါ”တိ။

ဒုဿီလအာဒိနဝ

၁၄၈။ အထ ခေါ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “အာယာမာနန္တ ယေန ပါဠိလိဂါမော တေနပသက်မိဿာမာ”တိ။ “ဝေ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝတော ပစ္စသောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သမ္ဘိံ ယေန ပါဠိလိဂါမော တဒေဝသရိ။ အသောသု ခေါ ပါဠိလိဂါမိကာ ဥပါသကာ “ဘဂဝါ ကိရ ပါဠိလိဂါမံ အနုပ္ပတ္တော”တိ။ အထ ခေါ ပါဠိလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ယေန ဘဂဝါ တေနပသက်မိံ သု၊ ဥပသက်မိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသိဒိံ သု၊ ကေမန္တံ နိသိန္တာ ခေါ ပါဠိလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစုံ “အဓိဝါသေတု နော ဘန္တေ ဘဂဝါ အာဝသထာဂါရ”န္တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှိဘာဝေန။ အထ ခေါ ပါဠိလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ယေန အာဝသထာဂါရံ တေနပသက်မိံ သု၊ ဥပသက်မိတွာ

သဗ္ဗသန္တရိ^၁ အာသထာဂါရံ သန္တရိတွာ အာသနာနိ ပညာပေတွာ
 ဥဒကမဏိကံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ တေလပဒီပံ အာရောပေတွာ ယေန ဘဂဝါ
 တေနပသင်္ကမိ^၂သု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု၊
 ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ ပါဠိလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါရုံ
 “သဗ္ဗသန္တရိသန္တတံ^၃ ဘန္တေ အာဝသထာဂါရံ၊ အာသနာနိ ပညတ္တာနိ၊
 ဥဒကမဏိကော ပတိဋ္ဌာပိတော၊ တေလပဒီပေါ အာရောပိတော၊ ယဿဒါနိ
 ဘန္တေ ဘဂဝါ ကာလံ မညတိ”တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယနသမယံ^၄
 နိဝါသေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန ယေန အာဝသထာဂါရံ
 တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ အာဝသထာဂါရံ
 ပရိသိတွာ မဇ္ဈိမံ ထန္တံ နိဿာယ ပုရတ္တာဘိမုခေါ^၅ နိသီဒိ။ ဘိက္ခုသံဃောပိ
 ခေါ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ အာဝသထာဂါရံ ပရိသိတွာ ပစ္စိမံ ဘိတ္တိံ^၆ နိဿာယ
 ပုရတ္တာဘိမုခေါ နိသီဒိ ဘဂဝန္တမေဝ ပုရက္ခတွာ။ ပါဠိလိဂါမိကာပိ ခေါ
 ဥပါသကာ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ အာဝသထာဂါရံ ပရိသိတွာ ပုရတ္တိမံ ဘိတ္တိံ^၇
 နိဿာယ ပစ္စိမာဘိမုခေါ နိသီဒိသု ဘဂဝန္တမေဝ ပုရက္ခတွာ။

၁၄၉။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပါဠိလိဂါမိကေ ဥပါသကေ အာမန္တေသိ—
 ပဉ္စမေ ဂဟပတယော အာဒိနဝါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ ကတမေ
 ပဉ္စ။ ဣမ ဂဟပတယော ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ပမာဒါမိကရဏံ မဟတိ^၈
 ဘောဂဇာနိ^၉ နိဂစ္ဆတိ၊ အယံ ပဌမော အာဒိနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

ပုန စပရံ ဂဟပတယော ဒုဿီလဿ သီလဝိပန္နဿ ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ
 အတ္တုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အယံ ဒုတိယော အာဒိနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

ပုန စပရံ ဂဟပတယော ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ယညဒေဝ ပရိသံ
 ဥပသင်္ကမတိ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ မြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ
 သမဏပရိသံ၊ အဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမတိ မင်္ဂုဘူတော၊ အယံ တတိယော
 အာဒိနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

ပုန စပရံ ဂဟပတယော ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော သမ္မုဇ္ဇော ကာလံ
 ကရောတိ၊ အယံ စတုတ္ထော အာဒိနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

၁-သဗ္ဗသန္တရိတံ သန္တတံ (သျှာ)၊ သဗ္ဗသန္တရိ^၁ သန္တတံ (က) ၂-သဗ္ဗသန္တရိ^၁ သန္တတံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ၊ က)
 ၃-ဣဒံ ပဉ္စံ ဝိနယမဟာဝဂ္ဂေ န ဒိဿတိ၊ ၄-ပုရတ္တိမာဘိမုခေါ (က)

သုတ္တံ]

သီလဝန္တအာနိသံသ

၇၃

ပုန စပရံ ဂဟပတယော ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ အယံ ပဉ္စမော အာဒိနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ ဣမေ ခေါ ဂဟပတယော ပဉ္စ အာဒိနဝါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

သီလဝန္တအာနိသံသ

၁၅၄။ ပဉ္စမေ ဂဟပတယော အာနိသံသာ သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။ ကတမေ ပဉ္စ။ ဣမ ဂဟပတယော သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော အပ္ပမာဒါဓိကရဏံ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ အယံ ပဌမော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။

ပုန စပရံ ဂဟပတယော သီလဝတော သီလသမ္ပန္နဿ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အတ္တဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အယံ ဒုတိယော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။

ပုန စပရံ ဂဟပတယော သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော ယညဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ မြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ၊ ဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမတိ အမင်္ဂဘူတော၊ အယံ တတိယော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။

ပုန စပရံ ဂဟပတယော သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော အသမ္ပုဋ္ဌော ကာလံ ကဏေတိ၊ အယံ စတုတ္ထော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။

ပုန စပရံ ဂဟပတယော သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ အယံ ပဉ္စမော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။ ဣမေ ခေါ ဂဟပတယော ပဉ္စ အာနိသံသာ သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယာ”တိ။

၁၅၅။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပါဠိလိဂါမိကေ ဥပါသကေ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံ-
သေတွာ ဥယျောဇေသိ “အဘိက္ကန္တာ ခေါ ဂဟပတယော ရတ္တိ၊ ယဿဒါနိ တုမှေ ကာလံ မညထာ”တိ။ “ဝေ ဘန္တေ”တိ ခေါ ပါဠိလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝတော ပဋိသုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကမိသု။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အဓိရပက္ကန္တေသု ပါဠိ-
လိဂါမိကေသု ဥပါသကေသု သုညာဂါရံ ပါရိသိ။

ပါဠိပုတ္တနဂရမာပန

၁၅၂။ တေန ခေါ ပန သမယေန သုနိဝေဿကာရာ^၁ မဂဓမဟာမတ္တာ ပါဠိလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိ ဝဇ္ဇိနံ ပဋိဗာဟာယ။ တေန သမယေန သမ္ပဟုလာ ဒေဝတာယော သဟဿေဝ^၂ ပါဠိလိဂါမေ ဝတ္ထုနိ ပရိဂ္ဂဏန္တိ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ ဝတ္ထုနိ ပရိဂ္ဂဏန္တိ၊ မဟေသက္ခာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ မဇ္ဈိမာ ဒေဝတာ ဝတ္ထုနိ ပရိဂ္ဂဏန္တိ၊ မဇ္ဈိမာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ နိစာ ဒေဝတာ ဝတ္ထုနိ ပရိဂ္ဂဏန္တိ၊ နိစာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ အဗ္ဗဿာ ခေါ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဉ္ဇေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန တာ ဒေဝတာယော သဟဿေဝ ပါဠိလိဂါမေ ဝတ္ထုနိ ပရိဂ္ဂဏန္တိယော။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ရတ္တိယာ ပစ္စုသဿမယံ ပစ္စုဋ္ဌာယ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “ကေ န ခေါ? အာနန္တ ပါဠိလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိ”တိ^၃။ သုနိဝေဿကာရာ ဘန္တေ မဂဓမဟာမတ္တာ ပါဠိလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိ ဝဇ္ဇိနံ ပဋိဗာဟာယာတိ။ သေယျထာပိ အာနန္တ ဒေဝေဟိ တာဝတိံသေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ၊ ဝေမေဝ ခေါ အာနန္တ သုနိဝေဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ပါဠိလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိ ဝဇ္ဇိနံ ပဋိဗာဟာယ။ ဣဓာဟံ အာနန္တ အဗ္ဗဿံ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဉ္ဇေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သမ္ပဟုလာ ဒေဝတာယော သဟဿေဝ ပါဠိလိဂါမေ ဝတ္ထုနိ ပရိဂ္ဂဏန္တိယော။ ယသ္မိံ အာနန္တ ပဒေသေ မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ ဝတ္ထုနိ ပရိဂ္ဂဏန္တိ၊ မဟေသက္ခာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ မဇ္ဈိမာ ဒေဝတာ ဝတ္ထုနိ ပရိဂ္ဂဏန္တိ၊ မဇ္ဈိမာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ နိစာ ဒေဝတာ ဝတ္ထုနိ ပရိဂ္ဂဏန္တိ၊ နိစာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယာဝတာ အာနန္တ အရိယံ အာယတနံ ယာဝတာ ဝဏိပ္ပထော ဣဒံ အဂ္ဂနဂရံ ဘဝိဿတိ ပါဠိပုတ္တံ ပုဋ္ဌဘေဒနံ။ ပါဠိပုတ္တဿ ခေါ အာနန္တ တယော အန္တရာယာ ဘဝိဿန္တိ အဂ္ဂိတော ဝါ ဥဒကတော ဝါ မိထုဘေဒါ ဝါ”တိ။

၁-သုနိဝေဿကာရာ (သျှာ၊ က)
 ၂-ကော န ခေါ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ၊ က)
 ၄-မာပေတိတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ၊ က)

၂-သဟဿဿေဝ (သီ၊ ဣ၊ က)၊
 သဟဿဿေဝ (ဋီကာယံ ပါဠိနာရံ)၊
 သဟဿသဟဿေဝ (ဥဒါနဋ္ဌကထာ)

၁၅၄။ တေန ခေါ ပန သမယေန သုနိဝေဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဘဂဝန္တံ ပိဋိတော ပိဋိတော အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ “ယေနဇ္ဇ သမဏော ဂေါတမော ခွါရေန နိက္ခမိဿတိ၊ တံ ဂေါတမခွါရံ နာမ ဘဝိဿတိ။ ယေန တိတ္ထေန ဂင်္ဂံ နဒိံ တရိဿတိ၊ တံ ဂေါတမတိတ္ထံ နာမ ဘဝိဿတိ”တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန ခွါရေန နိက္ခမိ၊ တံ ဂေါတမခွါရံ နာမ အဟောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန ဂင်္ဂါ နဒီ တေနုပသင်္ကမိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဂင်္ဂါ နဒီ ပူရာ ဟောတိ သမတိတ္ထိကာ ကာကပေယျာ။ အပ္ပေကစ္စေ မနုဿာ နာဝံ ပရိယေသန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ ဥဋ္ဌုဗ္ဗံ ပရိယေသန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ ကုလ္လံ ဗန္ဓန္တိ အပါရာ ပါရံ ဂန္တကာမာ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဋ္ဌိတံ ဝါ ဗဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗဟံ သမိဇ္ဈေယျ၊ ဝေမေဝ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ ဩရိမတိရေ အန္တရဟိတော ပါရိမတိရေ ပစ္စုဋ္ဌာသိ သဗ္ဗိံ ဘိက္ခုသံဃေန။ အဋ္ဌသာ ခေါ ဘဂဝါ တေ မနုဿေ အပ္ပေကစ္စေ နာဝံ ပရိယေသန္တေ အပ္ပေကစ္စေ ဥဋ္ဌုဗ္ဗံ ပရိယေသန္တေ အပ္ပေကစ္စေ ကုလ္လံ ဗန္ဓန္တေ အပါရာ ပါရံ ဂန္တကာမေ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“ယေ တရန္တိ အဏ္ဍဝံ သရံ၊ သေတုံ ကတွာန ဝိသဇ္ဇ ပလ္လလာနိ။ ကုလ္လံ ဟိ ဇေနော ဗန္ဓတိ၊ တိဏ္ဍာ? မေဓာဝိနော ဇေန”တိ။

ပဌမဘာဏဝါရော။

အရိယသစ္စကထာ

၁၅၅။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “အာယာမာနန္တံ၊ ယေန ကောဠိဂါမော တေနုပသင်္ကမိဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝတော ပစ္စယောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဗ္ဗိံ ယေန ကောဠိဂါမော တဒဝသရိ၊ တဩ သုဒံ ဘဂဝါ ကောဠိဂါမေ ဝိဟရတိ။ တဩ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ—

၁-ပါရာ (သိ၊ သျှ၊ က)၊ ဩရာ (ဝိ-မဟာဝဂ္ဂ) ၂-ကုလ္လံ ဇေနော ဝ ဗန္ဓတိ (သျှ၊ က)
 ၃-နိတိဏ္ဍာ၊ န တိဏ္ဍာ (က) ကုလ္လံ ဟိ ဇေနော ဗန္ဓတိ (သိ၊ ဣ၊ က)

“စတုန္တံ ဘိက္ခုဝေ အရိယသစ္စာနံ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ ဇေမိဒံ ဘိဃမဒ္ဓါနံ သန္တာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္ဇေဝ တုမှာကဉ္စ။ ကတမေသံ စတုန္တံ။ ဒုက္ခဿ ဘိက္ခုဝေ အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ ဇေမိဒံ ဘိဃမဒ္ဓါနံ သန္တာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္ဇေဝ တုမှာကဉ္စ။ ဒုက္ခသမုဒယဿ ဘိက္ခုဝေ အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ ဇေမိဒံ ဘိဃမဒ္ဓါနံ သန္တာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္ဇေဝ တုမှာကဉ္စ။ ဒုက္ခနိရောဓဿ ဘိက္ခုဝေ အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ ဇေမိဒံ ဘိဃမဒ္ဓါနံ သန္တာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္ဇေဝ တုမှာကဉ္စ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဘိက္ခုဝေ အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ ဇေမိဒံ ဘိဃမဒ္ဓါနံ သန္တာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္ဇေဝ တုမှာကဉ္စ။ တယိဒံ ဘိက္ခုဝေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ဒုက္ခသမုဒယံ^၁ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ဒုက္ခနိရောဓံ^၂ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ဥစ္ဆိန္နာ ဘဝတဏှာ၊ ခိဏာ ဘဝနေတ္ထိ၊ နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဗဝေါ”^၃တိ၊ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတ္တာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္တာ—

“စတုန္တံ အရိယသစ္စာနံ၊ ယထာဘူတံ အဒဿနာ။
သံသိတံ ဘိဃမဒ္ဓါနံ၊ တာသု တာသေဝ ဇာတိသု။
တာနိ ဧတာနိ ဒိဋ္ဌာနိ၊ ဘဝနေတ္ထိ သမူဟတာ။
ဥစ္ဆိန္နံ မူလံ ဒုက္ခဿ၊ နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဗဝေါ”^၄တိ။

တကြံပိ သုဒံ ဘဂဝါ ကောဋိဂါမေ ဝိဟရန္တော ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မိ^၅ ကထံ ကရေတိ “ဣတိ သီလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ပလော ဟေတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိ-ပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ပလော ဟေတိ မဟာနိသံသော။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္ပဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ။ သေယျထိဒံ၊ ကာမာသဝါ ဘဝါသဝါ အဝိဇ္ဇာသဝါ”^၆တိ။

အနာဝတ္တိဓမ္မသမ္ပောဒိပရာယဏ

၁၅၆။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ကောဋိဂါမေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “အာယာမာနန္တံ၊ ယေန နာတိကာ^၇ တေနပသကံမိဿာမာ”^၈တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”^၉တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော

၁-ဒုက္ခသမုဒယော (သျှာ) ၂-ဒုက္ခနိရောဓော (သျှာ) ၃-နာဒိကာ (သျှာ၊ ဣ)

၇-“မိတုမှာ ဝတ် ဘော အပ္ပပါလိကာယ ဝိတုမှာ ဝတ် ဘော အပ္ပပါလိကာယာ”တိ (သျှာ)

“ယေသံ ဘိက္ခုဝေ ဘိက္ခုနံ ဒေဝါ တာဝတိံသာ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ ဩလောကေထ ဘိက္ခုဝေ လိစ္ဆဝိပရိသံ၊ အပလောကေထ ဘိက္ခုဝေ လိစ္ဆဝိပရိသံ၊ ဥပသံဟရထ ဘိက္ခုဝေ လိစ္ဆဝိပရိသံ တာဝတိံသသဒိသ”န္တိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝိ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ၊ ယာနေန ဂန္တာ ယာနာ ပစ္စောရေဟိတွာ ပတ္တိကာဝ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိဿိန္တေ ခေါ တေ လိစ္ဆဝိ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝိ ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿိတာ သမာဒပိတာ သမုတ္တေဇိတာ သမ္ပဟံသိတာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစုံ “အဓိဝါသေတု နော ဘန္တေ ဘဂဝါ သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေနာ”တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တေ လိစ္ဆဝိ တေဒဝေါစုံ “အဓိဝုတ္တံ” ခေါမေ လိစ္ဆဝိ သွာတနာယ အဗ္ဗပါလိယာ ဂဏိကာယ ဘတ္တံ”န္တိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝိ အင်္ဂုလိံ ဖောဇေသု “ဇိတမှ ဝတ ဘော အဗ္ဗကာယ ဇိတမှ ဝတ ဘော အဗ္ဗကာယာ”တိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝိ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကမိံသု။

၁၆၂။ အထ ခေါ အဗ္ဗပါလီ ဂဏိကာ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန သကေ အာရာမေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတွာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသိ “ကာလော ဘန္တေ နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တံ”န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန ယေန အဗ္ဗပါလိယာ ဂဏိကာယ နိဝေသနံ တေနပသင်္ကမိံ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိဿိဒိံ။ အထ ခေါ အဗ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဗုဒ္ဓပုဗ္ဗံ ဘိက္ခုသံဃံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္တာ သန္တပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။ အထ ခေါ အဗ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနိတပတ္တပါဏိံ အညတရံ နိစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိံ၊ ဧကမန္တံ နိဿိန္တေ ခေါ အဗ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစုံ “ဣမာဟံ ဘန္တေ အာရာမံ ဗုဒ္ဓပုဗ္ဗဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒဒ္ဓိံ”တိ။ ပဋိဂ္ဂဟေသိ ဘဂဝါ အာရာမံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အဗ္ဗပါလီ ဂဏိကံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ တကြပိ သုခံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရန္တော အဗ္ဗပါလိဝနေ တေဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မိံ ကထံ

၁-ယေဟိ (ဝိ-မဟာဝဂ္ဂ) ၂-အနိဝါသိတံ (သုာ)

ကရောတိ “ဣတိ သံလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဂိတော သမာဓိ မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဂိတာ ပညာ မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဂိတံ စိတ္တံ သမ္ပဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္ဆတိ။ သေယျထိဒံ၊ ကာမာသဝါ ဘဝါသဝါ အဝိဇ္ဇာသဝါ”တိ။

ဝေဠုဝဂါမဝဿူပဂမန

၁၆၃။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အဗ္ဗပါလိဝနေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “အာယာမာနန္တံ၊ လေန ဝေဠုဝဂါမကော” တေနပသင်္ကမိဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဝေဠုဝဂါမကော တဒဝသရိ၊ တဩ သုဒံ ဘဂဝါ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝိဟရတိ။ တဩ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “ဧတေ တုမေ ဘိက္ခဝေ သမန္တာ ဝေသာလိ” ယထာမိတ္တံ ယထာသန္တိန္ဒ ယထာသန္တုတ္တံ ဝဿံ ဥပေထ။ အဟံ ပန ဣဓေဝ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆာမိ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပဋိသုတွာ သမန္တာ ဝေသာလိ” ယထာမိတ္တံ ယထာသန္တိန္ဒ ယထာသန္တုတ္တံ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိသု။ ဘဂဝါ ပန တတ္ထေဝ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိ။

၁၆၄။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ဝဿူပဂတဿ ခရော အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဗာဠာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ မာရဏန္တိကာ။ တာ သုဒံ ဘဂဝါ သတော သမ္ပဇာနော အဓိဝါသေသိ အဝိဟညမာနော။ အထ ခေါ ဘဂဝတော တေဒဟောသိ “န ခေါ မေတံ ပတိရူပံ၊ ယွာဟံ အနာမန္တေတွာ ဥပ္ပဋ္ဌာကေ အနပလောကေတွာ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိနိဗ္ဗာယေယျံ၊ ယံနုနာဟံ ဣမံ အာဗာဓံ ဝိရိယေန ပဋိပဏာမေတွာ ဇီဝိတသင်္ခါရံ အဓိဋ္ဌာယ ဝိဟရေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တံ အာဗာဓံ ဝိရိယေန ပဋိပဏာမေတွာ ဇီဝိတသင်္ခါရံ အဓိဋ္ဌာယ ဝိဟာသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝတော သော အာဗာဓော ပဋိပ္ပဿန္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော? အစိရဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ ဝိဟာရာ နိက္ခမ္ပ ဝိဟာရပစ္စာယာယံ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော ငှောန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္ဒော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော

၁-ဝေဠုဝဂါမကော (သီရိ) ၂-ဥပဂစ္ဆတ (သျှာ) ၃-ဂိလာနဝုဋ္ဌိတော (သဒ္ဓါနိတိ)

ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ဒိဋ္ဌော မေ ဘန္တေ ဘဂဝတော ဖာသု၊ ဒိဋ္ဌံ မေ ဘန္တေ ဘဂဝတော ခမနီယံ၊ အပိ စ မေ ဘန္တေ မဓုရကဇာတော ဝိယ ကာယော၊ ဒိဿာပိ မေ န ပက္ခာယန္တိ၊ ဓမ္မာပိ မံ န ပဋိဘန္တိ ဘဂဝတော ဂေလညေန၊ အပိ စ မေ ဘန္တေ အဟောသိ ကာစိဒေဝ အဿာသမတ္တာ န တာဝ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ န ယာဝ ဘဂဝါ ဘိက္ခုသံဃံ အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိဒေဝ ဥဒါဟရတိ”တိ။

၁၆၅။ ကိံ ပနာနန္တ ဘိက္ခုသံဃော မယိ ပစ္စာသီသတိ^၁၊ ဒေသိတော အာနန္တ မယာ ဓမ္မော အနန္တရံ အဗာဟိရံ ကရိတွာ၊ နတ္တာနန္တ တထာဂတဿ ဓမ္မေသု အာစရိယမုဋ္ဌိ။ ယဿ နူန အာနန္တ ဝေမဿ “အဟံ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဟရိဿာမီ”တိ ဝါ “မမုဋ္ဌေသိကော ဘိက္ခုသံဃော”တိ ဝါ၊ သော နူန အာနန္တ ဘိက္ခုသံဃံ အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိဒေဝ ဥဒါဟရေယျ။ တထာဂတဿ ခေါ အာနန္တ န ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဟရိဿာမီ”တိ ဝါ “မမုဋ္ဌေသိကော ဘိက္ခုသံဃော”တိ ဝါ။ သက္ကိံ^၂ အာနန္တ တထာဂတော ဘိက္ခုသံဃံ အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိဒေဝ ဥဒါဟရိဿတိ။ အဟံ ခေါ ပနာနန္တ တေရဟိ ဇိဏ္ဏော ဝုဒ္ဓေါ မဟလ္လကော အဗ္ဗဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော၊ အာသီတိကော မေ ဝယော ဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ အာနန္တ ဇဇ္ဇရသကဋံ ဝေဠုမိဿကေန^၃ ယာပေတိ၊ ဝေမေဝ ခေါ အာနန္တ ဝေဠုမိဿကေန မညေ တထာဂတဿ ကာယော ယာပေတိ။ ယသ္မိံ^၄ အာနန္တ သမယေ တထာဂတော သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ ဧကစ္စာနံ ဝေဒနာနံ နိရောဓာ အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ပိဟရတိ၊ ဖာသုတရော အာနန္တ တသ္မိံ^၅ သမယေ တထာဂတဿ ကာယော ဟောတိ။ တသ္မာတိဟာနန္တ အတ္တဒီပါ ပိဟရထ အတ္တသရဏော အနညသရဏော ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော။ ကထဉ္စာနန္တ ဘိက္ခု အတ္တဒီပေါ ပိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော ဓမ္မဒီပေါ ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော။ ဣဓာနန္တ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ပိဟရတိ အာတာပိ သမ္ပဇာနော သတိမာ ပိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ဝေဒနာသု။ပ။ စိတ္တေ။ပ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ပိဟရတိ အာတာပိ သမ္ပဇာနော သတိမာ ပိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ဧဝံ ခေါ အာနန္တ ဘိက္ခု အတ္တဒီပေါ ပိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော ဓမ္မဒီပေါ ဓမ္မသရဏော

၁-ပစ္စာသီသတိ (သိ၊ သျာ)

၂-ကိံ (သိ၊ ဣ)

၃-ဝေဠုမိဿကေန (သျာ)၊ ဝေဠုမိဿကေန (ဣ)၊ ဝေဠုမိဿကေန၊ ဝေဠုမိဿကေန (က)

ဒေသေဿန္တိ'တိ။ တေရဟိ ခေါ ပန ဘန္တေ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတော သာဝကာ
 ဝိယတ္တာ ဝိနိတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီဗိပ္ပဋိ-
 ပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ
 ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနိ ကရေန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ
 သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတု-
 ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ ဘန္တေ
 ဘဂဝတော။

ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဝါစာ 'န တာဝါဟံ ပါပိမ
 ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခုနိယော န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ
 ဝိနိတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီဗိပ္ပဋိပန္နာ အနု-
 ဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ
 ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနိ ကရိဿန္တိ၊
 ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ
 ဒေသေဿန္တိ'တိ။ တေရဟိ ခေါ ပန ဘန္တေ ဘိက္ခုနိယော ဘဂဝတော သာဝိကာ
 ဝိယတ္တာ ဝိနိတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ
 သာမီဗိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခန္တိ
 ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနိ ကရေန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ
 ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။
 ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလော-
 ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော။

ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဝါစာ 'န တာဝါဟံ ပါပိမ
 ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဥပါသကာ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ
 ဝိနိတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီဗိပ္ပဋိပန္နာ
 အနုဓမ္မစာရိနော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ
 ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနိ ကရိဿန္တိ၊
 ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ
 ဒေသေဿန္တိ'တိ။ တေရဟိ ခေါ ပန ဘန္တေ ဥပါသကာ ဘဂဝတော သာဝကာ
 ဝိယတ္တာ ဝိနိတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ
 သာမီဗိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခန္တိ
 ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနိ ကရေန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ
 ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။

သုတ္တံ]

အာယုသင်္ခါရဩဿဇ္ဇန

၈၉

ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော။

ဘာသိတာ ခေါ် ပနေသာ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဝါစာ ‘န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဥပါသိကာ န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနိ ကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋ်ဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ’တိ။ တေရဟိ ခေါ် ပန ဘန္တေ ဥပါသိကာ ဘဂဝတော သာဝိကာ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနိ ကရောန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋ်ဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော။

ဘာသိတာ ခေါ် ပနေသာ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဝါစာ ‘န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ န ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဘဝိဿတိ ဖိတဉ္စ ဝိတ္တာရိကံ ဗာဟုဇဉ် ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ’န္တိ။ တေရဟိ ခေါ် ပန ဘန္တေ ဘဂဝတော ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖိတဉ္စ ဝိတ္တာရိကံ ဗာဟုဇဉ် ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ မာရံ ပါပိမန္တံ တေဒဝေါစ “အပ္ပေါဿုက္ကော တံ ပါပိမ ဟောဟိ၊ န စိရံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ဣတော တိတ္ထံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ”တိ။

အာယုသင်္ခါရဩဿဇ္ဇန

၁၆၉။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ စာပါလေ စေတိယေ သတော သမ္ပဇာနော အာယုသင်္ခါရံ ဩဿဇိ၊ ဩဿဋ္ဌေ စ ဘဂဝတာ အာယုသင်္ခါရေ မဟာဘူမိစာလော အဟောသိ ဘိသနကော သလောမဟံသော၊ ဒေဝဒုန္နုဘိယော၊ စ

၉၀

ဒီဃနိကာယ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

[၃-မဟာပရိနိဗ္ဗာန

ဇလီသု။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ တေမတ္ထံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“တုလမတုလဉ္စ သမ္ဘဝံ၊ ဘဝသင်္ခါရမဝဿဇိ မုနိ။
အဇ္ဈတ္တရတော သမာဟိတော၊ အဘိဗ္ဗိ ကဝဓမ္မဝတ္ထသမ္ဘဝ”န္တိ။

မဟာဘူမိစာလဟေတု

၁၇၀။ အထ ခေါ် အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ တေဒဟောသိ “အတ္ထရိယံ ဝတဘော အတ္ထုတံ ဝတဘော၊ မဟာဝတာယံ ဘူမိစာလော၊ သုမဟာဝတာယံ ဘူမိစာလော ဘိဿနကော သလောမဟံသော၊ ဒေဝဒုန္နုဘိယော စ ဇလီသု။ ကော န ခေါ် ဟေတု ကော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယာ”တိ။

အထ ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသီန္ဒော ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “အတ္ထရိယံ ဘန္တေ အတ္ထုတံ ဘန္တေ၊ မဟာဝတာယံ ဘန္တေ ဘူမိစာလော၊ သုမဟာဝတာယံ ဘန္တေ ဘူမိစာလော ဘိဿနကော သလောမဟံသော၊ ဒေဝဒုန္နုဘိယော စ ဇလီသု။ ကော န ခေါ် ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယာ”တိ။

၁၇၁။ အဋ္ဌခေါ် ဣမေအာနန္ဒ ဟေတု အဋ္ဌပစ္စယာ မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။ ကတမေ အဋ္ဌ။ အယံ အာနန္ဒ မဟာပထဝီ ဥဒကေ ပတိဋ္ဌိတာ၊ ဥဒကံ ဝါတေ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ဝါတော အာကာသဋ္ဌော၊ ဟောတိ ခေါသော အာနန္ဒ သမယော၊ ယံ မဟာဝါတာ ဝါယန္တိ၊ မဟာဝါတာ ဝါယန္တာ ဥဒကံ ကမ္ပေန္တိ၊ ဥဒကံ ကမ္ပိတံ ပထဝီ ကမ္ပေတိ။ အယံ ပဌမော ဟေတု ပဌမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ သမဏော ဝါ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣဒ္ဓိမာ စေတောဝသိပ္ပတ္တော ဒေဝေါ ဝါ မဟိဋ္ဌိကော မဟာနဘာဝေါ၊ တဿ ပရိတ္တာ ပထဝီသညာ ဘာဝိတာ ဟောတိ၊ အပ္ပမာဏာ အာပေါသညာ။ သော ဣမံ ပထဝီ ကမ္ပေတိ သင်္ကမေတိ သမ္ပကမ္ပေတိ သမ္ပဝေဓေတိ။ အယံ ဒုတိယော ဟေတု ဒုတိယော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

သုတ္တံ]

အဋ္ဌပရိသာ

၉၁

ပုန စပရံ အာနန္တ ယဒါ ဗောဓိသက္ကော တုသိတကာယာ စရိတွာ သတော သမ္ပဇာနော မာတုက္ခိန္တံ ဩက္ကမတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္မတိ သင်္ကမ္မတိ သမ္ပကမ္မတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ တတိယော ဟေတု တတိယော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္တ ယဒါ ဗောဓိသက္ကော သတော သမ္ပဇာနော မာတုက္ခိန္တံ နိက္ခမတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္မတိ သင်္ကမ္မတိ သမ္ပကမ္မတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ စတုတ္ထော ဟေတု စတုတ္ထော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္တ ယဒါ တထာဂတော အနတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္မတိ သင်္ကမ္မတိ သမ္ပကမ္မတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ ပဉ္စမော ဟေတု ပဉ္စမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္တ ယဒါ တထာဂတော အနတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္မတိ သင်္ကမ္မတိ သမ္ပကမ္မတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ ဆဋ္ဌော ဟေတု ဆဋ္ဌော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္တ ယဒါ တထာဂတော သတော သမ္ပဇာနော အာယုသင်္ခါရံ ဩဿဇ္ဇတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္မတိ သင်္ကမ္မတိ သမ္ပကမ္မတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ သတ္တမော ဟေတု သတ္တမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္တ ယဒါ တထာဂတော အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္မတိ သင်္ကမ္မတိ သမ္ပကမ္မတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ အဋ္ဌမော ဟေတု အဋ္ဌမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။ ဣမေ ခေါ အာနန္တ အဋ္ဌ ဟေတု အဋ္ဌ ပစ္စယာ မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

အဋ္ဌပရိသာ

၁၇၂။ အဋ္ဌ ခေါ ဣမာ အာနန္တ ပရိသာ။ ကတမာ အဋ္ဌ။ ခတ္တိယပရိသာ ပြာဟ္မဏပရိသာ ဂဟပတိပရိသာ သမဏပရိသာ စာတုမဟာရာဇိကပရိသာ^၁ တာဝတိံသပရိသာ မာရပရိသာ ဗြဟ္မပရိသာ။ အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ

၁-စာတုမဟာရာဇိကပရိသာ (သီ၊ သျှ၊ ကံ၊ ဣ)

အာနန္ဒ အနေကသတံ ခတ္တိယပရိသံ ဥပသင်္ကမိတာ။ တတြိ မယာ သန္နိသိန္န-
 ပုဗ္ဗေဝ သလ္လပိတပုဗ္ဗေ သာကန္တာ စ သမာပဇ္ဇိတပုဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယာဒိသကော
 တေသံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ။
 ယာဒိသကော တေသံ သရော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယံ သရော ဟောတိ။
 ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿေမိ သမာဒပေမိ သမုတ္တေဇေမိ သမ္ပဟံသေမိ။
 ဘာသမာနဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ “ကော န ခေါ အယံ ဘာသတိ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော
 ဝါ”တိ။ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ
 သမ္ပဟံသေတွာ အန္တရဓာယာမိ။ အန္တရဟိတဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ “ကော န ခေါ
 အယံ အန္တရဟိတော ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ”တိ။ အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ
 အာနန္ဒ အနေကသတံ ပြာဟုဏပရိသံ။ ဂဟပတိပရိသံ။ သမဏပရိသံ။ စာတု
 မဟာရာဇိကပရိသံ။ တာဝတိံသပရိသံ။ မာရပရိသံ။ ဗြဟ္မပရိသံ ဥပသင်္ကမိတာ။
 တတြိ မယာ သန္နိသိန္နပုဗ္ဗေဝ သလ္လပိတပုဗ္ဗေ သာကန္တာ စ သမာပဇ္ဇိတပုဗ္ဗာ။
 တတ္ထ ယာဒိသကော တေသံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယံ ဝဏ္ဏော
 ဟောတိ။ ယာဒိသကော တေသံ သရော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယံ သရော
 ဟောတိ။ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿေမိ သမာဒပေမိ သမုတ္တေဇေမိ
 သမ္ပဟံသေမိ။ ဘာသမာနဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ “ကော န ခေါ အယံ ဘာသတိ
 ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ”တိ။ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿေတွာ သမာဒပေတွာ
 သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ အန္တရဓာယာမိ။ အန္တရဟိတဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ
 “ကော န ခေါ အယံ အန္တရဟိတော ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ”တိ။ ဣမာ ခေါ
 အာနန္ဒ အဋ္ဌ ပရိသာ။

အဋ္ဌအဘိအာယတန

၁၇၃။ အဋ္ဌ ခေါ ဣမာနိ အာနန္ဒ အဘိဘာယတနာနိ။ ကတမာနိ အဋ္ဌ။
 အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညိ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ။
 “တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ”တိ ဧဝံသညိ ဟောတိ။ ဣဒံ ပဌမံ
 အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညိ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ
 သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ။ “တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ”တိ ဧဝံသညိ ဟောတိ။
 ဣဒံ ဒုတိယံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညိ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ
 သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ။ “တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ”တိ ဧဝံသညိ ဟောတိ။
 ဣဒံ တတိယံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏဒမ္မဏ္ဍာနိ၊ “တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ”တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ စတုတ္ထံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ နီလာနိ နီလဝဏ္ဏာနိ နီလနိဒဿနာနိ နီလနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဥမာပုပ္ဖံ နီလံ နီလဝဏ္ဏံ နီလနိဒဿနံ နီလနိဘာသံ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ နီလံ နီလဝဏ္ဏံ နီလနိဒဿနံ နီလနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ နီလာနိ နီလဝဏ္ဏာနိ နီလနိဒဿနာနိ နီလနိဘာသာနိ၊ “တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ”တိ ဧဝံ သညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ပဉ္စမံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပီတာနိ ပီတဝဏ္ဏာနိ ပီတနိဒဿနာနိ ပီတနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ကဏိကာရပုပ္ဖံ ပီတံ ပီတဝဏ္ဏံ ပီတနိဒဿနံ ပီတနိဘာသံ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ ပီတံ ပီတဝဏ္ဏံ ပီတနိဒဿနံ ပီတနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပီတာနိ ပီတဝဏ္ဏာနိ ပီတနိဒဿနာနိ ပီတနိဘာသာနိ၊ “တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ”တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ဆဋ္ဌံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ လောဟိတကာနိ လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ လောဟိတကနိဒဿနာနိ လောဟိတကနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ဖံ လောဟိတကံ လောဟိတကဝဏ္ဏံ လောဟိတကနိဒဿနံ လောဟိတကနိဘာသံ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ လောဟိတကံ လောဟိတကဝဏ္ဏံ လောဟိတကနိဒဿနံ လောဟိတကနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ လောဟိတကာနိ လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ လောဟိတကနိဒဿနာနိ လောဟိတကနိဘာသာနိ၊ “တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ”တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ သတ္တမံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ဩဒါတာနိ ဩဒါတဝဏ္ဏာနိ ဩဒါတနိဒဿနာနိ ဩဒါတနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ

ဩဓိတာရကာ ဩဒါတာ ဩဒါတဝဏ္ဏာ ဩဒါတနိဒဿနာ ဩဒါတ-
 နိဘာသာ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတော-
 ဘာဂဝိမဋ္ဌံ ဩဒါတံ ဩဒါတဝဏ္ဏံ ဩဒါတနိဒဿနံ ဩဒါတနိဘာသံ။ ဝေမေဝ
 အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ဩဒါတာနိ ဩဒါတ-
 ဝဏ္ဏာနိ ဩဒါတနိဒဿနာနိ ဩဒါတနိဘာသာနိ၊ “တာနိ အဘိဘုယျ
 ဇာနာမိ ပဿာမိ”တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ အဋ္ဌမံ အဘိဘာယတနံ။ ဣမာနိ
 ခေါ အာနန္တ အဋ္ဌ အဘိဘာယတနာနိ။

အဋ္ဌဝိမောက္ခ

၁၇၄။ အဋ္ဌ ခေါ ဣမေ အာနန္တ ဝိမောက္ခာ။ ကတမေ အဋ္ဌ။ ရူပီ ရူပါနိ
 ပဿတိ၊ အယံ ပဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော။ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ
 ပဿတိ၊ အယံ ဒုတိယော ဝိမောက္ခော။ သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ၊
 အယံ တတိယော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ
 ပဋိသညာနံ အတ္တင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ “အနန္တော
 အာကာသော”တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ
 စတုတ္ထော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ
 “အနန္တံ ဝိညာဏ”န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ ပဉ္စမော
 ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “နတ္ထိ ကိဉ္စိ”တိ
 အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ ဆဋ္ဌော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော
 အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ
 ဝိဟရတိ၊ အယံ သတ္တမော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာ-
 ယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ
 အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော။ ဣမေ ခေါ အာနန္တ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ။

၁၇၅။ ဧကမိဒါဟံ အာနန္တ သမယံ ဥရုဝေလာယံ ဝိဟရာမိ နဇ္ဇာ
 နေရုဉ္စရာယ တိရေ အဇပါလနိဂြောဓေ ပဋ္ဌမာဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ။ အထ ခေါ
 အာနန္တ မာရော ပါပိမာ ယေနာဟံ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ
 အဋ္ဌာသိ၊ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ အာနန္တ မာရော ပါပိမာ မံ တေဒဝေါစ
 “ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလော-
 ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အဟံ အာနန္တ မာရံ ပါပိမန္တံ
 တေဒဝေါစ “န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခု၊ န
 သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနိတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ မေဓရာ

ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိယန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိယန္တိ ဝိဘဇိယန္တိ ဥတ္တာနီ ကရိယန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခုနိယော န သာဝိကာ ဘဝိယန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိယန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိယန္တိ ဝိဘဇိယန္တိ ဥတ္တာနီ ကရိယန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဥပါသကာ န သာဝိကာ ဘဝိယန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိယန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိယန္တိ ဝိဘဇိယန္တိ ဥတ္တာနီ ကရိယန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဥပါသိကာ န သာဝိကာ ဘဝိယန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိယန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိယန္တိ ဝိဘဇိယန္တိ ဥတ္တာနီ ကရိယန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ န ဣဒ္ဓဉ္ဇေဝ ဘဝိယတိ ဖိတဉ္စ ဝိတ္တာရိကံ ဗာဟုဇဉ် ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ”န္တိ။

၁၇၆။ ဣဒါနေဝ ခေါ အာနန္တ အဇ္ဇ စာပါလေ စေတိယေ မာရော ပါပိမာ ယေနာဟံ တေနပသကံမိ၊ ဥပသကံမိတွာ ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ကေမန္တံ ဌိတော ခေါ အာနန္တ မာရော ပါပိမာ မံ တေဒဝေါစ “ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော။ ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဝါစာ ‘န တာဝါဟံ ပါပိမ

ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခု။ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ။ပ။ ယာဝ မေ ဘိက္ခုနိယော န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ။ပ။ ယာဝ မေ ဥပါသကာ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ။ပ။ ယာဝ မေ ဥပါသိကာ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ။ပ။ ယာဝ မေ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ န ဣဒ္ဓဉ္စေ ဘဝိဿတိ ဖိတဉ္စ ဝိတ္တာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။ ဧတရဟိ ခေါ ပန ဘန္တေ ဘဂဝတော ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဉ္စေ ဖိတဉ္စ ဝိတ္တာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော”တိ။

၁၇၇။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အဟံ အာနန္ဒ မာရံ ပါပိမန္တံ တေဒဝေါစံ “အပ္ပေါသုက္ကော တုံ ပါပိမ ဟောဟိ၊ န စိရံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ဣတော တိဏ္ဍံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ”တိ။ ဣဒါနေဝ ခေါ အာနန္ဒ အဇ္ဇ စာပါလေ စေတိယေ တထာဂတေန သတေန သမ္ပဇာနေန အာယုသမ္ပါရေ ဩဿဋ္ဌောတိ။

အာနန္ဒယာစနကထာ

၁၇၈။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစံ “တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ”န္တိ။

အလံဒါနိ အာနန္ဒ မာ တထာဂတံ ယာစိ၊ အကာလောဒါနိ အာနန္ဒ တထာဂတံ ယာစနာယာတိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော။ပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစံ “တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ”န္တိ။

သဒ္ဓဟသိ တုံ အာနန္ဒ တထာဂတဿ ဗောဓိန္တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ အထ ကိဉ္စရဟိ တုံ အာနန္ဒ တထာဂတံ ယာဝတတိယကံ အဘိနိပ္ပိဋ္ဌေသီတိ။ သမ္ပါခါ မေတံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သုတံ သမ္ပါခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ “ယဿ ကဿစိ အာနန္ဒ စတ္တာရေ ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ယာနိကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ အာနန္ဒ စတ္တာရေ ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ယာနိကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊

သော အာကင်္ခမာနော အာနန္ဒ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ”တိ။ သဒ္ဓဟသိ တံ အာနန္ဒာတိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ တုယေဝေတံ ဒုက္ကဋံ တုယေဝေတံ အပရဗ္ဗံ။ ယံ တံ တထာဂတေန ဧဝံ ဩဋ္ဌာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဋ္ဌာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ န တထာဂတံ ယာမိ “တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ဘာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန”န္တိ။ သစေ တံ အာနန္ဒ တထာဂတံ ယာစေယျာသိ၊ ခွေဝ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ၊ အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ တုယေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယေဝေတံ အပရဗ္ဗံ။

၁၇၉။ ဧကမိဒါဟံ အာနန္ဒ သမယံ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဂိဇ္ဈကုဋေ ပဗ္ဗတေ။ တဩပိ ခေါ တာဟံ အာနန္ဒ အာမန္တေသိ” “ရမဏီယံ အာနန္ဒ ရာဇဂဟံ၊ ရမဏီယော အာနန္ဒ ဂိဇ္ဈကုဋေ ပဗ္ဗတော။ ယဿ ကဿမိ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣပ္ပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ယာနိကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိမိတာ သုသမာရဗ္ဗါ၊ သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣပ္ပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ယာနိကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိမိတာ သုသမာရဗ္ဗါ၊ သော အာကင်္ခမာနော အာနန္ဒ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ”တိ။ ဧဝံ ခေါ တံ အာနန္ဒ တထာဂတေန ဩဋ္ဌာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဋ္ဌာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ န တထာဂတံ ယာမိ “တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ဘာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန”န္တိ။ သစေ တံ အာနန္ဒ တထာဂတံ ယာစေယျာသိ၊ ခွေဝ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ၊ အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ တုယေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယေဝေတံ အပရဗ္ဗံ။

၁၈၀။ ဧကမိဒါဟံ အာနန္ဒ သမယံ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဂေါတမနိဂြောဓေ။ပ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ စောရပပါတေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဝေဘာရပသေ သတ္တပဏ္ဍိဂဟာယံ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဣသိဂိလိပသေ ကာဠသိလာယံ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ သီတဝနေ သပ္ပသောဏ္ဍိကပဗ္ဗာရေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ တပေါဒါရာမေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဝေဠုဝနေ ကလန္တကနိဝါပေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဇီဝကမ္မဝနေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ မဒ္ဒကုန္တိသိ”

မိဂဒါယေ။ တဩပိ ခေါ တာဟံ အာနန္တ အာမန္တေသိ “ရမဏီယံ အာနန္တ ရာဇဂဟံ၊ ရမဏီယော ဂိဇ္ဈကုဋေသ ဗုဒ္ဓတော၊ ရမဏီယော ဂေါတမနိဂြောဓော၊ ရမဏီယော စောရပပါတော၊ ရမဏီယာ ဝေဘာရပဿေ သတ္တပဏ္ဍိဂဟာ၊ ရမဏီယာ ဣသိဂိလိပဿေ ကာဠသိလာ။ ရမဏီယော သီတဝနေ သပ္ပ-
သောဏ္ဍိကပဗ္ဗာရော၊ ရမဏီယော တပေါဒါရာမော၊ ရမဏီယော ဝေဠုဝနေ ကလန္တကနိဝါပေါ၊ ရမဏီယံ ဇီဝကမ္မဝနံ၊ ရမဏီယော မဒ္ဒကုန္တိသ္မိ မိဂဒါယော။ ယဿ ကဿစိ အာနန္တ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ယာနိကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုဿမာရဗ္ဗါ။ပ။ အာကင်္ခမာနော အာနန္တ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ”တိ။ ဝေဗ္ဗိ ခေါ တံ အာနန္တ တထာဂတေန ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ န တထာဂတံ ယာစိ “တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မာယ အတ္တာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန”န္တိ။ သစေ တံ အာနန္တ တထာဂတံ ယာစေယျာသိ၊ ဒွေဝ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ၊ အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ၊ တဿာတိဟာနန္တ တုယေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယေဝေတံ အပရဗ္ဗံ။

၁၀၁။ ဧကမိဒါဟံ အာနန္တ သမယံ ဣဓေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ ဥဒေနေ စေတိယေ။ တဩပိ ခေါ တာဟံ အာနန္တ အာမန္တေသိ “ရမဏီယာ အာနန္တ ဝေသာလိ၊ ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ။ ယဿ ကဿစိ အာနန္တ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ယာနိကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုဿမာရဗ္ဗါ၊ သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ အာနန္တ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ယာနိကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုဿမာရဗ္ဗါ၊ သော အာကင်္ခမာနော အာနန္တ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ”တိ။ ဝေဗ္ဗိ ခေါ တံ အာနန္တ တထာဂတေန ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရ-
မာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ န တထာဂတံ ယာစိ “တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မာယ အတ္တာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန”န္တိ။ သစေ တံ အာနန္တ တထာဂတံ ယာစေယျာသိ၊ ဒွေဝ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ၊ အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ၊ တဿာတိဟာနန္တ တုယေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယေဝေတံ အပရဗ္ဗံ။

၁၀၂။ ဧကမိဒါဟံ အာနန္ဒ သမယံ ဣဓေဝ ဝေသာလီယံ ဝိဟရာမိ ဂေါတမကေ စေတိယေ။ ဣဓေဝ ဝေသာလီယံ ဝိဟရာမိ သတ္တဗ္ဗေ စေတိယေ။ ဣဓေဝ ဝေသာလီယံ ဝိဟရာမိ ဗဟုပုတ္တေ စေတိယေ။ ဣဓေဝ ဝေသာလီယံ ဝိဟရာမိ သာရန္တဒေ စေတိယေ။ ဣဒါနေဝ ခေါ ကာဟံ အာနန္ဒ အဇ္ဇ စာပါလေ စေတိယေ အာမန္တေသိ” “ရမဏီယာ အာနန္ဒ ဝေသာလီ၊ ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဂေါတမကံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သတ္တဗ္ဗံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဗဟုပုတ္တံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သာရန္တဒံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ စာပါလံ စေတိယံ။ ယဿ ကဿမိ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣပ္ပိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ယာနိကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိမိတာ သုသမာရဗ္ဗါ။ သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣပ္ပိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ယာနိကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိမိတာ သုသမာရဗ္ဗါ။ သော အာကင်္ခမာနော အာနန္ဒ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ”တိ။ ဧဝံ ခေါ တံ အာနန္ဒ တထာဂတေန ဩဋ္ဌာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဋ္ဌာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ န တထာဂတံ ယာမိ “တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနု-ကမ္ဘာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန”န္တိ။ သစေ တံ အာနန္ဒ တထာဂတံ ယာစေယျာသိ၊ ဧဝံ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ။ အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ တုယေဝေတံ ဒုက္ကဋံ၊ တုယေဝေတံ အပရဗ္ဗံ။

၁၀၃။ နန္ဒ ဧတံ အာနန္ဒ မယာ ပဋိကစ္ဆေဝ၊ အက္ခာတံ “သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ပိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ၊ တံ ကုတေတ္ထ အာနန္ဒ လဗ္ဘာ၊ ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ၊ တံ ဝတ မာပလုဇ္ဇိတိ နေတံ ဌာနံ ပိဇ္ဇတိ”။ ယံ ခေါ ပနေတံ အာနန္ဒ တထာဂတေန စတ္တံ ဝန္တံ မုတ္တံ ပဟိနံ ပဋိနိဿဋ္ဌံ ဩဿဋ္ဌော အာယုသဇ္ဈိရော၊ ဧကံသေန ဝါစာ ဘာသိတာ “န စိရံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ဣတော တိဏ္ဍံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ”တိ၊ တဉ္စ တထာဂတော ဇီဝိတဟေတု ပုန ပစ္စာဝဓိဿတိတိ၊ နေတံ ဌာနံ ပိဇ္ဇတိ။ အာယာမာနန္ဒ၊ ယေန မဟာဝနံ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ

၁-အံ (သျှာ၊ ဣ) ၂-ပဋိကစ္ဆေဝ (သိ၊ ဣ) ၃-တံ ဇာနံ (သိ) ၄-ပစ္စာဝဓိဿတိ (သျှာ၊ က)

ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စယောသိ။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဗ္ဗိ ယေန မဟာဝနံ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “ဂစ္ဆ တံ အာနန္တ ယာဝတိကာ ဘိက္ခု။ ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္တိပါတေဟိ”တိ။ “ဝေ ဘန္တေ”တိ ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယာဝတိကာ ဘိက္ခု။ ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္တိပါတေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ကေမန္တံ ဌိတော ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “သန္တိပတိတော ဘန္တေ ဘိက္ခုသံဃော၊ ယဿဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ကာလံ မညတိ”တိ။

၁၈၄။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ ယေနုပဋ္ဌာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ် ဘဂဝါ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ—တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ယေ တေ မယာ ဓမ္မာ အဘိညာဒေသိတာ၊ တေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာသေဝိတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလိကာတဗ္ဗာ၊ ယထာယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဋ္ဌနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ၊ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ စ တေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ မယာ အဘိညာဒေသိတာ၊ ယေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာသေဝိတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလိကာတဗ္ဗာ၊ ယထာယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဋ္ဌနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ၊ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ သေယျထိဒံ၊ စက္ကာရော သတိပဋ္ဌာနာ စက္ကာရော သမ္ပပ္ပဓာနာ စက္ကာရော ဣပ္ပိပါဒါ ပဋိစ္စိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေ။ ဣမေ ခေါ် တေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ မယာ အဘိညာဒေသိတာ၊ ယေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာသေဝိတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလိကာတဗ္ဗာ၊ ယထာယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဋ္ဌနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ၊ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနန္တိ။

၁၈၅။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ “ဟန္တ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ၊ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ။ န စိရံ

သုတ္တံ]

နာဂါပလောကိတ

၁၀၁

တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ဣတော တိဏ္ဍံ မာဿနံ အစ္စယေန
တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ”တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝက္ခာန
သုဂတော အထာပရံ တေဒဝေါစ သတ္တာ—

ပရိပက္ခော ဝယော မယံ၊ ပရိတ္တံ မမ ဇီဝိတံ။
ပဟာယ ဝေါ ဂမိဿာမိ၊ ကတံ မေ သရဏမတ္တနော။
အပ္ပမတ္တာ သတိမန္တော၊ သုသီလာ ဟောထ ဘိက္ခဝေါ။
သုသမာဟိတသင်္ကပ္ပါ၊ သမိတ္တမနုရက္ခထ။
ယော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ အပ္ပမတ္တော ဝိဟဿတိ^၂။
ပဟာယ ဇာတိသံသာရံ၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတိတိ။

တတိယော ဘာဏဝါရော။

နာဂါပလောကိတ

၁၀၆။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီရမာဒါယ
ဝေသာလီ^၁ ပိဏ္ဏာယ ပါဝိသိ၊ ဝေသာလီယံ ပိဏ္ဏာယ စရိတွာ ပစ္စာဘတ္တံ
ပိဏ္ဏပါတပဋိက္ခန္တော နာဂါပလောကိတံ ဝေသာလီ^၂ အပလောကေတွာ
အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “ဣဒံ ပစ္စိမကံ အာနန္တံ တထာဂတဿ
ဝေသာလီယာ ဒဿနံ ဘဝိဿတိ၊ အာယာမာနန္တံ၊ ယေန ဘဏ္ဍဂါမော^၃
တေနုပသင်္ကမိဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော
ဘဂဝတော ပစ္စသေသသိ။

၁-ဣတော ပရံ သျာမပေါက္ခကေ ဧဝံ ပါဠော ဝိဿတိ—

ဒဟရာဝိ စ ယေ ဝုဠါ၊ ယေ ဗာလာ ယေ စ ပဏ္ဍိတာ။

အံရာဇေဝ ဒလိဂ္ဂါ စ၊ သဗ္ဗေ မဇ္ဈဝရာယနာ။

ယထာပိ ကုမ္ဘကာရာဿ၊ ကတံ မဏ္ဍိကဘာဇနံ။

ဒုဗ္ဗကဉ္စ ဟေန္တန္တံ၊ ယဉ္စ ပတ္တံ ယဉ္စ အာမကံ။

သဉ္စံ ဘေဒပရိယန္တံ၊ ဧဝံ မဇ္ဈာန ဇီဝိတံ။

အထာပရံ တေဒဝေါစ သတ္တာ—

၂-ဝိဟရိဿတိ (သျှာ)၊ ဝိဟေဿတိ (သိ)

၃-ဘဏ္ဍဂါမော (က)

အထ ခေါ် ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သမ္ဘိ ယေန ဘဏ္ဍဂါမော
 တဒဝသရိ၊ တဤ သုဒ္ဓံ ဘဂဝါ ဘဏ္ဍဂါမေ ဝိဟရတိ။ တဤ ခေါ် ဘဂဝါ
 ဘိက္ခု အာမန္တေသိ စတုန္တံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာနံ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ ဇေမိဒံ
 ဒီဃမဋ္ဌါနံ သန္တာဝိတံ သံသရိတံ မမဇ္ဈေဝ တုမှာကဉ္စ။ ကတမေသံ စတုန္တံ၊
 အရိယဿ ဘိက္ခဝေ သီလဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ ဇေမိဒံ ဒီဃမဋ္ဌါနံ
 သန္တာဝိတံ သံသရိတံ မမဇ္ဈေဝ တုမှာကဉ္စ။ အရိယဿ ဘိက္ခဝေ သမာဓိဿ
 အနနုဗောဓာ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ ဇေမိဒံ ဒီဃမဋ္ဌါနံ သန္တာဝိတံ သံသရိတံ မမဇ္ဈေဝ
 တုမှာကဉ္စ။ အရိယာယ ဘိက္ခဝေ ပညာယ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ ဇေမိဒံ
 ဒီဃမဋ္ဌါနံ သန္တာဝိတံ သံသရိတံ မမဇ္ဈေဝ တုမှာကဉ္စ။ အရိယာယ ဘိက္ခဝေ
 ဝိမုတ္တိယာ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ ဇေမိဒံ ဒီဃမဋ္ဌါနံ သန္တာဝိတံ သံသရိတံ
 မမဇ္ဈေဝ တုမှာကဉ္စ။ တယိဒံ ဘိက္ခဝေ အရိယံ သီလံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ အရိယော
 သမာဓိ အနုဗုဒ္ဓေါ ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ အရိယာ ပညာ အနုဗုဒ္ဓါ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ အရိယာ
 ဝိမုတ္တိ အနုဗုဒ္ဓါ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ဥဒ္ဓိန္ဒာ ဘဝတဏှာ၊ ဒီကာ ဘဝနေတ္ထိ၊ နတ္ထိ ခါနိ
 ပုနတ္တဝေါတိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတ္တာန သုဂတော အထာပရံ
 တေဒဝေါစ သတ္တာ—

“သီလံ သမာဓိ ပညာ စ၊ ဝိမုတ္တိ စ အနုတ္တရာ။
 အနုဗုဒ္ဓါ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဂေါတမေန ယသသိနာ။
 ဣတိ ဗုဒ္ဓေါ အဘိညာယ၊ ဓမ္မမက္ခာသိ ဘိက္ခုနံ။
 ဒုက္ခဿန္တကရော သတ္တာ၊ စက္ခုမာ ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ။

တဤဝိ သုဒ္ဓံ ဘဂဝါ ဘဏ္ဍဂါမေ ဝိဟရန္တော တေဒဝေ မဟုလံ
 ဘိက္ခုနံ ဓမ္ဘိ ကထံ ကရေတိ “ဣတိ သီလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။
 သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိ-
 ပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ
 စိတ္တံ သမ္ပဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္ဆတိ။ သေယျထိဒံ၊ ကာမာသဝါ ဘဝါသဝါ
 အဝိဇ္ဇာသဝါ”တိ။

စတုမဟာပဒေသကထာ

၁၀၇။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ ဘဏ္ဍဂါမေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ
 အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “အာယာမာနန္တ ယေန ဟတ္ထိဂါမော၊ ယေန
 အဗ္ဗဂါမော၊ ယေန ဇမ္ဗုဂါမော၊ ယေန ဘောဂနဂရံ တေနုပသကံမိဿာမာ”တိ။
 “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝတော ပစ္စယောသိ။ အထ

ခေါ် ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဗ္ဗိ ယေန ဘောဂနဂရံ တဒဝသရိ၊
 တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဘောဂနဂရေ ဝိဟရတိ အာနန္ဒေ ဝ စေတိယေ။ တတြ
 ခေါ် ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “စက္ကာရောမေ ဘိက္ခဝေ မဟာပဒေသေ
 ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ၊ သာဓုကံ မနသိကရေထ၊ ဘာသိဿာမီ”တိ။
 “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ် ဧတ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပစ္စယောသု။ ဘဂဝါ
 ဧတဒဝေါစ—

၁၀၈။ ဣမ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ “သမ္ဗုခါ မေတံ အာဝုသော
 ဘဂဝတော သုတံ သမ္ဗုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ
 သတ္တုသာသန”န္တိ၊ တဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ
 နပ္ပုဋိက္ကောသိတဗ္ဗံ။ အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပုဋိက္ကောသိတွာ တာနိ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ
 သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ သုတ္တေ ဩသာရေတဗ္ဗာနိ၊^၂ ဝိနယေ သန္တဿေတဗ္ဗာနိ။
 တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ၊^၃ ဝိနယေ သန္တဿိယမာနာနိ န စေဝ
 သုတ္တေ ဩသရန္တိ၊^၄ န စ ဝိနယေ သန္တိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ “အဗ္ဗါ ဣဒံ
 န စေဝ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ၊ ဣမဿ စ ဘိက္ခုနော ဒုဂ္ဂဟိတ”န္တိ၊
 ဣတိဟေတံ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌေယျာထ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ
 ဝိနယေ သန္တဿိယမာနာနိ သုတ္တေ စေဝ ဩသရန္တိ၊ ဝိနယေ စ သန္တိဿန္တိ၊
 နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ “အဗ္ဗါ ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ၊ ဣမဿ စ ဘိက္ခုနော
 သုဂ္ဂဟိတ”န္တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဌမံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထ။

ဣမ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ “အမုကသ္မိ” နာမ အာဝါသေ
 သံဃော ဝိဟရတိ သထေရော သပါမောက္ခော၊ တဿ မေ သံဃဿ သမ္ဗုခါ
 သုတံ သမ္ဗုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္တုသာသန”န္တိ၊
 တဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ နပ္ပုဋိက္ကောသိတဗ္ဗံ။
 အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပုဋိက္ကောသိတွာ တာနိ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ
 သုတ္တေ ဩသာရေတဗ္ဗာနိ၊ ဝိနယေ သန္တဿေတဗ္ဗာနိ။ တာနိ စေ သုတ္တေ
 ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္တဿိယမာနာနိ န စေဝ သုတ္တေ ဩသရန္တိ၊
 န စ ဝိနယေ သန္တိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ “အဗ္ဗါ ဣဒံ န စေဝ တဿ ဘဂဝတော
 ဝစနံ၊ တဿ စ သံဃဿ ဒုဂ္ဂဟိတ”န္တိ၊ ဣတိဟေတံ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌေယျာထ။
 တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္တဿိယမာနာနိ သုတ္တေ

၁-သာနန္ဒရေ (က)

၂-ဩတာရေတဗ္ဗာနိ၊

၃-ဩတာရိယမာနာနိ၊

၄-ဩတရန္တိ (သီ၊ ဣ၊ အံ ၁-၄၇၇)

စေဝ ဩသရန္တိ၊ ဝိနယေ စ သန္တိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ “အဗ္ဗါ ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ၊ တဿ စ သံဃဿ သုဂ္ဂဟိတ”န္တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ “အမုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ သမ္ပဟုလာ ထေရာ ဘိက္ခု၊ ဝိဟရန္တိ ဗဟုဿုတာ အာဂတာဂမာ ဓမ္မဓရာ ဝိနယဓရာ မာတိကာဓရာ၊ တေသံ မေ ထေရာနံ သမ္ပါခါ သုတံ သမ္ပါခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္ထုသာသန”န္တိ၊ တဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ။ န စ ဝိနယေ သန္တိဿန္တိ။ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ “အဗ္ဗါ ဣဒံ န စေဝ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ၊ တေသဉ္စ ထေရာနံ သုဂ္ဂဟိတ”န္တိ။ ဣတိဟေတံ ဘိက္ခဝေ ဆဇ္ဇေယျာထ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ။ ဝိနယေ စ သန္တိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ “အဗ္ဗါ ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ၊ တေသဉ္စ ထေရာနံ သုဂ္ဂဟိတ”န္တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ တတိယံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ “အမုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ ဧကော ထေရာ ဘိက္ခု၊ ဝိဟရတိ ဗဟုဿုတော အာဂတာဂမော ဓမ္မဓရာ ဝိနယဓရာ မာတိကာဓရာ၊ တဿ မေ ထေရဿ သမ္ပါခါ သုတံ သမ္ပါခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္ထုသာသန”န္တိ၊ တဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ နပုဋိက္ခောသိတဗ္ဗံ။ အဘိနန္ဒိတွာ အပုဋိက္ခောသိတွာ တာနိ ပဒေသနာနိ သာဓကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ သုတ္တေ ဩသာရေတဗ္ဗာနိ၊ ဝိနယေ သန္တဿေတဗ္ဗာနိ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္တဿိယမာနာနိ န စေဝ သုတ္တေ ဩသရန္တိ၊ န စ ဝိနယေ သန္တိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ “အဗ္ဗါ ဣဒံ န စေဝ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ၊ တဿ စ ထေရဿ သုဂ္ဂဟိတ”န္တိ။ ဣတိဟေတံ ဘိက္ခဝေ ဆဇ္ဇေယျာထ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္တဿိယမာနာနိ သုတ္တေ စေဝ ဩသရန္တိ၊ ဝိနယေ စ သန္တိဿန္တိ၊ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ “အဗ္ဗါ ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ၊ တဿ စ ထေရဿ သုဂ္ဂဟိတ”န္တိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရေ မဟာပဒေသေ ဓာရေယျာထာတိ။

တဩပိ သုဒံ ဘဂဝါ ဘောဂနဂရေ ဝိဟရန္တော အာနန္တေ စေတိယေ ဧကဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရေတိ “ဣတိ သီလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ပလော ဟောတိ

မဟာနိသံသော၊ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ပလာ ဟောတိ
မဟာနိသံသာ၊ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္ပဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ၊
သေယျထိဒံ၊ ကာမာသဝါ ဘဝါသဝါ အဝိဇ္ဇာသဝါ”တိ။

ကမ္မာရပုတ္တုစုနိဝတ္ထု

၁၀၉။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘောဂနဂရေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ
အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “အာယာမာနန္တ၊ ယေန ပါဝါ တေနပ-
သင်္ကမိဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝတော
ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ပါဝါ
တဒဝသရိ၊ တဤ သုဒ္ဓံ ဘဂဝါ ပါဝါယံ ဝိဟရတိ စုန္နဿ ကမ္မာရပုတ္တုဿ
အဗ္ဗဝနေ။ အသောသိ ခေါ စုန္တော ကမ္မာရပုတ္တော “ဘဂဝါ ကိရ ပါဝံ
အနုပ္ပတ္တော ပါဝါယံ ဝိဟရတိ မယံ အဗ္ဗဝနေ”တိ။ အထ ခေါ စုန္တော
ကမ္မာရပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ
အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသီန္တံ ခေါ စုန္တံ ကမ္မာရပုတ္တံ
ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ
သမ္ပဟံသေသိ။ အထ ခေါ စုန္တော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ
ကထာယ သန္တဿိတော သမာဒပိတော သမုတ္တေဇိတော သမ္ပဟံသိတော
ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ “အဓိဝါသေတု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သွာတနာယ ဘတ္တံ
သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေနာ”တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှိဘာဝေန။ အထ ခေါ
စုန္တော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ
ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

အထ ခေါ စုန္တော ကမ္မာရပုတ္တော တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန သဏေ
နိဝေသနေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတွာ ပဟူတဉ္စ
သုကရမဉ္စဝံ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောဓာပေသိ “ကာလော ဘန္တေ နိဂ္ဂိတံ
ဘတ္တံ”န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ
သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန ယေန စုန္နဿ ကမ္မာရပုတ္တုဿ နိဝေသနံ တေနပသင်္ကမိ၊
ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ စုန္တံ ကမ္မာရပုတ္တံ
အာမန္တေသိ “ယံ တေ စုန္န သုကရမဉ္စဝံ ပဋိယတ္တံ၊ တေန မံ ပရိဝိသ။ ယံ ပနညံ
ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယတ္တံ၊ တေန ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဝိသ”တိ။ “ဧဝံ
ဘန္တေ”တိ ခေါ စုန္တော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတော ပဋိသုတ္တော ယံ အဟောသိ
သုကရမဉ္စဝံ ပဋိယတ္တံ၊ တေန ဘဂဝန္တံ ပရိဝိသိ။ ယံ ပနညံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ

ပဋိယတ္တံ၊ တေန ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဝိသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ခုန့် ကမ္မာရပုတ္တံ အာမန္တေသိ “ယံ တေ ခုန့် သူကရမဒ္ဓဝံ အဝသိဋ္ဌံ၊ တံ သောဗ္ဗေ နိခဏာဟိ။ နာဟံ တံ ခုန့် ပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ၊ ယဿ တံ ပရိဘုတ္တံ သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂစ္ဆေယျ အညတြိ တထာဂတဿာ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ ဗုန္တော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယံ အဟောသိ သူကရမဒ္ဓဝံ အဝသိဋ္ဌံ၊ တံ သောဗ္ဗေ နိခဏိတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသီဒ္ဓံ ခေါ ခုန့် ကမ္မာရပုတ္တံ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပဏ္ဏာမိ။

၁၉၀။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ခုန့်ဿ ကမ္မာရပုတ္တဿ ဘတ္တံ ဘုတ္တာဝိဿ ခရော အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ လောဟိတပက္ခန္ဓိကာ ပဗာဠာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ မာရဏန္တိကာ၊ တာ သုဒ္ဓံ ဘဂဝါ သတော သမ္ပဇာနော အဓိဝါသေသိ အဝိဟညမာနော။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “အာယာမာနန္တယေန ကုသိနာရာ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

ခုန့်ဿ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ၊ ကမ္မာရဿာတိ မေ သုတံ။
အာဗာဓံ သဠာနိ ဝိရော၊ ပဗာဠံ မာရဏန္တိကံ။

ဘုတ္တဿ စ သူကရမဒ္ဓဝေန၊
ဗျာဓိပ္ပဗာဠော ဥဒပါဒိ သတ္တုနော။
ဝိရေစမာနော ဘဂဝါ အဝေါစ၊
ဂစ္ဆာမဟံ ကုသိနာရံ နဂရန္တိ။

ဝါနိယာဟရဏ

၁၉၁။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ ယေန အညတရံ ရုက္ခမူလံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “ဣဃံ မေ တံ အာနန္တံ စတုဂ္ဂုဏံ သံဃာဋီ ပညပေဟိ၊ ကိလန္တောသ္မိ အာနန္တံ နိသီဒိဿာမိ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ စတုဂ္ဂုဏံ သံဃာဋီ ပညပေသိ၊ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ၊ နိသဇ္ဇေ ခေါ ဘဂဝါ

အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “ဣဗ် မေ တံ အာနန္တံ ပါနိယံ အာဟရ၊ ပိပါသိတောသ္မိ အာနန္တံ ပိရိဿာမီ”တိ။ ဧဝံ ဂုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ဣဒါနိ ဘန္တေ ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အတိက္ကန္တာနိ၊ တံ စက္ကန္တိန္တံ ဥဒကံ ပရိတ္တံ လုဋ္ဌိတံ အာဝိလံ သန္တတိ၊ အယံ ဘန္တေ ကကုဓာ နဒီ အဝိဇ္ဇာရေ အစ္စောဒကော သာတောဒကော သီတောဒကော သေတောဒကော၊ သုပ္ပတိတ္တာ ရမဏီယာ။ ဧတ္ထ ဘဂဝါ ပါနိယဉ္စ ပိရိဿတိ၊ ဂတ္တာနိ စ သီတိကရိဿတိ”တိ။

ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “ဣဗ် မေ တံ အာနန္တံ ပါနိယံ အာဟရ၊ ပိပါသိတောသ္မိ အာနန္တံ ပိရိဿာမီ”တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ဣဒါနိ ဘန္တေ ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အတိက္ကန္တာနိ၊ တံ စက္ကန္တိန္တံ ဥဒကံ ပရိတ္တံ လုဋ္ဌိတံ အာဝိလံ သန္တတိ၊ အယံ ဘန္တေ ကကုဓာ နဒီ အဝိဇ္ဇာရေ အစ္စောဒကော သာတောဒကော သီတောဒကော သေတောဒကော သုပ္ပတိတ္တာ ရမဏီယာ။ ဧတ္ထ ဘဂဝါ ပါနိယဉ္စ ပိရိဿတိ၊ ဂတ္တာနိ စ သီတိကရိဿတိ”တိ။

တတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “ဣဗ် မေ တံ အာနန္တံ ပါနိယံ အာဟရ၊ ပိပါသိတောသ္မိ အာနန္တံ ပိရိဿာမီ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝတော ပဋိသုတ္တာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ယေန သာ နဒိကာ တေနုပသင်္ကမိ။ အထ ခေါ သာ နဒိကာ စက္ကန္တိန္တာ ပရိတ္တာ လုဋ္ဌိတာ အာဝိလာ သန္တမာနာ အာယသ္မန္တေ အာနန္တေ ဥပသင်္ကမန္တေ အစ္စာ ပိပ္ပသန္တာ အနာဝိလာ သန္တိတ္ထ။ အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္တဿ တေဒဟောသိ “အစ္စရိယံ ဝတ ဘော အပ္ပုတံ ဝတ ဘော တထာဂတဿ မဟိဋ္ဌိကတာ မဟာနုဘာဝတာ။ အယံ ဟိ သာ နဒိကာ စက္ကန္တိန္တာ ပရိတ္တာ လုဋ္ဌိတာ အာဝိလာ သန္တမာနာ မယိ ဥပသင်္ကမန္တေ အစ္စာ ပိပ္ပသန္တာ အနာဝိလာ သန္တတိ”တိ။ ပတ္တေန ပါနိယံ အာဒါယယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “အစ္စရိယံ ဘန္တေ အပ္ပုတံ ဘန္တေ တထာဂတဿ မဟိဋ္ဌိကတာ မဟာနုဘာဝတာ။ ဣဒါနိ သာ ဘန္တေ နဒိကာ စက္ကန္တိန္တာ ပရိတ္တာ လုဋ္ဌိတာ အာဝိလာ သန္တမာနာ မယိ ဥပသင်္ကမန္တေ အစ္စာ ပိပ္ပသန္တာ အနာဝိလာ သန္တိတ္ထ။ ပိဝတု ဘဂဝါ ပါနိယံ ပိဝတု သုဂတော ပါနိယ”န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပါနိယံ အပါယိ။

၁-ကကုဏ (သိ၊ ဣ)	၂-သေတကာ (သိ)
၃-သီတံ (သိ၊ ဣ၊ က)	၄-သန္တတိ (သု၊)

ပုတ္တုသော မဇ္ဈပုတ္တော

၁၉၂။ တေန ခေါ ပန သမယေန ပုတ္တုသော မဇ္ဈပုတ္တော အာဠာရဿ ကာလာမဿ သာဝကော ကုသိနာရာယ ပါဝံ အဠာနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ။ အဠာသော ခေါ ပုတ္တုသော မဇ္ဈပုတ္တော ဘဂဝန္တံ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသိန္တံ၊ ဒိသ္မာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသိဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ပုတ္တုသော မဇ္ဈပုတ္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါ၊—အစ္စရိယံ ဘန္တေ အပ္ပုတံ ဘန္တေ၊ သန္တေန ဝတ ဘန္တေ ပဗ္ဗဇိတာ ဝိဟာရေန ဝိဟရန္တိ။ ဘုတပုဗ္ဗံ ဘန္တေ အာဠာရော ကာလာမော အဠာနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ အဝိဇ္ဇရေ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိဒိ။ အထ ခေါ ဘန္တေ ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အာဠာရံ ကာလာမံ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကမိသု။ အထ ခေါ ဘန္တေ အညတရော ပုရိသော တဿ သကဋသတ္တဿ ဝိဋ္ဌိတော ဝိဋ္ဌိတော အာဂစ္ဆန္တော ယေန အာဠာရော ကာလာမော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဠာရံ ကာလာမံ တေဒဝေါ။ “အပိ ဘန္တေ ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အတိက္ကန္တာနိ အဠာသော”တိ။ “န ခေါ အဟံ အာဝုသော အဠာသော”န္တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ သဒ္ဓံ အသောသိတိ။ “န ခေါ အဟံ အာဝုသော သဒ္ဓံ အသောသိ”န္တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ သုတ္တော အဟောသိတိ။ “န ခေါ အဟံ အာဝုသော သုတ္တော အဟောသိ”န္တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ သညိ အဟောသိတိ။ “ဝေမာဝုသော”တိ။ သောတွံ ဘန္တေ သညိ သမာနော ဇာဂရော ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကန္တာနိ နေဝ အဠာသော၊ န ပန သဒ္ဓံ အသောသိ၊ အပိသု၊ တေ ဘန္တေ သံဃာဝိ ရဇေန ဩကိဏ္ဏာတိ။ “ဝေမာဝုသော”တိ။ အထ ခေါ ဘန္တေ တဿ ပုရိသဿ တေဒဟောသိ “အစ္စရိယံ ဝတ ဘော အပ္ပုတံ ဝတ ဘော၊ သန္တေန ဝတ ဘော ပဗ္ဗဇိတာ ဝိဟာရေန ဝိဟရန္တိ။ ယတြ ဟိ နာမ သညိ သမာနော ဇာဂရော ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကန္တာနိ နေဝ ဒက္ခတိ၊ န ပန သဒ္ဓံ သောသတိ”တိ။ အာဠာရေ ကာလာမေ ဥဠာရံ ပသာဒံ ပဝေဒေတွာ ပက္ကာမိတိ။

၁၉၃။ တံ ကိံ မညသိ ပုတ္တုသ၊ ကတမံ န ခေါ ဒုက္ကရတရံ ဝါ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရံ ဝါ။ ယော ဝါ သညိ သမာနော ဇာဂရော ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကန္တာနိ နေဝ ပသေယျ၊ န ပန

သုတ္တံ]

ပုတ္တုသမဗ္ဗပုတ္တဝတ္ထု

၁၀၉

သဒ္ဓိ သုဏေယျ။ ယော ဝါ သညိ သမာနော ဇာဂရော ဒေဝေ ဝဿန္တေ
 ဒေဝေ ဂဠုဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တိသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ
 နေဝ ပဿေယျ။ န ပန သဒ္ဓိ သုဏေယျာတိ။ ကိဉ္စိ ဘန္တေ ကရိဿန္တိ ပဉ္စ ဝါ
 သကလ္လသတာနိ ဆ ဝါ သကလ္လသတာနိ သတ္တ ဝါ သကလ္လသတာနိ အဋ္ဌ ဝါ
 သကလ္လသတာနိ နဝ ဝါ သကလ္လသတာနိ၊ သကလ္လသဟဿံ ဂါ သကလ္လသတ-
 သဟဿံ ဝါ။ အထ ခေါဇေတဒေဝ ဒုက္ကရတရဉ္စေဝ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရဉ္စ ယော
 သညိ သမာနော ဇာဂရော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠုဂဠာယန္တေ
 ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တိသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ နေဝ ပဿေယျ။ န ပန
 သဒ္ဓိ သုဏေယျာတိ။

ကေမိဒါဟံ ပုတ္တုသ သမယံ အာတုမာယံ ဝိဟရာမိ ဘုသာဂါရေ။ တေန
 ခေါ ပန သမယေန ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠုဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု
 နိစ္ဆရန္တိသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ အဝိဒ္ဓရေ ဘုသာဂါရဿ ခွေ ကဿကာ
 ဘာတရော ဟတာ စတ္တာရော စ ဗလိဗဒ္ဓါ။ အထ ခေါ ပုတ္တုသ
 အာတုမာယ မဟာဇနကာယော နိက္ခမိတွာ ယေန တေ ခွေ ကဿကာ
 ဘာတရော ဟတာ စတ္တာရော စ ဗလိဗဒ္ဓါ တေနုပသင်္ကမိ။ တေန ခေါ
 ပနာဟံ ပုတ္တုသ သမယေန ဘုသာဂါရ နိက္ခမိတွာ ဘုသာဂါရဒ္ဓါရေ
 အတ္ထောကာသေ စင်္ဂမာမိ။ အထ ခေါ ပုတ္တုသ အညတရော ပုရိသော တမှာ
 မဟာဇနကာယာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ
 ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ကေမန္တံ ဌိတံ ခေါ အဟံ ပုတ္တုသ တံ ပုရိသံ ဧတဒဝေါစံ
 “ကိံ န ခေါသော အာဝုသော မဟာဇနကာယော သန္နိပတိတော”တိ။ ဣဒါနိ
 ဘန္တေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠုဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တိသု
 အသနိယာ ဖလန္တိယာ ခွေ ကဿကာ ဘာတရော ဟတာ စတ္တာရော စ
 ဗလိဗဒ္ဓါ။ ဧတ္ထေသော မဟာဇနကာယော သန္နိပတိတော၊ တံ ပန ဘန္တေ
 ကွ အဟောသိတိ။ “ဣဓေဝ ခေါ အဟံ အာဝုသော အဟောသိ”န္တိ။ ကိံ ပန
 ဘန္တေ အဋ္ဌသာတိ။ “န ခေါ အဟံ အာဝုသော အဋ္ဌသ”န္တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ
 သဒ္ဓိ အသောသိတိ။ “န ခေါ အဟံ အာဝုသော သဒ္ဓိ အသောသိ”န္တိ။ ကိံ ပန
 ဘန္တေ သုတ္တော အဟောသိတိ။ “န ခေါ အဟံ အာဝုသော သုတ္တော
 အဟောသိ”န္တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ သညိ အဟောသိတိ။ “ဝေမာဝုသော”တိ။
 သော တံ ဘန္တေ သညိ သမာနော ဇာဂရော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ

၁-ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု(သိ၊သု၊ဇု)

၂-နဝ ဝါ သကလ္လသတာနိ သု ဝါ သကလ္လသတာနိ (သိ)

၃-ဗလိဗဒ္ဓါ (သိ၊ဇု)

ကိဉ္ဇာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
ထူပါရဟော။ “အယံ တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
ထူပေါ”တိ အာနန္ဒ ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပဿာဒေန္တိ၊ တေ တတ္ထ စိတ္တံ ပဿာဒေတွာ
ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဣဒံ ခေါ
အာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော။

ကိဉ္ဇာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော။ “အယံ တဿ
ဘဂဝတော ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓဿ ထူပေါ”တိ အာနန္ဒ ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပဿာဒေန္တိ၊
တေ တတ္ထ စိတ္တံ ပဿာဒေတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ
သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဣဒံ ခေါ အာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓေါ
ထူပါရဟော။

ကိဉ္ဇာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာဂတဿ သာဝကော ထူပါရဟော။
“အယံ တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သာဝကဿ
ထူပေါ”တိ အာနန္ဒ ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပဿာဒေန္တိ၊ တေ တတ္ထ စိတ္တံ ပဿာဒေတွာ
ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဣဒံ ခေါ
အာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာဂတဿ သာဝကော ထူပါရဟော။

ကိဉ္ဇာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ထူပါရဟော။ “အယံ တဿ
ဓမ္မိကဿ ဓမ္မရညော ထူပေါ”တိ အာနန္ဒ ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပဿာဒေန္တိ၊ တေ
တတ္ထ စိတ္တံ ပဿာဒေတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ
လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဣဒံ ခေါ အာနန္ဒ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ
ထူပါရဟော။ ဣမေ ခေါ အာနန္ဒ စတ္တာရော ထူပါရဟာတိ။

အာနန္ဒအန္တရိယဓမ္မ

၂၀၇။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဝိဟာရံ ပပိသိတွာ ကပိသီသံ
အာလမ္ဘိတွာ ရောဒမာနော အဋ္ဌာသိ “အဟန္တ ဝတမိ သေခေါ သကရဏီယော၊
သတ္တု စ မေ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ယော မမ အနုကမ္မကော”တိ။ အထ ခေါ
ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “ကဟံ န ခေါ ဘိက္ခုဝေ အာနန္ဒော”တိ။ ဧသော
ဘန္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဝိဟာရံ ပပိသိတွာ ကပိသီသံ အာလမ္ဘိတွာ
ရောဒမာနော ဌိတော “အဟန္တ ဝတမိ သေခေါ သကရဏီယော၊ သတ္တု စ မေ
ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ယော မမ အနုကမ္မကော”တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ
အညတရံ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “ဟေ တံ ဘိက္ခု မမ ဝစနေန အာနန္ဒံ

အာမန္တေဟိ ‘သတ္တာ တံ အာရသော အာနန္ဒ အာမန္တေဟိ’တိ။ “ဝေဓာန္တေ”တိ ခေါ်သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပဋိသုတ္တာ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ တေဒဝေါစ “သတ္တာ တံ အာရသော အာနန္ဒ အာမန္တေဟိ”တိ။ “ဝေဓာရသော”တိ ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္ဒော တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိသုတ္တာ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိ၊ ဧကမန္တံ နိဿိန္တံ ခေါ် အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဘဂဝါ တေဒဝေါ၊ “အလံ အာနန္ဒ မာ သောစိ မာ ပရိဒေဝိ၊ နနု ဧတံ အာနန္ဒ မယာ ပဋိကစ္ဆေဝ အက္ခာတံ ‘သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ’၊ တံ ကုတေတ္ထ အာနန္ဒ လမ္ဘာ၊ ‘ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ၊ တံ ဝတ တထာဂတဿာပိ သရိရံ မာ ပလုဇ္ဇိ’တိ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဒီဃရတ္တံ ခေါ် တေ အာနန္ဒ တထာဂတော ပစ္စုပ္ပိတော မေတ္တေန ကာယကမ္မေန ဟိတေန သုခေန အဗ္ဘယေန အပ္ပမာဏေန၊ မေတ္တေန ဝစီကမ္မေန ဟိတေန သုခေန အဗ္ဘယေန အပ္ပမာဏေန၊ မေတ္တေန မနောကမ္မေန ဟိတေန သုခေန အဗ္ဘယေန အပ္ပမာဏေန။ ကတပုညောသိ တံ အာနန္ဒ၊ ပဓာနမနယုဉ္ဇ ခိပ္ပံ ဟောဟိသိ အနာသဝေါ”တိ။

၂၀၈။ အထ ခေါ်ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ အဟေသုံ အတိတမဗ္ဗါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တေသမ္ဘိ ဘဂဝန္တာနံ တေပုရမာယေဝ ဥပဋ္ဌာကာ အဟေသုံ၊ သေယျထာပိ မယံ အာနန္ဒော။ ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဗ္ဗါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တေသမ္ဘိ ဘဂဝန္တာနံ တေပုရမာယေဝ ဥပဋ္ဌာကာ ဘဝိဿန္တိ၊ သေယျထာပိ မယံ အာနန္ဒော။ ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခဝေ အာနန္ဒော၊ မေဓာဝီ ဘိက္ခဝေ အာနန္ဒော၊ ဇာနာတိ ‘အယံ ကာလော တထာဂတံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ ဘိက္ခုနံ၊ အယံ ကာလော ဘိက္ခုနီနံ၊ အယံ ကာလော ဥပါသကာနံ၊ အယံ ကာလော ဥပါသိကာနံ၊ အယံ ကာလော ရညော ရဇမဟာမတ္တာနံ တိတ္ထိယာနံ တိတ္ထိယသာဝကာနံ’ဉ္ဇိ”။

၂၀၉။ စတ္တာရေမေ ဘိက္ခဝေ အတ္ထရိယာ အတ္တုတာ ဓမ္မာ^၁ အာနန္ဒေ။ ကတမေ စတ္တာရေ။ သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမကိ၊ ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တဏှံ စေ အာနန္ဒော

၁-အတ္တုတဓမ္မာ (သု၊က)

ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ
ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒော ဟုဏှိ ဟောတိ။
သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနီပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ။
ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တဏှိ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ၊
ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနီပရိသာ
ဟောတိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒော ဟုဏှိ ဟောတိ။ သစေ ဘိက္ခဝေ
ဥပါသကပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ။ ဒဿနေန သာ
အတ္တမနာ ဟောတိ။ တဏှိ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ
သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ ဘိက္ခဝေ ဥပါသကပရိသာ ဟောတိ။
အထ ခေါ အာနန္ဒော ဟုဏှိ ဟောတိ။ သစေ ဘိက္ခဝေ ဥပါသိကာပရိသာ
အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ။ ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။
တဏှိ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ
ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ ဘိက္ခဝေ ဥပါသိကာပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ
အာနန္ဒော ဟုဏှိ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော အစ္ဆရိယာ
အပ္ပုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေ။

စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ အစ္ဆရိယာ အပ္ပုတာ ဓမ္မာ ရညေ စက္ကဝတ္တိ။
ကတမေ စတ္တာရော။ သစေ ဘိက္ခဝေ ခတ္တိယပရိသာ ရာဇာနံ စက္ကဝတ္တိ
ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ။ ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တဏှိ
စေ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ
ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ ဘိက္ခဝေ ခတ္တိယပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ
ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ဟုဏှိ ဟောတိ။ သစေ ဘိက္ခဝေ မြာဟ္မဏပရိသာ။ပ။
ဂဟပတိပရိသာ။ပ။ သမဏပရိသာ ရာဇာနံ စက္ကဝတ္တိ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ။
ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တဏှိ စေ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ဘာသတိ၊
ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ ဘိက္ခဝေ သမဏပရိသာ
ဟောတိ။ အထ ခေါ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ဟုဏှိ ဟောတိ။ ဝေမေဝ ခေါ
ဘိက္ခဝေ စတ္တာရောမေ အစ္ဆရိယာ အပ္ပုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေ။ သစေ ဘိက္ခဝေ
ဘိက္ခုပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ။ ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ
ဟောတိ။ တဏှိ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ
ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒော
ဟုဏှိ ဟောတိ။ သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနီပရိသာ။ပ။ ဥပါသကပရိသာ။ပ။
ဥပါသိကာပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ။ ဒဿနေန သာ

သုတ္တံ]

မဟာသုဒဿနသုတ္တဒေသနာ

၁၂၁

အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတြ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ ဘိက္ခဝေ ဥပါသိကာပရိဿာ ဟောတိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒော ဟုဏှိ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော အစ္ဆရိယာ အတ္တုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေတိ။

မဟာသုဒဿနသုတ္တဒေသနာ

၂၁၀။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “မာ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဣမသ္မိံ ခုဒ္ဒကနဂရကေ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကေ သာခါနဂရကေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ သန္တိ ဘန္တေ အညာနိ မဟာနဂရနိ။ သေယျထိဒံ၊ စမ္မာ ရာဇဂဟံ သာဝတ္ထိ သာကေတံ ကောသလီ ဗာရာဏသီ၊ ဧတ္ထ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတု၊ ဧတ္ထ ဗဟူ ခတ္တိယမဟာသာလာ မြာဟ္မဏမဟာသာလာ ဂဟပတိမဟာသာလာ တထာဂတေ အဘိပ္ပသန္တာ။ တေ တထာဂတဿ သရိရပူဇံ ကရိဿန္တိ”တိ။ မာဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ၊ မာဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ “ခုဒ္ဒကနဂရကံ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကံ သာခါနဂရကံ”န္တိ။

ဘူတပုဗ္ဗံ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော နာမ အဟောသိ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝိ ဇနပ္ပဒတ္တာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္တာဂတော။ ရညော အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနဿ အယံ ကုသိနာရာ ကုသာဝတီ နာမ ရာဇဓာနီ အဟောသိ၊ ပုရတ္ထိမေန စ ပစ္ဆိမေန စ ဒွါဒသယောဇနာနိ အာယာမေန။ ဥတ္တရေန စ ဒက္ခိဏေန စ သတ္တယောဇနာနိ ဝိတ္တာရေန။ ကုသာဝတီ အာနန္ဒ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖိတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနုဿာ စ သုဘိက္ခာ စ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ ဒေဝါနံ အာဠကမန္တာ နာမ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ ဟောတိ ဖိတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏယက္ခာ စ သုဘိက္ခာ စ။ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္ဒ ကုသာဝတီ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖိတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနုဿာ စ သုဘိက္ခာ စ။ ကုသာဝတီ အာနန္ဒ ရာဇဓာနီ ဒသဟိ သဗ္ဗေဟိ အဝိဝိတ္တာ အဟောသိ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိံ စ။ သေယျထိဒံ၊ ဟတ္ထိသဗ္ဗေန အဿသဗ္ဗေန ရထသဗ္ဗေန ဘေရိသဗ္ဗေန မုဒိဂ်သဗ္ဗေန ဝိဏာသဗ္ဗေန ဂီတသဗ္ဗေန သင်္ခသဗ္ဗေန သမ္ပသဗ္ဗေန ပါဏိတာဠသဗ္ဗေန “အသ္မာထ ပိဝထ ခါဒထာ”တိ ဒသမေန သဗ္ဗေန။

ဂစ္ဆ တံ အာနန္ဒ ကုသိနာရံ ပဝိသိက္ခာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေဟိ “အဇ္ဇ ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ တထာဂတဿ

ပရိနိဗ္ဗာန် ဘဝိဿတိ၊ အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ၊ အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ၊
မာ ပစ္စာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ ‘အမှာကံ စ နော ဂါမက္ခေတ္တေ
တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာန် အဟောသိ၊ န မယံ လဘိမှာ ပစ္စိမေ ကာလေ
တထာဂတံ ဒဿနာယာ’တိ”။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော
ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ နိဝါသေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ အတ္တဒုတိယော
ကုသိနာရံ ပါရိသိ။

မလ္လာနံ ဝဋ္ဋနာ

၂၁၁။ တေန ခေါ ပန သမယေန ကောသိနာရကာ မလ္လာ သန္တာဂါရော
သန္တိပတိတာ ဟောန္တိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။ အထ ခေါ အာယသ္မာ
အာနန္တော ယေန ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ သန္တာဂါရံ တေနပသက်မိ၊
ဥပသက်မိတွာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေသိ “အဇ္ဇ ခေါ
ဝါသေဋ္ဌာ ရတ္တိယာ ပစ္စိမေ ယာမေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာန် ဘဝိဿတိ၊
အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ၊ အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ၊ မာ ပစ္စာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော
အဟုဝတ္ထ ‘အမှာကံ စ နော ဂါမက္ခေတ္တေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာန်
အဟောသိ၊ န မယံ လဘိမှာ ပစ္စိမေ ကာလေ တထာဂတံ ဒဿနာယာ’တိ”။
ဣဒမာယသ္မတော အာနန္တဿ ဝစနံ သုတွာ မလ္လာ စ မလ္လပုတ္တာ စ
မလ္လသုဏီသာ စ မလ္လပဇာပတိယော စ အဃာဝိနော ဒုမ္မနာ စေတော-
ဒုက္ခသမပ္ပိတာ အပ္ပေကစ္ဆေ ကေသေ ပကိရိယ ကန္တန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယု ကန္တန္တိ၊
ဆိန္တပိတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဋန္တိ၊ “အတိဒိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊
အတိဒိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗာဟိဿကိ၊ အတိဒိပ္ပံ စက္ခု လောကေ
အန္တရဓာယိဿတိ”တိ။ အထ ခေါ မလ္လာ စ မလ္လပုတ္တာ စ မလ္လသုဏီသာ စ
မလ္လပဇာပတိယော စ အဃာဝိနော ဒုမ္မနာ စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ ယေန
ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ၊ ယေနာယသ္မာ အာနန္တော တေနပသက်မိသု။
အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္တဿ တေဒဟောသိ “သစေ ခေါ
အဟံ ကောသိနာရကေ မလ္လေ ကေမေကံ ဘဂဝန္တံ ဝန္တာပေဿာမိ၊
အဝန္တိတော ဘဂဝါ ကောသိနာရကေဟိ မလ္လေဟိ ဘဝိဿတိ၊ အထာယံ
ရတ္တိ ဝိဘာယိဿတိ။ ယံနုနာဟံ ကောသိနာရကေ မလ္လေ ကုလပရိဝတ္တသော
ကုလပရိဝတ္တသော ဌပေတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္တာပေယျံ၊ ‘ဣတ္ထန္တာမော ဘန္တေ
မလ္လော သပုတ္တော သဘရိယော သပရိသော သာမစ္ဆော ဘဂဝတော

သုတ္တံ

သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထု

၁၂၃

ပါဒေ သိရဿ ဝန္တတိ”တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ကောသိ-
နာရကေ မလ္လေ ကုလပရိဝတ္တသော ကုလပရိဝတ္တသော ဌမေတွာ ဘဂဝန္တံ
ဝန္တာပေသိ “ဣတ္ထန္တာမော ဘန္တေ မလ္လော သပုတ္တော သဘရိယော
သပရိသော သာမဇ္ဈော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရဿ ဝန္တတိ”တိ။ အထ ခေါ
အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဧတေန ဥပါလောန ပဌမေန ယာမေန ကောသိ-
နာရကေ မလ္လေ ဘဂဝန္တံ ဝန္တာပေသိ။

သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထု

၂၁၂။ တေန ခေါ ပန သမယေန သုဘဒ္ဒေါ နာမ ပရိဗ္ဗာဇကော
ကုသိနာရာယံ ပဋိဝသတိ။ အသောသိ ခေါ သုဘဒ္ဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော “အဇ္ဇ ကိရ
ရတ္တိယာ ပစ္စိမေ ယာမေ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ”တိ။
အထ ခေါ သုဘဒ္ဒဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ တေဒဟောသိ “သုတံ ခေါ ပန မေတံ
ပရိဗ္ဗာဇကောနံ ဝုဇာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ
‘ကဒါဏိ ကရဟဏိ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာ-
သမ္ဗုဒ္ဓါ’တိ။ အဇ္ဇေဝ ရတ္တိယာ ပစ္စိမေ ယာမေ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ
ဘဝိဿတိ။ အတ္ထိ စ မေ အယံ ကင်္ခါဓမ္မော ဥပ္ပန္နော၊ ဧဝံ ပသန္တော အဟံ
သမဏေ ဂေါတမေ ‘ပဟောတိ မေ သမဏော ဂေါတမော တထာ ဓမ္မံ
ဒေသေတုံ၊ ယထာဟံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယျ’န္တိ”။ အထ ခေါ သုဘဒ္ဒေါ
ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ၊ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော
တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ ဧတဒဝေါစ “သုတံ မေတံ
ဘော အာနန္တ ပရိဗ္ဗာဇကောနံ ဝုဇာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ
ဘာသမာနာနံ ‘ကဒါဏိ ကရဟဏိ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ’တိ။ အဇ္ဇေဝ ရတ္တိယာ ပစ္စိမေ ယာမေ သမဏဿ ဂေါတမဿ
ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ အတ္ထိ စ မေ အယံ ကင်္ခါဓမ္မော ဥပ္ပန္နော။ ဧဝံ
ပသန္တော အဟံ သမဏေ ဂေါတမေ ‘ပဟောတိ မေ သမဏော ဂေါတမော
တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ၊ ယထာဟံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္�ံ ပဇဟေယျ’န္တိ။ သာဓာဟံ
ဘော အာနန္တ လဘေယျံ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယာ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ
အာယသ္မာ အာနန္ဒော သုဘဒ္ဒံ ပရိဗ္ဗာဇကံ တေဒဝေါစ “အလံ အာဝုသော
သုဘဒ္ဒ၊ မာ တထာဂတံ ဝိဟေဌေသိ၊ ကိလန္တော ဘဂဝါ”တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ
သုဘဒ္ဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော။ ပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ သုဘဒ္ဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော
အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ ဧတဒဝေါစ “သုတံ မေတံ ဘော အာနန္တ ပရိဗ္ဗာဇကောနံ
ဝုဇာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ ‘ကဒါဏိ ကရဟဏိ

တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ’တိ။ အဇ္ဈေဝ ရတ္တိယာ ပစ္စိမေ ယာမေ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ အတ္ထိ စ မေ အယံ ကင်္ခါဓမ္မော ဥပ္ပန္နော။ ဧဝံ ပဿန္တော အဟံ သမဏေ ဂေါတမေ ‘ပဟောတိ မေ သမဏော ဂေါတမော တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ၊ ယထာဟံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယျ’န္တိ။ သာဓောဟံ ဘော အာနန္တ လဘေယျံ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယာ”တိ။ တတိယဗ္ဗိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော သုဘဒ္ဓံ ပရိဗ္ဗာဇကံ တေဒဝေါစ “အလံ အာရုသော သုဘဒ္ဓ၊ မာ တထာဂတံ ဝိဟေဋ္ဌေသိ၊ ကိလန္တော ဘဂဝါ”တိ။

၂၁၃။ အသ္မောသိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မတော အာနန္တဿ သုဘဒ္ဓေန ပရိဗ္ဗာဇကေန သဒ္ဓိံ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “အလံ အာနန္တ မာ သုဘဒ္ဓံ ဝါရေသိ၊ လဘတံ အာနန္တ သုဘဒ္ဓေါ တကာဂတံ ဒဿနာယ။ ယံ ကိဗ္ဗိ မံ သုဘဒ္ဓေါ ပုစ္ဆိဿတိ၊ သမ္ပံ တံ အညာပေက္ခောဝ ပုစ္ဆိဿတိ၊ နော ဝိဟေသာပေက္ခော။ ယဉ္ဇဿာဟံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရိဿာမိ၊ တံ ဒိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတိ”တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော သုဘဒ္ဓံ ပရိဗ္ဗာဇကံ တေဒဝေါစ “ဂစ္ဆာရသော သုဘဒ္ဓ၊ ကရောတိ တေ ဘဂဝါ ဩကာသ”န္တိ။ အထ ခေါ သုဘဒ္ဓေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနိယံ ကယံ သာရဏီယံ ဝိတိသာရေတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္တော ခေါ သုဘဒ္ဓေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ယေမေ ဘော ဂေါတမ သမဏဗြာဟ္မဏာ သင်္ခါနော ဂဏိနော ဂဏာစရိယာ ဉှတာ ယသသိနော တိတ္ထကရာ သာဓုသမ္ပတာ ဗဟုဇနဿ။ သေယျထိဒံ၊ ပူရဏော ကဿပေါ မက္ခလိ ဂေါသာလော အဇိတော ကေသကမ္ပလော ပကုဓော ကစ္စာယနော သဉ္ဇယော ဗေလဋ္ဌပုတ္တော နိဂဏ္ဌော နာဠုပုတ္တော၊ သဗ္ဗေတေ သကာယ ပဋိညာယ အန္တညိံသု၊ သဗ္ဗေဝ န အန္တညိံသု၊ ဥဒါဟု ကေစ္စေ အန္တညိံသု၊ ကေစ္စေ န အန္တညိံသု”တိ။ အလံ သုဘဒ္ဓ တိဋ္ဌတေတံ “သဗ္ဗေတေ သကာယ ပဋိညာယ အန္တညိံသု၊ သဗ္ဗေဝ န အန္တညိံသု၊ ဥဒါဟု ကေစ္စေ အန္တညိံသု၊ ကေစ္စေ န အန္တညိံသု”တိ။ ဓမ္မံ တေ သုဘဒ္ဓ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာဟိ သာဓုကံ မနသိကရောဟိ၊ ဘာသိဿာမိတိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ သုဘဒ္ဓေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝတော ပစ္စသ္မောသိ။ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

၂၁၄။ “ယသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဓ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ န ဥပလက္ခတိ၊ သမဏောပိ တတ္ထ န ဥပလက္ခတိ၊ ဒုတိယောပိ တတ္ထ

သမဏော န ဥပလက္ခတိ၊ တတိယောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလက္ခတိ၊ စတုတ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလက္ခတိ။ ယသ္မိံ စ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ ဥပလက္ခတိ၊ သမဏောပိ တတ္ထ ဥပလက္ခတိ၊ ဒုတိယောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလက္ခတိ၊ တတိယောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလက္ခတိ၊ စတုတ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလက္ခတိ။ ဣမသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ ဥပလက္ခတိ၊ ဣဓေဝ သုဘဒ္ဒ သမဏော၊ ဣဓ ဒုတိယော သမဏော၊ ဣဓ တတိယော သမဏော၊ ဣဓ စတုတ္ထော သမဏော၊ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏောဘိ အညေဟိ။ ဣမေ စ သုဘဒ္ဒ ဘိက္ခု သမ္မာ ဝိဟရေယျ၊ အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာတိ။

ကျေနုတိံသော ဝယဿ သုဘဒ္ဒ၊
 ယံ ပဗ္ဗဇိံ ကိံကုသလာနုဿိ။
 ဝဿာနိ ပညာသ သမာဓိကာနိ၊
 ယတော အဟံ ပဗ္ဗဇိတော သုဘဒ္ဒ။
 ဣယဿ ဓမ္မဿ ပဒေသဝတ္တိ၊
 ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ သမဏောပိ နတ္ထိ။

ဒုတိယောပိ သမဏော နတ္ထိ။ တတိယောပိ သမဏော နတ္ထိ။ စတုတ္ထောပိ သမဏော နတ္ထိ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏောဘိ အညေဟိ။ ဣမေ စ သုဘဒ္ဒ ဘိက္ခု သမ္မာ ဝိဟရေယျ၊ အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာတိ။

၂၁၅။ ဧဝံ ဝုတ္တေ သုဘဒ္ဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါဗ
 “အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ သေယျထာပိ ဘန္တေ နိက္ခုဇ္ဇိတံ ဝါ
 ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၊ ပဋိစ္စန္တံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မူဠဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္တကာရေ ဝါ
 တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ၊ ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တိ’တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတော
 အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော၊ သောဟံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ
 ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ၊ လဘေယျာဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ
 ပဗ္ဗဇိံ၊ လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒ”န္တိ။ ယော ခေါ သုဘဒ္ဒ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော
 ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အာကင်္ခတိ ပဗ္ဗဇိံ၊ အာကင်္ခတိ ဥပသမ္ပဒ၊ သော

စက္ကာရော မာသေ ပရိဝသတိ၊ စတုန္တံ မာသာနံ အစ္စယေန အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခု၊
 ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဥပသမ္ဗာဒေန္တိ ဘိက္ခုဘာဝါယ။ အပိ စ မေတ္တ ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ
 ဝိဒိတာတိ။ သစေ ဘန္တေ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗာ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အာကင်္ခန္တာ
 ပဗ္ဗဇ္ဇိ အာကင်္ခန္တာ ဥပသမ္ဗာဒံ စက္ကာရော မာသေ ပရိဝသန္တိ၊ စတုန္တံ မာသာနံ
 အစ္စယေန အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခု၊ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဥပသမ္ဗာဒေန္တိ ဘိက္ခုဘာဝါယ။ အဟံ
 စက္ကာရိ ဝဿာနိ ပရိဝသိဿာမိ၊ စတုန္တံ ဝဿာနံ အစ္စယေန အာရဒ္ဓစိတ္တာ
 ဘိက္ခု၊ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဥပသမ္ဗာဒေန္တိ ဘိက္ခုဘာဝါယာတိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “တေနဟာနန္တ သုဘဒ္ဓံ
 ပဗ္ဗာဇေဟိ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝတော
 ပစ္စယောသိ။ အထ ခေါ သုဘဒ္ဓေါ ပရိဗ္ဗာဇကော အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ တေ-
 ဌဝေါစ “လာဘာ ဝေါ အာဝုသော အာနန္တံ၊ သုလဒ္ဓိံ ဝေါ အာဝုသော အာနန္တံ၊
 ယေ ဧတ္ထ သတ္တု၊” သမ္ဗုဒ္ဓေါ အန္တေဝါသိကာဘိသေကေန အဘိသိတ္တာ”တိ။
 အလတ္တ ခေါ သုဘဒ္ဓေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇိ၊ အလတ္တ
 ဥပသမ္ဗာဒံ။ အစိရူပသမ္ဗန္တော ခေါ ပနာယသ္မာ သုဘဒ္ဓေါ ဧကော ဝုပကဋ္ဌော
 အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ ‘ယဿတ္တာယ
 ကုလပုတ္တာ သမ္ဗဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေန္တိ’၊ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယ-
 ပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သန္တိကတွာ ဥပသမ္ဗန္တေ ဝိဟာသိ။
 “ဒိဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏိယံ၊ နာပရံ ဣတ္တက္ကာယာ”တိ
 အတ္တညာသိ။ အညတရော ခေါ ပနာယသ္မာ သုဘဒ္ဓေါ အရဟတံ အဟောသိ။
 သော ဘဂဝတော ပစ္စိမော သက္ခိသာဝတော အဟောသိတိ။

ပဉ္စမော ဘာဏဝါရော။

တထာဂတပစ္ဆိမဝါစာ

၂၁၆။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “သိယာ ခေါ
 ပနာနန္တံ တုမှာကံ ဝေမဿ ‘အတိတသတ္တုဂ္ဂံ ပါဝစနံ၊ နတ္ထိ နော သတ္တာ’တိ။
 န ခေါ ပနေတံ အာနန္တံ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ယော ဝေါ အာနန္တံ မယာ ဓမ္မော စ

ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ သော ဝေါ မမစ္စယေန သတ္တာ။ ယထာ ခေါ ပနာနန္တံ တေရဟိ ဘိက္ခု။ အညမညံ အာရသောဝါဒေန သမုဒါစရန္တိ၊ န ခေါ မမစ္စယေန ဧဝံ သမုဒါစရိတဗ္ဗံ။ ထေရတရေန အာနန္တံ ဘိက္ခုနာ နဝကတရော ဘိက္ခု၊ နာမေန ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ အာရသောဝါဒေန ဝါ သမုဒါစရိတဗ္ဗော၊ နဝကတရေန ဘိက္ခုနာ ထေရတရော ဘိက္ခု၊ ‘ဘန္တေ’တိ ဝါ ‘အာယသ္မာ’တိ ဝါ သမုဒါစရိတဗ္ဗော။ အာကဗ္ဗမာနော အာနန္တံ သံသော မမစ္စယေန ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ သမ္ပဟနတု။ ဆန္ဓဿ အာနန္တံ ဘိက္ခုနော မမစ္စယေန ဗြဟ္မဒဏ္ဍော ဒါတဗ္ဗော”တိ။ ကတမော ပန ဘန္တေ ဗြဟ္မဒဏ္ဍောတိ။ ဆန္တော အာနန္တံ ဘိက္ခု၊ ယံ ဣစ္ဆေယျ၊ တံ ဝဒေယျ။ သော ဘိက္ခုဟိ နေဝ ဝတ္တဗ္ဗော၊ န ဩဝဒိတဗ္ဗော၊ န အနုသာသိတဗ္ဗောတိ။

၂၁၇။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု၊ အာမန္တေသိ “သိယာ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ကန္တိ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သံဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ၊ ပုစ္ဆထ ဘိက္ခဝေ၊ မာ ပစ္စာ ဝိပုဋ္ဌိသာရိနော အဟုဝတ္ထ ‘သမ္ပဒါဘူတော နော သတ္တာ အဟောသိ။ န မယံ သက္ကိမ္မာ ဘဂဝန္တံ သမ္ပါခါ ပဋိပုစ္ဆိတု’န္တိ”။ ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခု၊ တုဏှိ အဟောသုံ။ ဒုတိယဗ္ဗိ ခေါ ဘဂဝါ။ ပ။ တတိယဗ္ဗိ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု၊ အာမန္တေသိ “သိယာ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ကန္တိ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သံဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ၊ ပုစ္ဆထ ဘိက္ခဝေ၊ မာ ပစ္စာ ဝိပုဋ္ဌိသာရိနော အဟုဝတ္ထ ‘သမ္ပဒါဘူတော နော သတ္တာ အဟောသိ။ န မယံ သက္ကိမ္မာ ဘဂဝန္တံ သမ္ပါခါ ပဋိပုစ္ဆိတု’န္တိ”။ တတိယဗ္ဗိ ခေါ တေ ဘိက္ခု၊ တုဏှိ အဟောသုံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု၊ အာမန္တေသိ “သိယာ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သတ္တုဂါရဝေနပိ န ပုစ္ဆေယျာထ။ သဟာယကောပိ ဘိက္ခဝေ သဟာယကဿ အာရောစေတူ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခု၊ တုဏှိ အဟောသုံ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “အစ္စရိယံ ဘန္တေ၊ အပ္ပုတံ ဘန္တေ၊ ဧဝံ ပသန္တော အဟံ ဘန္တေ ဣမသ္မိ” ဘိက္ခုသံဃေ ‘နတ္ထိ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ကန္တိ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သံဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ’တိ”။ ပသာဒါ ခေါ တံ အာနန္တံ ဝဒေသိ၊ ဉာဏမေဝ ဟေတ္တ အာနန္တံ တထာဂတဿ။ နတ္ထိ ဣမသ္မိ” ဘိက္ခုသံဃေ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ကန္တိ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သံဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ။ ဣမေသံ ဟိ အာနန္တံ ပဉ္စန္တံ ဘိက္ခုသတာနံ ယော ပစ္စိမကော ဘိက္ခု၊ သော သောတာပန္တော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္မောဓိ-ပရာယဏောတိ။

၂၁၈။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “ဟန္တ ဒါနိ ဘိက္ခုဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ၊ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေသာ”တိ။ အယံ တထာဂတဿ ပစ္ဆိမာ ဝါစာ။

ပရိနိဗ္ဗုတကထာ

၂၁၉။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ ပဌမံ ဈာနံ သမာပဋိ၊ ပဌမဇ္ဈာနာ ဝုဠဟိတွာ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပဋိ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနာ ဝုဠဟိတွာ တတိယံ ဈာနံ သမာပဋိ၊ တတိယဇ္ဈာနာ ဝုဠဟိတွာ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပဋိ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနာ ဝုဠဟိတွာ အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပဋိ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဠဟိတွာ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပဋိ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဠဟိတွာ အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပဋိ၊ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဠဟိတွာ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပဋိ၊ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဠဟိတွာ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဋိ။

အထ ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မန္တံ အနုရုဋ္ဌံ တေဒဝေါစ “ပရိနိဗ္ဗုတော ဘန္တေ အနုရုဋ္ဌ ဘဂဝါ”တိ။ နာဝသော အာနန္ဒ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နောတိ။

အထခေါ် ဘဂဝါ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဠဟိတွာ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပဋိ၊ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဠဟိတွာ အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပဋိ၊ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဠဟိတွာ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပဋိ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဠဟိတွာ အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပဋိ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဠဟိတွာ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပဋိ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနာ ဝုဠဟိတွာ တတိယံ ဈာနံ သမာပဋိ၊ တတိယဇ္ဈာနာ ဝုဠဟိတွာ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပဋိ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနာ ဝုဠဟိတွာ ပဌမံ ဈာနံ သမာပဋိ၊ ပဌမဇ္ဈာနာ ဝုဠဟိတွာ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပဋိ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနာ ဝုဠဟိတွာ တတိယံ ဈာနံ သမာပဋိ၊ တတိယဇ္ဈာနာ ဝုဠဟိတွာ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပဋိ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနာ ဝုဠဟိတွာ သမနန္တရာ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိ။

၂၂၀။ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ မဟာဘူမိစာလော အဟောသိ ဘိသနကော သလောမဟံသော။ ဒေဝဒုန္နုဘိယော စ ဖလိသု။ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ မြဟ္မာသဟမ္ပတိ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။

သုတ္တံ

ပရိနိဗ္ဗာန်ကထာ

၁၂၉

“သဗ္ဗေဝ နိက္ခိပိဿန္တိ၊ ဘူတာ လောကေ သမုဿယံ။
ယတ္ထ တောဒိသော သတ္တာ၊ လောကေ အပ္ပဋ္ဌိပုဂ္ဂလော။
တထာဂတော ဗလပ္ပတ္တော၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ပရိနိဗ္ဗာတော”တိ။

၂၂၁။ ပရိနိဗ္ဗာတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော
ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။

“အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော။
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝုပသမော သုခေါ”တိ။

၂၂၂။ ပရိနိဗ္ဗာတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ
ဣမာ ဂါထာယော အဘာသိ။

“နာဟု အဿာသပဿာသော၊ ဌိတစိတ္တဿ တာဒိနော။
အနေဇော သန္တိမာရဗ္ဗ၊ ယံ ကာလမကရိ မုနိ။
အသလ္လီနေန စိတ္တေန၊ ဝေဒနံ အဇ္ဈဝါသယိ။
ပဇ္ဇောတဿေဝ နိဗ္ဗာနံ၊ ဝိမောက္ခော စေတသော အဟူ”တိ။

၂၂၃။ ပရိနိဗ္ဗာတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ အာယသ္မာ အာနန္ဒော
ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။

“တဒါသိ ယံ ဘိသနကံ၊ တဒါသိ လောမဟံသနံ။
သဗ္ဗာကာရဝရူပေတေ၊ သမ္ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗာတေ”တိ။

၂၂၄။ ပရိနိဗ္ဗာတေ ဘဂဝတိ ယေ တေ တတ္ထ ဘိက္ခု။ အဝီတရာဂါ အပ္ပေကစ္စေ
ဗာဟာ ပဂ္ဂယု ကန္တန္တိ၊ ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဇ္ဇန္တိ၊ ဝိဝဇ္ဇန္တိ၊ “အတိဒိပ္ပံ ဘဂဝါ
ပရိနိဗ္ဗာတော၊ အတိဒိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗာတော၊ အတိဒိပ္ပံ စက္ခု လောကေ
အန္တရုဟိတော”တိ။ ယေ ပန တေ ဘိက္ခု၊ ဝီတရာဂါ၊ တေ သတာ သမ္ပဇာနာ
အဓိဝေါသေန္တိ “အနိစ္စာ သင်္ခါရာ၊ တံ ကုတေတ္ထ သဟ္တာ”တိ။

၂၂၅။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ “အလံ
အာရသော မာ သောစိတ္တ မာ ပရိဒေဝိတ္ထ။ နန ဧတံ အာရသော ဘဂဝတာ
ပဋိကစ္စေဝ အက္ခာတံ ‘သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာ-
ဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ’။ တံ ကုတေတ္ထ အာရသော လဟ္တာ၊ ‘ယံ တံ
ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ၊ တံ ဝတ မာ ပလုဇ္ဇိ’တိ၊ နေတံ ဌာနံ၊

ဝိဇ္ဇတိ။ ဒေဝတာ အာရသော ဥဇ္ဈာယန္တိ”တိ။ ကထံဘူတာ ပန ဘန္တေ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဒေဝတာ မနသိ ကရောတိတိ”။

သန္တာရသော အာနန္ဒ ဒေဝတာ အာကာသေ ပထဝီသညှိနိယော ကေသေ ပကိရိယ ကန္တန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယ ကန္တန္တိ၊ ဆိန္တပိတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဇ္ဇန္တိ၊ ဝိဝဇ္ဇန္တိ။ “အတိဒိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိဒိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိဒိပ္ပံ စက္ခု လောကေ အန္တရဟိတော”တိ။ သန္တာရသော အာနန္ဒ ဒေဝတာ ပထဝီယာ ပထဝီသညှိနိယော ကေသေ ပကိရိယ ကန္တန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယ ကန္တန္တိ၊ ဆိန္တပိတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဇ္ဇန္တိ၊ ဝိဝဇ္ဇန္တိ။ “အတိဒိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိဒိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိဒိပ္ပံ စက္ခု လောကေ အန္တရဟိတော”တိ။ ယာ ပန တာ ဒေဝတာ ဝိတရာဂါ။ တာ သတာ သမ္ပဇာနာ အဓိဝါသေန္တိ “အနိစ္စာ သင်္ခါရာ၊ တံ ကုတေတ္ထ လဟ္တာ”တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓေါ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော တံ ရတ္တာဝသေသံ ဓမ္မိယာ ကထာယ ဝိတိနာမေသုံ။

၂၂၆။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ “ဂစ္ဆာရသော အာနန္ဒ ကုသိနာရံ ပဝိသိတွာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေဟိ ‘ပရိနိဗ္ဗုတော ဝါသေဋ္ဌာ ဘဂဝါ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညထာ’တိ”။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ ပဋိသုတွာ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ အတ္တဒုတိယော ကုသိနာရံ ပဝိသိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ကောသိနာရကာ မလ္လာ သန္တာဂါရေ သန္တိပတိတာ ဟောန္တိ တေနော ကရဏီယေန။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ သန္တာဂါရံ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေသိ “ပရိနိဗ္ဗုတော ဝါသေဋ္ဌာ ဘဂဝါ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညထာ”တိ။ ဣဒမာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဝစနံ သုတွာ မလ္လာ စ မလ္လပုတ္တာ စ မလ္လသုဏီသာ စ မလ္လပဇာပတိယော စ အဃာဝိနော ဒုဗ္ဗနာ စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ အပ္ပေကစ္စေ ကေသေ ပကိရိယ ကန္တန္တိ၊ ဗာဟာ ပဂ္ဂယ ကန္တန္တိ၊ ဆိန္တပိတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဇ္ဇန္တိ၊ ဝိဝဇ္ဇန္တိ။ “အတိဒိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိဒိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိဒိပ္ပံ စက္ခု လောကေ အန္တရဟိတော”တိ။

ဗုဒ္ဓသရီရပူဇော်

၂၂၇။ အထ ခေါ် ကောသိနာရကာ မလ္လာ ပုရိသေ အာဏာပေသုံ “တေန
 ဟိ ဘဏေ ကုသိနာရာယံ ဂန္ဓမာလဉ္စ သဗ္ဗန္ဓ တာဠာဝစရံ သန္တိပါတေယာ” တိ။
 အထ ခေါ် ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဂန္ဓမာလဉ္စ သဗ္ဗန္ဓ တာဠာဝစရံ ပဉ္စ စ
 ဒုဿယုဂသတာနိ အာဒါယ ယေန ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ၊ ယေန
 ဘဂဝတော သရီရံ တေနုပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတော သရီရံ
 နစ္စေဟိ ဂိတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရံ ကရောန္တာ
 မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ စေလဝိတာနာနိ ကရောန္တာ မဏ္ဍလမာဠေ ပဋိယာဒေန္တာ
 ကေဒိဝသံ ဝိတိနာမေသုံ။

အထ ခေါ် ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ တေဒဟောသိ “အတိဝိကာလော
 ခေါ အဇ္ဇ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေတုံ၊ သွေ ဒါနိ မယံ ဘဂဝတော သရီရံ
 ဈာပေဿာမာ” တိ။ အထ ခေါ် ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရံ
 နစ္စေဟိ ဂိတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရံ ကရောန္တာ
 မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ စေလဝိတာနာနိ ကရောန္တာ မဏ္ဍလမာဠေ ပဋိယာဒေန္တာ
 ဒုတိယဗ္ဗိ ဒိဝသံ ဝိတိနာမေသုံ၊ တတိယဗ္ဗိ ဒိဝသံ ဝိတိနာမေသုံ၊ စတုတ္ထဗ္ဗိ ဒိဝသံ
 ဝိတိနာမေသုံ၊ ပဉ္စမဗ္ဗိ ဒိဝသံ ဝိတိနာမေသုံ၊ ဆဋ္ဌဗ္ဗိ ဒိဝသံ ဝိတိနာမေသုံ။

အထ ခေါ် သတ္တမံ ဒိဝသံ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ တေဒဟောသိ
 “မယံ ဘဂဝတော သရီရံ နစ္စေဟိ ဂိတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ
 သက္ကရောန္တာ ဂရံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ ဒက္ခိဏေန ဒက္ခိဏံ နဂရဿ
 ဟရိတွာ ဗာဟိရေန ဗာဟိရံ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ ဘဂဝတော သရီရံ
 ဈာပေဿာမာ” တိ။

၂၂၈။ တေန ခေါ် ပန သမယေန အဋ္ဌ မလ္လပါမောက္ခာ သီသံနာတာ
 အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ “မယံ ဘဂဝတော သရီရံ ဥစ္စာရေဿာမာ” တိ။
 န သက္ကောန္တိ ဥစ္စာရေတုံ။ အထ ခေါ် ကောသိနာရကာ မလ္လာ အာယသ္မန္တံ
 အနုရုဒ္ဓံ တေဒဝေါရံ “ကော န ခေါ ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓံ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊
 ယေနိမေ အဋ္ဌ မလ္လပါမောက္ခာ သီသံနာတာ အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ ‘မယံ
 ဘဂဝတော သရီရံ ဥစ္စာရေဿာမာ’ တိ န သက္ကောန္တိ ဥစ္စာရေတု” န္တိ။ အညထာ
 ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ တုမှာကံ အဓိပ္ပါယော၊ အညထာ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယောတိ။
 ကထံ ပန ဘန္တေ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယောတိ။ တုမှာကံ ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ
 အဓိပ္ပါယော “မယံ ဘဂဝတော သရီရံ နစ္စေဟိ ဂိတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ

ဂန္ဓေဟိ သက္ကရာဇ်တာ ဂရုံ ကရာဇ်တာ မာနေဇ်တာ ပူဇေဇ်တာ ဒက္ခိဏေန ဒက္ခိဏံ
 နဂရဿ ဟရိတွာ ဗာဟိရေန ဗာဟိရံ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ ဘဂဝတော
 သရီရံ ဈာပေဿာမာ”တိ။ ဒေဝတာနံ ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ အဓိပ္ပါယော “မယံ
 ဘဂဝတော သရီရံ ဒိဗ္ဗေဟိ နန္ဒေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ
 သက္ကရာဇ်တာ ဂရုံ ကရာဇ်တာ မာနေဇ်တာ ပူဇေဇ်တာ ဥတ္တရေန ဥတ္တရံ နဂရဿ
 ဟရိတွာ ဥတ္တရေန ခွါရေန နဂရံ ပဝေသေတွာ မဇ္ဈေန မဇ္ဈံ နဂရဿ ဟရိတွာ
 ပုရတ္ထိမေန ခွါရေန နိက္ခမိတွာ ပုရတ္ထိမတော နဂရဿ မကုဋ္ဌဗန္ဓနံ နာမ
 မလ္လာနံ စေတိယံ၊ ဣတ္ထ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေဿာမာ”တိ။ ယထာ
 ဘန္တေ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယော၊ တုထာ ဟောတူတိ။

၂၂၉။ တေန ခေါ ပန သမယေန ကုသိနာရာ ယာဝ သန္တိသမလသံကဋီရာ
 ဇက္ခမတ္တေန ဩဓိနာ မန္တာရဝပုပ္ဖေဟိ သန္တတာ” ဟောတိ။ အထ ခေါ
 ဒေဝတာ စ ကောသိနာရကာ စ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရံ ဒိဗ္ဗေဟိ
 စ မာနုသကေဟိ စ နန္ဒေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ
 သက္ကရာဇ်တာ ဂရုံ ကရာဇ်တာ မာနေဇ်တာ ပူဇေဇ်တာ ဥတ္တရေန ဥတ္တရံ နဂရဿ
 ဟရိတွာ ဥတ္တရေန ခွါရေန နဂရံ ပဝေသေတွာ မဇ္ဈေန မဇ္ဈံ နဂရဿ ဟရိတွာ
 ပုရတ္ထိမေန ခွါရေန နိက္ခမိတွာ ပုရတ္ထိမတော နဂရဿ မကုဋ္ဌဗန္ဓနံ နာမ မလ္လာနံ
 စေတိယံ၊ ဣတ္ထ စ ဘဂဝတော သရီရံ နိက္ခိပိ”သု။

၂၃၀။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ တေ-
 ဒဝေါရံ “ကထံ မယံ ဘန္တေ အာနန္တံ တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇာမာ”တိ။
 ယထာ ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ
 တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ။ ကထံ ပန ဘန္တေ အာနန္တံ ရညော
 စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိတိ။ ရညော ဝါသေဋ္ဌာ စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ
 အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဋ္ဌေန္တိ၊ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဋ္ဌေတွာ ဝိဟတေန
 ကပ္ပါယေန ဝေဋ္ဌေန္တိ၊ ဝိဟတေန ကပ္ပါယေန ဝေဋ္ဌေတွာ အဟတေန ဝတ္ထေန
 ဝေဋ္ဌေန္တိ၊ ဧတေန ဥပါယေန ပဉ္စဟိ ယုဂသတေဟိ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ
 သရီရံ ဝေဋ္ဌေတွာ အာယသာယ တေလဒေါဏိယာ ပက္ခိပိတွာ အညိဿာ
 အာယသာယ ဒေါဏိယာ ပဋိကုဋိတွာ သဗ္ဗဂန္ဓာနံ စိတကံ ကရိတွာ ရညော
 စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ ဈာပေန္တိ။ စာတုမဟာပထေ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ထုပံ

သုတ္တံ]

မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု

၁၃၃

ကရောန္တိ။ ဧဝံ ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ ယထာ ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ ဧဝံ တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ စာတုမဟာပထေ တထာဂတဿ ထူပေါ ကာတဗ္ဗော၊ တတ္ထ ယေ မာလံ ဝါ ဂန္ဓံ ဝါ စုဏ္ဏကံ ဝါ အာရောပေဿန္တိ ဝါ အဘိဝါဒေဿန္တိ ဝါ စိတ္တံ ဝါ ပသာဒေဿန္တိ။ တေသံ တံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာတိ။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ပုရိသေ အာဏာပေသုံ “တေန ဟိ ဘဏေ မလ္လာနံ ဝိဟတံ ကပ္ပါသံ သန္တိပါတေထာ”တိ။

အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရံ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဋ္ဌေတွာ ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန ဝေဋ္ဌေသုံ၊ ဝိဟတေန ကပ္ပါသေန ဝေဋ္ဌေတွာ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဋ္ဌေသုံ။ ဧတေန ဥပါယေန ပဉ္စဟိ ယုဂသတေဟိ ဘဂဝတော သရီရံ ဝေဋ္ဌေတွာ အာယဿာယ တေလဒေါဏီယာ ပက္ခိပိတွာ အညိဿာ အာယဿာယ ဒေါဏီယာ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ သဗ္ဗဂန္ဓာနံ စိတကံ ကရိတွာ ဘဂဝတော သရီရံ စိတကံ အာရောပေသုံ။

မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု

၂၃၁။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ပါဝါယ ကုသိနာရံ အဗ္ဗါနမဂ္ဂပ္ပုဋ္ဌိပန္နော ဟောတိ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္ထေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရော အာဇီဝကော ကုသိနာရာယ မန္တာရဝပုပ္ဖံ ဂဟေတွာ ပါဝံ အဗ္ဗါနမဂ္ဂပ္ပုဋ္ဌိပန္နော ဟောတိ။ အဗ္ဗဿာ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ တံ အာဇီဝကံ ဒုရတောဝ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဒိဿာ တံ အာဇီဝကံ ဧတဒဝေါစ “အပါဝသော အမှာကံ သတ္တာရံ ဇာနာသိ”တိ။ အာမာဝသော ဇာနာမိ၊ အဇ္ဇ သတ္တာဟပရိနိဗ္ဗုတော သမဏော ဂေါတမော၊ တတော မေ ဣဒံ မန္တာရဝပုပ္ဖံ ဂဟိတန္တိ။ တတ္ထ ယေ တေ ဘိက္ခု။ အဝီတရာဂါ အပ္ပေကစ္စေ ဗာဟာ ပဂ္ဂယု ကန္တန္တိ၊ ဆိန္တပါတံ ပပတန္တိ၊ အာဝဇ္ဇန္တိ၊ ဝိဝဇ္ဇန္တိ၊ “အတိဒိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိဒိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အတိဒိပ္ပံ စက္ခု လောကေ အန္တရဟိတော”တိ။ ယေ ပန တေ ဘိက္ခု။ ဝီတရာဂါ၊ တေ သတာ သမ္မဇာနာ အဓိဝါသေန္တိ “အနိစ္စာ သင်္ခါရာ၊ တံ ကုတေတ္ထ လမ္ဘာ”တိ။

၂၃၂။ တေန ခေါ ပန သမယေန သုဘဒ္ဓေါ နာမ ဝုဒ္ဓပဗ္ဗဇိတော တဿံ ပရိသာယံ နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ ခေါ သုဘဒ္ဓေါ ဝုဒ္ဓပဗ္ဗဇိတော

တေ ဘိက္ခု၊ တေဒဝေါစ “အလံ အာရသော မာ သောစိတ္တ၊ မာ ပရိဒေဝိတ္တ၊ သုမုတ္တာ မယံ တေန မဟာသမဏေန၊ ဥပဗ္ဗုတာ စ ဟောမ ‘ဣဒံ ဝေါ ကပ္ပတိ၊ ဣဒံ ဝေါ န ကပ္ပတိ’တိ။ ဣဒါနိ ပန မယံ ယံ ဣစ္ဆိဿာမ၊ တံ ကရိဿာမ၊ ယံ န ဣစ္ဆိဿာမ၊ န တံ ကရိဿာမာ”တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဘိက္ခု၊ အာမန္တေသိ “အလံ အာရသော မာ သောစိတ္တ၊ မာ ပရိဒေဝိတ္တ၊ နနု ဧတံ အာရသော ဘဂဝတာ ပဋိကစ္ဆေဝ အက္ခာတံ ‘သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ’။ တံ ကုတေတ္ထ အာရသော လဗ္ဘာ၊ ‘ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ၊ တံ တထာဂတဿာပိ သရီရံ မာ ပလုဇ္ဇိ’တိ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ”တိ။

၂၃၃။ တေန ခေါ ပန သမယေန စက္ကာရော မလ္လပါမောက္ခာ သီသံနာတာ အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ “မယံ ဘဂဝတော စိတကံ အာဠိဓမ္မဿာမာ”တိ န သက္ကောန္တိ အာဠိဓမ္မေတုံ။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ အာယသ္မန္တံ အနုရုဗ္ဗံ တေဒဝေါစ “ကော နု ခေါ ဘန္တေ အနုရုဗ္ဗ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေနိမေ စက္ကာရော မလ္လပါမောက္ခာ သီသံနာတာ အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ ‘မယံ ဘဂဝတော စိတကံ အာဠိဓမ္မဿာမာ’တိ န သက္ကောန္တိ အာဠိဓမ္မေတု”န္တိ။ အညထာ ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယောတိ။ ကထံ ပန ဘန္တေ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယောတိ။ ဒေဝတာနံ ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ အဓိပ္ပါယော “အယံ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ပါဝါယ ကုသိနာရံ အဗ္ဗါနမဂ္ဂပ္ပဋိပဇ္ဇော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဗ္ဗိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ။ န တာဝ ဘဂဝတော စိတကော ပဇ္ဇလိဿတိ၊ ယာဝါယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ န ဝဋ္ဋိဿတိ”တိ။ ယထာ ဘန္တေ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယော၊ တထာ ဟောတူတိ။

၂၃၄။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ယေန ကုသိနာရာ မကုဋ္ဌဗန္ဓနံ နာမ မလ္လာနံ စေတိယံ၊ ယေန ဘဂဝတော စိတကော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ စီဝရံ ကတွာ အဉ္ဇလီံ ပဏာမေတွာ တိက္ခတ္ထု၊ စိတကံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝဋ္ဋိ။ တာနိပိ ခေါ ပဉ္စဘိက္ခုသတာနိ ဧကံသံ စီဝရံ ကတွာ အဉ္ဇလီံ ပဏာမေတွာ တိက္ခတ္ထု၊ စိတကံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝဋ္ဋိသု။ ဝဋ္ဋိတေ စ ပနာယသ္မတာ မဟာကဿပေန တေဟိ စ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သယမေဝ ဘဂဝတော စိတကော ပဇ္ဇလိ။

သုတ္တံ]

သရီရဓာတုဝိဘဇန

၁၃၅

၂၃၅။ ဈာယမာနဿ ခေါ် ပန ဘဂဝတော သရီရဿ ယံ အဟောသိ ဆဝိတိ ဝါ စမ္ပန္တိ ဝါ မံသန္တိ ဝါ နှာရူတိ ဝါ လသိကာတိ ဝါ။ တဿ နေဝ ဆာရိကာ ပညာယိတ္ထ၊ န မသိ၊ သရီရာနေဝ အဝသိသိံသု။ သေယျထာပိ နာမ သပ္ပိဿ ဝါ တေလဿ ဝါ ဈာယမာနဿ နေဝ ဆာရိကာ ပညာယတိ၊ န မသိ။ ဝေမေဝ ဘဂဝတော သရီရဿ ဈာယမာနဿ ယံ အဟောသိ ဆဝိတိ ဝါ စမ္ပန္တိ ဝါ မံသန္တိ ဝါ နှာရူတိ ဝါ လသိကာတိ ဝါ။ တဿ နေဝ ဆာရိကာ ပညာယိတ္ထ၊ န မသိ၊ သရီရာနေဝ အဝသိသိံသု။ တေသဉ္စ ပဉ္စန္ဒံ ဒုဿယုဂသတာနံ ဧဝံ ဒုဿာနိ န ဥယျိံသု ယဉ္စ သဗ္ဗအတ္တန္တရိမံ ယဉ္စ ဗာဟိရံ။ ဒဗ္ဗေ စ ခေါ် ပန ဘဂဝတော သရီရေ အန္တလိက္ခာ ဥဒကဓာရာ ပါတုဘဝိတွာ ဘဂဝတော စိတကံ နိဗ္ဗာပေသိ။ ဥဒကသာလတောပိ အတ္တန္တမိတွာ ဘဂဝတော စိတကံ နိဗ္ဗာပေသိ။ ကောသိနာရကာပိ မလ္လာ သဗ္ဗဂန္ဓောဒကေန ဘဂဝတော စိတကံ နိဗ္ဗာပေသု။ အထ ခေါ် ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရာနိ သတ္တာဟံ သန္တာဂါရေ သတ္တိပဉ္စရံ ကရိတွာ ဓနုပါကာရံ ပရိက္ခိပါပေတွာ၊ နန္ဒေဟိ ဂိတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရိံသု ဂရံ ကရိံသု မာနေသု ပူဇေသု။

သရီရဓာတုဝိဘဇန

၂၃၆။ အဿောသိ ခေါ် ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော “ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ။ အထ ခေါ် ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသိ “ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော အဟမ္ပိ ခတ္တိယော၊ အဟမ္ပိ အရဟမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ အဟမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမိ”တိ။

အဿောသု ခေါ် ဝေသာလိကာ လိစ္ဆဝိ “ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ။ အထ ခေါ် ဝေသာလိကာ လိစ္ဆဝိ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသု “ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ပိ ခတ္တိယာ၊ မယမ္ပိ အရဟမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ”တိ။

အဿောသု ခေါ် ကပိလဝတ္ထုဝါသီ သက္ခာ “ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ။ အထ ခေါ် ကပိလဝတ္ထုဝါသီ သက္ခာ ကောသိနာရကာနံ

မလ္လာနံ ခူတံ ပါဟေသုံ “ဘဂဝါ အမှာကံ ဣတိသေဋ္ဌော၊ မယမ္ဗိ အရဟမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ဗိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ”တိ။

အသောသုံ ခေါ် အလ္လကပ္ပကာ ဗုလယော “ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗတော”တိ။ အထ ခေါ် အလ္လကပ္ပကာ ဗုလယော ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ခူတံ ပါဟေသုံ “ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ဗိ ခတ္တိယာ၊ မယမ္ဗိ အရဟမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ဗိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ”တိ။

အသောသုံ ခေါ် ရာမဂါမကာ ကောဠိယာ “ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗတော”တိ။ အထ ခေါ် ရာမဂါမကာ ကောဠိယာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ခူတံ ပါဟေသုံ “ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ဗိ ခတ္တိယာ၊ မယမ္ဗိ အရဟမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ဗိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ”တိ။

အသောသိ ခေါ် ဝေဠုဒီပကော မြာဟ္မဏော “ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗတော”တိ။ အထ ခေါ် ဝေဠုဒီပကော မြာဟ္မဏော ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ခူတံ ပါဟေသိ “ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော အဟမ္ဗိသ္မိ မြာဟ္မဏော၊ အဟမ္ဗိ အရဟမိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ အဟမ္ဗိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမိ”တိ။

အသောသုံ ခေါ် ပါဝေယျကာ မလ္လာ “ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗတော”တိ။ အထ ခေါ် ပါဝေယျကာ မလ္လာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ခူတံ ပါဟေသုံ “ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ဗိ ခတ္တိယာ၊ မယမ္ဗိ အရဟမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယမ္ဗိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ကောသိနာရကာ မလ္လာ တေ သဗ္ဗေ ဂဏေ တေဒဝေါစုံ “ဘဂဝါ အမှာကံ ဂါမက္ခေတ္တေ ပရိနိဗ္ဗတော၊ န မယံ ဒဿာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ”န္တိ။

၂၃၇။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဒေါဏော မြာဟ္မဏော တေ သဗ္ဗေ ဂဏေ တေဒဝေါစုံ—

“သုဏန္တ၊ ဘောန္တော မမ ကေဝါဏံ၊
 အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ အဟု ခန္တိဝါဒေါ။
 န ဟိ သာဓု ယံ ဥတ္တမပုဂ္ဂလဿ၊
 သရီရဘာဂေ သိယာ သမ္ပဟာရော။
 သဗ္ဗေဝ ဘောန္တော သဟိတာ သမဂ္ဂါ၊
 သမ္မောဒမာနာ ကရောမဋ္ဌဘာဂေ။
 ဝိတ္တာရိကာ ဟောန္တ၊ ဒိသာသု ထူပါ၊
 ဗဟူ ဇနာ စက္ခုမတော ပသန္တာ”တိ။

၂၃၈။ တေန ဟိ မြာဟူဏ တုညေဝ ဘဂဝတော သရီရာနိ အဋ္ဌဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇာဟိတိ။ “ဧဝံ ဘော”တိ ခေါ ခေါဏော မြာဟူဏော တေသံ သင်္ဃာနံ ဂဏာနံ ပဋိသုတ္တာ ဘဂဝတော သရီရာနိ အဋ္ဌဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇိတ္တာ တေ သင်္ဃေ ဂဏေ တေဒဝေါ။ “ဣမံ မေ ဘောန္တော တုမ္မံ ဒေန္တိ။ အဟန္တိ တုမ္မဿ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမီ”တိ။ အဓံသု ခေါ တေ ခေါဏဿ မြာဟူဏဿ တုမ္မံ။

အသောသု ခေါ ပိပ္ပလိဝနိယာ၊ မောရိယာ “ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ။ အထ ခေါ ပိပ္ပလိဝနိယာ မောရိယာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ခုတံ ပါဟေသု “ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယန္တိ ခတ္တိယာ၊ မယန္တိ အရဟတမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ၊ မယန္တိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ”တိ။ နတ္ထိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂေါ၊ ဝိဘတ္တာနိ ဘဂဝတော သရီရာနိ၊ ဣတော အင်္ဂါရံ ဟရထာတိ။ တေ တတော အင်္ဂါရံ ဟရိသု။

ဘေတုထူပုဇ္ဇာ

၂၃၉။ အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ရာဇဂဟေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကာသိ။ ဝေသာလိကာပိ လိစ္ဆဝိ ဝေသာလိယံ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ကပိလဝတ္ထုဝါသီပိ သကျာ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ အလ္လကပ္ပကာပိ ဗုလယော အလ္လကပ္ပေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ရာမဂါမကာပိ ကောဠိယာ ရာမဂါမေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ဝေဠုဒီပကောပိ မြာဟူဏော ဝေဠုဒီပေ

၁-ဆန္ဒာနုရက္ခဏတ္ထံ နိဂ္ဂဟိတလောပေါ၊ ၂-ပိပ္ပလိဝနိယာ (သျှာ) ၃-အာဟရိသု (သျှာ၊ က)

၁၃၈

ဒီသနိကာယ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကာသိ။ ပါဝေယျကာပိ မလ္လာ ပါဝါယံ
ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ကောသိနာရကာပိ မလ္လာ
ကုသိနာရာယံ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ဒေါဏောပိ
ဗြာဟ္မဏော တုဗ္ဗဿ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကာသိ။ ပိပ္ပလိဝနိယာပိ မောရိယာ
ပိပ္ပလိဝနေ အင်္ဂါရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ဣတိ အဋ္ဌ သရီရထူပါ နဝမော
တုဗ္ဗထူပေါ ဒသမော အင်္ဂါရထူပေါ။ ဧဝမေတံ ဘူတပုဗ္ဗန္တိ။

၂၄၀။ အဋ္ဌဒေါဏံ စက္ခုမတော သရီရံ၊ သတ္တဒေါဏံ ဇမ္ဗူဒီပေ မဟေန္တိ။
ဧကဉ္စ ဒေါဏံ ပုရိသဝရုတ္တမဿ၊ ရာမဂါမေ နာဂရာဇာမဟေတိ။
ကောဟိ ဒါဌာ တိဒိဝေဟိ ပူဇိတာ၊ ကော ပန ဂန္ဓာရပုရေ မဟိယတိ။
ကာလိင်္ဂရညော ဝိဇိတေ ပုနေကံ၊ ဧကံ ပန နာဂရာဇာ မဟေတိ။
တဿေဝ တေဇေန အယံ ဝသုန္ဓရာ၊
အာယာဂသေဋ္ဌေဟိ မဟိ အလက်တာ။
ဧဝံ ဣမံ စက္ခုမတော သရီရံ၊
သုသက္ကတံ သက္ကတသက္ကတေဟိ။
ဧဝိန္ဒ နာဂိန္ဒ နရိန္ဒ ပူဇိတော၊
မနုဿိန္ဒသေဋ္ဌေဟိ တထေဝ ပူဇိတော။
တံ ဝန္ဓထံ^၁ ပဉ္စလိကာ လဘိက္ခာ၊
ဗုဒ္ဓေါ ဟဝေ ကပ္ပသတေဟိ ဒုလ္လဘောတိ။
စက္ကာလီသ သမာ ဒန္တာ၊ ကေသာ လောမာ စ သဗ္ဗသော။
ဒေဝါ ဟရိသု ဧကေကံ၊ စက္ကဝါဠပရမ္ပရာတိ။

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ တတိယံ။

၄-မဟာသုဒဿနသုတ္တ

၂၄၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကုသိနာရာယံ ဝိဟရတိ ဥပဝတ္တနေ မလ္လာနံ သာလဝနေ အန္တရေန ယမကသာလာနံ ပရိနိဗ္ဗာနသမယေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိ။ ဧကမန္တံ နိဿိန္ဒော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “မာ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဣမသ္မိ” ခုဒ္ဒကနဂရကေ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကေ သာခါနဂရကေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ သန္တိ ဘန္တေ အညာနိ မဟာနဂရာနိ။ သေယျထိဒံ၊ စမ္မာ ရာဇဂဟံ သာဝတ္ထိ သာကေတံ ကောသမ္ဘိ ဗာရာဏသီ၊ ဧတ္ထ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတု။ ဧတ္ထ ဗဟူ ခတ္ထိယ-မဟာသာလာ မြာဟ္မဏမဟာသာလာ ဂဟပတိမဟာသာလာ တထာဂတေ အဘိပ္ပသန္တာ၊ တေ တထာဂတဿ သရီရပူဇံ ကရိဿန္တိ”တိ။

၂၄၂။ မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ၊ မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစ “ခုဒ္ဒကနဂရကံ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကံ သာခါနဂရကံ”န္တိ။

ကုသာဝတီရာဇဓာနီ

ဘူတပုဗ္ဗံ အာနန္ဒ ရာဇော မဟာသုဒဿနော နာမ အဟောသိ ခတ္ထိယော မုဒ္ဒါဝသိက္ခော^၁ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝိ ဇနပဒတ္တာဝရိယပုတ္တော။ ရညော အာနန္ဒ မဟာသုဒဿနဿ အယံ ကုသိနာရာ ကုသာဝတီ နာမ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ပုရတ္ထိမေန စ ပစ္ဆိမေန စ ဒွါဒသယောဇနာနိ အာယာ-မေန၊ ဥတ္တရေန စ ဒက္ခိဏေန စ သတ္တယောဇနာနိ ဝိတ္တာရေန၊ ကုသာဝတီ အာနန္ဒ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖိတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနုဿာ စ သုဘိက္ခာ စ။ သေယျထာဝိ အာနန္ဒ ဒေဝါနံ အာဠကမန္တာ နာမ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ ဟောတိ ဖိတာ စ၊ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏယက္ခာ စ သုဘိက္ခာ စ။ ဝေမေဝ ခေါ အာနန္ဒ ကုသာဝတီ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖိတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနုဿာ စ သုဘိက္ခာ စ။ ကုသာဝတီ အာနန္ဒ ရာဇဓာနီ ဒဿဟိ သဌေဟိ အဝိဝိတ္တာ အဟောသိ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိဉ္စ။ သေယျထိဒံ၊ ဟတ္ထိသဌေန အဿသဌေန ရထသဌေန ဘေရိသဌေန မုဒိင်္ဂသဌေန ဝိဏာသဌေန ဂိတသဌေန

၁-ခတ္ထိယော မုဒ္ဒါဝသိက္ခော(က)၊ ဣတ္ထိဓိန္ဒကော ဓမ္မရာဇာ (မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တ)

၂-ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖိတာ စ (သျှာ)

သင်္ခသဋ္ဌေန သမ္ပသဋ္ဌေန ပါဏိတာဠသဋ္ဌေန “အသ္မာတ ပိဝေ ခါဒိတာ”တိ
ဒသမေန သဋ္ဌေန။

ကုသာဝတီ အာနန္ဒ ရာဇဓာနီ သတ္တဟိ ပါကာရေဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ။
ဧကော ပါကာရော သောဝဏ္ဏမယော၊ ဧကော ရူပိယမယော၊ ဧကော
ဝေဠုရိယမယော၊ ဧကော ဖလိကမယော၊ ဧကော လောဟိတင်္ကမယော^၁၊
ဧကော မဿာရဂလ္လမယော၊ ဧကော သဗ္ဗရတနမယော။ ကုသာဝတီယာ
အာနန္ဒ ရာဇဓာနီယာ စတုန္တံ ဝဏ္ဏာနံ ဒွါရာနိ အဟောသုံ။ ဧကံ ဒွါရံ
သောဝဏ္ဏမယံ၊ ဧကံ ရူပိယမယံ၊ ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ၊ ဧကံ ဖလိကမယံ၊
ဧကေကသ္မိံ^၂ ဒွါရေ သတ္တ သတ္တ သေဝိကာ နိခါတာ အဟောသုံ တိပေါရိသင်္ဂါ
တိပေါရိသင်္ဂါခါတာ ဒွါဒသပေါရိသော ဥဗ္ဗေဓေန။ ဧကော သေဝိကာ သောဝဏ္ဏ-
မယော၊ ဧကော ရူပိယမယော၊ ဧကော ဝေဠုရိယမယော၊ ဧကော ဖလိကမယော၊
ဧကော လောဟိတင်္ကမယော၊ ဧကော မဿာရဂလ္လမယော၊ ဧကော သဗ္ဗရတနမယော။

ကုသာဝတီ အာနန္ဒ ရာဇဓာနီ သတ္တဟိ တာလပန္နိဟိ ပရိက္ခိတ္တာ
အဟောသိ။ ဧကော တာလပန္နိ သောဝဏ္ဏမယော၊ ဧကော ရူပိယမယော၊ ဧကော
ဝေဠုရိယမယော၊ ဧကော ဖလိကမယော၊ ဧကော လောဟိတင်္ကမယော၊ ဧကော
မဿာရဂလ္လမယော၊ ဧကော သဗ္ဗရတနမယော။ သောဝဏ္ဏမယဿ တာလဿ
သောဝဏ္ဏမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ ရူပိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။
ရူပိယမယဿ တာလဿ ရူပိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ သောဝဏ္ဏမယာနိ
ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဝေဠုရိယမယဿ တာလဿ ဝေဠုရိယမယော ခန္ဓော
အဟောသိ၊ ဖလိကမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဖလိကမယဿ တာလဿ
ဖလိကမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ ဝေဠုရိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။
လောဟိတင်္ကမယဿ တာလဿ လောဟိတင်္ကမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊
မဿာရဂလ္လမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ မဿာရဂလ္လမယဿ တာလဿ
မဿာရဂလ္လမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ လောဟိတင်္ကမယာနိ ပတ္တာနိ စ
ဖလာနိ စ။ သဗ္ဗရတနမယဿ တာလဿ သဗ္ဗရတနမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊
သဗ္ဗရတနမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ တာသံ ခေါ ပနာနန္တ တာလပန္နိနံ
ဝါတေရိတာနံ သဋ္ဌေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ ခမနီယော^၂ စ
မဒနီယော စ။ သေယျထာပိ အာနန္ဒ ပဉ္စဂီကဿ တူရိယဿ သုဝိနီတဿ
သုပ္ပဋိတာဠိတဿ သုကုသလေဟိ သမန္နာဟတဿ သဋ္ဌေါ ဟောတိ ဝဂ္ဂ၊

၁-လောဟိတင်္ကမယော (က)၊ လောဟိတကမယော (ဗျာကရဏေသု) ၂-ကမနီယော (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္တ တာသံ
တာလပန္နိနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဓေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ ခမနီယော
စ မဒနီယော စ။ ယေ ခေါ ပနာနန္တ တေန သမယေန ကုသာဝတိယာ
ရာဇဓာနိယာ ဓုတ္တာ အဟေသုံ သောဏှာ ပိပါသာ၊ တေ တာသံ
တာလပန္နိနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဓေန ပရိစာရေသုံ။

စက္ကရတန

၂၄၃။ ရာဇာ အာနန္တ မဟာသုဒဿနော သတ္တဟိ ရတနေဟိ သမန္တာ-
ဂတော အဟောသိ စတူဟိ စ ဣဒ္ဓိဟိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ။ ဣဓာနန္တ
ရညော မဟာသုဒဿနဿ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ သီသံနာတဿ
ဥပေါသထိကဿ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပါတုရဟောသိ
သဟဿာရံ သနေမိကံ သနာဘိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ၊ ဒိဿှာ ရညော
မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ “သုတံ ခေါ ပန မေတံ ‘ယဿ ရညော
ခတ္တိယဿ မုဒ္ဒါဝသိတ္တဿ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ သီသံနာတဿ
ဥပေါသထိကဿ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပါတုဘဝတိ
သဟဿာရံ သနေမိကံ သနာဘိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ၊ သော ဟောတိ
ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ’တိ။ အသံ န ခေါ အဟံ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ”တိ။

၂၄၄။ အထ ခေါ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဥဋ္ဌာယာသနာ
ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဝါမေန ဟတ္ထေန သုဝဏ္ဏဘိကာရံ ဂဟေတွာ
ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန စက္ကရတနံ အပ္ပုတ္တိရိ “ပဝတ္တတု ဘဝံ စက္ကရတနံ၊
အဘိဝိဇ္ဇနာတု ဘဝံ စက္ကရတနံ”န္တိ၊ အထ ခေါ တံ အာနန္တ စက္ကရတနံ
ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ပဝတ္တိ၊ အန္တဒေဝ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သဒ္ဓိံ
စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ၊ ယသ္မိံ ခေါ ပနာနန္တ ပဒေသေ စက္ကရတနံ ပတိဋ္ဌာသိ၊
တတ္ထ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။
ယေ ခေါ ပနာနန္တ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော၊ တေ ရာဇာနံ
မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု “ဟေ ခေါ မဟာရာဇ၊ သွာဂတံ တေ
မဟာရာဇ၊ သင်္ကံ တေ မဟာရာဇ၊ အနုသာသ မဟာရာဇာ”တိ။ ရာဇာ မဟာ-
သုဒဿနော ဧဝမာဟံ “ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော၊ အဒိန္နံ န အာဒါတဗ္ဗံ၊ ကာမေသု
မိစ္ဆာ န စရိတဗ္ဗာ၊ မုသာ န ဘဏိတဗ္ဗာ၊ မဇ္ဇံ န ပါတဗ္ဗံ၊ ယထာဘူတ္တဉ္စ

ဘုဉ္ဇူထာ”တိ။ ယေ ခေါ ပနာနန္တ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော၊ တေ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အနုယန္တာ အဟေသုံ။ အထ ခေါ တံ အာနန္တ စက္ကရတနံ ပုရတ္ထိမံ သမုဒ္ဓိံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ ပဝတ္တိ။ပ။ ဒက္ခိဏံ သမုဒ္ဓိံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ပစ္စိမံ ဒိသံ ပဝတ္တိ။ပ။ ပစ္စိမံ သမုဒ္ဓိံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဥတ္တရံ ဒိသံ ပဝတ္တိ၊ အန္တဒေဝ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သဗ္ဗိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ၊ ယသ္မိံ ခေါ ပနာနန္တ ပဒေသေ စက္ကရတနံ ပတိဋ္ဌာသိ၊ တတ္ထ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ သဗ္ဗိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ယေ ခေါ ပနာနန္တ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော၊ တေ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝေမာဟံသု “ဧဟိ ခေါ မဟာရာဇ၊ သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ၊ သင်္ကံ တေ မဟာရာဇ၊ အနုသာသ မဟာရာဇာ”တိ။ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဝေမာဟ “ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော၊ အဒိန္နံ န အာဒါတဗ္ဗံ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာ န စရိတဗ္ဗာ၊ မုသာ န ဘဏိတဗ္ဗာ၊ မဇ္ဇံ န ပါတဗ္ဗံ၊ ယထာဘူတ္တဉ္စ ဘုဉ္ဇူထာ”တိ။ ယေ ခေါ ပနာနန္တ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော၊ တေ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အနုယန္တာ အဟေသုံ။

၂၄၅။ အထ ခေါ တံ အာနန္တ စက္ကရတနံ သမုဒ္ဓပရိယန္တံ ပထဝီ အဘိဝိဇီနိတွာ ကုသာဝတိံ ရာဇဓာနိံ ပစ္စာဂန္တာ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အန္တေပုရဒ္ဓါရေ အတ္တကရဏပမုခေ အက္ခာဟတံ မညေ အဋ္ဌာသိ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အန္တေပုရံ ဥပသောဘယမာနံ။ ရညော အာနန္တ မဟာသုဒဿနဿ ဝေရူပံ စက္ကရတနံ ပါတုရဟေသိ။(၁)

ဟတ္ထိရတန

၂၄၆။ ပုန စပရံ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဟတ္ထိရတနံ ပါတုရဟေသိ သဗ္ဗသေတော သတ္တပ္ပတိဋ္ဌော ဣဒ္ဓိမာ ဝေဟာသင်္ဂမော ဥပေါသထော နာမ နာဂရာဇာ။ တံ ဒိသ္မာ ရညော မဟာသုဒဿနဿ စိတ္တံ ပသီဒိ “ဘဒ္ဒကံ ဝတ ဘော ဟတ္ထိယာနံ သစေ ဒမထံ ဥပေယျာ”တိ။ အထ ခေါ တံ အာနန္တ ဟတ္ထိရတနံ သေယျထာပိ နာမ ဂန္ဓဟတ္တာဇာနိယော ဒီဃရတ္တံ သုပရိဒန္တော၊ ဝေမေဝ ဒမထံ ဥပဂစ္ဆိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တမေဝ ဟတ္ထိရတနံ ဝိမံသမာနော ပုဗ္ဗဏှသမယံ အဘိရုဟိတွာ သမုဒ္ဓပရိယန္တံ ပထဝီ အနုယာယိတွာ ကုသာဝတိံ ရာဇဓာနိံ ပစ္စာဂန္တာ ပါတုရသမကာသိ။ ရညော အာနန္တ မဟာသုဒဿနဿ ဝေရူပံ ဟတ္ထိရတနံ ပါတုရဟေသိ။(၂)

သုတ္တံ]

ဣတ္ထိရတန

၁၄၃

အဿရတန

၂၄၇။ ပုန စပရံ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အဿရတနံ ပါတုရဟောသိ သဗ္ဗသေတော ကာဠသီသော မုဉ္ဇကေသော ဣဒ္ဓိမာ ဝေဟာသင်္ဂမော ဝလာဟကော နာမ အဿရာဇာ။ တံ ဒိသ္မာ ရညော မဟာသုဒဿနဿ စိတ္တံ ပသီဒိ “ဘဒ္ဒကံ ဝတ ဘော အဿယာနံ သစေ ဒမထံ ဥပေယျာ”တိ။ အထ ခေါတံ အာနန္တ အဿရတနံ သေယျတာပိ နာမ ဘဒ္ဒေါ အဿာဇာနိယော ဒီဃရတ္တံ သုပရိဒန္တော၊ ဝေမေဝ ဒမထံ ဥပဂစ္ဆိ။ ဘူတပုဗ္ဗ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တမေဝ အဿရတနံ ဝိမံသမာနော ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ အဘိရုဟိတွာ သမုဉ္ဇပရိယန္တံ ပထဝီ အနုယာယိတွာ ကုသာဝတီ ရာဇဓာနီ ပစ္စာဂန္တာ ပါတရာသမကာသိ။ ရညော အာနန္တ မဟာသုဒဿနဿ ဝေရူပံ အဿရတနံ ပါတုရဟောသိ။ (၃)

မဏိရတန

၂၄၈။ ပုန စပရံ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ မဏိရတနံ ပါတုရဟောသိ။ သော အဟောသိ မဏိ ဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌံသော သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္တော အနာဝိလော သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္တော။ တဿ ခေါ ပနာနန္တ မဏိရတနဿ အဘာ သမန္တာ ယောဇနံ ဗုဒ္ဓာ အဟောသိ။ ဘူတပုဗ္ဗ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တမေဝ မဏိရတနံ ဝိမံသမာနော စတုရဂီနီ သေနံ သန္တယိတွာ မဏိ ဇေဂ္ဂံ အာရောပေတွာ ရတ္တန္တကာရတိမိသာယ ပါယာသိ။ ယေခေါ ပနာနန္တ သမန္တာ ဂါမာ အဟောသိ၊ တေ တေနောဘာသေန ကမ္မန္တေ ပယောဇေသုံ ဒိဝါတိ မညမာနာ။ ရညော အာနန္တ မဟာသုဒဿနဿ ဝေရူပံ မဏိရတနံ ပါတုရဟောသိ။ (၄)

ဣတ္ထိရတန

၂၄၉။ ပုန စပရံ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဣတ္ထိရတနံ ပါတုရဟောသိ အဘိရူပါ ဒဿနီယာ ပါသာဒိကာ ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္တာဂတာ နာတိဒီဃာ နာတိရဿာ နာတိကိသာ နာတိထူလာ နာတိကာဠိကာ နာစ္စောဒါတာ အတိက္ကန္တာ မာနသိဝဏ္ဏံ အပ္ပတ္တာ ဒိဗ္ဗဝဏ္ဏံ။ တဿ ခေါ ပနာနန္တ ဣတ္ထိရတနဿ ဝေရူပေါ ကာယသမ္ပဿော ဟောတိ။

၁-မာနသိဝဏ္ဏံ (သျှာ)

သုပ္ပုတ္တိတာဠိတဿ သုကုသလေဟိ^၁ သမန္နာဟတဿ သဗ္ဗေါ ဟောတိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္တ တေသံ ကိင်္ဂိကိကဇာလာနံ ဝါတေရိတာနံ သဗ္ဗေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ ကမနီယော စ မဒနီယော စ။ ယေ ခေါ ပနာနန္တ တေန သမယေန ကုသာဝတိယာ ရာဇဓာနိယာ ဓုတ္တာ အဟေသုံ သောဏ္ဏာ ပိပါသာ၊ တေ တေသံ ကိင်္ဂိကိကဇာလာနံ ဝါတေရိတာနံ သဗ္ဗေန ပရိစာရေသုံ။ နိဋ္ဌိတော ခေါ ပနာနန္တ ဓမ္မော ပါသာဒေါ ဒုဋ္ဌိက္ခော အဟောသိ မုသတိ စက္ခုနိ။ သေယျထာဝိ အာနန္တ ဝဿာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ သရဒသမယေ ဝိဒ္ဓေ ဝိဂတ-ဝလာဟကေ ဒေဝေ အာဒိစ္စော နဘံ အတ္တုဿက္ကမာနော^၂ ဒုဋ္ဌိက္ခော^၃ ဟောတိ မုသတိ စက္ခုနိ။ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္တ ဓမ္မော ပါသာဒေါ ဒုဋ္ဌိက္ခော အဟောသိ မုသတိ စက္ခုနိ။

၂၅၉။ အထ ခေါ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ။ “ယံနုနာဟံ ဓမ္မဿ ပါသာဒဿ ပုရတော ဓမ္မံ နာမ ပေါက္ခရဏီ” မာပေယျ”န္တိ။ မာပေသိ ခေါ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဓမ္မဿ ပါသာဒဿ ပုရတော ဓမ္မံ နာမ ပေါက္ခရဏီ။ ဓမ္မာ အာနန္တ ပေါက္ခရဏီ ပုရတ္ထိမေန ပစ္ဆိမေန စ ယောဇနံ အာယာမေန အဟောသိ၊ ဥတ္တရေန ဒက္ခိဏေန စ အနုယောဇနံ ဝိတ္တာရေန။ ဓမ္မာ အာနန္တ ပေါက္ခရဏီ စတုန္တံ ဝဏ္ဏာနံ ဣဋ္ဌကာဟိ စိတာ အဟောသိ၊ ဧကာ ဣဋ္ဌကာ သောဝဏ္ဏမယာ ဧကာ ရူပိယမယာ ဧကာ ဝေဠုရိယမယာ ဧကာ ဖလိကမယာ။

ဓမ္မာယ အာနန္တ ပေါက္ခရဏီယာ စတုဝိသတိ သောပါနာနိ အဟေသုံ စတုန္တံ ဝဏ္ဏာနံ၊ ဧကံ သောပါနံ သောဝဏ္ဏမယံ ဧကံ ရူပိယမယံ ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ ဧကံ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ သောပါနဿ သောဝဏ္ဏမယာ ထန္တာ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သုစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ရူပိယမယဿ သောပါနဿ ရူပိယမယာ ထန္တာ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သုစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ဝေဠုရိယမယဿ သောပါနဿ ဝေဠုရိယမယာ ထန္တာ အဟေသုံ ဖလိကမယာ သုစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ဖလိကမယဿ သောပါနဿ ဖလိကမယာ ထန္တာ အဟေသုံ ဝေဠုရိယမယာ သုစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။

ဓမ္မာ အာနန္တ ပေါက္ခရဏီ ဦးဟိ ဝေဒိကာဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ၊ ဧကာ ဝေဒိကာ သောဝဏ္ဏမယာ ဧကာ ရူပိယမယာ။ သောဝဏ္ဏမယာယ ဝေဒိကာယ

၁-ကုသလေဟိ (သိ၊ သု၊ ကံ၊ ဣ) ၂-အတ္တုဿမာနော (သိ၊ ဣ၊ က) ၃-ဒုဋ္ဌိက္ခော (ဣ)

သုတ္တံ]

ဓမ္မပါသာဒပေါက္ခရဏီ

၁၅၁

သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သုစိယော စ ဥက္ကိသဉ္စ။
ရူပိယမယာယ ဝေဒိကာယ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ
သုစိယော စ ဥက္ကိသဉ္စ။

ဓမ္မာ အာနန္တ ပေါက္ခရဏီ သတ္တဟိ တာလပန္နိဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ။
ဧကာ တာလပန္နိ သောဝဏ္ဏမယာ ဧကာ ရူပိယမယာ ဧကာ ဝေဠုရိယမယာ
ဧကာ ဖလိကမယာ ဧကာ လောဟိတက်မယာ ဧကာ မသာရဂလ္လမယာ
ဧကာ သဗ္ဗရတနမယာ။ သောဝဏ္ဏမယဿ တာလဿ သောဝဏ္ဏမယော
ခန္ဓော အဟောသိ။ ရူပိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ရူပိယမယဿ
တာလဿ ရူပိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ။ သောဝဏ္ဏမယာနိ ပတ္တာနိ စ
ဖလာနိ စ။ ဝေဠုရိယမယဿ တာလဿ ဝေဠုရိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ။
ဖလိကမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဖလိကမယဿ တာလဿ ဖလိကမယော
ခန္ဓော အဟောသိ။ ဝေဠုရိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ လောဟိတက်-
မယဿ တာလဿ လောဟိတက်မယော ခန္ဓော အဟောသိ။ မသာရ-
ဂလ္လမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ မသာရဂလ္လမယဿ တာလဿ မသာရ-
ဂလ္လမယော ခန္ဓော အဟောသိ။ လောဟိတက်မယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။
သဗ္ဗရတနမယဿ တာလဿ သဗ္ဗရတနမယော ခန္ဓော အဟောသိ။ သဗ္ဗရတန-
မယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ တာသံ ခေါပနာနန္တ တာလပန္နိနံ ဝါတေရိတာနံ
သဗ္ဗေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော
သေယျထာပိ အာနန္တ ပဉ္စဂိကဿ တူရိယဿ သုဝိနိတဿ သုပ္ပဋိတာဋိတဿ
သုကုသလေဟိ သမန္နာဟတဿ သဗ္ဗေါ ဟောတိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ
ကမနီယော စ မဒနီယော စ၊ ဝေမေဝ ခေါ အာနန္တ တာသံ တာလပန္နိနံ
ဝါတေရိတာနံ သဗ္ဗေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ ခမနီယော
မဒနီယော စ။ ယေ ခေါပနာနန္တ တေန သမယေန ကုသာဝတိယာ ရာဇဓာနိယာ
ဓုတ္တာ အဟေသုံ သောဏ္ဍာ ပိပါသာ၊ တေ တာသံ တာလပန္နိနံ ဝါတေရိတာနံ
သဗ္ဗေန ပရိစာရေသုံ။

နိဋ္ဌိတေ ခေါပနာနန္တ ဓမ္မေ ပါသာဒေ နိဋ္ဌိတယ ဓမ္မာယ စ ပေါက္ခရဏီယာ
ရာဇာ မဟာသုဒဿနော 'ယေ' တေန သမယေန သမဏေသု ဝါ သမဏ-
သမ္ပတာ မြာဟ္မဏေသု ဝါ မြာဟ္မဏသမ္ပတာ'၊ တေ သဗ္ဗကာမေဟိ သန္တပေတော
ဓမ္မံ ပါသာဒံ အဘိရူဟိ။

ပဌမဘာဏဝါရော။

၁-ယေ ခေါ ပနာနန္တ (သု၊ က)

ဈာနသမ္ပတ္တိ

၂၆၀။ အထ ခေါ် အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ “ကိဿ န ခေါ် မေ ဣဒံ ကမ္မဿ ဖလံ ကိဿ ကမ္မဿ ဝိပါကော၊ ယေနာဟံ တေရဟိ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနဘာဝေါ”တိ။ အထ ခေါ် အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ “တိဏ္ဍံ ခေါ် မေ ဣဒံ ကမ္မာနံ ဖလံ တိဏ္ဍံ ကမ္မာနံ ဝိပါကော၊ ယေနာဟံ တေရဟိ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနဘာဝေါ။ သေယျထိဒံ၊ ဒါနဿ ဒမဿ သံယမဿာ”တိ။

အထ ခေါ် အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ယေန မဟာဝိယူဟံ ကုဋ္ဌာဂါရံ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာဝိယူဟဿ ကုဋ္ဌာဂါရဿ ချါရေ ပြိတော ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ “တိဋ္ဌ ကာမဝိတက္က၊ တိဋ္ဌ ဗျာပါဒဝိတက္က၊ တိဋ္ဌ ဝိဟိံသာ-ဝိတက္က၊ ဣတ္တာဝတာ ကာမဝိတက္က၊ ဣတ္တာဝတာ ဗျာပါဒဝိတက္က၊ ဣတ္တာဝတာ ဝိဟိံသာဝိတက္က”တိ။

၂၆၁။ အထ ခေါ် အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော မဟာဝိယူဟံ ကုဋ္ဌာဂါရံ ပဝိသိတွာ သောဝဏ္ဏမယေ ပလ္လင်္ကေ နိသိန္ဒော ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိဇ္ဇ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝုပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပဿာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟာသိ၊ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေသိ၊ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ “ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ”တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿ-ဒေါမနဿာနံ အတ္တင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။

၂၆၂။ အထ ခေါ် အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော မဟာဝိယူဟာ ကုဋ္ဌာဂါရာ နိက္ခမိတွာ သောဝဏ္ဏမယံ ကုဋ္ဌာဂါရံ ပဝိသိတွာ ရူပိယမယေ ပလ္လင်္ကေ နိသိန္ဒော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။ တထာ ဒုတိယံ တထာ တတိယံ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဗ္ဗမဓော တိရိယံ သမ္ပမိ သမ္ပတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။

အဿရတန

၂၄၇။ ပုန စပရံ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အဿရတနံ ပါတုရဟောသိ သဗ္ဗသေတော ကာဠသီသော မုဉ္ဇကေသော ဣဒ္ဓိမာ ဝေဟာသင်္ဂမော ဝလာဟကော နာမ အဿရာဇာ။ တံ ဒိသ္မာ ရညော မဟာသုဒဿနဿ စိတ္တံ ပဿိဒိ “ဘဒ္ဒကံ ဝတ ဘော အဿယာနံ သစေ ဒမထံ ဥပေယျာ”တိ။ အထ ခေါ တံ အာနန္တ အဿရတနံ သေယျတာပိ နာမ ဘဒ္ဒေါ အဿာဇာနိယော ဒီဃရတ္တံ သုပရိဒန္တော၊ ဝေမေဝ ဒမထံ ဥပဂစ္ဆိ။ ဘူတပုဗ္ဗ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တမေဝ အဿရတနံ ဝိမံသမာနော ပုဗ္ဗဏှသမယံ အဘိရုဟိတွာ သမုဉ္ဇပရိယန္တံ ပထဝီ အနုယာယိတွာ ကုသာဝတီ ရာဇဓာနိ ပစ္စာဂန္တော ပါတရာသမကာသိ။ ရညော အာနန္တ မဟာသုဒဿနဿ ဝေရူပံ အဿရတနံ ပါတုရဟောသိ။ (၃)

မဏိရတန

၂၄၈။ ပုန စပရံ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ မဏိရတနံ ပါတုရဟောသိ။ သော အဟောသိ မဏိ ဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌသော သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္တော အနာဝိလော သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္တော။ တဿ ခေါ ပနာနန္တ မဏိရတနဿ အာဘာ သမန္တာ ယောဇနံ ဖုဇ္ဇာ အဟောသိ။ ဘူတပုဗ္ဗ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တမေဝ မဏိရတနံ ဝိမံသမာနော စတုရဂီနိ သေနံ သန္တယိတွာ မဏိ ဇေဂ္ဂံ အာရောပေတွာ ရတ္တန္တကာရတိမိသာယ ပါယာသိ။ ယေခေါ ပနာနန္တ သမန္တာ ဂါမာ အဟောသုံ၊ တေ တေနောဘာသေန ကမ္မန္တေ ပယောဇေသုံ ဒိဝါတိ မညမာနာ။ ရညော အာနန္တ မဟာသုဒဿနဿ ဝေရူပံ မဏိရတနံ ပါတုရဟောသိ။ (၄)

ဣတ္ထိရတန

၂၄၉။ ပုန စပရံ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဣတ္ထိရတနံ ပါတုရဟောသိ အဘိရူပါ ဒဿနိယာ ပါသာဒိကာ ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္တာဂတာ နာတိဒီဃာ နာတိရဿာ နာတိကိသာ နာတိထူလာ နာတိကာဠိကာ နာစောဒါတာ အတိက္ကန္တာ မာနသိဝဏ္ဏံ အပ္ပတ္တာ ဒိဗ္ဗဝဏ္ဏံ။ တဿ ခေါ ပနာနန္တ ဣတ္ထိရတနဿ ဝေရူပေါ ကာယသမ္ပဿော ဟောတိ။

သေယျထာဝိ နာမ တူလပိစုနော ဝါ ကပ္ပိယပိစုနော ဝါ။ တဿ ခေါ ပနာနန္တ
 ဣတ္ထိရတနဿ သီတေ ဥဏှာနိ ဂဏှာနိ ဟောန္တိ၊ ဥဏှေ သီတာနိ။ တဿ ခေါ
 ပနာနန္တ ဣတ္ထိရတနဿ ကာယတော စန္ဒနဂန္ဓော ဝါယတိ၊ မုခေတော
 ဥပ္ပလဂန္ဓော။ တံ ခေါ ပနာနန္တ ဣတ္ထိရတနံ ရညော မဟာသုဒဿနဿ
 ပုဗ္ဗုဒ္ဓာယိနိ အဟောသိ ပစ္ဆာနိပါတိနိ ကိကာရပဋိဿာဝိနိ မနာပစာရိနိ
 ပိယဝါဒိနိ။ တံ ခေါ ပနာနန္တ ဣတ္ထိရတနံ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ မနသာဝိ
 နော အတိစရိ၊ ကုတော ပန ကာယေန။ ရညော အာနန္တ မဟာသုဒဿနဿ
 ဝေရူပံ ဣတ္ထိရတနံ ပါတုရဟောသိ။ (၅)

ဂဟပတိရတန

၂၅၀။ ပုန စပရံ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဂဟပတိရတနံ
 ပါတုရဟောသိ။ တဿ ကမ္မဝိပါကဇိ ဒိဗ္ဗစက္ခု ပါတုရဟောသိ၊ ယေန နိဗ္ဗိ
 ပဿတိ သဿာမိကံပိ အဿာမိကံပိ။ သော ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ
 ဥပသင်္ကမိတွာ ဝေမာဟ “အပ္ပေါသုက္ကော တံ ဒေဝ ဟောဟိ၊ အဟံ တေ
 ဓနေန ဓနကရဏီယံ ကရိဿာမိ”တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော
 တမေဝ ဂဟပတိရတနံ ဝိမံသမာနော နာဝံ အဘိရုဟိတွာ မဇ္ဈေ ဂင်္ဂါယ
 နဒိယာ သောတံ ဩဂါဟိတွာ ဂဟပတိရတနံ တေဒဝေါစ “အတ္ထော မေ
 ဂဟပတိ ဟိရညသုဝဏ္ဏေနာ”တိ။ တေန ဟိ မဟာရာဇ ဧကံ တီရံ နာဝါ
 ဥပေတူတိ။ ဣဓေဝ မေ ဂဟပတိ အတ္ထော ဟိရညသုဝဏ္ဏေနာတိ။ အထ
 ခေါ တံ အာနန္တ ဂဟပတိရတနံ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဥဒကံ ဩမသိတွာ
 ပူရံ ဟိရညသုဝဏ္ဏဿ ကုန္တိ ဥဒ္ဓရိတွာ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ တေဒဝေါစ
 “အလမေတ္တာဝတာ မဟာရာဇ၊ ကတမေတ္တာဝတာ မဟာရာဇ၊ ပူဇိတမေတ္တာ-
 ဝတာ မဟာရာဇာ”တိ။ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဝေမာဟ “အလမေတ္တာ-
 ဝတာ ဂဟပတိ၊ ကတမေတ္တာဝတာ ဂဟပတိ၊ ပူဇိတမေတ္တာဝတာ ဂဟ-
 ပတိ”တိ။ ရညော အာနန္တ မဟာသုဒဿနဿ ဝေရူပံ ဂဟပတိရတနံ
 ပါတုရဟောသိ။ (၆)

ပရိကာယကရတန

၂၅၁။ ပုန စပရံ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပရိကာယကရတနံ
 ပါတုရဟောသိ ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္ထော မေဓာဝီ ပဋိမလော ရာဇာနံ

သုတ္တံ]

စတုတ္ထိသမန္တာဂတ

၁၄၅

မဟာသုဒဿနံ ဥပယာပေတဗ္ဗံ ဥပယာပေတံ အပယာပေတဗ္ဗံ အပယာပေတံ ဌပေတဗ္ဗံ ဌပေတံ။ သော ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဇဝမာဟ “အပ္ပေါသုက္ကော တံ ဒေဝ ဟောဟိ၊ အဟမနုဿာသိဿာမိ”တိ။ ရညော အာနန္တ မဟာသုဒဿနဿ ဝေရူပံ ပရိဏာယကရတနံ ပါတုရဟောသိ။ (၇)

ရာဇာ အာနန္တ မဟာသုဒဿနော ဣမေဟိ သတ္တဟိ ရတနေဟိ သမန္တာဂတော အဟောသိ။

စတုတ္ထိသမန္တာဂတ

၂၅၂။ (ရာဇာ အာနန္တ မဟာသုဒဿနော စတုဟိ ဣဗ္ဗိဟိ သမန္တာဂတော အဟောသိ။) ကတမာဟိ စတုဟိ ဣဗ္ဗိဟိ။ ဣဓာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အဘိရူပေါ အဟောသိ ဒဿနိယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္တာဂတော အတိဝိယ အညေဟိ မနုဿေဟိ။ ရာဇာ အာနန္တ မဟာသုဒဿနော ဣမာယ ပဌမာယ ဣဗ္ဗိယာ သမန္တာဂတော အဟောသိ။

ပုန စပရံ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဒိဿာယုကော အဟောသိ - စိရုဋ္ဌိတိကော အတိဝိယ အညေဟိ မနုဿေဟိ။ ရာဇာ အာနန္တ မဟာသုဒဿနော ဣမာယ ဒုတိယာယ ဣဗ္ဗိယာ သမန္တာဂတော အဟောသိ။

ပုန စပရံ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အပ္ပါဗာဓော အဟောသိ အပ္ပါတင်္ကော သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္တာဂတော နာတိသီတာယ နာစူဏ္ဏာယ အတိဝိယ အညေဟိ မနုဿေဟိ။ ရာဇာ အာနန္တ မဟာသုဒဿနော ဣမာယ တတိယာယ ဣဗ္ဗိယာ သမန္တာဂတော အဟောသိ။

ပုန စပရံ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ ဝိယော အဟောသိ မနာပေါ။ သေယျထာပိ အာနန္တ ပိတာ ပုတ္တာနံ ဝိယော ဟောတိ မနာပေါ။ ဝေမေဝ ခေါ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ ဝိယော အဟောသိ မနာပေါ။ ရညောပိ အာနန္တ မဟာသုဒဿနဿ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဝိယာ အဟေသုံ မနာပေါ။ သေယျထာပိ အာနန္တ ပိတု ပုတ္တာ ဝိယာ ဟောန္တိ မနာပေါ။ ဝေမေဝ ခေါ အာနန္တ ရညောပိ မဟာသုဒဿနဿ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဝိယာ အဟေသုံ မနာပေါ။

ဘူတပုဗ္ဗံ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ ဥယျာနဘူမိ နိယျာသိ။ အထ ခေါ အာနန္တ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဇဝမာဟံသု “အတရမာနော ဒေဝ ယာဟိ၊

ယထာ တံ မယံ စိရတရံ ပဿေယျာမာ”တိ။ ရာဇာပိ အာနန္တ မဟာသုဒဿနော သာရထိ” အာမန္တေသိ “အတရမာနော သာရထိ ရထံ ပေသေဟိ၊ ယထာ အဟံ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ စိရတရံ ပဿေယျ”န္တိ။ ရာဇာ အာနန္တ မဟာသုဒဿနော ဣမာယ စတုတ္ထိယာ ဝ ဣဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတော အဟောသိ။ ရာဇာ အာနန္တ မဟာသုဒဿနော ဣမာဟိ စတုဟိ ဣဒ္ဓိဟိ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

ဓမ္မပါသာဒပေါက္ခရဏီ

၂၅၃။ အထ ခေါ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ “ယံနုနာဟံ ဣမာသု တာလန္တရိကာသု ဓနသတေ ဓနသတေ ပေါက္ခရဏီယော မာပေယျ”န္တိ။

မာပေသိ ခေါ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တာသု တာလန္တရိကာသု ဓနသတေ ဓနသတေ ပေါက္ခရဏီယော။ တာ ခေါ ပနာနန္တ ပေါက္ခရဏီယော စတုန္တံ ဝဏ္ဏာနံ ဣဋ္ဌကာဟိ စိတာ အဟောသုံ၊ ကော ဣဋ္ဌကာ သောဝဏ္ဏမယာ ကော ရူပိယမယာ ကော ဝေဠုရိယမယာ ကော ဖလိကမယာ။

တာသု ခေါ ပနာနန္တ ပေါက္ခရဏီသု စတ္တာရိ စတ္တာရိ သောပါနာနိ အဟောသုံ စတုန္တံ ဝဏ္ဏာနံ၊ ကေ သောပါနံ သောဝဏ္ဏမယံ ကေ ရူပိယမယံ ကေ ဝေဠုရိယမယံ ကေ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ သောပါနဿ သောဝဏ္ဏမယာ ထန္တာ အဟောသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ရူပိယမယဿ သောပါနဿ ရူပိယမယာ ထန္တာ အဟောသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ဝေဠုရိယမယဿ သောပါနဿ ဝေဠုရိယမယာ ထန္တာ အဟောသုံ ဖလိကမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ဖလိကမယဿ သောပါနဿ ဖလိကမယာ ထန္တာ အဟောသုံ ဝေဠုရိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ တာ ခေါ ပနာနန္တ ပေါက္ခရဏီယော ဒွိဟိ ဝေဒိကာဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသုံ ကော ဝေဒိကာ သောဝဏ္ဏမယာ ကော ရူပိယမယာ။ သောဝဏ္ဏမယာယ ဝေဒိကာယ သောဝဏ္ဏမယာ ထန္တာ အဟောသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ရူပိယမယာယ ဝေဒိကာယ ရူပိယမယာ ထန္တာ အဟောသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ အထ ခေါ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ “ယံနုနာဟံ ဣမာသု ပေါက္ခရဏီသု ဝေရူပံ မာလံ ရောပါပေယျံ ဥပ္ပလံ ပဒုမံ ကုမုပံ ပုဏ္ဏရိကံ သဗ္ဗောတုကံ သဗ္ဗဇနဿ အနာဝဋ္ဌ”န္တိ။ ရောပါပေသိ

ခေါ် အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တာသု ပေါက္ခရဏီသု ဝေရူပံ မာလံ ဥပ္ပလံ ပဒုမံ ကုမုဒံ ပုဏ္ဏရီကံ သဗ္ဗောတုကံ သဗ္ဗဇနဿ အနာဝဋ်။

၂၅၄။ အထ ခေါ် အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ “ယံနုနာဟံ ဣမာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ နှာပကေ ပုရိသေ ဌပေယျံ၊ ယေ အာဂတာဂတံ ဇနံ နှာပေဿန္တိ”တိ။ ဌပေသိ ခေါ် အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ နှာပကေ ပုရိသေ၊ ယေ အာဂတာဂတံ ဇနံ နှာပေသံ။

အထ ခေါ် အာနန္ဒ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ “ယံနုနာဟံ ဣမာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ ဝေရူပံ ဒါနံ ပဌပေယျံ၊ အန္တံ အန္တုပ္ပိကဿ” ပါနံ ပါနုပ္ပိကဿ ဝတ္ထံ ဝတ္ထုပ္ပိကဿ ယာနံ ယာနုပ္ပိကဿ သယနံ သယနုပ္ပိကဿ ဣတ္ထိံ ဣတ္ထိပ္ပိကဿ ဟိရညံ ဟိရညုပ္ပိကဿ သုဝဏ္ဏံ သုဝဏ္ဏုပ္ပိကဿ”တိ။ ပဌပေသိ ခေါ် အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ ဝေရူပံ ဒါနံ အန္တံ အန္တုပ္ပိကဿ ပါနံ ပါနုပ္ပိကဿ ဝတ္ထံ ဝတ္ထုပ္ပိကဿ ယာနံ ယာနုပ္ပိကဿ သယနံ သယနုပ္ပိကဿ ဣတ္ထိံ ဣတ္ထိပ္ပိကဿ ဟိရညံ ဟိရညုပ္ပိကဿ သုဝဏ္ဏံ သုဝဏ္ဏုပ္ပိကဿ။

၂၅၅။ အထ ခေါ် အာနန္ဒ မြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ပဟူတံ သာပတေယျံ အာဒါယ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝေမာဟံသု “ဣဒံ ဒေဝ ပဟူတံ သာပတေယျံ ဒေဝဉ္ဇေဝ ဥဒ္ဓိဿ အာဘဘံ၊ တံ ဒေဝေါ ပဋိဂ္ဂဟတူ”တိ။ အလံ ဘော မမုဝိ ပဟူတံ သာပတေယျံ ဓမ္မိကေန ဗလိနာ အဘိသင်္ခတံ၊ တဉ္စ ဝေါ ဟောတု၊ ဣတော စ ဘိယျော ဟရထာတိ။ တေ ရညော ပဋိက္ခိတ္တာ ကေမန္တံ အပက္ကမ္မ ဧဝံ သမုဗ္ဗိန္တေသု “န ခေါ ဇေတံ အမှာကံ ပတိရူပံ၊ ယံ မယံ ဣမာနိ သာပတေယျာနိ ပုနဒေဝ သကာနိ ဃရာနိ ပဋိဟရေယျာမ။ ယံနုန မယံ ရညော မဟာသုဒဿနဿ နိဝေသနံ မာပေယျာမာ”တိ။ တေ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝေမာဟံသု “နိဝေသနံ တေ ဒေဝ မာပေဿာမာ”တိ။ အဓိဝါသေသိ ခေါ် အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တုဏှိဘာဝေန။

၂၅၆။ အထ ခေါ် အာနန္ဒ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ရညော မဟာသုဒဿနဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဝိဿကမ္ပံ၊ ဒေဝပုတ္တံ အာမန္တေသိ

၁-အန္တုပ္ပိကဿ (သီးသျှာ၊ ကံ၊ ဣ)၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ပကဘိရူပေနေဝ ဒိဿတိ။

၂-ဝိသုကမ္ပံ (က)

“ဟေ ဟံ သမ္ပ ဝိဿကမ္ပ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ နိဝေသနံ မာပေဟိ ဓမ္မံ နာမ ပါသာဒ”န္တိ။ “ဧဝံ ဘဒ္ဒန္တဝါ”တိ ခေါ အာနန္တ ဝိဿကမ္မော ဒေဝပုတ္တော သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဋိသုတွာ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္စိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္စေယျ၊ ဧဝမေဝ ဒေဝေသု တာဝတိံသေသု အန္တရဟိတော ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ အာနန္တ ဝိဿကမ္မော ဒေဝပုတ္တော ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ တေဒဂေါစ “နိဝေသနံ တေ ဒေဝ မာပေဿာမိ ဓမ္မံ နာမ ပါသာဒ”န္တိ။ အဓိဝါသေသိ ခေါ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တုဏှိဘာဝေန။

မာပေသိ ခေါ အာနန္တ ဝိဿကမ္မော ဒေဝပုတ္တော ရညော မဟာသုဒဿနဿ နိဝေသနံ ဓမ္မံ နာမ ပါသာဒ။ ဓမ္မော အာနန္တ ပါသာဒေါ ပုရတ္ထိမေန ပစ္ဆိမေန စ ယောဇနံ အာယာမေန အဟောသိ။ ဥက္ကရေန ဒက္ခိဏေန စ အဗုယောဇနံ ဝိတ္တာရေန။ ဓမ္မဿ အာနန္တ ပါသာဒဿ တိပေါရိသံ ဥစ္စတရေန ဝတ္ထု စိတံ အဟောသိ စတုန္တံ ဝဏ္ဏာနံ ဣဋ္ဌကာဟိ။ ဧကော ဣဋ္ဌကာ သောဝဏ္ဏမယာ ဧကော ရူပိယမယာ ဧကော ဝေဠုရိယမယာ ဧကော ဖလိကမယာ။

ဓမ္မဿ အာနန္တ ပါသာဒဿ စတုရာသီတိ တမ္ဘသဟဿာနိ အဟေသုံ စတုန္တံ ဝဏ္ဏာနံ၊ ဧကော တမ္ဘော သောဝဏ္ဏမယော ဧကော ရူပိယမယော ဧကော ဝေဠုရိယမယော ဧကော ဖလိကမယော။ ဓမ္မော အာနန္တ ပါသာဒေါ စတုန္တံ ဝဏ္ဏာနံ ဖလကေဟိ သန္တတော အဟောသိ။ ဧကံ ဖလကံ သောဝဏ္ဏမယံ ဧကံ ရူပိယမယံ ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ ဧကံ ဖလိကမယံ။

ဓမ္မဿ အာနန္တ ပါသာဒဿ စတုရိသတိ သောပါနာနိ အဟေသုံ စတုန္တံ ဝဏ္ဏာနံ၊ ဧကံ သောပါနံ သောဝဏ္ဏမယံ ဧကံ ရူပိယမယံ ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ ဧကံ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ သောပါနဿ သောဝဏ္ဏမယာ တမ္ဘ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ရူပိယမယဿ သောပါနဿ ရူပိယမယာ တမ္ဘ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ဝေဠုရိယမယဿ သောပါနဿ ဝေဠုရိယမယာ တမ္ဘ အဟေသုံ ဖလိကမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ဖလိကမယဿ သောပါနဿ ဖလိကမယာ တမ္ဘ အဟေသုံ ဝေဠုရိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။

ဓမ္မေ အာနန္တ ပါသာဒေ စတုရာသီတိ ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ အဟေသုံ စတုန္တံ ဝဏ္ဏာနံ၊ ဧကံ ကုဋ္ဌာဂါရံ သောဝဏ္ဏမယံ ဧကံ ရူပိယမယံ ဧကံ

ဝေဠုရိယမယံ ဧကံ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယော ကုဋ္ဌာဂါရေ ရူပိယမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ။ ရူပိယမယော ကုဋ္ဌာဂါရေ သောဝဏ္ဏမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ။ ဝေဠုရိယမယော ကုဋ္ဌာဂါရေ ဒန္တမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ။ ဖလိကမယော ကုဋ္ဌာဂါရေ သုရမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ။ သောဝဏ္ဏမယာယ ကုဋ္ဌာဂါရဿ ခွါရေ ရူပိယမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ။ တဿ ရူပိယမယော ခန္ဓော သောဝဏ္ဏမယာနိ ပတ္တာနိ ၈ ဖလာနိ ၈။ ရူပိယမယာယ ကုဋ္ဌာဂါရဿ ခွါရေ သောဝဏ္ဏမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ။ တဿ သောဝဏ္ဏမယော ခန္ဓော၊ ရူပိယမယာနိ ပတ္တာနိ ၈ ဖလာနိ ၈။ ဝေဠုရိယမယာယ ကုဋ္ဌာဂါရဿ ခွါရေ ဖလိကမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ။ တဿ ဖလိကမယော ခန္ဓော၊ ဝေဠုရိယမယာနိ ပတ္တာနိ ၈ ဖလာနိ ၈။ ဖလိကမယာယ ကုဋ္ဌာဂါရဿ ခွါရေ ဝေဠုရိယမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ။ တဿ ဝေဠုရိယမယော ခန္ဓော၊ ဖလိကမယာနိ ပတ္တာနိ ၈ ဖလာနိ ၈။

၂၅၇။ အထ ခေါ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ “ယံနုနာဟံ မဟာဝိယူဟဿ ကုဋ္ဌာဂါရဿ ခွါရေ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယံ တာလဝနံ မာပေယျံ၊ ယတ္ထ ဒိဝါပိဟာရံ နိသီဒိဿာမီ”တိ။ မာပေသိ ခေါ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော မဟာဝိယူဟဿ ကုဋ္ဌာဂါရဿ ခွါရေ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယံ တာလဝနံ၊ ယတ္ထ ဒိဝါပိဟာရံ နိသီဒိ။ ဓမ္မော အာနန္တ ပါသာဒေါ ခွိဟိ ဝေဒိကာဟိ ပရိက္ခိတ္တော အဟောသိ။ ဧကော ဝေဒိကာ သောဝဏ္ဏမယာ ဧကော ရူပိယမယာ။ သောဝဏ္ဏမယာယ ဝေဒိကာယ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သုစိယော ၈ ဥက္ကိသဉ္စ။ ရူပိယမယာယ ဝေဒိကာယ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သုစိယော ၈ ဥက္ကိသဉ္စ။

၂၅၈။ ဓမ္မော အာနန္တ ပါသာဒေါ ခွိဟိ ကိင်္ဂိဏိကဇာလေဟိ^၁ ပရိက္ခိတ္တော အဟောသိ။ ဧကံ ဇာလံ သောဝဏ္ဏမယံ ဧကံ ရူပိယမယံ။ သောဝဏ္ဏမယာယ ဇာလဿ ရူပိယမယာ ကိင်္ဂိဏိကာ အဟေသုံ၊ ရူပိယမယာယ ဇာလဿ သောဝဏ္ဏမယာ ကိင်္ဂိဏိကာ အဟေသုံ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ ကိင်္ဂိဏိကဇာလာနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဓေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂ၊ ၈ ရဇနီယော ၈ ခမနီယော ၈ မဒနီယော ၈။ သေယျထာပိ အာနန္တ ပဉ္စဂီကဿ တူရိယဿ သုဝိနိတဿ

၁-ကိင်္ဂိဏိကဇာလေဟိ (သု၊က)

သုပ္ပုတိတာဠိတဿ သုကုသလေဟိ^၁ သမန္တာဟတဿ သဒ္ဓေါ ဟောတိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ ဝေမေဝ ခေါ အာနန္တ တေသံ ကိင်္ကဏိကဇာလာနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဓေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ ကမနီယော စ မဒနီယော စ။ ယေ ခေါ ပနာနန္တ တေန သမယေန ကုသာဝတိယာ ရာဇဓာနိယာ ဗုတ္တာ အဟေသုံ သောဏှာ ဝိပါသာ၊ တေ တေသံ ကိင်္ကဏိကဇာလာနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဓေန ပရိစာရေသုံ။ နိဋ္ဌိတော ခေါ ပနာနန္တ ဓမ္မော ပါသာဒေါ ဒုဒ္ဓိက္ခော အဟောသိ မုသတိ စက္ခုနိ။ သေယျထာပိ အာနန္တ ဝဿာနံ ပစ္စိမေ မာသေ သရဒသမယေ ဝိဒ္ဓေ ဝိဂတ-ဝလာဟကေ ဒေဝေ အာဒိစ္ဆော နဘံ အတ္တဿက္ကမာနော^၂ ဒုဒ္ဓိက္ခော^၃ ဟောတိ မုသတိ စက္ခုနိ၊ ဝေမေဝ ခေါ အာနန္တ ဓမ္မော ပါသာဒေါ ဒုဒ္ဓိက္ခော အဟောသိ မုသတိ စက္ခုနိ။

၂၅၉။ အထ ခေါ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ။ “ယံနုနာဟံ ဓမ္မဿ ပါသာဒဿ ပုရတော ဓမ္မံ နာမ ပေါက္ခရဏီ” မာပေယျ”န္တိ။ မာပေသိ ခေါ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဓမ္မဿ ပါသာဒဿ ပုရတော ဓမ္မံ နာမ ပေါက္ခရဏီ။ ဓမ္မာ အာနန္တ ပေါက္ခရဏီ ပုရတ္ထိမေန ပစ္စိမေန စ ယောဇနံ အာယာမေန အဟောသိ၊ ဥတ္တရေန ဒက္ခိဏေန စ အနုယောဇနံ ဝိတ္ထာရေန။ ဓမ္မာ အာနန္တ ပေါက္ခရဏီ စတုနံ ဝဏ္ဏာနံ ဣဋ္ဌကာဟိ စိတာ အဟောသိ၊ ဧကာ ဣဋ္ဌကာ သောဝဏ္ဏမယာ ဧကာ ရူပိယမယာ ဧကာ ဝေဠုရိယမယာ ဧကာ ဖလိကမယာ။

ဓမ္မာယ အာနန္တ ပေါက္ခရဏီယာ စတုရိသတိ သောပါနာနိ အဟေသုံ စတုနံ ဝဏ္ဏာနံ၊ ဧကံ သောပါနံ သောဝဏ္ဏမယံ ဧကံ ရူပိယမယံ ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ ဧကံ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ သောပါနဿ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သုစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ရူပိယမယဿ သောပါနဿ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သုစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ဝေဠုရိယမယဿ သောပါနဿ ဝေဠုရိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ဖလိကမယာ သုစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ဖလိကမယဿ သောပါနဿ ဖလိကမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ဝေဠုရိယမယာ သုစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။

ဓမ္မာ အာနန္တ ပေါက္ခရဏီ ဒွိဟိ ဝေဒိကာဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ၊ ဧကာ ဝေဒိကာ သောဝဏ္ဏမယာ ဧကာ ရူပိယမယာ။ သောဝဏ္ဏမယာယ ဝေဒိကာယ

၁-ကုသလေဟိ (သီ၊ သု၊ ကံ၊ ဣ)

၂-အတ္တဥက္ကမာနော (သီ၊ ဣ၊ က)

၃-ဒုဒ္ဓိက္ခော (ဣ)

သုတ္တံ]

ဓမ္မပါသာဒပေါက္ခရဏီ

၁၅၁

သောဝဏ္ဏမယာ ထန္တာ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။
ရူပိယမယာယ ဝေဒိကာယ ရူပိယမယာ ထန္တာ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ
သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။

ဓမ္မာ အာနန္တ ပေါက္ခရဏီ သတ္တဟိ တာလပန္နိဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ၊
ဧကာ တာလပန္နိ သောဝဏ္ဏမယာ ဧကာ ရူပိယမယာ ဧကာ ဝေဠုရိယမယာ
ဧကာ ဖလိကမယာ ဧကာ လောဟိတကံမယာ ဧကာ မသာရဂလ္လမယာ
ဧကာ သဗ္ဗရတနမယာ။ သောဝဏ္ဏမယာသု တာလသု သောဝဏ္ဏမယော
ခန္ဓော အဟောသိ၊ ရူပိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ရူပိယမယာသု
တာလသု ရူပိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ သောဝဏ္ဏမယာနိ ပတ္တာနိ စ
ဖလာနိ စ။ ဝေဠုရိယမယာသု တာလသု ဝေဠုရိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊
ဖလိကမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဖလိကမယာသု တာလသု ဖလိကမယော
ခန္ဓော အဟောသိ၊ ဝေဠုရိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ လောဟိတကံ-
မယာသု တာလသု လောဟိတကံမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ မသာရ-
ဂလ္လမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ မသာရဂလ္လမယာသု တာလသု မသာရ-
ဂလ္လမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ လောဟိတကံမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။
သဗ္ဗရတနမယာသု တာလသု သဗ္ဗရတနမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ သဗ္ဗရတန-
မယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ တာသံ ခေါပနာနန္တ တာလပန္နိနံ ဝါတေရိတာနံ
သဗ္ဗေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ
သေယျထာပိ အာနန္တ ပဉ္စဂိုဏ်သု တူရိယသု သုဝိနိတသု သုပ္ပဋိတာဋိတသု
သုကုသလေဟိ သမန္နာဟတသု သဗ္ဗေါ ဟောတိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ
ကမနီယော စ မဒနီယော စ၊ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္တ တာသံ တာလပန္နိနံ
ဝါတေရိတာနံ သဗ္ဗေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ
မဒနီယော စ။ ယေ ခေါပနာနန္တ တေန သမယေန ကုသာဝတိယာ ရာဇဓာနိယာ
ဓုတ္တာ အဟေသုံ သောဏှာ ပိပါသာ၊ တေ တာသံ တာလပန္နိနံ ဝါတေရိတာနံ
သဗ္ဗေန ပရိစာရေသုံ။

နိဋ္ဌိတေ ခေါပနာနန္တ ဓမ္မေ ပါသာဒေ နိဋ္ဌိတာယ ဓမ္မာယ စ ပေါက္ခရဏီယာ
ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ‘ယေ’ တေန သမယေန သမဏေသု ဝါ သမဏ-
သမ္ပတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္ပတာ’၊ တေ သမ္ပကာမေဟိ သန္တပေတော
ဓမ္မံ ပါသာဒံ အဘိရုဟိ။

ပဌမဘာဏဝါရော။

၁-ယေ ခေါ ပနာနန္တ (သု၊ က)

ဈာနသမ္ပတ္တိ

၂၆၀။ အထ ခေါ် အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ “ကိဿ န ခေါ် မေ ဣဒံ ကမ္မဿ ဖလံ ကိဿ ကမ္မဿ ဝိပါကော၊ ယေနာဟံ တေရဟိ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ”တိ။ အထ ခေါ် အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တေဒဟောသိ “တိဏှံ ခေါ် မေ ဣဒံ ကမ္မာနံ ဖလံ တိဏှံ ကမ္မာနံ ဝိပါကော၊ ယေနာဟံ တေရဟိ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ။ သေယျထိဒံ၊ ဒါနဿ ဒမဿ သံယမဿာ”တိ။

အထ ခေါ် အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ယေန မဟာဝိယူဟံ ကုဋ္ဌာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာဝိယူဟဿ ကုဋ္ဌာဂါရဿ ဒွါရေ ဌိတော ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ “တိဋ္ဌ ကာမဝိတက္က၊ တိဋ္ဌ ဗျာပါဒဝိတက္က၊ တိဋ္ဌ ဝိဟိံသာ-ဝိတက္က၊ ဧတ္တာဝတာ ကာမဝိတက္က၊ ဧတ္တာဝတာ ဗျာပါဒဝိတက္က၊ ဧတ္တာဝတာ ဝိဟိံသာဝိတက္က”တိ။

၂၆၁။ အထ ခေါ် အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော မဟာဝိယူဟံ ကုဋ္ဌာဂါရံ ပဝိသိတွာ သောဝဏ္ဏမယေ ပလ္လင်္ဂေ နိသိန္ဒော ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိဇ္ဇ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ဝီတိသုခံ ပဌမံ ဖျာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝုပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ဝီတိသုခံ ဒုတိယံ ဖျာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊ ဝီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟာသိ၊ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေသိ၊ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ “ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ”တိ တတိယံ ဖျာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿ-ဒေါမနဿာနံ အတ္တင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဖျာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။

၂၆၂။ အထ ခေါ် အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော မဟာဝိယူဟာ ကုဋ္ဌာဂါရံ နိက္ခမိတွာ သောဝဏ္ဏမယံ ကုဋ္ဌာဂါရံ ပဝိသိတွာ ရူပိယမယေ ပလ္လင်္ဂေ နိသိန္ဒော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။ တထာ ဒုတိယံ တထာ တတိယံ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဗ္ဗမဓော တိရိယံ သမ္ပမိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။

ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပ။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပ။
ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ကေံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။ တထာ ဒုတိယံ
တထာ တတိယံ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမ္မဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗက္ခတာယ
သဗ္ဗာဝဋ္ဌံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန
အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။

စတုရာသီတိနဂရသဟဿာဒိ

၂၆၃။ ရညော အာနန္တ မဟာသုဒဿနဿ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာဒိ
အဟေသုံ ကုသာဝတီရာဇဓောနိပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာဒိ
အဟေသုံ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာဒိ အဟေသုံ
မဟာဝိယူဟကုဋ္ဌာဂါရပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာဒိ အဟေသုံ
သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္ထတာနိ
ပဋိကတ္ထတာနိ ပဋ္ဌလိကတ္ထတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏာနိ သဥတ္တရစ္ဆဒါနိ
ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ၊ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာဒိ အဟေသုံ
သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဥပေါသထ-
နာဂရာဇပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ အဿသဟဿာဒိ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏာ-
လင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဝလာဟကအဿ-
ရာဇပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ရထသဟဿာဒိ အဟေသုံ သီဟစမ္ပပရိဝါရာနိ
ဗျုပ္ပစမ္ပပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္ပပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္မလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာ-
လင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဝေဇယန္တရထပ္ပမုခါနိ၊
စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာဒိ အဟေသုံ မဏိရတနပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိ-
သဟဿာဒိ အဟေသုံ သုဘဒ္ဒါဒေဝိပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ဂဟပတိသဟဿာဒိ
အဟေသုံ ဂဟပတိရတနပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာဒိ အဟေသုံ
အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ဓေနသဟဿာဒိ
အဟေသုံ ဒုဟသန္ဓနာနိ ကံသုပဓာရဏာနိ၊ စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသ-
ဟဿာဒိ အဟေသုံ ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပိသိကသုခုမာနံ ကောသေယုသုခုမာနံ
ကမ္မလသုခုမာနံ၊ (ရညော အာနန္တ မဟာသုဒဿနဿ)၊ စတုရာသီတိ
ထာလိပါကသဟဿာဒိ အဟေသုံ သာယံ ပါတံ ဘတ္တာဘိဟာရေ
အဘိဟရိယိတ္ထ။

၁-ဗုဒ္ဓလသန္ဓနာနိ (ဣ) ဗုဒ္ဓလသန္ဓာနာနိ (သံ ၂-၁၁၈) ၂-()သိ-ဣပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ။

၂၆၄။ တေန ခေါ ပနာနန္တ သမယေန ရညော မဟာသုဒဿနဿ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ။ အထ ခေါ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ “ဣမာနိ ခေါ မေ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ယံနုန ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ဒွေစက္ကာလီသံ ဒွေစက္ကာလီသံ နာဂသဟဿာနိ သက္ကိံ သက္ကိံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ပရိဏာယကရတနံ အာမန္တေသိ “ဣမာနိ ခေါ မေ သမ္ပ ပရိဏာယကရတန စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေန ဟိ သမ္ပ ပရိဏာယကရတန ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ဒွေစက္ကာလီသံ ဒွေစက္ကာလီသံ နာဂသဟဿာနိ သက္ကိံ သက္ကိံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ”တိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ အာနန္တ ပရိဏာယကရတနံ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ အာနန္တ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အပရေန သမယေန ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ဒွေစက္ကာလီသံ ဒွေစက္ကာလီသံ နာဂသဟဿာနိ သက္ကိံ သက္ကိံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂမံသု။

သုဘဒ္ဒါဒေဝိဥပသင်္ကမန

၂၆၅။ အထ ခေါ အာနန္တ သုဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ ဗဟုန္တံ ဝဿာနံ ဗဟုန္တံ ဝဿသတာနံ ဗဟုန္တံ ဝဿသဟဿာနံ အစ္စယေန ဧတဒဟောသိ “စိရံ ဒိဋ္ဌော ခေါ မေ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော၊ ယံနုနာဟံ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ အာနန္တ သုဘဒ္ဒါ ဒေဝိ ဣတ္ထာဂါရံ အာမန္တေသိ “ဧတ တုမေ သီသာနိ နှာယထ ပီတာနိ ဝတ္ထာနိ ပါရူပထ၊ စိရံ ဒိဋ္ဌော နော ရာဇာ မဟာသုဒဿနော၊ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ အယျေ”တိ ခေါ အာနန္တ ဣတ္ထာဂါရံ သုဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ ပဋိဿုတွာ သီသာနိ နှာယိတွာ ပီတာနိ ဝတ္ထာနိ ပါရူပိတွာ ယေန သုဘဒ္ဒါ ဒေဝိ တေနုပသင်္ကမိ။ အထ ခေါ အာနန္တ သုဘဒ္ဒါ ဒေဝိ ပရိဏာယကရတနံ အာမန္တေသိ “ကပ္ပေဟိ သမ္ပ ပရိဏာယကရတန စတုရဂ္ဂီနိ” သေနံ၊ စိရံ ဒိဋ္ဌော နော ရာဇာ မဟာသုဒဿနော၊ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ ဒေဝီ”တိ ခေါ အာနန္တ ပရိဏာယကရတနံ သုဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ ပဋိဿုတွာ စတုရဂ္ဂီနိ သေနံ ကပ္ပုပေတွာ သုဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ ပဋိဝေဒေသိ “ကပ္ပိတာ ခေါ ဒေဝိ စတုရဂ္ဂီနိ သေနာ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညသိ”တိ။ အထ ခေါ အာနန္တ

သုဘဒ္ဒါ ဒေဝိ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ သဒ္ဓိံ ဣတ္ထာဂါရေန ယေန ဓမ္မော ပါသာဒေါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဓမ္မံ ပါသာဒံ အဘိရူဟိတွာ ယေန မဟာဝိယူဟံ ကုဋ္ဌာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာဝိယူဟဿ ကုဋ္ဌာဂါရဿ ဒွါရဗဟံ အာလမ္ဘိတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ ခေါ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သဒ္ဓိံ သုတွာ “ကိံ န ခေါ မဟတော ဝိယ ဇနကာယဿ သဒ္ဓေါ”တိ မဟာဝိယူဟာ ကုဋ္ဌာဂါရ နိက္ခမန္တော အဋ္ဌဿ သုဘဒ္ဓိံ ဒေဝိံ ဒွါရဗဟံ အာလမ္ဘိတွာ ဌိတံ၊ ဒိသ္မာန သုဘဒ္ဓိံ ဒေဝိံ တေဒဝေါစ “ဧတ္ထေံ ဒေဝိ တိဋ္ဌ မာ ပါဝိသီ”တိ။ အထ ခေါ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ “ဧဟိ တံ အဗ္ဘော ပုရိသ မဟာဝိယူဟာ ကုဋ္ဌာဂါရ သောဝဏ္ဏမယံ ပလ္လင်္ကံ နိဟရိတွာ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယေ တာလဝနေ ပညပေဟိ”တိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ အာနန္တ သော ပုရိသော ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပဋိသုတွာ မဟာဝိယူဟာ ကုဋ္ဌာဂါရ သောဝဏ္ဏမယံ ပလ္လင်္ကံ နိဟရိတွာ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယေ တာလဝနေ ပညပေသိ။ အထ ခေါ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေသိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော။

၂၆၆။ အထ ခေါ အာနန္တ သုဘဒ္ဒါယ ဒေဝိယာ တေဒဟောသိ “ဝိပ္ပသန္ဓာနိ ခေါ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော၊ မာ ဟေဝ ခေါ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ကာလမကာသီ”တိ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ တေဒဝေါစ—

“ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ မဟာဝိယူဟကုဋ္ဌာဂါရပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္တတာနိ ပဋိကတ္တတာနိ ပဋုလိကတ္တတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္တရဏာနိ သဥတ္တရစ္ဆဒါနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဓာနိ ဥပေါသထနာဂရာဇပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ

ဒေဝ ဆန္တံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇာလ-
 ပဋိစ္ဆန္တာနိ ဝလာဟကအဿရာဇပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ သီဟစမ္မ-
 ပရိဝါရာနိ ဗျူစမ္မပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္မပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္မလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္တာနိ ဝေယန္တ-
 ရထပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ဇနေဟိ
 ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ ဣတ္ထိရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။
 ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ
 စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနယန္တာနိ ပရိကာယကရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ
 စတုရာသီတိ ဓေနသဟဿာနိ ဒုဟသန္တနာနိ ကံသုပဓာရဏာနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ
 ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပိသိကသုခုမာနံ ကောသေယု-
 သုခုမာနံ ကမ္မလသုခုမာနံ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ သာယံ
 ပါတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယတိ၊ ‘ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ’တိ။

၂၆၇။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သုဘဒ္ဒံ ဒေဝိ
 တေဒဝေါစ—

“ဒီဃရတ္တံ ခေါ မံ တွံ ဒေဝိ ဣဋ္ဌေဟိ ကန္တေဟိ ပိယေဟိ မနာပေဟိ သမုဒါစရိတ္တ၊ အထ စ ပန မံ တွံ ပစ္စိမေ ကာလေ အနိဋ္ဌေဟိ အကန္တေဟိ အပ္ပိယေဟိ အမနာပေဟိ သမုဒါစရသိ”တိ။ ကထံ စရဟိ တံ ဒေဝ သမုဒါ-
 စရာဇိတိ။ ဧဝံ ခေါ မံ တွံ ဒေဝိ သမုဒါစရ “သဗ္ဗေဟေဝ ဒေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ပိနာဘာဝေါ အညုထာဘာဝေါ၊ မာ ခေါ တွံ ဒေဝ
 သာပေက္ခော ကာလမကာသိ၊ ဒုက္ခာ သာပေက္ခဿ ကာလံကိရိယာ၊ ဂရဟိတာ စ သာပေက္ခဿ ကာလံကိရိယာ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ

နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ မဟာဝိယူဟကုဋ္ဌာဂါရပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္တတာနိ ပဋိကတ္တတာနိ ပဋ္ဌလိကတ္တတာနိ ကဒလိ-
မိဂပဝရပစ္စတ္တရဏာနိ သဥတ္တရစ္ဆဒါနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဥပေါသထနာဂရာဇပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဝလာဟက-
အဿရာဇပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ သီဟစမ္ပပရိဝါရာနိ ဗျုပ္ပဓမ္မ-
ပရိဝါရာနိ ဒိပိစမ္ပပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္ပလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဝေဇယန္တရထပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ သုဘဒ္ဒါဒေဝိပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ မေနသဟဿာနိ ဒုဟသန္ဓနာနိ ကံသုပဓာရဏာနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပါသိကသုခုမာနံ ကောသေယျ-
သုခုမာနံ ကမ္မလသုခုမာနံ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဘတ္တာဘိဟာရေ အဘိဟရိယတိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ”တံ။

၂၆၈။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာနန္တ သုဘဒ္ဓါ ဒေဝီ ပရောဒိ အဿုနိ ပဝတ္တေသိ။ အထ ခေါ အာနန္တ သုဘဒ္ဓါ ဒေဝီ အဿုနိ ပုဋိတွာ^၁ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ တေဒဂေါစ—

“သဗ္ဗေဟေဝ ဒေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ။ မာ ခေါ တွံ ဒေဝ သာပေက္ခော ကာလမကာသိ။ ဒုက္ခာ သာပေက္ခဿ ကာလံကိရိယာ၊ ဂရဟိတာ စ သာပေက္ခဿ ကာလံကိရိယာ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇောနိပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ မဟာဝိယူဟကုဋ္ဌာဂါရပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္တတာနိ ပဋိကတ္တတာနိ ပဋ္ဌလိကတ္တတာနိ ကဒလိဗိဂပဝရပစ္စတ္တရဏာနိ သဥတ္တရန္တဒါနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဇာနာနိ။ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္တာနိ ဥပေါသထနာဂရာဇပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္တာနိ ဝလာဟကအဿရာဇပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ သီဟစမ္ပပရိဝါရာနိ ဗျုပ္ပစမ္ပပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္ပပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္ပလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္တာနိ ဝေဇယန္တရထပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ ဣတ္ထိရတနပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိရတနပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ

၁-ပမုတ္တာ (သိ၊ သု၊ ဣ)၊ ပုဋိတွာ (က)

သုတ္တံ]

ဗြဟ္မလောကူပဂမ

၁၅၉

ဇိတ် ဒေဝ စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယက-
ရတနပ္ပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ
တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ဓေနုသဟဿာနိ ဗုဟသန္တနာနိ ကံသုပဓာရဏာနိ၊
ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ
စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပိသိကသုခုမာနံ
ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္မလသုခုမာနံ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ
အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ
သယံ ပါတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယတိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္တံ ပဇဟ
ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ”တိ။

ဗြဟ္မလောကူပဂမ

၂၆၉။ အထ ခေါ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော န စိရဿေဝ
ကာလမကာသိ။ သေယျထာပိ အာနန္တ ဂဟပတိဿ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တဿ ဝါ
မနညံ ဘောဇနံ ဘုတ္တာဝိဿ ဘတ္တသမ္ပဒေါ ဟောတိ။ ဝေမေဝ ခေါ အာနန္တ
ရညော မဟာသုဒဿနဿ မာရဏန္တိကာ ဝေဒနာ အဟောသိ။ ကာလင်္ကတော
စ အာနန္တ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သုဂတိံ ဗြဟ္မလောကံ ဥပပဋိ။ ရာဇာ
အာနန္တ မဟာသုဒဿနော စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ကုမာရကီဠံ^၁ ကီဠိ။
စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ဩပရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ စတုရာသီတိ ဝဿ-
သဟဿာနိ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ဂိဟိဘူတော၊
ဓမ္မေ ပါသာဒေ ဗြဟ္မစရိယံ စရိ၊ သော စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ
ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

၂၇၀။ သိယာ ခေါ ပနာနန္တ ဝေမဿ “အညော နှန တေန သမယေန
ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အဟောသိ”တိ။ န ခေါ ပနေတံ အာနန္တ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။
အဟံ တေန သမယေန ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အဟောသိ။ မမ တာနိ
စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ၊ မမ တာနိ
စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ
ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ မဟာဝိယူဟကုဋ္ဌာဂါရပ္ပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ
ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ
ဂေါနကတ္တတာနိ ပဋိကတ္တတာနိ ပဋ္ဌလိကတ္တတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စက္ကရဏာနိ

၁-ကီဠိတံ (က)၊ ကီဠိကံ (သီ၊ ဣ) ၂-ဂိဟိဘူတော (သီ၊ ဣ) ၃-ဗြဟ္မစရိယမစရိ (က)

သဥတ္တရစ္ဆဒါနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇာလ-
 ပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဥပေါသထနာဂရာဇပ္ပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ အဿ-
 သဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ
 ဝလာဟကအဿရာဇပ္ပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ
 သီဟစမ္ပပရိဝါရာနိ ဗျဉ္စစမ္ပပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္ပပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္ပလပရိဝါရာနိ
 သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဝေဇယန္တ-
 ရထပ္ပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပ္ပမုခါနိ၊ မမ
 တာနိ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ သုဘဒ္ဒါဒေဝိပ္ပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ
 ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိရတနပ္ပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ ခတ္ထိယ-
 သဟဿာနိ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပ္ပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ
 ဓေနသဟဿာနိ ဒုဟသန္တနာနိ ကံသုပဓာရဏာနိ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ
 ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပိသိကသုခုမာနံ ကောသေယု-
 သုခုမာနံ ကမ္ပလသုခုမာနံ၊ မမ တာနိ စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ
 သာယံ ပါတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယိတ္ထ။

၂၇၁။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနံ ဧကေညေဝ တံ
 နဂရံ ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဇ္ဈာဝသာမိ ယဒိဒံ ကုသာဝတီ
 ရာဇဓာနီ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနံ ဧကောယေဝ
 သော ပါသာဒေါ ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဇ္ဈာဝသာမိ ယဒိဒံ ဓမ္မော
 ပါသာဒေါ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ စတုရာသီတိ ကူဋ္ဌာဂါရသဟဿာနံ
 ဧကေညေဝ တံ ကူဋ္ဌာဂါရံ ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဇ္ဈာဝသာမိ ယဒိဒံ
 မဟာဝိယူဟံ ကူဋ္ဌာဂါရံ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ စတုရာသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနံ
 ဧကောယေဝ သော ပလ္လင်္ကော ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန ပရိဘုဉ္ဇာမိ
 ယဒိဒံ သောဝဏ္ဏမယော ဝါ ရူပိယမယော ဝါ ဒန္တမယော ဝါ သာရမယော ဝါ။
 တေသံ ခေါ ပနာနန္တ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနံ ဧကောယေဝ သော
 နာဂေါ ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဘိရုဟာမိ ယဒိဒံ ဥပေါသထော
 နာဂရာဇာ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနံ ဧကော-
 ယေဝ သော အဿော ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဘိရုဟာမိ ယဒိဒံ
 ဝလာဟကော အဿရာဇာ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနံ
 ဧကောယေဝ သော ရထော ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဘိရုဟာမိ
 ယဒိဒံ ဝေဇယန္တရထော။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနံ

ကောယေဝ သာ ဣတ္ထိ ဟောတိ၊ ယာ တေန သမယေန ပစ္စုပ္ပန်တိ ခတ္တိယာနိ
 ဝါ ဝေဿိနိ ဝါ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနံ
 ကံယေဝ တံ ဒုဿယုဂံ ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန ပရိဒဟာမိ
 ခေါမသုခမံ ဝါ ကပ္ပိသိကသုခမံ ဝါ ကောသေယုသုခမံ ဝါ ကမ္မလသုခမံ ဝါ။
 တေသံ ခေါ ပနာနန္တ စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနံ ကောယေဝ
 သော ထာလိပါကော ဟောတိ၊ ယတော နာဠိကောဒနပရမံ ဘုဉ္ဇာမိ တဒုပိယဉ္ဇ
 သူပေယျံ။

၂၇၂။ ပဿာနန္တ သဗ္ဗေတေ သင်္ခါရာ အတိတာ နိရုဉ္ဇါ ဝိပရိဏတာ။ ဧဝံ
 အနိစ္စာ ခေါ အာနန္တ သင်္ခါရာ၊ ဧဝံ အဗ္ဗုဝါ ခေါ အာနန္တ သင်္ခါရာ၊ ဧဝံ
 အနဿာသိကာ ခေါ အာနန္တ သင်္ခါရာ။ ယာဝဉ္စိ အာနန္တ အလမေဝ
 သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ၊ အလံ ဝိရုဠိတုံ၊ အလံ ဝိမုစ္ဆိတုံ။

ဆက္ခတ္တု ခေါ ပနာဟံ အာနန္တ အဘိဇာနာမိ ဣမသ္မိံ ပဒေသေ သရီရံ
 နိက္ခိပိတံ၊ တဉ္စ ခေါ ရာဇာဝ သမာနော စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ
 စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝိ ဇနပဒတ္တာဝရိယပတ္တော သတ္တရတနသမန္တာဂတော၊
 အယံ သတ္တမော သရီရနိက္ခေပေါ။ န ခေါ ပနာဟံ အာနန္တ တံ ပဒေသံ
 သမနုပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏ-
 ဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ၊ ယတ္ထ တထာဂတော အဋ္ဌမံ သရီရံ
 နိက္ခိပေယျာတိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတ္တာန သုဂတော အထာပရံ
 ဧတဒဝေါစ သတ္တာ—

အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော။
 ဥပ္ပဇိတွာ နိရုဉ္ဇန္တိ၊ တေသံ ဝုပသမော သုခေါတိ။

မဟာသုဒဿနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ။

၁-ဝေဿာယိနီ (သု) ဝေဿာယိကာနီ (က-သီ၊ ဣ) ဝေဿာယိကာ (သံ ၂-၁၁၉)
 သံယုတ္တဋ္ဌကထာ ဩလောကေတုဗျာ။

၅-စနဝသအသုတ္တံ

၁၁၃

နာတိကိယာဒိဗျာကရဏ

၂၇၃။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာတိကေ^၁ ဝိဟရတိ
 ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝါ ပရိတော ပရိတော
 ဇနပဒေသု ပရိစာရကေ အပ္ပတိတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တိသု ဗျာကရေတိ
 ကာသိကောသလေသု ဝဇ္ဇိမလ္လေသု စေတိဝံသေသု^၂ ကုရုပဉ္စာလေသု မဇ္ဈ-
 သူရသေနသု^၃ “အသု အမုတြ ဥပပန္နော အသု အမုတြ ဥပပန္နော^၄၊ ပရော-
 ပညာသ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အပ္ပတိတာ ကာလင်္ကတာ ပဉ္စန္ဒံ ဩရုဟ္မာ-
 ဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော
 အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သာမိကာ နဂုတိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ
 အပ္ပတိတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသ-
 မောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမိနော သင်္ကဒေဝ^၅ ဣမံ လောကံ အာဂန္တူ
 ဒုက္ခဿန္တိ ကရိဿန္တိ။ သာတိရေကာနိ ပဉ္စသတာနိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ
 အပ္ပတိတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ
 အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္မောဓိပရာယဏာ”တိ။

၂၇၄။ အသောသု ခေါ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ “ဘဂဝါ ကိရ
 ပရိတော ပရိတော ဇနပဒေသု ပရိစာရကေ အပ္ပတိတေ ကာလင်္ကတေ
 ဥပပတ္တိသု ဗျာကရေတိ ကာသိကောသလေသု ဝဇ္ဇိမလ္လေသု စေတိဝံသေသု
 ကုရုပဉ္စာလေသု မဇ္ဈသူရသေနသု ‘အသု အမုတြ ဥပပန္နော အသု အမုတြ
 ဥပပန္နော၊ ပရောပညာသ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အပ္ပတိတာ
 ကာလင်္ကတာ ပဉ္စန္ဒံ ဩရုဟ္မာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ
 တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သာမိကာ နဂုတိ
 နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အပ္ပတိတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ
 ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမိနော သင်္ကဒေဝ ဣမံ
 လောကံ အာဂန္တူ ဒုက္ခဿန္တိ ကရိဿန္တိ။ သာတိရေကာနိ ပဉ္စသတာနိ
 နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အပ္ပတိတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ

၁-နာဒိကေ (သိ၊ သု၊ ဣ)	၂-စေတိဝံသေသု (က)
၃-မဇ္ဈသူရသေနသု (သု)၊ မဇ္ဈသူရသေနသု (သိ၊ ဣ)	၄-ဥပပန္နောတိ (က)
၅-သင်္ကဒေဝ (က)	

အာနန္ဒပရိကထာ

၁၆၃

ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္မောဓိပရာယဏာ'တိ။
တေန စ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အတ္တမနာ အဟေသုံ ပမုဒိတာ
ပီတိသောမနဿဇာတာ ဘဂဝတော ပဉ္စဝေယျာကရဏံ သုတွာ။

၂၇၅။ အသောသိ ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္ဒော “ဘဂဝါ ကိရံ ပရိတော
ပရိတော ဇနပဒေသု ပရိစာရကေ အတ္တတိတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တိသု
ဗျာကရေတိ ကာသိကောသလေသု ဝဇ္ဇိမလ္လေသု စေတိဝံသေသု ကုရု-
ပဉ္စာလေသု မဇ္ဈသုရသေနသု ‘အသု အမုတြ ဥပပန္နော အသု အမုတြ
ဥပပန္နော၊ ပရောပညာသ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အတ္တတိတာ
ကာလင်္ကတာ ပဉ္စန္ဒံ ဩရုဒ္ဓာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ
တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သာမိကာ နဂုတိ
နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အတ္တတိတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ
ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမိနော သကိဒေဝ ဣမံ
လောကံ အာဂန္တာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ သာတိရေကာနိ ပဉ္စသတာနိ
နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အတ္တတိတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ
ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္မောဓိပရာယဏာ'တိ။
တေန စ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အတ္တမနာ အဟေသုံ ပမုဒိတာ
ပီတိသောမနဿဇာတာ ဘဂဝတော ပဉ္စဝေယျာကရဏံ သုတွာ’တိ။

အာနန္ဒပရိကထာ

၂၇၆။ အထ ခေါ် အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ တေဒဟောသိ “ဣမေ ခေါ
ပနာပိ အဟေသုံ မာဂဓော ပရိစာရကာ ဗဟူ စေဝ ရတ္တညူ စ အတ္တတိတာ
ကာလင်္ကတာ။ သုညာ မညေ အင်္ဂမဂဓာ အင်္ဂမာဂဓကေဟိ ၂ ပရိစာရကေဟိ
အတ္တတိတေဟိ ကာလင်္ကတေဟိ။ တေ ခေါ ပနာပိ? အဟေသုံ ဗုဒ္ဓေ ပသန္တာ
ဓမ္မေ ပသန္တာ သံဆေ ပသန္တာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနော၊ တေ အတ္တတိတာ
ကာလင်္ကတာ ဘဂဝတာ အဗျာကတာ။ တေသဗ္ဗိဿ သာဓု ဝေယျာကရဏံ၊
ဗဟုဇနော ပသီဒေယျ၊ တတော ဂစ္ဆေယျ သုဂတိ။ အယံ ခေါ ပနာပိ
အဟောသိ ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိဗ္ဗိသာရော ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ
ဟိတော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ နေဂမာနဉ္စေဝ ဇာနပဒါနဉ္စ။ အပိဿုဒံ
မနုဿာ ကိတ္တယမာနရူပါ ဝိဟရန္တိ ‘ဧဝံ နော သော ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ

၁-ပဉ္စဝေယျာကရဏံ (သျှာက) ၂-အင်္ဂမာဂဓိကေဟိ (သျှာ) ၃-တေန ခေါ ဖနာပိ (သျှာ)

သုခါပေစ္စာ ကာလင်္ကတော၊ ဧဝံ မယံ တဿ ဓမ္မိကဿ ဓမ္မရညော ပိဇိတေ ဖာသု^၁ ပိဟရိမှာ^၂တိ။ သော ခေါ ပနာပိ အဟောသိ ဗုဒ္ဓေ ပဿန္တော ဓမ္မေ ပဿန္တော သံဃေ ပဿန္တော သီလေသု ပရိပူရကာရိ။ အပိဿုခံ မနုဿာ ဝေမာဟံသု ‘ယာဝ မရဏကာလာပိ ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော ဘဂဝန္တံ ကိတ္တယမာနရူပေါ ကာလင်္ကတော’တိ။ သော အပ္ပတိတော ကာလင်္ကတော ဘဂဝတာ အဗျာကတော။ တဿပိဿ သာဓု ဝေယျာကရဏံ ဗဟုဇနော ပသီဒေယျ၊ တတော ဂစ္ဆေယျ သုဂတိ။ ဘဂဝတော ခေါ ပန သမ္မောမိ မဂဓေသု။ ယတ္ထ ခေါ ပန ဘဂဝတော သမ္မောမိ မဂဓေသု၊ ကထံ တတြ ဘဂဝါ မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အပ္ပတိတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တိသု န ဗျာကရေယျ။ ဘဂဝါ စေ ခေါ ပန မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အပ္ပတိတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တိသု န ဗျာကရေယျ။ ဒီနမနာ^၂ တေနဿ မာဂဓကာ ပရိစာရကာ၊ ယေန ခေါ ပနဿ ဒီနမနာ^၃ မာဂဓကာ ပရိစာရကာ။ ကထံ တေ ဘဂဝါ န ဗျာကရေယျာ”တိ။

၂၇၇။ ဣဒမာယသ္မာ အာနန္တော မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အာရပ္ပ ဧကော ရဟော အနုပိဗိန္တော တွာ ရတ္တိယာ ပစ္စုသသမယံ ပစ္စုဋ္ဌာယ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိ၊ ဧကမန္တံ နိဿိန္တော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “သုတံ မေတံ ဘန္တေ ‘ဘဂဝါ ကိရ ပရိတော ပရိတော ဇနပဒေသု ပရိစာရကေ အပ္ပတိတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တိသု ဗျာကရောတိ ကာသိကောသလေသု ဝဇ္ဇိမလ္လေသု စေတိဝံသေသု ကုရုပဉ္ဇာလေသု မဇ္ဈသုရသေနေသု ‘အသု အမုတြ ဥပပန္တော အသု အမုတြ ဥပပန္တော၊ ပရောပညာသ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အပ္ပတိတာ ကာလင်္ကတာ ပဉ္စန္တံ ဩရဟ္တာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သာမိကာ နဂုတိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အပ္ပတိတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနတ္တာ သကဒါဂါမိနော သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တော ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ သာတိရေကာနိ ပဉ္စသတာနိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အပ္ပတိတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္တာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္မောမိပရာယဏာ’တိ။ တေန စ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အတ္တမနာ အဟောသု ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဘဂဝတော ပဉ္စဝေယျာကရဏံ

သုတ္တံ'တိ။ ဣမေ ခေါ ပနာပိ ဘန္တေ အဟောသုံ မာဂဓကော ပရိစာရကော ဗဟု စေဝ ရတ္တညူ စ အတ္တတိတာ ကာလင်္ကတာ။ သုညာ မညေ အင်္ဂမဂဓာ အင်္ဂမာဂဓကေဟိ ပရိစာရကေဟိ အတ္တတိတေဟိ ကာလင်္ကတေဟိ။ တေ ခေါ ပနာပိ ဘန္တေ အဟောသုံ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာ ဓမ္မေ ပသန္နာ သံဃေ ပသန္နာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနော၊ တေ အတ္တတိတာ ကာလင်္ကတာ ဘဂဝတာ အဗျာကတာ။ တေသဗ္ဗိဿ သာဓု ဝေယျာကရဏံ၊ ဗဟုဇနော ပသီဒေယျ၊ တတော ဂစ္ဆေယျ သုဂတိံ။ အယံ ခေါ ပနာပိ ဘန္တေ အဟောသိ ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ ဟိတော ဗြာဟ္မဏ- ဂဟပတိကာနံ နေဂမာနဇ္ဇေဝ ဇနပဒါနဉ္စ။ အပိဿုခံ မနဿာ ကိတ္တယမာနရူပေါ ဝိဟရန္တိ 'ဧဝံ နော သော ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ သုခါပေတွာ ကာလင်္ကတော။ ဧဝံ မယံ တဿ ဓမ္မိကဿ ဓမ္မရညော ဝိဇိတေ ဖာသု ဝိဟရိမှာ'တိ။ သော ခေါ ပနာပိ ဘန္တေ အဟောသိ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာ ဓမ္မေ ပသန္နာ သံဃေ ပသန္နာ သီလေသု ပရိပူရကာရိ။ အပိဿုခံ မနဿာ ဝေမာဟံသု 'ယာဝ မရဏကာလာပိ ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော ဘဂဝန္တံ ကိတ္တယမာနရူပေါ ကာလင်္ကတော'တိ။ သော အတ္တတိတော ကာလင်္ကတော ဘဂဝတာ အဗျာကတာ၊ တဿပိဿ သာဓု ဝေယျာကရဏံ၊ ဗဟုဇနော ပသီဒေယျ၊ တတော ဂစ္ဆေယျ သုဂတိံ။ ဘဂဝတော ခေါ ပန ဘန္တေ သမ္မောဓိ မဂဓေသု။ ယတ္ထ ခေါ ပန ဘန္တေ ဘဂဝတော သမ္မောဓိ မဂဓေသု၊ ကထံ တတြ ဘဂဝါ မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အတ္တတိတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တိသု န ဗျာကရေယျ။ ဘဂဝါ စေ ခေါ ပန ဘန္တေ မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အတ္တတိတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တိသု န ဗျာကရေယျ။ ဒီနမနာ တေနဿ မာဂဓကော ပရိစာရကော၊ ယေန ခေါ ပနဿ ဒီနမနာ မာဂဓကော ပရိစာရကော။ ကထံ တေ ဘဂဝါ န ဗျာကရေယျာ"တိ။ ဣဒမာယသ္မာ အာနန္ဒော မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အာရတ္တ ဘဂဝတော သမ္ပုခါ ပရိကထံ ကတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

၂၇၀။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ နာကိကံ ဝိဏ္ဏာယ ပါဝိသိ၊ နာတိကေ ဝိဏ္ဏာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝိဏ္ဏပါတပဋိက္ကန္တော ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ ဂိဉ္ဇကာဝသထံ ပဝိသိတွာ မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အာရတ္တ အဋ္ဌိကတွာ မနသိကတွာ သဗ္ဗံ စေတသာ၊ သမန္နာဟရိတွာ ပညတ္တေ

အာသနေ နိသီဒိ “ဂတိ” နေသံ ဇာနိဿာမိ အဘိသမ္ပရာယံ၊ ယံဂတိကာ
တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ပရာယာ”တိ။ အဗ္ဗဿ ခေါ ဘဂဝါ မာဂဓကေ
ပရိစာရကေ “ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ပရာယာ”တိ။ အထ ခေါ
ဘဂဝါ သာယန္တသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ပုဋ္ဌိတော ဂိဇ္ဈကာဝသထာ နိက္ခမိတွာ
ဝိဟာရပစ္စာယာယံ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။

၂၇၉။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊
ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသီန္တော ခေါ
အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ဥပသန္တပဒိဿော” ဘန္တေ
ဘဂဝါ၊ ဘာတိရိဝ ဘဂဝတော မုခဝဏ္ဏော ဝိပ္ပသန္တတ္တာ ဣဇ္ဈိယာနံ။ သန္တေန
နုနဇ္ဇ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဝိဟာရေန ဝိဟာသိ”တိ။ ယဒေဝ ခေါ မေ တံ အာနန္ဒ
မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အာရဟန္တ သမ္ပုခေါ ပရိကထံ ကတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ
ပက္ကန္တော၊ တဒေဝါဟံ နာတိကေ ဝိဇ္ဇာယ စရိတွာ ပစ္စာဘတ္တံ ဝိဇ္ဇာ-
ပါတပဋိက္ကန္တော ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ ဂိဇ္ဈကာဝသထံ ပရိသိတွာ မာဂဓကေ
ပရိစာရကေ အာရဟန္တ အဋ္ဌိကတွာ မနသိကတွာ သမ္ပံ စေတသာ သမန္တာ-
ဟရိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ “ဂတိ” နေသံ ဇာနိဿာမိ အဘိသမ္ပရာယံ၊
ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ပရာယာ”တိ။ အဗ္ဗဿ ခေါ အဟံ အာနန္ဒ
မာဂဓကေ ပရိစာရကေ “ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ပရာယာ”တိ။

ဇနဝသဘယက္ခ

၂၈၀။ အထ ခေါ အာနန္ဒ အန္တရဟိတော ယက္ခော သဒ္ဓမနုဿာဝေသိ
“ဇနဝသဘော အဟံ ဘဂဝါ ဇနဝသဘော အဟံ သုဂတာ”တိ။ အဘိ-
ဇာနာသိ နော တံ အာနန္ဒ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဝေရူပံ နာမဓေယျံ သုတံ၊ ယဒိဒံ
ဇနဝသဘောတိ။

န ခေါ အဟံ ဘန္တေ အဘိဇာနာမိ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဝေရူပံ နာမဓေယျံ
သုတံ ယဒိဒံ ဇနဝသဘောတိ၊ အပိ စ မေ ဘန္တေ လောမာနိ ဟဋ္ဌာနိ
“ဇနဝသဘော”တိ နာမဓေယျံ သုတွာ။ တဿ မယံ ဘန္တေ တေဒဟောသိ
“န ဟိ နူန သော ဩရကော ယက္ခော ဘဝိဿတိ ယဒိဒံ ဝေရူပံ နာမဓေယျံ
သုပညတ္တံ ယဒိဒံ ဇနဝသဘော”တိ။ အနန္တရာ ခေါ အာနန္ဒ သဒ္ဓပါတုဘာဝါ

ဥဋ္ဌာရဝဏ္ဏော မေ ယက္ခော သမ္ပုဓေ ပါတုရဟောသိ။ ဒုတိယကမ္ပိ သဒ္ဓ-
မနုဿာဝေသိ “ဗိမ္ဗိသာရော အဟံ ဘဂဝါ၊ ဗိမ္ဗိသာရော အဟံ သုဂတာ”တိ။
ဣဒံ သတ္တမံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ သဟဗျတံ
ဥပပဇ္ဇာမိ၊ သော တတော စုတော မနုဿရာဇော ဘဝိတုံ ပဟောမိ။

ဣတော သတ္တ တတော သတ္တ၊ သံသာရာနိ စတုဒ္ဓသ။
နိဝါသမဘိဇာနာမိ၊ ယတ္ထ မေ ဝုသိတံ ပုရေ။

၂၇၁။ ဒီဃရတ္တံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ အဝိနိပါတော အဝိနိပါတံ သဉ္ဇာနာမိ၊
အာသာ စ ပန မေ သန္တိဋ္ဌတိ သကဒါဂါမိတာယာတိ။ အတ္ထရိယမိဒံ
၊ အာယသ္မတော ဇနဝသဘဿ ယက္ခဿ အပ္ပုတမိဒံ အာယသ္မတော
ဇနဝသဘဿ ယက္ခဿ။ “ဒီဃရတ္တံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ အဝိနိပါတော
အဝိနိပါတံ သဉ္ဇာနာမိ”တိ စ ဝဒေသိ၊ “အာသာ စ ပန မေ သန္တိဋ္ဌတိ
သကဒါဂါမိတာယာ”တိ စ ဝဒေသိ၊ ကုတောနိဒါနံ ပနာယသ္မာ ဇနဝသဘော
ယက္ခော ဝေရူပံ ဥဋ္ဌာရံ ဝိသေသာမိဂမံ သဉ္ဇာနာတိတိ။ န အညတြ ဘဂဝါ တဝ
သာသနာ န အညတြ၊ သုဂတ တဝ သာသနာ၊ ယဒဂ္ဂေ အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတိ
ဧကန္တိကတော? အဘိပ္ပသန္ဓော၊ တဒဂ္ဂေ အဟံ ဘန္တေ ဒီဃရတ္တံ အဝိနိပါတော
အဝိနိပါတံ သဉ္ဇာနာမိ၊ အာသာ စ ပန မေ သန္တိဋ္ဌတိ သကဒါဂါမိတာယ။
ဣဓေဟံ ဘန္တေ ဝေဿဝဏေန မဟာရာဇေန ပေသိတော ဝိရုဋ္ဌကဿ
မဟာရာဇဿ သန္တိကေ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန အဋ္ဌသံ ဘဂဝန္တံ
အန္တရာမဂ္ဂေ ဂိဉ္ဇကာဝသထံ ပဝိသိတွာ မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အာရပ္ပ
အဋ္ဌိကတွာ မနသိကတွာ သဗ္ဗံ စေတသာ သမန္နာဟရိတွာ နိသိန္တံ
“ဂတိံ နေသံ ဇာနိဿာမိ အဘိသမ္ပရာယံ၊ ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော
ယံအဘိသမ္ပရာယာ”တိ။ အနတ္ထရိယံ ခေါ ပနေတံ ဘန္တေ၊ ယံ ဝေဿဝဏဿ
မဟာရာဇဿ တဿံ ပရိသာယံ ဘာသတော သမ္ပုခါ သုတံ သမ္ပုခါ
ပဋိဂ္ဂဟိတံ “ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ပရာယာ”တိ။ တဿ
မယံ ဘန္တေ ဧတေဟောသိ “ဘဂဝန္တဉ္စ ဒက္ခာမိ ဣဒဉ္စ ဘဂဝတော
အာရောစေဿာမိ”တိ။ ဣမေ ခေါ မေ ဘန္တေ ဒွေပစ္စယာ ဘဂဝန္တံ
ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

၁-သော တတော စုတော မနုဿရာဇော၊ အမနုဿရာဇော ဗိဝိ ဟောမိ(သိ၊ ဣ)

၂-အညတ္တ (သိ၊ ဣ)

၃-ဧကန္တတော (သျှာ)၊ ဧကန္တဂတော (ဣ)

ဒေဝသဘာ

၂၀၂။ ပုရိမာနိ ဘန္တေ ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ
 ဝဿူပနာယိကာယ ပုဏ္ဏာယ ပုဏ္ဏမာယ ရတ္တိယာ ကေဝလကပ္ပိ စ ဒေဝါ
 တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ၊
 မဟတိ စ ဒိဗ္ဗပရိသာ^၁ သမန္တတော နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ စတ္တာရော စ
 မဟာရာဇာနော စတုဒ္ဓိသာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ။ ပုရတ္တိမာယ ဒိသာယ တေရဋ္ဌော
 မဟာရာဇာ ပစ္ဆိမာဘိမုခေါ^၂ နိသိန္နာ ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ၊
 ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဝိရုဋ္ဌကော မဟာရာဇာ ဥတ္တရာဘိမုခေါ နိသိန္နာ
 ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ၊ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ဝိရူပက္ခော မဟာရာဇာ
 ပုရတ္တာဘိမုခေါ နိသိန္နာ ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ၊ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ
 ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ ဒက္ခိဏာဘိမုခေါ နိသိန္နာ ဟောတိ ဒေဝေ
 ပုရက္ခတွာ။ ယဒါ ဘန္တေ ကေဝလကပ္ပိ စ ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ
 သဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ၊ မဟတိ စ ဒိဗ္ဗပရိသာ သမန္တတော
 နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ စတ္တာရော စ မဟာရာဇာနော စတုဒ္ဓိသာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊
 ဣဒံ နေသံ ဟောတိ အာသနသ္မိံ၊ အထ ပစ္စာ အမှာကံ အာသနံ ဟောတိ။
 ယေ တေ ဘန္တေ ဒေဝါ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ အဓနုပပန္နာ တာဝတိံ-
 သကာယံ၊ တေ အညေ ဒေဝေ အတိရောစန္တိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ၊
 တေန သုဒ္ဓံ ဘန္တေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ အတ္တမနာ ဟောန္တိ ပမုဒိတာ
 ပီတိသောမနဿဇာတာ “ဒိဗ္ဗာ ဝတ ဘော ကာယာ ပရိပူရေန္တိ၊ ဟာယန္တိ
 အသုရကာယာ”တိ။ အထ ခေါ ဘန္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ
 တာဝတိံသာနံ သမ္ဗုဒ္ဓာသံ ဝိဒိတွာ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ—

“မောဒန္တိ ဝတ ဘော ဒေဝါ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ၊
 တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ။
 နဝေ ဒေဝေ စ ပဿန္တာ၊ ဝဏ္ဏဝန္တေ ယသသိန္ဒေ^၃။
 သုဂတသ္မိံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ စရိတွာန ဣဓာဂတေ။
 တေ အညေ အတိရောစန္တိ၊ ဝဏ္ဏေန ယသသာယုနာ။
 သာဝကာ ဘူရိပညဿ၊ ဝိသေသုပဂတာ ဣဓ။

၁-ဒိဗ္ဗာ ပရိသာ (သိ၊ ဣ) ၂-နိသိန္နာ ဟောတိ (သိ)၊ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ (က)
 ၃-ပစ္စာဘိမုခေါ (က) ၄-သဗ္ဗန္တကာ (သိ) ၅-ယသသိန္ဒော (သျှာ)

ဣဒံ ဒိသ္မာန နန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒက။
တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတ”န္တိ။

တေန သုဒ္ဓံ ဘန္တေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဘိယျာသော မက္ကာယ အတ္တမနာ
ဟောန္တိ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ “ဒိဗ္ဗာ ဝတ ဘော ကာယာ
ပရိပူရေန္တိ၊ ဟာယန္တိ အသုရကာယာ”တိ။ အထ ခေါ ဘန္တေ ယေနတ္ထေန
ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္နိသိန္တာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ၊
တံ အတ္ထံ စိန္တယိတွာ တံ အတ္ထံ မန္တယိတွာ ဝုတ္တဝစနာပိ တံ^၁ စက္ကာရော
မဟာရာဇာနော တသ္မိံ အတ္ထေ ဟောန္တိ၊ ပစ္စာနုသိဋ္ဌဝစနာပိ တံ^၂ စက္ကာရော
မဟာရာဇာနော တသ္မိံ အတ္ထေ ဟောန္တိ၊ သကေသု သကေသု အာသနေသု
ဋ္ဌိတာ အဝိပက္ကန္တာ^၃။

တေ ဝုတ္တဝါကျာ ရာဇာနော၊ ပဋိဂ္ဂယာနုသာသနိံ။
ဝိပ္ပသန္ဓမနာ သန္တာ၊ အဋ္ဌံသု သမိ အာသနေတိ။

၂၈၃။ အထ ခေါ ဘန္တေ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဥဋ္ဌာရော အာလောကော
သဉ္ဇာယိ၊ ဩဘာသော ပါတုရဟောသိ အတိက္ကဓ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနဘာဝံ။
အထ ခေါ ဘန္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ
“ယထာ ခေါမာရိသာ နိမိတ္တာနိ ဒိဿန္တိ၊ ဥဋ္ဌာရော အာလောကော သဉ္ဇာ-
ယတိ၊ ဩဘာသော ပါတု ဘဝတိ၊ မြဟ္မာ ပါတု ဘဝိဿတိ၊ မြဟ္မာနော ဟေတံ
ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ပါတုဘာဝါယ၊ ယဒိဒံ အာလောကော သဉ္ဇာယတိ ဩဘာသော
ပါတု ဘဝတိ”တိ။

ယထာ နိမိတ္တာ ဒိဿန္တိ၊ မြဟ္မာ ပါတု ဘဝိဿတိ။
မြဟ္မာနော ဟေတံ နိမိတ္တံ၊ ဩဘာသော ဝိပုလော မဟာတိ။

သနင်္ကမာရကထာ

၂၈၄။ အထ ခေါ ဘန္တေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ယထာသကေသု
အာသနေသု နိသီဒိံသု “ဩဘာသမေတံ ဥဿာမ၊ ယံဝိပါကော ဘဝိဿတိ၊
သစ္စိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ”တိ။ စက္ကာရောပိ မဟာရာဇာနော ယထာ-
သကေသု အာသနေသု နိသီဒိံသု “ဩဘာသမေတံ ဥဿာမ၊ ယံဝိပါကော
ဘဝိဿတိ၊ သစ္စိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ”တိ။ ဣဒံ သုတွာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ

၁-ဝုတ္တဝစနာ နာမိဒံ (က)

၂-ပစ္စာနုသိဋ္ဌဝစနာ နာမိဒံ (က)

၃-အဝိပက္ကန္တာ (က)

ကေဂ္ဂါ သမာပဇ္ဇိံသု “ဩဘာသမေတံ ဥဿာမ၊ ယံဝိပါကော ဘဝိဿတိ၊ သစ္စိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ”တိ။

ယဒါ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနင်္ကမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတု ဘဝတိ၊ ဩဋ္ဌာရိကံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိဋ္ဌိနိတွာ ပါတု ဘဝတိ။ ယော ခေါ ပန ဘန္တေ ဗြဟ္မာနော ပကတိဝဏ္ဏော၊ အနဘိသန္တဝနိယော သော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ စက္ခုပထသ္မိံ။ ယဒါ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနင်္ကမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတု ဘဝတိ၊ သော အညေ ဒေဝေ အတိရောစတိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယဿသာ စ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ သောဝဏ္ဏော ဝိဂ္ဂဟော မာနသံ ဝိဂ္ဂဟံ အတိရောစတိ၊ ဝေမေဝ ခေါ ဘန္တေ ယဒါ ဗြဟ္မာ သနင်္ကမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတု ဘဝတိ၊ သော အညေ ဒေဝေ အတိရောစတိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယဿသာ စ။ ယဒါ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနင်္ကမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတု ဘဝတိ၊ န တဿံ ပရိသာယံ ကောစိ ဒေဝေါ အဘိဝါဒေတိ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေတိ။ သဗ္ဗေဝ တုဏှိဘူတာ ပဉ္စလိကာ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒန္တိ “ယဿ-ဒါနိ ဒေဝဿ ပလ္လင်္ကံ” ဣန္ဒြိဿတိ ဗြဟ္မာ သနင်္ကမာရော၊ တဿ ဒေဝဿ ပလ္လင်္ကေ နိသီဒိဿတိ”တိ။

ယဿ ခေါ ပန ဘန္တေ ဒေဝဿ ဗြဟ္မာ သနင်္ကမာရော ပလ္လင်္ကေ နိသီဒတိ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ ဝေဒပဋိလာဘံ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ သောမနဿပဋိလာဘံ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဒါဝသိတ္တော အရုနာဘိသိတ္တော ရဇဇေန၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဝေဒပဋိ-လာဘံ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ သောမနဿပဋိလာဘံ။ ဝေမေဝ ခေါ ဘန္တေ ယဿ ဒေဝဿ ဗြဟ္မာ သနင်္ကမာရော ပလ္လင်္ကေ နိသီဒတိ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ ဝေဒပဋိလာဘံ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ သောမနဿပဋိလာဘံ။ အထ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနင်္ကမာရော ဩဋ္ဌာရိကံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိဋ္ဌိနိတွာ ကုမာရဝဏ္ဏိံ ဟုတွာ ပဉ္စသိခေါ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတုရဟောသိ၊ သော ဝေဟာသံ အတ္တဂန္တော အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ ဗလဝါ ပုရိသော သုပစ္စက္ကတေ ဝါ ပလ္လင်္ကေ သမေ ဝါ ဘူမိဘာဂေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒေယျ၊ ဝေမေဝ ခေါ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနင်္ကမာရော ဝေဟာသံ အတ္တဂန္တော အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတွာ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္ပဿာဒံ ဝိဒိတွာ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ—

“မောဒန္တိ ဝတ ဘော ဒေဝါ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
 တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ။
 နဝေ ဒေဝေ စ ပဿန္တာ၊ ဝဏ္ဏဝန္တေ ယသဿိနေ။
 သုဂတသ္မိံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ စရိတွာန ဣဓာဂတေ။
 တေ အညေ အတိရောစန္တိ၊ ဝဏ္ဏေန ယသသာယုနာ။
 သာဝကာ ဘူရိပညဿ၊ ဝိသေသုပဂတာ ဣဓ။
 ဣဒံ ဒိသွာန နန္ဒန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
 တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ” ဟိ။

၂၇၅။ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက္ခမာရော ဘာသိတ္ထု၊ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ
 ဗြဟ္မာနော သနက္ခမာရဿ ဘာသတော အဋ္ဌင်္ဂသမန္တာဂတော သရော ဟောတိ
 ဝိဿဋ္ဌော စ ဝိညေယျော စ မဉ္ဇူ စ သဝနိယော စ ဗိန္နု စ အဝိသာရီ စ
 ဂန္တီရော စ နိန္ဒာဒီ စ။ ယထာပရိသံ ခေါ ပန ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက္ခမာရော
 သရေန ဝိညာပေတိ၊ န စဿ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိသာယ ဘောသော နိစ္ဆရတိ။ ယဿ
 ခေါ ပန ဘန္တေ ဧဝံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္တာဂတော သရော ဟောတိ၊ သော ဝုစ္စတိ
 “ဗြဟ္မဿရော” တိ။

အထ ခေါ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက္ခမာရော တေတ္ထိံသေ အတ္တဘာဝေ
 အဘိနိဗ္ဗိတော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပစ္စေကပလ္လင်္ကေသု ပလ္လင်္ကေနံ
 နိသိဒ္ဓိတော ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ “တံ ကိံမညန္တိ ဘောန္တော ဒေဝါ
 တာဝတိံသာ၊ ယာဝဉ္စ သော ဘဂဝါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော
 ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ဘာယ အတ္တာယ ဟိတာယ သုခါယ
 ဒေဝမနုဿာနံ။ ယေ ဟိ ကေမိ ဘော ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတာ
 သံဃံ သရဏံ ဂတာ သိလေသု ပရိပူရကာရိနော။ တေ ကာယဿ ဘေဒါ
 ပရံ မရဏာ အပ္ပေကစ္စေ ပရနိဗ္ဗိတဝသဝတ္တိနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊
 အပ္ပေကစ္စေ နိဗ္ဗာနရတိနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ တုသိတာနံ
 ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ ယာမာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ
 ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊
 အပ္ပေကစ္စေ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ယေ သမ္ဗုဒ္ဓိဟိနံ
 ကာယံ ပရိပူရေန္တိ၊ တေ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ပရိပူရေန္တိ” တိ။

၂၈၆။ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက္ခမာရော ဘာသိတ္ထ၊ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာနော သနက္ခမာရဿ ဘာသတော ဘောသောယေဝ ဒေဝါ မညန္တိ “ယွာယံ မမ ပလ္လင်္ကေ၊ သွာယံ ဧကောဝ ဘာသတီ”တိ။

ကေသျှိ ဘာသမာနသျှိ၊ သဗ္ဗေ ဘာသန္တိ နိဋ္ဌိတာ။

ကေသျှိ တုဏှိမာသီနေ၊ သဗ္ဗေ တုဏှိ ဘဝန္တိ တေ။

တဒါသု ဒေဝါ မညန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။

ယွာယံ မမ ပလ္လင်္ကသျှိ၊ သွာယံ ဧကောဝ ဘာသတီတိ။

အထ ခေါ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက္ခမာရော ကေတ္တေန အတ္တာနံ ဥပသံဟရတိ၊ ကေတ္တေန အတ္တာနံ ဥပသံဟရိတွာ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပလ္လင်္ကေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတွာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ—

ဘာဝိတဗျူဟပါဌ

၂၈၇။ တံ ကိံ မညန္တိ ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ ယာဝ သုပညတ္တာ စိမေ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန စက္ကာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပညတ္တာ ဣဒ္ဓိပဟုတာယ ဣဒ္ဓိဝိသဝိတာယ၊ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနတာယ။ ကတမေ စက္ကာရော။ ဣမ ဘော ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဝီရိယသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ စိတ္တသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဝီရိယသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဣမေ ခေါ ဘော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန စက္ကာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပညတ္တာ ဣဒ္ဓိပဟုတာယ ဣဒ္ဓိဝိသဝိတာယ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနတာယ။

ယေ ဟိ ကေစိ ဘော အတိတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အနေက-
ဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနဘောသု၊ သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္တံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလိကတတ္တာ။ ယေဝိ ဟိ ကေစိ ဘော အနာဂတမဒ္ဓါနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနဘောဿန္တိ၊ သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္တံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလိကတတ္တာ။ ယေဝိ ဟိ ကေစိ ဘော ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနဘောန္တိ၊ သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္တံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလိကတတ္တာ။ ပဿန္တိ နော ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ

သုတ္တံ]

တိပိဓ ဩကာသာဓိဂမ

၁၇၃

မမပိမံ ဝေရူပံ ဣဒ္ဓါနုဘာဝန္တိ။ ဧဝံ မဟာဗြဟ္မေတိ။ အဟန္တိ ခေါ ဘော
ဣမေသံယေဝ စတုန္တု ဣဒ္ဓါပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလိကတတ္တာ ဧဝံ-
မဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေတိ။ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက္ခမာရော
ဘာသိတ္ထ။ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက္ခမာရော ဘာသိတ္တာ ဒေဝေ
တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ။

တိပိဓ ဩကာသာဓိဂမ

၂၀၈။ “တံ ကိ” မညန္တိ ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ ယာဝဠိဒံ
တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန
တယော ဩကာသာဓိဂမာ အနုဗုဒ္ဓါ သုခဿာဓိဂမာယ။ ကတမေ တယော။
ဣမ ဘော ဧကေစ္စာ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ကာမေဟိ သံသဋ္ဌော အကု-
သလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ သော အပရေန သမယေန အရိယဓမ္မံ သုဏာတိ၊
ယောနိသော မနသိ ကရောတိ၊ ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ သော အရိယဓမ္မဿဝနံ
အာဂမ္မ ယောနိသောမနသိကာရံ ဓမ္မာနုဓမ္မပုဂ္ဂိုလတ္ထိံ အသံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ
ကာမေဟိ အသံသဋ္ဌော အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ တဿ အသံသဋ္ဌဿ
ကာမေဟိ အသံသဋ္ဌဿ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ၊ သုခါ ဘိယျော
သောမနဿ။ သေယျထာပိ ဘော ပပုဒါ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယေထ၊ ဧဝမေဝ ခေါ
ဘော အသံသဋ္ဌဿ ကာမေဟိ အသံသဋ္ဌဿ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
သုခံ၊ သုခါ ဘိယျော သောမနဿ။ အယံ ခေါ ဘော တေန ဘဂဝတာ
ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ပဌမော ဩကာသာဓိဂမော
အနုဗုဒ္ဓါ သုခဿာဓိဂမာယ။

ပုန စပရံ ဘော ဣဓေကစ္စဿ ဩဋ္ဌာရိကာ ကာယသင်္ခါရာ အပ္ပုပ္ပဿဒ္ဓါ
ဟောန္တိ၊ ဩဋ္ဌာရိကာ ဝစီသင်္ခါရာ အပ္ပုပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ၊ ဩဋ္ဌာရိကာ
စိတ္တသင်္ခါရာ အပ္ပုပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ သော အပရေန သမယေန အရိယဓမ္မံ
သုဏာတိ၊ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ၊ ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ တဿ
အရိယဓမ္မဿဝနံ အာဂမ္မ ယောနိသောမနသိကာရံ ဓမ္မာနုဓမ္မပုဂ္ဂိုလတ္ထိံ ဩဋ္ဌာ-
ရိကာ ကာယသင်္ခါရာ ပဋိပဿန္တန္တိ၊ ဩဋ္ဌာရိကာ ဝစီသင်္ခါရာ ပဋိပဿန္တန္တိ၊
ဩဋ္ဌာရိကာ စိတ္တသင်္ခါရာ ပဋိပဿန္တန္တိ။ တဿ ဩဋ္ဌာရိကာနံ ကာယသင်္ခါရာနံ
ပဋိပဿဒ္ဓိယာ ဩဋ္ဌာရိကာနံ ဝစီသင်္ခါရာနံ ပဋိပဿဒ္ဓိယာ ဩဋ္ဌာရိကာနံ

စိတ္တသင်္ခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ၊ သုခါ ဘိယျော သောမနဿံ။
 သေယျထာပိ ဘော ပမုဒါ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယေထ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘော
 ဩဋ္ဌာရိကာနံ ကာယသင်္ခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ဩဋ္ဌာရိကာနံ ဝစီသင်္ခါရာနံ
 ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ဩဋ္ဌာရိကာနံ စိတ္တသင်္ခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ၊
 သုခါ ဘိယျော သောမနဿံ။ အယံ ခေါ ဘော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ
 ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဒုတိယော ဩကာသာမိဂမော
 အနုဗုဒ္ဓေါ သုခဿာမိဂမာယ။

ပုန စပရံ ဘော ဣဓေကစ္စော “ဣဒံ ကုသလ”န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ၊
 “ဣဒံ အကုသလ”န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ “ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ၊ ဣဒံ
 သေဝိတဗ္ဗံ ဣဒံ နသေဝိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ဟိနံ ဣဒံ ပဏီတံ၊ ဣဒံ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပုဋ္ဌိ-
 ဘာဂ”န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ သော အပရေန သမယေန အရိယဓမ္မံ
 သုဏာတိ၊ ယောနိသော မနသိ ကရေတိ၊ ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ သော
 အရိယဓမ္မဿဝနံ အာဂမ္မ ယောနိသောမနသိကာရံ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပုဋ္ဌိပတ္တိံ “ဣဒံ
 ကုသလ”န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ “ဣဒံ အကုသလ”န္တိ ယထာဘူတံ
 ပဇာနာတိ။ “ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ၊ ဣဒံ သေဝိတဗ္ဗံ ဣဒံ န သေဝိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ
 ဟိနံ ဣဒံ ပဏီတံ၊ ဣဒံ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပုဋ္ဌိဘာဂ”န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။
 တဿ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော အဝိဇ္ဇာ ပဟိယတိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿ
 အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ၊ သုခါ ဘိယျော သောမနဿံ။
 သေယျထာပိ ဘော ပမုဒါ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယေထ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘော
 အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ၊ သုခါ ဘိယျော သောမနဿံ။ အယံ
 ခေါ ဘော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန
 တတိယော ဩကာသာမိဂမော အနုဗုဒ္ဓေါ သုခဿာမိဂမာယ။ ဣမေ ခေါ
 ဘော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန
 တယော ဩကာသာမိဂမော အနုဗုဒ္ဓေါ သုခဿာမိဂမာယာ”တိ။ ဣမမတ္တံ
 ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက္ခိမာရော ဘာသိတ္ထ၊ ဣမမတ္တံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက္ခိမာရော
 ဘာသိတ္တာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ—

ဓမ္မသတိပဋ္ဌာန

၂၈၉။ “တံ ကိံမညန္တိ ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ ယာဝ သုပညတ္တာ
 စိမေ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန
 စက္ကာရော သတိပဋ္ဌာနာ ပညတ္တာ ကုသလဿာမိဂမာယ။ ကတမေ စက္ကာရော။

သုတ္တံ]

သတ္တသမာဓိပရိက္ခာရ

၁၇၅

ဣဒ ဘော ဘိက္ခု အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရန္တော တတ္ထ သမ္မာ သမာဓိယတိ၊ သမ္မာ ဝိပုသီဒတိ။ သော တတ္ထ သမ္မာ သမာဟိတော သမ္မာ ဝိပုသန္တော ဗဟိဒ္ဓါ ပရကာယေ ဉာဏဒဿနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ အဇ္ဈတ္တံ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ ဗဟိဒ္ဓါ ပရဝေဒနာသု ဉာဏဒဿနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ အဇ္ဈတ္တံ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ ဗဟိဒ္ဓါ ပရစိတ္တေ ဉာဏဒဿနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရန္တော တတ္ထ သမ္မာ သမာဓိယတိ၊ သမ္မာ ဝိပုသီဒတိ။ သော တတ္ထ သမ္မာ သမာဟိတော သမ္မာ ဝိပုသန္တော ဗဟိဒ္ဓါ ပရဓမ္မေသု ဉာဏဒဿနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ ဣမေ ခေါ ဘော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ပညတ္တာ ကုသလဿာဓိဂမာယာ”တိ။ ဣမေတ္ထံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနင်္ကမာရော ဘာသိတ္ထ။ ဣမေတ္ထံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနင်္ကမာရော ဘာသိတ္တာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ—

သတ္တသမာဓိပရိက္ခာရ

၂၉၀။ “တံ ကိံ မညန္တိ ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ ယာဝ သုပညတ္တာ စိမေ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သတ္တ သမာဓိပရိက္ခာရ သမ္မာသမာဓိဿ ပရိဘာဝနာယ သမ္မာသမာဓိဿ ပါရိပူရိယာ။ ကတမေ သတ္တ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ။ ယာ ခေါ ဘော ဣမေဟိ သတ္တဟင်္ဂေဟိ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတာ ပရိက္ခတာ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘော အရိယော သမ္မာသမာဓိ သဉ္ဇပနိသော ဣတိပိ သပရိက္ခာရော ဣတိပိ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ ဘော သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပဟောတိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဿ သမ္မာဝါစာ ပဟောတိ၊ သမ္မာဝါစဿ သမ္မာကမ္မန္တော ပဟောတိ။ သမ္မာကမ္မန္တဿ သမ္မာအာဇီဝေါပဟောတိ၊ သမ္မာအာဇီဝဿ သမ္မာဝါယာမော ပဟောတိ၊ သမ္မာဝါယာမဿ သမ္မာသတိ ပဟောတိ၊ သမ္မာသတိဿ သမ္မာသမာဓိ ပဟောတိ၊ သမ္မာသမာဓိဿ သမ္မာဉာဏံ ပဟောတိ၊ သမ္မာဉာဏဿ သမ္မာဝိမုတ္တိ ပဟောတိ။ ယဒ္ဓိ တံ ဘော သမ္မာ ဝေဒနာနုပဿယျ “သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္နိဋ္ဌိကော အကာလိတော ဟေပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညဟိ အပါရုတာ

အမတဿ ဒွါရာ”တိ၊ ဣဒမေဝ တံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ သွာက္ခာတော
ဟိ ဘော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္နိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော
ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ အပါရုတာ အမတဿ
ဒွါရာ”။

ယေ ဟိ ကေစိ ဘော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္တာဂတာ၊ ဓမ္မေ
အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္တာဂတာ၊ သံဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္တာဂတာ၊
အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္တာဂတာ။ ယေ စိမေ ဩပပါတိကာ ဓမ္မဝိနီတာ
သတိရေကာနိ စတုဝိသတိသတသဟဿာနိ မာဂကော ပရိစာရကာ
အပ္ပတိတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဍိ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ
အဝိနိပါတဗ္ဗော နိယတာ သမ္မောဓိပရာယဏာ။ အတ္ထိ စေဝေတ္ထ သကဒါ-
ဂါမိနော။

အတ္ထာယံ၊ ဣတရာ ပဇာ၊ ပုညဘာဂါတိ မေ မနော။
သင်္ခါတုံ နောပိ သက္ကောမိ၊ မုသာဝါဒဿ ဩတ္တပ္ပ”န္တိ။

၂၉၁။ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက္ခမာရော ဘာသိတ္ထု၊ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ
ဗြဟ္မာနော သနက္ခမာရဿ ဘာသတော ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ
ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ “အစ္စရိယံ ဝတ ဘော အပ္ပုတံ
ဝတ ဘော၊ ဧဝရူပေါပိ နာမ ဥဋ္ဌာရော သတ္တာ ဘဝိဿတိ၊ ဧဝရူပံ
ဥဋ္ဌာရံ ဓမ္မက္ခာနံ၊ ဧဝရူပေါ ဥဋ္ဌာရာ ဝိသေသာဓိဂမာ ပညာယိဿန္တိ”တိ။
အထ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက္ခမာရော ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ
စေတသော စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဝေဿဝဏံ မဟာရာဇာနံ တေဒဝေါစ
“တံ ကိ” မညတိ ဘဝံ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇော အတိတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ
ဧဝရူပေါ ဥဋ္ဌာရော သတ္တာ အဟောသိ၊ ဧဝရူပံ ဥဋ္ဌာရံ ဓမ္မက္ခာနံ၊ ဧဝရူပေါ
ဥဋ္ဌာရာ ဝိသေသာဓိဂမာ ပညာယိသု။ အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ ဧဝရူပေါ
ဥဋ္ဌာရော သတ္တာ ဘဝိဿတိ၊ ဧဝရူပံ ဥဋ္ဌာရံ ဓမ္�မက္ခာနံ၊ ဧဝရူပေါ ဥဋ္ဌာရာ
ဝိသေသာဓိဂမာ ပညာယိဿန္တိ”တိ။

၂၉၂။ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက္ခမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ
အဘာသိ၊ ဣမမတ္ထံ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇော ဗြဟ္မာနော သနက္ခမာရဿ

သုတ္တံ]

သတ္တသမာဓိပရိက္ခာရ

၁၇၇

ဒေါနံ တာဝတိံသာနံ ဘာသတော သမ္ဗုဒ္ဓါ သုတံ ဝ သမ္ဗုဒ္ဓါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ၂ သယံ
 ပရိသာယံ အာရောစေသိ၊ ဣမမတ္ထံ ဇနဝသဘော ယက္ခော ဝေဿဝဏဿ
 မဟာရာဇဿ သယံ ပရိသာယံ ဘာသတော သမ္ဗုဒ္ဓါ သုတံ ဝ သမ္ဗုဒ္ဓါ
 ပဋိဂ္ဂဟိတံ ၂ ဘဂဝတော အာရောစေသိ၊ ဣမမတ္ထံ ဘဂဝါ ဇနဝသဘာဿ
 ယက္ခဿ သမ္ဗုဒ္ဓါ သုတွာ သမ္ဗုဒ္ဓါ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သာမဉ္ဇ အဘိညာယ
 အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ အာရောစေသိ၊ ဣမမတ္ထမာယသ္မာ အာနန္ဒော
 ဘဂဝတော သမ္ဗုဒ္ဓါ သုတွာ သမ္ဗုဒ္ဓါ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ အာရောစေသိ ဘိက္ခုနံ
 ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ၊ တယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ ဣဉ္ဇဉ္ဇေဝ ဖီတဉ္ဇ
 ဝိတ္တာရိကံ ဗာဟုဇေညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတန္တိ။

ဇနဝသဘာသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဉ္စမံ။

ပစ္စာနသိဋ္ဌဝစနာပိ တံ စက္ကာရော မဟာရာဇာနော တသ္မိံ အတ္ထေ ဟောန္တိ၊
သကေသု သကေသု အာသနေသု ဌိတာ အဝိပက္ကန္တာ။

တေ ဝုတ္တဝါက္ခာ ရာဇာနော၊ ပဋိဂ္ဂယာနုသာသနိံ။
ဝိပုသန္ဓမနာ သန္တာ၊ အဋ္ဌံသု သမ္ပိ အာသနေတိ။

၂၉၉။ အထ ခေါ ဘန္တေ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဥဋ္ဌာရော အာလောကော
သဉ္ဇာယိ၊ ဩဘာသော ပါတုရဟောသိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနဘာဝံ။
အထ ခေါ ဘန္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ
“ယထာ ခေါ မာရိသာ နိမိတ္တာနိ ဒိဿန္တိ၊ ဥဋ္ဌာရော အာလောကော သဉ္ဇာ-
ယတိ၊ ဩဘာသော ပါတု ဘဝတိ၊ မြဟ္မာ ပါတု ဘဝိဿတိ၊ မြဟ္မာနော
ဟေတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ပါတုဘာဝါယ၊ ယဒိဒံ အာလောကော သဉ္ဇာယတိ
ဩဘာသော ပါတု ဘဝတိ”တိ။

ယထာ နိမိတ္တာ ဒိဿန္တိ၊ မြဟ္မာ ပါတု ဘဝိဿတိ။
မြဟ္မာနော ဟေတံ နိမိတ္တံ၊ ဩဘာသော ဝိပုလော မဟာတိ။

သနက္ခမာရကထာ

၃၀၀။ အထ ခေါ ဘန္တေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ယထာသကေသု
အာသနေသု နိသီဒိံသု “ဩဘာသမေတံ ဥဿာမ၊ ယံဝိပါကော ဘဝိဿတိ၊
သန္တိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ”တိ။ စက္ကာရောပိ မဟာရာဇာနော ယထာ-
သကေသု အာသနေသု နိသီဒိံသု “ဩဘာသမေတံ ဥဿာမ၊ ယံဝိပါကော
ဘဝိဿတိ၊ သန္တိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ”တိ။ ဣဒံ သုတွာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ
ကေဂ္ဂါ သမာပဋ္ဌိံသု “ဩဘာသမေတံ ဥဿာမ၊ ယံဝိပါကော ဘဝိဿတိ၊
သန္တိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ”တိ။

ယဒါ ဘန္တေ မြဟ္မာ သနက္ခမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတု ဘဝတိ။
ဩဋ္ဌာရိကံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိဗ္ဗိနိတွာ ပါတု ဘဝတိ။ ယော ခေါ ပန ဘန္တေ
မြဟ္မာနော ပကတိဝဏ္ဏော၊ အနဘိသန္တဝနီယော သော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ
စက္ခပထသ္မိံ။ ယဒါ ဘန္တေ မြဟ္မာ သနက္ခမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ
ပါတု ဘဝတိ၊ သော အညေ ဒေဝေ အတိရောစတိ ဝဏ္ဏေန စေဝ
ယသသာ စ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ သော ဝဏ္ဏော ဝိဂ္ဂဟော မာနုသံ ဝိဂ္ဂဟံ
အတိရောစတိ၊ ဝေမေဝ ခေါ ဘန္တေ ယဒါ မြဟ္မာ သနက္ခမာရော

သုတ္တံ]

သနက်မာရကထာ

၁၈၃

ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတု ဘဝတိ၊ သော အညေ ဒေဝေ အတိရောစတိ
 ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။ ယဒါ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက်မာရော ဒေဝါနံ
 တာဝတိံသာနံ ပါတု ဘဝတိ၊ န ကဿံ ပရိသာယံ ကောစိ ဒေဝေါ
 အဘိဝါဒေတိ ဝါ ပစ္စုဒ္ဓေတိ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေတိ၊ သဗ္ဗေဝ
 တုဏှိဘူတာ ပဉ္စလိကာ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒန္တိ “ယဿဒါနိ ဒေဝဿ ပလ္လင်္က”
 ဣန္ဒြိယတိ ဗြဟ္မာ သနက်မာရော၊ တဿ ဒေဝဿ ပလ္လင်္က နိသီဒိယတိ”တိ။
 ယဿ ခေါ ပန ဘန္တေ ဒေဝဿ ဗြဟ္မာ သနက်မာရော ပလ္လင်္က နိသီဒတိ၊
 ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ ဝေဒပဋိလာဘံ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ
 သောမနဿပဋိလာဘံ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဒါဝသိတ္တော
 အဓနာဘိသိတ္တော ရဇဇေန၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဝေဒပဋိလာဘံ၊ ဥဋ္ဌာရံ
 သော လဘတိ သောမနဿပဋိလာဘံ။ ဝေမေဝ ခေါ ဘန္တေ ယဿ ဒေဝဿ
 ဗြဟ္မာ သနက်မာရော ပလ္လင်္က နိသီဒတိ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ
 ဝေဒပဋိလာဘံ၊ ဥဋ္ဌာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ သောမနဿပဋိလာဘံ။
 အထ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက်မာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္ပသာဒံ
 ပိဒိတွာ အန္တရဟိတော ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ—

“မောဒန္တိ ဝတ ဘော ဒေဝါ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
 တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ။

နဝေ ဒေဝေ စ ပဿန္တာ၊ ဝဏ္ဏဝန္တေ ယသဿိနေ။
 သုဂတသ္မိံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ စရိတွာန ဣဓာဂတေ။

တေ အညေ အတိရောစန္တိ၊ ဝဏ္ဏေန ယသသာယုနာ။
 သာဝကာ ဘူရိပညဿ၊ ဝိသေသုပဂတာ ဣဓ။

ဣဒံ ဒိသ္မာန နန္ဒန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
 တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတ”န္တိ။

၃၀၁။ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာသနက်မာရော အဘာသိတ္ထ။ ဣမမတ္ထံ ဘန္တေ
 ဗြဟ္မာနော သနက်မာရဿ ဘာသတော အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော သရော ဟောတိ
 ဝိဿဋ္ဌော စ ဝိညေယျော စ မဉ္ဇူ စ သဝနိယော စ ပိန္နု စ အဝိသာရီ စ
 ဂန္တိရော စ နိန္ဒာဒီ စ။ ယထာပရိသံ ခေါ ပန ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက်မာရော
 သရေန ဝိညာပေတိ၊ န စဿ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိသာယ ဘောသော နိစ္ဆရတိ၊ ယဿ
 ခေါ ပန ဘန္တေ ဧဝံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော သရော ဟောတိ၊ သော ဝုစ္စတိ
 ဗြဟ္မဿရောတိ၊ အထ ခေါ ဘန္တေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဗြဟ္မာနံ သနက်မာရံ

တောဒဂေါရုံ “သာဓု မဟာဗြဟ္မေ တေဒေဝ မယံ သင်္ခါယ မောဒါမ၊ အတ္ထိ ဝ သက္ကေန ဒေဝါနမိန္ဒေန တဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘူစ္စေ ဝဏ္ဏော ဘာသိတာ၊ တေ စ မယံ သင်္ခါယ မောဒါမာ”တိ။

အဋ္ဌယထာဘူစ္စေဏ္ဍ

၃၀၂။ အထ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနင်္ကမာရော သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ တေဒဂေါဝိန္ဒ “သာဓု ဒေဝါနမိန္ဒ မယဗ္ဗိ တဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘူစ္စေ ဝဏ္ဏေ သုဏေယျာမာ”တိ။ “ဧဝံ မဟာဗြဟ္မေ”တိ ခေါ ဘန္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဗြဟ္မုနော သနင်္ကမာရဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘူစ္စေ ဝဏ္ဏေ ပယိရုဒါဟာသိ။

တံ ကိမညတိ ဘဝံ မဟာဗြဟ္မာ၊ ယာဝဉ္စ သော ဘဂဝါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ ဧဝံ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နံ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ ဣမိနာပဂေန သမန္နာဂတံ သတ္တာရံ နေဝ အတိတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြိ တေန ဘဂဝတာ။ (၁)

သွာက္ခာတော ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္တိဂ္ဂိကော အကာလိကော ဖေါပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ။ ဧဝံ ဩပနေယျိကဿ ဓမ္မဿ ဒေသေတာရံ ဣမိနာပဂေန သမန္နာဂတံ သတ္တာရံ နေဝ အတိတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြိ တေန ဘဂဝတာ။ (၂)

“ဣဒံ ကုသလ”န္တိ ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ သုပညတ္တံ၊ “ဣဒံ အကုသလ”န္တိ သုပညတ္တံ၊ “ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ၊ ဣဒံ သေဝိတဗ္ဗံ ဣဒံ န သေဝိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ဟိနံ ဣဒံ ပဏီတံ၊ ဣဒံ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂ”န္တိ သုပညတ္တံ။ ဧဝံ ကုသလာကုသလ ဘာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗ ဟိနပဏီတ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါနံ ဓမ္မာနံ ပညာပေတာရံ ဣမိနာပဂေန သမန္နာဂတံ သတ္တာရံ နေဝ အတိတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြိ တေန ဘဂဝတာ။ (၃)

သုပညတ္တာ ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ သံသန္တတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စ။ သေယျထာဝိ နာမ ဂင်္ဂေဒကံ ယမုနောဒကေန

သုတ္တံ]

အဋ္ဌယထာဘူစုံဏှ

၁၈၅

သံသန္တတိ သမေတိ၊ ဧဝမေဝ သုပညတ္တာ တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ ပဋိပဒါ သံသန္တတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စ။ ဧဝံ နိဗ္ဗာနဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ပညာပေတာရံ ဣမိနာပဓိန သမန္နာဂတံ သတ္တာရံ နေဝ အတီတံ-
သေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြိ တေန ဘဂဝတာ။ (၄)

အဘိနိပ္ပန္နော ခေါ ပန တဿ ဘဂဝတော လာဘော အဘိနိပ္ပန္နော သိလောကော၊ ယာဝ မညေ ခတ္တိယာ သံပိယာယမာနရူပါ ဝိဟရန္တိ။ ဝိဂတမဒေါ ခေါ ပန သော ဘဂဝါ အာဟာရံ အာဟာရေတိ။ ဧဝံ ဝိဂတမဒံ အာဟာရံ အာဟာရယမာနံ ဣမိနာပဓိန သမန္နာဂတံ သတ္တာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြိ တေန ဘဂဝတာ။ (၅)

လဗ္ဗသဟာယော ခေါ ပန သော ဘဂဝါ သေခါနဉ္စေဝ ပဋိပန္နာနံ ဝီဇာသဝါနဉ္စ ဝုသိတဝတံ၊ တေ ဘဂဝါ အပနုဇ္ဇေ ဧကာရာမတံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဧဝံ ဧကာရာမတံ အနုယုတ္တံ ဣမိနာပဓိန သမန္နာဂတံ သတ္တာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြိ တေန ဘဂဝတာ။ (၆)

ယထာဝါဒီ ခေါ ပန သော ဘဂဝါ တထာကာရိ၊ ယထာကာရိ တထာဝါဒီ၊ ဣတိ ယထာဝါဒီ တထာကာရိ၊ ယထာကာရိ တထာဝါဒီ၊ ဧဝံ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပုဉ္စံ ဣမိနာပဓိန သမန္နာဂတံ သတ္တာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြိ တေန ဘဂဝတာ။ (၇)

တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆော ခေါ ပန သော ဘဂဝါ ဝိဂတကထံကထော ပရိယော-
သိတသင်္ကပ္ပေါ အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ။ ဧဝံ တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆံ ဝိဂတကထံ-
ကထံ ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပံ အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ ဣမိနာပဓိန သမန္နာဂတံ သတ္တာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ အညတြိ တေန ဘဂဝတာတိ။ (၈)

၃၀၃။ ဣမေ ခေါ ဘန္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဗြဟ္မာနော သနက္ခမာရဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘူစေ ဝဇ္ဈေ ပယိရူဒါဟာသိ။ တေန သုဒ္ဓံ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက္ခမာရော အတ္တမနော ဟောတိ ပမုဒိတော ဝီတိသောမနဿ-
ဇာတော ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘူစေ ဝဇ္ဈေ သုတ္တာ။ အထ ဘန္တေ ဗြဟ္မာ သနက္ခမာရော ဩဋ္ဌာရိကံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိဗ္ဗိနိတွာ ကုမာရဝဏ္ဏိ ဟုတွာ ပဉ္စသိခေါ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတုရဟောသိ။ သော ဝေဟာသံ အပ္ပါဂန္တာ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ

မလဝါ ပုရိသော သုပစ္စုတ္တတေ ဝါ ပလ္လင်္ကေ သမေ ဝါ ဘူမိဘာဂေ ပလ္လင်္ကေန နိဿိဒေယျ၊ ဝေမေဝ ခေါ ဘန္တေ မြဟ္တာ သနင်္ကမာရော ဝေဟာသံ အပ္ပဂ္ဂန္တော အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ပလ္လင်္ကေန နိဿိဒိတွာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ—

ဂေါရိန္ဒမြာဟူဏဝတ္ထု၊

၃၀၄။ တံ ကိမညန္တိ ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ ယာဝ ဒိဃရတ္တံ မဟာပညောဝ သော ဘဂဝါ အဟောသိ။

ဘူတပုဗ္ဗံ ဘော ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ နာမ အဟောသိ၊ ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ဂေါရိန္ဒော နာမ မြာဟူဏော ပုရောဟိတော အဟောသိ၊ ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ရေဏ နာမ ကုမာရော ပုတ္တော အဟောသိ၊ ဂေါရိန္ဒဿ မြာဟူဏဿ ဇောတိ- ပါလော နာမ မာဏဝေါ ပုတ္တော အဟောသိ၊ ဣတိ ရေဏ စ ရာဇပုတ္တော ဇောတိပါလော စ မာဏဝေါ အညေ စ ဆ ခတ္တိယာ ဣစ္စေတေ အဋ္ဌ သဟာယာ အဟေသံ။ အထ ခေါဘော အဟောရတ္တာနံ အစ္စယေန ဂေါရိန္ဒော မြာဟူဏော ကာလမကာသိ။ ဂေါရိန္ဒေ မြာဟူဏေ ကာလင်္ကတေ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ပရိဒေဝေသိ “ယသ္မိံ ဝတ ဘော မယံ သမယေ ဂေါရိန္ဒေ မြာဟူဏေ သမ္ပကိစ္စာနိ သမ္ပာ ဂေါဿဋ္ဌိတွာ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမဗ္ဗိ- ဘူတာ ပရိစာရေမ၊ တသ္မိံ နော သမယေ ဂေါရိန္ဒော မြာဟူဏော ကာလင်္ကတော”တိ။ ဧဝံ ပုတ္တေ ဘော ရေဏ ရာဇပုတ္တော ရာဇာနံ ဒိသမ္ပတိံ တေဒဝေါစ “မာ ခေါ တံ ဒေဝ ဂေါရိန္ဒေ မြာဟူဏေ ကာလင်္ကတေ အတိဗာဋ္ဌံ ပရိဒေဝေသိ၊ အတ္ထိ ဒေဝ ဂေါရိန္ဒဿ မြာဟူဏဿ ဇောတိပါလော နာမ မာဏဝေါ ပုတ္တော ပဏ္ဍိတတရော စေဝ ပိတရာ၊ အလမတ္ထဒသတရော စေဝ ပိတရာ၊ ယေဝိဿ ပိတာ အတ္ထေ အနုဿာသိ၊ တေပိ ဇောတိပါလဿေဝ မာဏဝဿ အနုဿာသနိယာ”တိ။ ဧဝံ ကုမာရတိ။ ဧဝံ ဒေဝါတိ။

မဟာဂေါရိန္ဒဝတ္ထု၊

၃၀၅။ အထ ခေါဘော ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ “ဧဟိ တံ အန္တော ပုရိသ ယေန ဇောတိပါလော မာဏဝေါ တေနပသင်္ကမ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဇောတိပါလံ မာဏံ ဧဝံ ဝဒေဟိ ‘ဘဝမတ္ထု ဘဝန္တိ ဇောတိပါလံ၊ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘဝန္တိ ဇောတိပါလံ မာဏံ အာမန္တယတိ၊ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘောတော ဇောတိပါလဿ မာဏဝဿ ဒဿနကာမော’တိ”။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ ဘော သော ပုရိသော ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ပဋိဿုတွာ

ယေန ဇောတိပါလော မာဏဝေါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဇောတိပါလံ
 မာဏံ တေဒဝေါစ “ဘဝမတ္ထု ဘဝန္တံ ဇောတိပါလံ၊ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘဝန္တံ
 ဇောတိပါလံ မာဏံ အာမန္တယတိ၊ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘောတော ဇောတိ-
 ပါလဿ မာဏဝဿ ဒဿနကာမော”တိ။ “ဧဝံ ဘော”တိ ခေါ ဘော
 ဇောတိပါလော မာဏဝေါ တဿ ပုရိသဿ ပဋိဿတုာ ယေန ရာဇာ
 ဒိသမ္ပတိ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဒိသမ္ပတိနာ ရညာ သဗ္ဗိံ သမ္ပောဒိ၊
 သမ္ပောဒနိယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝိတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒ္ဓိ၊ ဧကမန္တံ
 နိသိန္တံ ခေါ ဘော ဇောတိပါလံ မာဏံ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ တေဒဝေါစ
 “အနုသာသတု နော ဘဝံ ဇောတိပါလော၊ မာ နော ဘဝံ ဇောတိပါလော
 အနုသာသနိယာ ပစ္စုပ္ပာဟာသိ၊ ပေတ္တိကေ တံ ဌာနေ ဌပေဿာမိ ဂေါရိန္ဒိယေ
 အဘိသိဋ္ဌိဿာမီ”တိ။ “ဧဝံ ဘော”တိ ခေါ ဘော သော ဇောတိပါလော
 မာဏဝေါ ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ပစ္စုပ္ပာဟာသိ၊ အထ ခေါ ဘော ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ
 ဇောတိပါလံ မာဏံ ဂေါရိန္ဒိယေ အဘိသိဋ္ဌိ၊ တံ ပေတ္တိကေ ဌာနေ
 ဌပေသိ၊ အဘိသိတ္တော ဇောတိပါလော မာဏဝေါ ဂေါရိန္ဒိယေ ပေတ္တိကေ
 ဌာနေ ဌပိတော ယေဝိဿ ပိတာ အတ္ထေ အနုသာသိ၊ တေပိ အတ္ထေ
 အနုသာသတိ၊ ယေဝိဿ ပိတာ အတ္ထေ နာနုသာသိ၊ တေပိ အတ္ထေ
 အနုသာသတိ၊ ယေဝိဿ ပိတာ ကမ္မန္တေ အဘိသမ္ဘောသိ၊ တေပိ ကမ္မန္တေ
 အဘိသမ္ဘောတိ၊ ယေဝိဿ ပိတာ ကမ္မန္တေ နာဘိသမ္ဘောသိ၊ တေပိ ကမ္မန္တေ
 အဘိသမ္ဘောတိ။ တမေနံ မနုဿာ ဧဝမာဟံသု “ဂေါရိန္ဒော ဝတ ဘော
 မြာဟူဏော၊ မဟာဂေါရိန္ဒော ဝတ ဘော မြာဟူဏော”တိ။ ဣမိနာ ခေါ ဧဝံ
 ဘော ပရိယာယေန ဇောတိပါလဿ မာဏဝဿ ဂေါရိန္ဒော မဟာဂေါရိန္ဒော-
 တွေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။

ရုက္ခသံဝိဘဇန

၃၀၆။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော မြာဟူဏော ယေန တေ
 ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဆ ခတ္တိယေ တေဒဝေါစ
 “ဒိသမ္ပတိ ခေါ ဘော ရာဇာ ဇိဏ္ဏော ဝုဒ္ဓေါ မဟာလ္လကော အဗ္ဗဂတော
 ဝယောအနုပ္ပတ္တော၊ ကော န ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတံ၊ ဌာနံ ခေါ
 ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဒိသမ္ပတိမိ ရညေ ကာလင်္ကတေ ရာဇကတ္တာရေ ရေဏံ
 ရာဇပုတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဇ္ဇေယျ၊ အာယန္တ၊ ဘောဇ္ဇော၊ ယေန ရေဏု ရာဇ-
 ပုတ္တော တေနုပသင်္ကမထ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏံ ရာဇပုတ္တံ ဧဝံ ဝဒေထ ‘မယံ
 ခေါ ဘောတော ရေဏုဿ သဟာယာ ပိယာ မနာပါ အပ္ပဋိက္ခလာ၊ ယံသုခေါ

ဘဝံ တံသုခေါ မယံ၊ ယံသုက္ခော ဘဝံ တံသုက္ခာ မယံ။ ဒိဃမ္ပတိ ခေါ ဘော ရာဇာ ဇိဏ္ဍော ဝုဒ္ဓေါ မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော၊ ကော န ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတံ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဒိဃမ္ပတိမှိ ရညေ ကာလင်္ဂတေ ရာဇကတ္တာရော ဘဝန္တံ ရေဏှ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္ဇေယျံ။ သစေ ဘဝံ ရေဏှ ရဇ္ဇံ လဘေထ၊ သံဝိဘဇေထ နော ရဇ္ဇေနာ'တိ။ “ဧဝံ ဘော”တိ ခေါ ဘော တေ ဆ ခတ္တိယာ မဟာဂေါရိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပဋိသုတ္တာ ယေန ရေဏှ ရာဇပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ'သု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏှ ရာဇပုတ္တံ တေဒဝေါစုံ “မယံ ခေါ ဘောတော ရေဏှဿ သဟာယာ ဝိယာ မနာပါ အပ္ပဋိက္ခလာ၊ ယံသုခေါ ဘဝံ တံသုခေါ မယံ၊ ယံသုက္ခော ဘဝံ တံသုက္ခာ မယံ။ ဒိဃမ္ပတိ ခေါ ဘော ရာဇာ ဇိဏ္ဍော ဝုဒ္ဓေါ မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယော အနုပ္ပတ္တော၊ ကော န ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတံ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဒိဃမ္ပတိမှိ ရညေ ကာလင်္ဂတေ ရာဇကတ္တာရော ဘဝန္တံ ရေဏှ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္ဇေယျံ။ သစေ ဘဝံ ရေဏှ ရဇ္ဇံ လဘေထ၊ သံဝိဘဇေထ နော ရဇ္ဇေနာ'တိ။ ကော န ခေါ ဘော အညော မမ ဝိဇိတေ သုခေါ ဘဝေထ ၊ အညတြ ဘဝန္တေတိ။ သစာဟံ ဘော ရဇ္ဇံ လဘိဿာမိ၊ သံဝိဘဇိဿာမိ ဝေါ ရဇ္ဇေနာတိ။

၃၀၇။ အထ ခေါ ဘော အဟောရတ္တာနံ အစ္စယေန ရာဇာ ဒိဃမ္ပတိ ကာလမကာသိ။ ဒိဃမ္ပတိမှိ ရညေ ကာလင်္ဂတေ ရာဇကတ္တာရော ရေဏှ ရာဇပုတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္ဇေယျံ။ အဘိသိဉ္ဇော ရေဏှ ရဇ္ဇေန ပဉ္စဟိ ကာမ-
ရဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂိဘူတော ပရိစာရေတိ။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဆ ခတ္တိယေ တေဒဝေါစ ဒိဃမ္ပတိ ခေါ ဘော ရာဇာ ကာလင်္ဂတော၊ အဘိသိဉ္ဇော ရေဏှ ရဇ္ဇေန ပဉ္စဟိ ကာမရဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂိဘူတော ပရိစာရေတိ။ ကော န ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ မဒနိယာ ကာမာ၊ အာယန္တ၊ ဘောန္တော၊ ယေန ရေဏှ ရာဇာ တေနုပသင်္ကမထ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏှ ရာဇာနံ ဧဝံ ဝဒေထ ဒိဃမ္ပတိ ခေါ ဘော ရာဇာ ကာလင်္ဂတော၊ အဘိသိဉ္ဇော ဘဝံ ရေဏှ ရဇ္ဇေန၊ သရတိ ဘဝံ တံ ဝစနန္တိ။

၁-သုခေါ ဘဝေယျာထ (က)၊ သုခံ ဘဝေယျာထ (သု)၊ သုခေယေယျာထ (သီ၊ ဣ)၊
သုခ မေထေ (?)

၃၀၈။ “ဧဝံ ဘော”တိ ခေါ ဘော တေ ဆ ခတ္တိယာ မဟာဂေါရိန္ဒဿ ပြာဟ္မဏဿ ပဋိဿတော ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိံ သု၊ ဥပသင်္ကမိတော ရေဏု ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစံ “ဒိသမ္ပတိ ခေါ ဘော ရာဇာ ကာလင်္ကတော၊ အဘိသိတ္တော ဘဝံ ရေဏု ရဇ္ဇေန၊ သရတိ ဘဝံ တံ ဝစနံ”န္တိ။ သရာမဟံ ဘော တံ ဝစနံ။ ကော န ခေါ ဘော ပဟောတိ ဣမံ မဟာပထဝီ ဥတ္တရေန အာယတံ ဒက္ခိဏေန သကဋမုခံ သတ္တဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇတုန္တိ။ ကော န ခေါ ဘော အညော ပဟောတိ အညတြ မဟာဂေါရိန္ဒေန ပြာဟ္မဏေနာတိ။ အထ ခေါ ဘော ရေဏု ရာဇာ အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ “ဧဟိ တံ အဗ္ဘေ ပုရိသ ယေန မဟာဂေါရိန္ဒော ပြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမ၊ ဥပသင်္ကမိတော မဟာဂေါရိန္ဒ ပြာဟ္မဏံ ဧဝံ ဝဒေဟိ “ရာဇာ တံ ဘန္တေ ရေဏု အာမန္တေတိ”တိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ ဘော သော ပုရိသော ရေဏုဿ ရညော ပဋိဿတော ယေန မဟာဂေါရိန္ဒော ပြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတော မဟာဂေါရိန္ဒ ပြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစံ “ရာဇာ တံ ဘန္တေ ရေဏု အာမန္တေတိ”တိ။ “ဧဝံ ဘော”တိ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော ပြာဟ္မဏော တဿ ပုရိသဿ ပဋိဿတော ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတော ရေဏုနာ ရညာ သဗ္ဗိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနိယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝိတိ- သာရေတွာ ကေမန္တံ နိဿိတိ။ ကေမန္တံ နိဿိန္တံ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒ ပြာဟ္မဏံ ရေဏု ရာဇာ ဧတဒဝေါစံ “တေ ဘဝံ ဂေါရိန္ဒော၊ ဣမံ မဟာပထဝီ ဥတ္တရေန အာယတံ ဒက္ခိဏေန သကဋမုခံ သတ္တဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇတု”တိ။ “ဧဝံ ဘော”တိ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော ပြာဟ္မဏော ရေဏုဿ ရညော ပဋိဿတော ဣမံ မဟာပထဝီ ဥတ္တရေန အာယတံ ဒက္ခိဏေန သကဋမုခံ သတ္တဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇ။ သဗ္ဗာနိ သကဋမုခါနိ ပဋ္ဌပေသိ။ တတြ သုဒ္ဓိ မဇ္ဈေ ရေဏုဿ ရညော ဇနပဒေါ ဟောတိ။

၃၀၉။ ဒန္တပုရံ ကလိင်္ဂါနံ၊ အဿကာနဉ္စ ပေါတနံ။

မဟေသယံ၊ အဝန္တိနံ၊ သောဝိရာနဉ္စ ရောရုကံ။

မိထိလာ စ ဝိဒေဟာနံ၊ စမ္မာ အင်္ဂေသု မာပိတာ။

ဗာရာဏသီ စ ကာသိနံ၊ ဧတေ ဂေါရိန္ဒမာပိတာတိ။

၃၁၀။ အထ ခေါ် ဘော တေ ဆ ခတ္တိယာ ယကာသကေန လာဘေန
အတ္တမနာ အဟေသုံ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပါ “ယံ ဝတ နော အဟေသိ ဣန္ဒိတံ၊
ယံ အာကဒ္ဒိတံ၊ ယံ အဓိပေတံ၊ ယံ အဘိပတ္တိတံ၊ တံ နော လဒ္ဓ”န္တိ။

သတ္တဘူ မြဟ္မဒတ္တော စ၊ ဝေဿဘူ ဘရတော သဟ။
ရေဏ ခွေ ဓတရဋ္ဌာ စ၊ တဒါသုံ သတ္တ ဘာရဓာတိ။

ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

သိတ္တိသဒ္ဓမ္မအနုဂ္ဂဗ္ဗန

၃၁၁။ အထ ခေါ် ဘော တေ ဆ ခတ္တိယာ ယေန မဟာဂေါရိန္ဒော
ဗြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမိသု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာဂေါရိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ
တေဒဂေါရုံ “ယထာ ခေါ် ဘဝံ ဂေါရိန္ဒော ရေဏဿ ရညော သဟာယော
ပိယော မနာပေါ အပ္ပဋိက္ခလော၊ ဝေမေဝ ခေါ် ဘဝံ ဂေါရိန္ဒော အမှာကံပိ
သဟာယော ပိယော မနာပေါ အပ္ပဋိက္ခလော၊ အနုသာသတု နော ဘဝံ
ဂေါရိန္ဒော၊ မာ နော ဘဝံ ဂေါရိန္ဒော အနုသာသနိယာ ပစ္စဗျာဟာသီ”တိ။
“ဧဝံ ဘော”တိ ခေါ် ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တေသံ ဆန္တံ
ခတ္တိယာနံ ပစ္စယောသိ။ အထ ခေါ် ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော
သတ္တ စ ရာဇာနော ခတ္တိယေ မုဒ္ဒါဝသိတ္တေ ရဇ္ဇေ အနုသာသိ၊ သတ္တ စ
ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေ သတ္တ စ နာတကသတာနိ မန္တေ ဝါစေသိ။

၃၁၂။ အထ ခေါ် ဘော မဟာဂေါရိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ အပရေန
သမယေန ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အတ္တုဂ္ဂန္တိ၊ “သက္ခိ မဟာဂေါရိန္ဒော
ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနာ
သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတိ”တိ။ အထ ခေါ် ဘော မဟာဂေါရိန္ဒဿ
ဗြာဟ္မဏဿ တေဒဟေသိ “မယံ ခေါ် ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ
အတ္တုဂ္ဂတော ‘သက္ခိ မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ
မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတိ’တိ၊
န ခေါ် ပနာဟံ ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ န ဗြဟ္မာနာ သာကစ္ဆေမိ၊ န ဗြဟ္မာနာ

သလ္လပါမိ၊ န ဗြဟ္မနာ မန္တေမိ၊ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ
မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ ‘ယော ဝဿိကေ
စက္ကာရော မာသေ ပဋိသလ္လိယတိ၊ ကရုဏံ ဖျာနံ ဖျာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ
ပဿတိ ဗြဟ္မနာ သာကစ္ဆေတိ ဗြဟ္မနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မနာ မန္တေတိ’တိ၊
ယံနူနာဟံ ဝဿိကေ စက္ကာရော မာသေ ပဋိသလ္လိယေယျံ၊ ကရုဏံ ဖျာနံ
ဖျာယေယျံ”န္တိ။

၃၁၃။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန ရေဏု
ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏု ရာဇာနံ တေဒဂေါစ “မယ့်
ခေါ ဘော ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အတ္ထုပ္ပတ္တော ‘သက္ခိ မဟာဂေါရိန္ဒော
ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မနာ
သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတိ’တိ၊ န ခေါ ပနာဟံ ဘော ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊
န ဗြဟ္မနာ သာကစ္ဆေမိ၊ န ဗြဟ္မနာ သလ္လပါမိ၊ န ဗြဟ္မနာ မန္တေမိ၊ သုတံ ခေါ
ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ
‘ယော ဝဿိကေ စက္ကာရော မာသေ ပဋိသလ္လိယတိ၊ ကရုဏံ ဖျာနံ ဖျာယတိ၊
သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ ဗြဟ္မနာ သာကစ္ဆေတိ ဗြဟ္မနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မနာ
မန္တေတိ’တိ၊ ဣစ္ဆာမဟံ ဘော ဝဿိကေ စက္ကာရော မာသေ ပဋိသလ္လိယိတုံ၊
ကရုဏံ ဖျာနံ ဖျာယိတုံ၊ နမိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန
ဘတ္တာဘိဟာရေနာ”တိ။ ယဿဒါနိ ဘဝံ ဂေါရိန္ဒော ကာလံ မညတိတိ။

၃၁၄။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ ဆ
ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဆ ခတ္တိယေ တေဒဂေါစ “မယ့်
ခေါ ဘော ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အတ္ထုပ္ပတ္တော ‘သက္ခိ မဟာဂေါရိန္ဒော
ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မနာ
သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတိ’တိ၊ န ခေါ ပနာဟံ ဘော ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊
န ဗြဟ္မနာ သာကစ္ဆေမိ၊ န ဗြဟ္မနာ သလ္လပါမိ၊ န ဗြဟ္မနာ မန္တေမိ၊ သုတံ
ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသ-
မာနာနံ ‘ယော ဝဿိကေ စက္ကာရော မာသေ ပဋိသလ္လိယတိ၊ ကရုဏံ ဖျာနံ
ဖျာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ ဗြဟ္မနာ သာကစ္ဆေတိ ဗြဟ္မနာ သလ္လပတိ
ဗြဟ္မနာ မန္တေတိ’တိ၊ ဣစ္ဆာမဟံ ဘော ဝဿိကေ စက္ကာရော မာသေ
ပဋိသလ္လိယိတုံ၊ ကရုဏံ ဖျာနံ ဖျာယိတုံ၊ နမိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ
ဧကေန ဘတ္တာဘိဟာရေနာ”တိ။ ယဿဒါနိ ဘဝံ ဂေါရိန္ဒော ကာလံ မညတိတိ။

၃၁၅။ အထ ခေါ်ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာသတ္တ စ နှာတကသတာနိ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ တေဒဂေါစ “မယံ ခေါ်ဘော ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော ‘သက္ခိ မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတိ’တိ၊ န ခေါ် ပနာဟံ ဘော ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ န ဗြဟ္မာနာ သာကစ္ဆေမိ၊ န ဗြဟ္မာနာ သလ္လပပါမိ၊ န ဗြဟ္မာနာ မန္တေမိ၊ သုတံ ခေါ် ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဠာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ ‘ယော ဝဿိကေ စက္ကာရော မာသေ ပဋိသလ္လိယတိ၊ ကရုဏံ ဖျာနံ ဖျာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ ဗြဟ္မာနာ သာကစ္ဆေတိ၊ ဗြဟ္မာနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မာနာ မန္တေတိ’တိ၊ တေန ဟိ ဘော ယထာသုတေ ယထာပရိယတ္တေ မန္တေ ဝိတ္တာရေန သဇ္ဈာယံ ကရေထ၊ အညမညံ စ မန္တေ ဝါစေထ၊ ဣစ္ဆာမဟံ ဘော ဝဿိကေ စက္ကာရော မာသေ ပဋိသလ္လိယိတုံ၊ ကရုဏံ ဖျာနံ ဖျာယိတုံ၊ နမိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ကေန ဘက္ကာဘိဟာရေနာ”တိ။ ယဿဒါနိ ဘဝံ ဂေါရိန္ဒော ကာလံ မညတိတိ။

၃၁၆။ အထ ခေါ်ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန စက္ကာရိသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ စက္ကာရိသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော တေဒဂေါစ “မယံ ခေါ်ဘောတိ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော ‘သက္ခိ မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတိ’တိ၊ န ခေါ် ပနာဟံ ဘောတိ ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ န ဗြဟ္မာနာ သာကစ္ဆေမိ၊ န ဗြဟ္မာနာ သလ္လပပါမိ၊ န ဗြဟ္မာနာ မန္တေမိ၊ သုတံ ခေါ် ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဠာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ ‘ယော ဝဿိကေ စက္ကာရော မာသေ ပဋိသလ္လိယတိ၊ ကရုဏံ ဖျာနံ ဖျာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ ဗြဟ္မာနာ သာကစ္ဆေတိ၊ ဗြဟ္မာနာ သလ္လပတိ၊ ဗြဟ္မာနာ မန္တေတိ’တိ၊ ဣစ္ဆာမဟံ ဘောတိ ဝဿိကေ စက္ကာရော မာသေ ပဋိသလ္လိယိတုံ၊ ကရုဏံ ဖျာနံ ဖျာယိတုံ၊ နမိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ကေန ဘက္ကာဘိဟာရေနာ”တိ။ ယဿဒါနိ ဘဝံ ဂေါရိန္ဒော ကာလံ မညတိတိ။

၃၁၇။ အထ ခေါ်ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ပုရုတ္တိမေန နဂရဿ နဝံ သန္ဓာဂါရံ ကာရာပေတွာ ဝဿိကေ စက္ကာရော မာသေ ပဋိသလ္လိယိ၊

သုတ္တံ]

ဗြဟ္မနာသာကန္တာ

၁၉၃

ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယိ၊ နာဿမ ကောမိ ဥပသင်္ကမတိ^၁ အညတြိ ဧကေန ဘက္ကဘိဟာရေန။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒဿ ဗြဟ္မဏဿ စတုန္တံ မာသနံ အစ္စယေန အဟုဒေဝ ဥက္ကဏ္ဍနာ အဟု ပရိတဿနာ “သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြဟ္မဏာနံ ပုဗ္ဗါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ ‘ယော ဝဿိကေ စက္ကာရော မာသေ ပဋိသလ္လိယတိ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ ဗြဟ္မနာ သာကန္တေတိ ဗြဟ္မနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မနာ မန္တေတိ”တိ၊ န ခေါ ပနာဟံ ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ န ဗြဟ္မနာ သာကန္တေမိ န ဗြဟ္မနာ သလ္လပါမိ န ဗြဟ္မနာ မန္တေမိ”တိ။

ဗြဟ္မနာသာကန္တာ

၃၁၈။ အထ ခေါ ဘော ဗြဟ္မာ သနင်္ကမာရော မဟာဂေါရိန္ဒဿ ဗြဟ္မဏဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ သေယျထာဝိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဒ္ဓိတံ ဝါ ဗာဟံ ပဿာရေယျ၊ ပဿာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော မဟာဂေါရိန္ဒဿ ဗြဟ္မဏဿ သမ္ပါခေ ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒဿ ဗြဟ္မဏဿ အဟုဒေဝ ဘယံ အဟု ဆန္တိတတ္ထံ အဟု လောမဟံသော ယထာ တံ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ရူပံ ဒိသ္မာ။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြဟ္မဏော ဘိတော သံဝိရော လောမဟဋ္ဌဇာတော ဗြဟ္မာနံ သနင်္ကမာရံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

“ဝဏ္ဏဝါ ယသဝါ သိရိမာ၊ ကော န တွမသိ မာရိဿ။
အဇာနန္တံ တံ ပုစ္ဆာမ၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယ”န္တိ။

မံ ဝေ ကုမာရံ ဇာနန္တိ၊ ဗြဟ္မလောကေ သနန္တနံ^၂။
သဗ္ဗေ ဇာနန္တိ မံ ဒေဝါ၊ ဧဝံ ဂေါရိန္ဒ ဇာနဟိ။

“အာသနံ ဥဒကံ ပဇ္ဇံ၊ မရသာကဉ္စ^၃ ဗြဟ္မာနော။
အဋ္ဌေ ဘဝန္တံ ပုစ္ဆာမ၊ အဋ္ဌံ ကုရတု နော ဘဝံ”။

ပဋိဂ္ဂဏှာမ တေ အဋ္ဌံ၊ ယံ တွံ ဂေါရိန္ဒ ဘာသသိ။
ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတက္ကာယ၊ သမ္ပရာယ သုခါယ စ။
ကတာဝကာသော ပုစ္ဆဿ၊ ယံ ကိဉ္စိ အဘိပတ္တိတန္တိ။

၃၁၉။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒဿ ဗြဟ္မဏဿ ဧတဒဟောသိ “ကတာဝကာသော ခေါမိ ဗြဟ္မနာ သနင်္ကမာရေန၊ ကိံ^၄ န ခေါအဟံ ဗြဟ္မာနံ

၁-ဥပသင်္ကမိ (ဣ) ၂-သနန္တိစ (က) ၃-မရပါကဉ္စ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

သနက်မာရ် ပုစ္ဆေယျံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ ဝါ အတ္ထံ သမ္ပရာယိကံ ဝါ”တိ။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ တေဒဟောသိ “ကုသလော ခေါ အဟံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အတ္တာနံ၊ အညေပိ မံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ အတ္ထံ ပုစ္ဆန္တိ၊ ယံနုနာဟံ ဗြဟ္မာနံ သနက်မာရ် သမ္ပရာယိကညေဝ အတ္ထံ ပုစ္ဆေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ သနက်မာရ် ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

“ပုစ္ဆာမိ ဗြဟ္မာနံ သနက်မာရ်၊
ကမ္ဘိ အကမ္ဘိ” ပရဝေဒိယေသု။
ကတ္ထဋ္ဌိတော ကိမ္ပိ စ သိက္ခမာနော၊
ပပ္ဖေါတိ မစ္စော အမတံ ဗြဟ္မလောက”န္တိ။
ဟိတွာ မမတ္ထံ မနုဇေသု ဗြဟ္မေ၊
ဧကောဒိဘူတော ကရုဏေဓိမုတ္တော၊
နိရာမဂန္ဓော ဝိရတော မေထုနသ္မာ၊
တ္ထေဋ္ဌိတော ဧတ္ထ စ သိက္ခမာနော။
ပပ္ဖေါတိ မစ္စော အမတံ ဗြဟ္မလောကန္တိ။

၃၂၀။ “ဟိတွာ မမတ္ထ”န္တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ၊ ဣဓေကစ္စော အပ္ပံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ အပ္ပံ ဝါ ဣတိပရိဝဋ် ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဣတိပရိဝဋ် ပဟာယ ကေသမသ္မံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္စာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ ဣတိ “ဟိတွာ မမတ္ထ”န္တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ “ဧကောဒိဘူတော”တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ၊ ဣဓေကစ္စော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အရညံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဓရံ ဂိရိဂဟံ သုသာနံ ဝနပတ္တံ အဇ္ဈောကာသံ ပလာလပုဉ်၊ ဣတိ “ဧကောဒိဘူတော”တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ “ကရုဏေဓိမုတ္တော”တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ၊ ဣဓေကစ္စော ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမ္မဓောတိရိယံ သဗ္ဗမိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တိ လောကံ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ၊ ဣတိ “ကရုဏေဓိမုတ္တော”တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ အာမဂန္ဓေ စ ခေါ အဟံ ဘောတော ဘာသမာနဿ န အာဇာနာမိ။

ကေ အာမဂန္ဓာ မနုဇေသု မြဟ္မေ၊
 ဧတေ အဝိဒ္ဓါ ဣမ မြူဟိ ဗီရ။
 ကေနာဝဋ္ဋာ^၁ ဝါတိ ပဇာ ကုရုတု^၂၊
 အာပါယိကာ နိဝုတမြဟ္မလောကာတိ။
 ကောဓော မောသဝဋ္ဋံ နိကတိ စ ဒုက္ခော၊
 ကဒရိယတာ အတိမာနော ဥဿယာ။
 ဣစ္ဆာ ပိဝိစ္ဆာ ပရဟေဋ္ဌနာ စ၊
 လောဘော စ ဒေါသော စ မဒေါ စ မောဟော။
 ဧတေသု ယုတ္တာ အနိရာမဂန္ဓာ၊
 အာပါယိကာ နိဝုတမြဟ္မလောကာတိ။

ယထာ ခေါ အဟံ ဘောတော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ အာဇာနာမိ။
 တေ န သုနိဗ္ဗဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ
 အနဂါရိယန္တိ။ ယဿဒါနိ ဘဝံ ဂေါရိန္ဒော ကာလံ မညတိတိ။

ရေကျရာဇာမနန္ဒနာ

၃၂၁။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော မြာဟ္မဏော ယေန ရေကျ ရာဇာ
 တေနပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတွာ ရေကျ ရာဇာနံ တေဒဝေါစ “အညံ ဒါနိ ဘဝံ
 ပုရောဟိတံ ပရိယေသတု၊ ယော ဘောတော ရဋ္ဌံ အနုသာသိဿတိ၊ ဣစ္ဆာမဟံ
 ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ မြဟ္မာနော
 အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိဗ္ဗဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊
 ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ”န္တိ။

အာမန္တယာမိ ရာဇာနံ၊ ရေကျ ဘူမိပတိံ အဟံ။
 တွံ ပဇာနဿ ရဇေန၊ နာဟံ ပေါရောဟိစ္စေ ရမေ။
 သစေ တေ ဦးနံ ကာမေဟိ၊ အဟံ ပရိပူရယာမိ တေ။
 ယော တံ ဟိံသတိ ဝါရေမိ၊ ဘူမိသေနာပတိ အဟံ။
 တုဝံ ပိတာ အဟံ ပုတ္တော၊ မာ နော ဂေါရိန္ဒ ပါဇဟိ^၃။
 နမတ္ထိ ဦးနံ ကာမေဟိ၊ ဟိံသိတာ မေ န ပိဇ္ဇတိ။
 အမနုဿဝစော သုတွာ၊ တသ္မာဟံ န ဂဟေ ရမေ။

၁-ကေနာဝဋ္ဋာ (သုာ)

၂-ကုရု (သုာ)၊ ကုရုဇ္ဈ (ဣ)၊ ကုရု (?)

၃-ပါဇဟိ (အဋ္ဌကထာယံ သံဝဏ္ဏိတပါဠိန္ဒရံ)

အမနုဿော ကထံဝဏ္ဏော၊ ကိံ တေ အတ္ထံ အဘာသထ။
ယဉ္ဇ သုတွာ ဇဟာသိ နော၊ ဂေဟေ အမေ ဓ ကေဝလီ။
ဥပဝုတ္တဿ မေ ပုဗ္ဗေ၊ ယိဋ္ဌုကာမဿ မေ သတော။
အဂ္ဂိ ပဇ္ဇလိတော အာသိ၊ ကုသပတ္တပရိတ္တတော။
တတော မေ ဗြဟ္မာ ပါတုရဟု၊ ဗြဟ္မလောကာ သနန္တနော။
သော မေ ပဉ္စံ ဝိယာကာသိ၊ တံ သုတွာ န ဂဟေ ရမေ။
သဒ္ဓဟာမိ အဟံ ဘောတော၊ ယံ တံ ဂေါရိန္ဒ ဘာသသိ။
အမနုဿဝစော သုတွာ၊ ကထံ ဝတ္တေထ အညထာ။
တေ တံ အနုဝတ္တိဿာမ၊ သတ္တာ ဂေါရိန္ဒ နော ဘဝံ။
မဏိ ယထာ ဝေဠုရိယော၊ အကာစော ဝိမလော သုဘော။
ဧဝံ သုဒ္ဓါ စရိဿာမ၊ ဂေါရိန္ဒဿာနုသာသနေတိ။

သစေ ဘဝံ ဂေါရိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ မယမ္ပိ
အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ။ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ
ဘဝိဿတိတိ။

အတ္ထိယအာမန္တနာ

၃၂၂။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ
ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဆ ခတ္တိယေ တေဒဝေါစ
“အညံ ခါနိ ဘဝန္တော ပုရောဟိတံ ပရိယေသန္တ၊ ယော ဘဝန္တာနံ ရဇ္ဇေ
အနုသာသိဿတိ၊ ဣစ္ဆာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ၊ ယထာ
ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိဗ္ဗဒယာ
အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ”န္တိ။
အထ ခေါ ဘော တေ ဆ ခတ္တိယာ ဧကမန္တံ အပက္ကမ္ပ ဧဝံ သမပိန္တေသုံ “ဣမေ
ခေါ ဗြာဟ္မဏာ နာမ နေလုဒ္ဓါ၊ ယံနုန မယံ မဟာဂေါရိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဓနေန
သိက္ခေယျာမာ”တိ။ တေ မဟာဂေါရိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝေမာဟံသု
“သံဝိဇ္ဇတိ ခေါ ဘော ဣမေသု သတ္တသု ရဇ္ဇေသု ပဟုတံ သာပတေယျံ၊
တတော ဘောတော ယာဝတကေန အတ္ထော၊ တာဝတကံ အာဟရိယ-
တ”န္တိ။ အလံ ဘော မမပိဒံ ပဟုတံ သာပတေယျံ ဘဝန္တာနံယေဝ ဝါဟသ၊
တမဟံ သဗ္ဗံ ပဟာယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ယထာ ခေါ
ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိဗ္ဗဒယာ

ဝဿံ အာဂမေတု၊ ကေဿ ဝဿဿ အစ္စယေန မယဗ္ဗိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတိတိ။

အတိစိရံ ခေါ ဘော ဧကံ ဝဿံ၊ နာဟံ သက္ကောမိ ဘဝန္တေ ဧကံ ဝဿံ အာဂမေတု၊ ကော န ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတာနံ။ ဂမနီယော သမ္ပရာယော၊ မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မာနော အာမဂန္တေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိဗ္ဗဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယန္တိ။ တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါရိန္ဒော သတ္တ မာသာနိ အာဂမေတု၊ သတ္တန္တံ မာသာနံ အစ္စယေန မယဗ္ဗိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတိတိ။

အတိစိရံ ခေါ ဘော သတ္တ မာသာနိ၊ နာဟံ သက္ကောမိ ဘဝန္တေ သတ္တ မာသာနိ အာဂမေတု၊ ကော န ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတာနံ။ ဂမနီယော သမ္ပရာယော၊ မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မာနော အာမဂန္တေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိဗ္ဗဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယန္တိ။ တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါရိန္ဒော ဆ မာသာနိ အာဂမေတု။ ပ။ ပဉ္စ မာသာနိ အာဂမေတု။ စတ္တာရိ မာသာနိ အာဂမေတု။ တိဏိ မာသာနိ အာဂမေတု။ ဒွေ မာသာနိ အာဂမေတု။ ဧကံ မာသံ အာဂမေတု။ အဋ္ဌမာသံ အာဂမေတု၊ အဋ္ဌမာသဿ အစ္စယေန မယဗ္ဗိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတိတိ။

အတိစိရံ ခေါ ဘော အဋ္ဌမာသော၊ နာဟံ သက္ကောမိ ဘဝန္တေ အဋ္ဌမာသံ အာဂမေတု၊ ကော န ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတာနံ။ ဂမနီယော သမ္ပရာယော၊ မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မာနော အာမဂန္တေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိဗ္ဗဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယန္တိ။ တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါရိန္ဒော သတ္တာဟံ အာဂမေတု၊ ယာဝ မယံ သကေ ပုတ္တဘာတရော ရဇ္ဇေန အနုသာသိဿာမ၊

သုတ္တံ]

ဘရိယာနံအာမန္တနာ

၁၉၉

သတ္တာဟဿ အစ္စယေန မယဗ္ဗိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတိတိ။ န စိရံ ခေါ ဘော သတ္တာဟံ၊ အာဂမေဿာမဟံ ဘဝန္တေ သတ္တာဟန္တိ။

ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာဒီနံအာမန္တနာ

၃၂၄။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ တေဒဂေါစ “အညံ ဒါနိ ဘဝန္တော အာစရိယံ ပရိယေသန္တ၊ ယော ဘဝန္တာနံ မန္တေ ဝါစေဿတိ။ ဣစ္ဆာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္တေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိဗ္ဗဿာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ”န္တိ။ မာ ဘဝံ ဂေါရိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ။ ပဗ္ဗဇော ဘော အပ္ပေသက္ခာ စ အပ္ပလာဘာ စ၊ ဗြဟ္မညံ မဟေသက္ခန္ဓ မဟာလာဘဉ္စာတိ။ မာ ဘဝန္တော ဧဝံ အဝစုတ္တ “ပဗ္ဗဇော အပ္ပေသက္ခာ စ အပ္ပလာဘာ စ၊ ဗြဟ္မညံ မဟေသက္ခန္ဓ မဟာလာဘဉ္စာ”တိ။ ကော န ခေါ ဘော အညတြ မယာ မဟေသက္ခတရော ဝါ မဟာလာဘတရော ဝါ။ အဟံ ဟိ ဘော တေရဟိ ရာဇာဝ ရညံ ဗြဟ္မာဝ ဗြာဟ္မဏာနံ” ဒေဝတာဝ ဂဟပတိကာနံ။ တမဟံ သဗ္ဗံ ပဟာယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္တေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိဗ္ဗဿာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယန္တိ။ သစေ ဘဝံ ဂေါရိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ။ မယဗ္ဗိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတိတိ။

ဘရိယာနံအာမန္တနာ

၃၂၅။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန စတ္တာရိသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ စတ္တာရိသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော တေဒဂေါစ “ယာ ဘောတိနံ ဣစ္ဆတိ၊ သကာနိ ဝါ ဣတိကုလာနိ ဂစ္ဆတု အညံ ဝါ ဘတ္တာရံ ပရိယေသတု။ ဣစ္ဆာမဟံ ဘောတိ

အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မဇော
 အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိဗ္ဗဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ။
 ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ဘောတိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ”န္တိ။ တုညေဝ နော ဉှတိ
 ဉှတိကာမာနံ၊ တံ ပန ဘတ္တာ ဘတ္တုကာမာနံ။ သစေ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော
 အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ
 ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတိတိ။

မဟာဂေါဝိန္ဒပဗ္ဗဇ္ဇာ

၃၂၆။ အထ ခေါ ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တဿ
 သတ္တာဟဿ အစ္စယေန ကေသမဿံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ
 အစ္စာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ။ ပဗ္ဗဇိတံ ပန မဟာဂေါဝိန္ဒံ
 ဗြာဟ္မဏံ သတ္တ စ ရာဇာနော ခတ္တိယာ မုဒ္ဓါဝသိတ္တာ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏ-
 မဟာသာလာ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ စတ္တာရိသာ စ ဘရိယာ သာဒိသိယော
 အနေကာနိ စ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနေကာနိ စ ဗြာဟ္မဏသဟဿာနိ
 အနေကာနိ စ ဂဟပတိသဟဿာနိ အနေကေဟိ စ ဣတ္ထာဂါရေဟိ ဣတ္ထိယော
 ကေသမဿံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္စာဒေတွာ မဟာဂေါဝိန္ဒံ
 ဗြာဟ္မဏံ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတံ အနုပဗ္ဗဇိ”သု။ တာယ သုခံ ဘော
 ပရိသာယ ပရိဂုတော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဂါမနိဂမရာဇောနီသု
 စာရိကံ စရတိ။ ယံ ခေါ ပန ဘော တေန သမယေန မဟာဂေါဝိန္ဒော
 ဗြာဟ္မဏော ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဥပသင်္ကမတိ။ တတ္ထ ရာဇာဝ ဟောတိ ရညံ
 ဗြဟ္မာဝ ဗြာဟ္မဏာနံ ဒေဝတာဝ ဂဟပတိကာနံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန
 မနဿာ ခိပန္တိ ဝါ ဥပက္ခလန္တိ ဝါ။ တေ ဝေမာဟံသု “နမတ္ထု မဟာဂေါဝိန္ဒဿ
 ဗြာဟ္မဏဿ၊ နမတ္ထု သတ္တ ပုရောဟိတဿာ”တိ။

၃၂၇။ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဘော ဗြာဟ္မဏော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ
 ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။ တထာ စတုတ္ထံ။
 ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗမိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာ-
 သဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန
 အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပ။ မုဒိတာ-
 သဟဂတေန စေတသာ။ပ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ။ပ။ အဗျာပဇ္ဇေန
 ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။ သာဝကာနံ စ ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေသိ။

၃၂၈။ ယေ ခေါ ပန ဘော တေန သမယေန မဟာဂေါရိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ သာဝကာ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနိံသု။ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ ဗြဟ္မလောကံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ ယေ န သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနိံသု။ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပ္ပေကဇ္ဈေ ပရနိဗ္ဗိတဝသဝတ္တိနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ အပ္ပေကဇ္ဈေ နိဗ္ဗာနရတိနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ အပ္ပေကဇ္ဈေ တုသိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ အပ္ပေကဇ္ဈေ ယာမာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ အပ္ပေကဇ္ဈေ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ အပ္ပေကဇ္ဈေ စာတုမဟာ- ရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ ယေ သဗ္ဗနိဟိတံ ကာယံ ပရိပူရေသုံ၊ တေ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ပရိပူရေသုံ။ ဣတိ ခေါ ဘော သဗ္ဗေသံယေဝ တေသံ ကုလပုတ္တာနံ အမောဃာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အဟောသိ အဝဉ္ဇျာ သဇလာ သဥဗြိယာတိ။

၃၂၉။ သရတိ တံ ဘဂဝါတိ။ သရာမဟံ ပဉ္စသီခ။ အဟံ တေန သမယေန မဟာဂေါရိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော အဟောသိ။ အဟံ တေသံ သာဝကာနံ ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေသိ။ တံ ခေါ ပန မေ ပဉ္စသီခ ဗြဟ္မစရိယံ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္မောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ ယာဝဒေဝ ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ။

ဣဒံ ခေါ ပန မေ ပဉ္စသီခ ဗြဟ္မစရိယံ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ကတမဉ္စ တံ ပဉ္စသီခ ဗြဟ္မစရိယံ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေ။ သေယျထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ခေါ တံ ပဉ္စသီခ ဗြဟ္မစရိယံ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

၃၃၀။ ယေ ခေါ ပန မေ ပဉ္စသီခ သာဝကာ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ။ တေ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သဒ္ဓိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။ ယေ န သဗ္ဗေန- သဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ။ တေ ပဉ္စန္ဒ ဩရတ္တဂိယာနံ သံယောဇနာနံ

ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ ဟောန္တိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တဿ
 လောကာ။ ယေ န သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ။ အပ္ပေကဇ္ဈေ တိဏ္ဍံ
 သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမိနော
 ဟောန္တိ သင်္ကဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တာ ဒုက္ခဿန္တိ ကရိဿန္တိ။ ယေ န
 သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ။ အပ္ပေကဇ္ဈေ တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ
 သောတာပနာ ဟောန္တိ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္မောဓိပရာယဏာ။ ဣတိ
 ခေါ ပဉ္စသီခ သဗ္ဗေသံယေဝ ဣမေသံ ကုလပုတ္တာနံ အမောဃာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ
 အဝဉ္ဇာ သဇလာ သဥဠိယာတိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော ပဉ္စသီခေါ ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တော ဘဂဝတော
 ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ
 ကတွာ တတ္ထေဝန္တရဇာယိတိ။

မဟာဂေါရိန္ဒသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ။

၇-မဟာသမယသုတ္တ

၃၃၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပ္ပိလဝတ္ထုသ္မိံ မဟာဝနေ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဗ္ဗိံ ပဉ္စမတ္ထေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဗ္ဗေဟေဝ အရဟန္တေဟိ၊ ဒသဟိ စ လောကဓာတူဟိ ဒေဝတာ ယေဘုလ္လေန သန္တိပတိတာ ဟောန္တိ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ အထ ခေါ တေန္တံ သုဒ္ဓါဝါသကာယိကာနံ ဒေဝတာနံ” တေဒဟောသိ “အယံ ခေါ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပ္ပိလဝတ္ထုသ္မိံ မဟာဝနေ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဗ္ဗိံ ပဉ္စမတ္ထေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဗ္ဗေဟေဝ အရဟန္တေဟိ၊ ဒသဟိ စ လောကဓာတူဟိ ဒေဝတာ ယေဘုလ္လေန သန္တိပတိတာ ဟောန္တိ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ ယံနန မယမ္ပိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမေယျာမ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပစ္စေကံ ဂါထံ၊ ဘာသေယျာမာ”တိ။

၃၃၂။ အထ ခေါ တာ ဒေဝတာ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဗ္ဗိတံ ဝါ ဗာဟံ ပဿာရေယျ ပဿာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဇ္ဈေယျ။ ဝေမေဝ သုဒ္ဓါဝါသေသု ဒေဝေသု အန္တရဟိတာ ဘဂဝတော ပုရတော ပါတုရဟေသု။ အထ ခေါ တာ ဒေဝတာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ပြိတာ ခေါ ဧကာ ဒေဝတာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။

“မဟာသမယော ပဝနသ္မိံ၊ ဒေဝကာယာ သမာဂတာ။
အာဂတမှ ဣမံ ဓမ္မသမယံ၊ ဒက္ခိတာယေ အပရာဇိတသံဃ”န္တိ။

အထ ခေါ အပရာ ဒေဝတာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။

“တဩ ဘိက္ခဝေါ သမာဒဟံသု၊ စိတ္တမတ္တနော ဥဇဏံ အကံသု၊
သာရထီဝ နေတ္တာနိ ဂဟေတွာ၊ ဣန္ဒြိယာနိ ရက္ခန္တိ ပဏှိတာ”တိ။

အထ ခေါ အပရာ ဒေဝတာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။

“ဆေတွာ ဒီလံ ဆေတွာ ပလိသံ၊ ဣန္ဒြိယံ ဥိဟစ္စံ မနေဇော။
တေ စရန္တိ သုဒ္ဓါ ဝိမလာ၊ စက္ခုမတာ သုဒန္တာ သုသုနာဂါ”တိ။

၁-ဒေဝါနံ (သီ၊သျှ၊ဇု) ၂-ပစ္စေကဂါထံ (သီ၊သျှ၊ဇု)၊ပစ္စေကဂါထာ (က-သီ)
၃-ဥဇဏမကံသု (သီ၊သျှ၊ဇု) ၄-ဥဟစ္စ (က)

အထ ခေါ် အပရာ ဒေဝတာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။

“ယေကေစိဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာသေ၊ န တေ ဂမိဿန္တိ အပါယဘူမိ။
ပဟာယ မာနသံ ဒေဟံ၊ ဒေဝကာယံ ပရိပူရေဿန္တိ”တိ။

ဒေဝတာသန္တိပါတ

၃၃၃။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “ယေဘုယျေန ဘိက္ခဝေ
ဒဿသု လောကဓာတုသု ဒေဝတာ သန္တိပတိတာ (ဟောန္တိ)” တထာဂတံ
ဒဿနာယ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ အဟေသုံ အတိတမဉ္စါနံ
အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ။ တေသမ္ပိ ဘဂဝန္တာနံ ဧတံပရမာယေဝ၊ ဒေဝတာ
သန္တိပတိတာ အဟေသုံ သေယျထာပိ မယုံ တေရဟိ။ ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ
ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဉ္စါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ။ တေသမ္ပိ ဘဂဝန္တာနံ
ဧတံပရမာယေဝ ဒေဝတာ သန္တိပတိတာ ဘဝိဿန္တိ သေယျထာပိ မယုံ
တေရဟိ။ အာစိက္ခိဿာမိ ဘိက္ခဝေ ဒေဝကာယာနံ နာမာနိ၊ ကိတ္တယိဿာမိ
ဘိက္ခဝေ ဒေဝကာယာနံ နာမာနိ၊ ဒေသေဿာမိ ဘိက္ခဝေ ဒေဝကာယာနံ
နာမာနိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိကရောထ ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဧဝံ
ဘန္တေ”တိ ခေါ် တေ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပစ္စသေသာသုံ။

၃၃၄။ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

သိလောကမနုကဿာမိ၊ ယတ္ထ ဘုမ္မာ တဒဿိတာ။
ယေ သိတာ ဂိရိဂတ္တရံ၊ ပဟိတတ္တာ သမာဟိတာ။
ပုဏ္ဏသီဟာဝ သလ္လိနာ၊ လောမဟံသာဘိသန္တုနော။
ဩဒါတမနသာ သုဒ္ဓါ၊ ဝိပ္ပသန္တမနာဝိလာ။
ဘိယျော ပဉ္စသတေ ဥတွာ၊ ဝနေ ကာပိလဝတ္ထဝေ။
တတော အာမန္တယီ သတ္တာ၊ သာဝကေ သာသနေ ရတေ။
ဒေဝကာယာ အဘိက္ကန္တာ၊ တေ ဝိဇာနာထ ဘိက္ခဝေါ။
တေ စ အာတပ္ပမကရံ၊ သုတွာ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။
တေသံ ပါတုရဟု ဣဏံ၊ အမနုဿာနဒဿနံ။
အဗျေကေ သတမဉ္စက္ခံ၊ သဟဿံ အထ သတ္တရိ။

၁-() သိ-ဣပေါတ္တကေသု နတ္ထိ၊ ၂-ဧတပရမာယေဝ (သီ၊သျားဣ) ၃-ဝိပ္ပသန္တာမနာဝိလာ(ဣက)

သတံ ဧကေ သဟဿာနံ၊ အမနုဿာနမဗ္ဗသုံ။
 အပ္ပေကေနန္တမဗ္ဗက္ခု၊ ဒိသု သဗ္ဗာ ဖုရ္ဋာ အဟုံ။
 တဉ္စ သဗ္ဗံ အဘိညာယ၊ ဝဝတ္ထိတွာနံ ဝိစက္ခမာ။
 တတော အာမန္တယိ သတ္တာ၊ သာဝကေ သာသနေ ရတေ။
 ဒေဝကာယာ အဘိက္ကန္တာ၊ တေ ဝိဇာနာထ ဘိက္ခဝေါ။
 ယေ ဝေါဟံ ကိတ္တယိဿာမိ၊ ဂိရာဟိ အနုပုဗ္ဗသော။

၃၃၅။ သတ္တသဟဿာ တေ ယက္ခာ၊ ဘုမ္မာ ကာပိလဝတ္ထဝါ။
 ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
 မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။
 ဆသဟဿာ ဟေမဝတာ၊ ယက္ခာ နာနတ္ထဝဏ္ဏိနော။
 ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
 မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။
 သာတာဂိရာ တိသဟဿာ၊ ယက္ခာ နာနတ္ထဝဏ္ဏိနော။
 ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
 မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။
 ဣစ္ဆေတေ သောဠသသဟဿာ၊ ယက္ခာ နာနတ္ထဝဏ္ဏိနော။
 ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
 မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။
 ဝေဿာမိတ္တာ ပဉ္စသတာ၊ ယက္ခာ နာနတ္ထဝဏ္ဏိနော။
 ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
 မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။
 ကုန္တိရော ရာဇဂဟိကော၊ ဝေပုလ္လဿ နိဝေသနံ။
 ဘိယျော နံ သတသဟဿံ၊ ယက္ခာနံ ပယိရူပါသတိ။
 ကုန္တိရော ရာဇဂဟိကော၊ သောပါဂါ သမိတိံ ဝနံ။

၃၃၆။ ပုရိမဉ္စ ဒိသံ ရာဇော၊ တေရဋ္ဌော ပသာသတိ။
 ဝန္တဗ္ဗာနံ အဓိပတိ၊ မဟာရာဇော ယသဿိသော။

ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဣန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။
ဣဗ္ဗိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

ဒက္ခိဏဉ္စ ဒိသံ ရာဇော၊ ဝိရူဋ္ဌော တံ ပဿာသတိ။
ကုမ္ဘဏ္ဍာနံ အဓိပတိ၊ မဟာရာဇော ယသဿိသော။

ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဣန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။
ဣဗ္ဗိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

ပစ္ဆိမဉ္စ ဒိသံ ရာဇော၊ ဝိရူပက္ခော ပဿာသကိ။
နာဂါနဉ္စ အဓိပတိ၊ မဟာရာဇော ယသဿိသော။

ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဣန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။
ဣဗ္ဗိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

ဥတ္တရဉ္စ ဒိသံ ရာဇော၊ ကုဝေရော တံ ပဿာသတိ။
ယက္ခာနဉ္စ အဓိပတိ၊ မဟာရာဇော ယသဿိသော။

ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဣန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။
ဣဗ္ဗိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

ပုရိမံ ဒိသံ ဓတရဋ္ဌော၊ ဒက္ခိဏေန ဝိရူဋ္ဌကော။
ပစ္ဆိမေန ဝိရူပက္ခော၊ ကုဝေရော ဥတ္တရံ ဒိသံ။

စတ္တာရော တေ မဟာရာဇော၊ သမန္တာ စတုရော ဒိသာ။
ဒဒ္ဒလ္လမာနာ၊ အဋ္ဌံသု၊ ဝနေ ကာပိလဝတ္ထဝေ။

၃၃၇။ တေသံ မာယာဝိနော ဒါသာ၊ အာဂုံ? ဝဉ္စနိကာ သဌာ။
မာယာ ကုဋေဏ၊ ဝိဋေဏ၊ ၄၊ ဝိဋ္ဌ၊ ၅၊ ဝိဋ္ဌော သဟ။

စန္ဒနော ကာမသေဋ္ဌော စ၊ ကိန္နိဃဏ၊ ၆ နိဃဏ၊ စ။
ပနာဒေါ ဩပမညော စ၊ ဒေဝသူတော စ မာတလိ။

၁-တပ္ပသာသတိ (သု) ၂-ဒဒ္ဒမာနာ (က) ၃-အာဂု (သု)၊ အာဂု (သီ၊ ဣ) ဝေပုဏ္ဏိယ
၄-ဝေဋ္ဌဏ၊ (သီ၊ သု၊ ဣ) ၅-ဝိဋ္ဌ စ (သု) ၆-ကိန္နိဃဏ၊ (သီ၊ သု၊ ဣ)

စိတ္တသေနော စ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ နဋ္ဌောရာဇော ဇနေသဘော^၁။
 အာဂါ ပဉ္စသိခေါ စေဝ၊ တိဗ္ဗရူ သူရိယဝစ္ဆသာ^၂။
 ဧတေ စညေ စ ရာဇာနော၊ ဂန္ဓဗ္ဗာ သဟ ရာဇုဘိ။
 မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခုနံ သမိတိ^၃ ဝနံ။

၃၃၈။ အထာဂုံ နာဂသာ နာဂါ၊ ဝေသာလာ သဟတစ္ဆကာ။
 ကမ္မလဿတရာ အာဂုံ၊ ပါယာဂါ သဟ ဉ္ဇုတိဘိ။
 ယာမုနာ တေရဋ္ဌာ စ၊ အာဂူ နာဂါ ယသသိနော။
 ရောဂဏော မဟာနာဂေါ၊ သောပါဂါ သမိတိ^၄ ဝနံ။
 ယေ နာဂရာဇေ သဟသာ ဟရန္တိ၊ ဒိဗ္ဗာ ဒိဇာ ပက္ခိ ဝိသုဒ္ဓစက္ခု။
 ဝေဟာယသာ^၅ တေ ဝနမဇ္ဈပတ္တာ၊ စိတြာ သုပဏ္ဏာ ဇုတိ တေသ နာမံ။
 အဘယံ တဒါ နာဂရာဇာနမာသိ၊ သုပဏ္ဏတော ခေမမကာသိ ဗုဒ္ဓေါ။
 သဏှာဟိ ဝါစာဟိ ဥပဂ္ဂယန္တော၊ နာဂါ သုပဏ္ဏာ သရဏမကံသု ဗုဒ္ဓံ။

၃၃၉။ ဇိတာ ဝဇီရဟတ္ထေန၊ သမုဒ္ဒိ အသုရာသိတာ။
 ဘာတရော ဝါသဝဿေတေ၊ ဣဒ္ဓိမန္တေ^၆ ယသသိနော။
 ကာလကဉ္စာ မဟာဘိသ္ဿာ^၇၊ အသုရာ ဒါနဝေဃသာ။
 ဝေပစိတ္တိ သုစိတ္တိ စ၊ ပဟာရာဒေါ နမုစိ သဟ။
 သတဉ္စ ဗလိပုတ္တာနံ၊ သဗ္ဗေ ဝေရောစနာမကာ။
 သန္တယိတွာ ဗလိသေနံ^၈၊ ရာဟုဘဒ္ဒမုပါဂမုံ။
 သမယော ဒါနိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ဘိက္ခုနံ သမိတိ^၉ ဝနံ။

၃၄၀။ အာပေါ စ ဒေဝါ ပထဝီ၊ တေဇော ဝါယော တဒါဂမုံ။
 ဝရုဏာ ဝါရုဏာ^၆ ဒေဝါ၊ သောမော စ ယသသာ သဟ။
 မေတ္တာ ကရုဏာ ကာယိကာ၊ အာဂုံ ဒေဝါ ယသသိနော။
 ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။

၁-ဇနောသဘော (သျှာ)
 ၃-ဝေဟာယသာ (သီ၊ ဣ)
 ၅-ဗလိသေနံ (သျှာ)

၂-သူရိယဝစ္ဆသာ (သီ၊ ဣ)
 ၄-ကာလကဉ္စာ မဟာဘိသ္ဿာ (သီ၊ ဣ)
 ၆-ဝါရုဏာ (သျှာ)

ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသသိန္နော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

ဝေဏ္ဍုဒေဝါ သဟလီ စ^၁၊ အသမာ စ ဒုဝေ ယမာ။
စန္ဒဿူပနိသာ ဒေဝါ၊ စန္ဒမာဂုံ ပုရက္ခတ္တာ။

သုရိယဿူပနိသာ^၂ ဒေဝါ၊ သုရိယမာဂုံ ပုရက္ခတ္တာ။
နက္ခတ္တာနိ ပုရက္ခတ္တာ၊ အာဂုံ မန္တဝလာဟကာ။

ဝဿနံ ဝါသဝေါ သေဋ္ဌော၊ သက္ကောပါဂါ ပုရိန္ဒဒေါ။
ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္ထဝဏ္ဏိန္နော။

ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသသိန္နော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

အထာဂုံ သဟဘူ ဒေဝါ၊ ဇလမဂ္ဂိ သိခါရိဝ။
အရိဋ္ဌကာ စ ရောဇာ စ၊ ဥမာပုပ္ဖနိဘာသိန္နော။

ဝရုဏာ သဟဓမ္မာ စ၊ အဗ္ဗုတာ စ အနေဇကာ။
သုလေယျရူစိရာ အာဂုံ၊ အာဂုံ ဝါသဝနေသိန္နော။
ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္ထဝဏ္ဏိန္နော။

ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသသိန္နော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

သမာနာ မဟာသမနာ၊ မာနသာ မာနသုတ္တမာ။
ခိဉ္ဇာပဒေါသိကာ အာဂုံ၊ အာဂုံ မနောပဒေါသိကာ။

အထာဂုံ ဟရယော ဒေဝါ၊ ယေ စ လောဟိတဝါသိန္နော။
ပါရဂါ မဟာပါရဂါ၊ အာဂုံ ဒေဝါ ယသသိန္နော။
ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သုဗ္ဗေ နာနတ္ထဝဏ္ဏိန္နော။

ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသသိန္နော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

သုက္ကာ ကရုဏ္ဏာ^၃ အရုဏာ၊ အာဂုံ ဝေဃနသာ သဟ။
ဩဒါတဝယာ ပါမောက္ခာ၊ အာဂုံ ဒေဝါ ဝိစက္ခကာ။

၁-ဝေဏ္ဍုဒေဝါ သဟလီစ(သီ၊ဣ) ၂-သုရိယဿူပနိသာ (သီ၊သု၊ဣ) ၃-ကရုဏ္ဏာ (သီ၊သု၊ဣ)

သဒါမတ္တာ ဟာရဂဇာ၊ မိဿကာ စ ယသဿိနော။
ထနယံ အာဂ ပဠာန္တော၊ ယော ဒိဿာ အဘိဝဿတိ။

ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္ထဝဏ္ဏိနော။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

ခေမိယာ တုသိတာ ယာမာ၊ ကဋ္ဌကာ စ ယသဿိနော။
လမ္ဘိတကာ လာမသေဋ္ဌာ၊ ဇောတိနာမာ စ အာသဝါ။
နိဗ္ဗာနရတိနော အာဂုံ၊ အထာဂုံ ပရနိဗ္ဗိတာ။

ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္ထဝဏ္ဏိနော။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

သဋ္ဌေတေ ဒေဝနိကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္ထဝဏ္ဏိနော။
နာမန္တယေန အာဂစ္ဆိံ^၁၊ ယေ စညေ သဒိဿာ သဟ။
ပုဂ္ဂဇောတိမဒိလံ^၂၊ ဩဃတိဏ္ဏမနာသဝံ။
ဒက္ခေမောဃတရံ နာဂံ၊ စန္ဒဝ အသိတာထိဂံ။

၃၄၁။ သုဗြဟ္မာ ပရမတ္တော စ^၃၊ ပုတ္တာ ဣဒ္ဓိမတော သဟ။
သနင်္ဂမာရော တိဿော စ၊ သောပါဂ သမိတိံ ဝနံ။
သဟဿံ ဗြဟ္မလောကာနံ၊ မဟာဗြဟ္မာဘိတိဋ္ဌတိ။
ဥပပန္နော ဇုတိမန္တော၊ ဘိသ္မာကာယော ယသဿိသော။
ဒသေတ္ထ ဣဿရာ အာဂုံ၊ ပစ္စေကဝသဝဏ္ဏိနော။
တေသဉ္စ မဇ္ဈတော အာဂ၊ ဟာရိတော ပရိဝါရိတော။

၃၄၂။ တေ စ သဗ္ဗေ အဘိက္ကန္တေ၊ သဇ္ဈန္တေ^၄ ဒေဝေ သဗြဟ္မကေ။
မာရသေနာ အဘိက္ကာမိ၊ ပဿ ကဏ္ဍဿ မဇ္ဈိယံ။
ထေ ဂဏ္ဍထ ဗန္ဓထ၊ ရာဂေန ဗဒ္ဓမတ္ထု ဝေါ။
သမန္တာ ပရိဝါရေထ၊ မာ ဝေါ မုဋ္ဌိတ္ထ ကောစိ နံ။

၁-အာဂစ္ဆိံ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

၃-ပရမတ္တော စ (က)

၂-ပုဂ္ဂဇောတိံ အဒိလံ (သီ၊ ဣ)

၄-သိန္တေ (သျာ)

ဓမ္မူပသဉ္စိတာ သံဃူပသဉ္စိတာ အရဟန္တူပသဉ္စိတာ ကာမူပသဉ္စိတာ”တိ။
 ကေမိဒံ ဘန္တေ သမယံ ဘဂဝါ ဥရုဝေလာယံ ပိဟရတိ နဇ္ဇော နေရဉ္စရာယ
 တီရေ အပေါလနိဋ္ဌောပေ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ တေန ခေါ ပနာဟံ ဘန္တေ
 သမယေန ဘဒ္ဒါ နာမ သူရိယဝစ္ဆယာ တိမ္မရုနော ဂန္ဓဗ္ဗရညော မိတာ၊
 တမဘိကဿိ။ သာ ခေါ ပန ဘန္တေ ဘဂိနိ ပရကာမိနိ ဟောတိ။ သိခဏ္ဍီ
 နာမ မာတလိဿ သင်္ဂါဟကဿ ပုတ္တော၊ တမဘိကဿိတိ။ ယတော ခေါ
 အဟံ ဘန္တေ တံ ဘဂိနိ နာလတ္ထံ ကေနစိ ပရိယာယေန။ အထာဟံ
 ဗေလုဝပဏ္ဍုပိဏံ အာဒါယ ယေန တိမ္မရုနော ဂန္ဓဗ္ဗရညော နိဝေသနံ
 တေနပသင်္ကမိ။ ဥပသင်္ကမိတွာ ဗေလုဝပဏ္ဍုပိဏံ အဿာဝေသိ။ ဣမာ စ
 ဂါထာ အဘာသိ ဗုဒ္ဓူပသဉ္စိတာ ဓမ္မူပသဉ္စိတာ သံဃူပသဉ္စိတာ အရဟန္တူပ-
 သဉ္စိတာ ကာမူပသဉ္စိတာ။

“ဝန္တေ တေ ပိတရံ ဘဒ္ဒေ၊ တိမ္မရံ သူရိယဝစ္ဆယေ။
 ယေန ဇာတာသိ ကလျာဏီ၊ အာနန္ဒဇနနိ မမ။ပ။
 သာလံဝ န စိရံ ဗုလ္လံ၊ ပိတရံ တေ သုမေဓသေ။
 ဝန္တမာနော နမဿာမိ၊ ယဿာသေတာဒိသီ ပဇာ”တိ။

ဧဝံ ပုတ္တေ ဘန္တေ ဘဒ္ဒါ သူရိယဝစ္ဆယာ မံ တေဒဝေါစ “န ခေါ မေ
 မာရိဿ သော ဘဂဝါ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဒိဋ္ဌော။ အပိ စ သုတောယေဝ မေ သော
 ဘဂဝါ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ ဥပနစ္စန္တိယာ။ ယတော
 ခေါ တံ မာရိဿ တံ ဘဂဝန္တံ ကိတ္တေသိ၊ ဟောတု နော အဇ္ဇ သမာဂမော”တိ။
 သောယေဝ နော ဘန္တေ တဿာ ဘဂိနိယာ သဉ္စိ သမာဂမော အဟောသိ။
 န စ ဒါနိ တတော ပစ္ဆာတိ။

သက္ကူပသင်္ကမ

၃၅၀။ အထ-ခေါသက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ တေဒဟောသိ “ပဋိသမ္ဗောဒတိ
 ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော ဘဂဝတာ၊ ဘဂဝါ စ ပဉ္စသိခေနာ”တိ။ အထ
 ခေါသက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပဉ္စသိခံ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တံ အာမန္တေသိ “အဘိဝါဒေဟိ
 မေ တံ တာတ ပဉ္စသိခံ ဘဂဝန္တံ ‘သက္ကော ဘန္တေ ဒေဝါနမိန္ဒော သာမဇ္ဈော
 သပရိဇနော အာဂတော ပါဒေ သိရဿာ ဝန္တတိ’တိ”။ “ဧဝံ ဘဒ္ဒန္တဝါ”တိ ခေါ
 ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဋိသုတော ဘဂဝန္တံ
 အဘိဝါဒေဟိ “သက္ကော ဘန္တေ ဒေဝါနမိန္ဒော သာမဇ္ဈော သပရိဇနော

သုတ္တံ]

သက္ကပ္ပသင်္ကမ

၂၁၅

ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္တတိ”တိ။ ဧဝံ သုဒ္ဓိ ဟောတု ပဉ္စသီခ သက္ကော
ဒေဝါနမိန္ဒော သာမဇ္ဈော သပရိဇနော၊ သုခကာမာ ဟိ ဒေဝါ မနုဿာ
အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ ယေ စညေ သန္တိ ပုထုကာယာတိ။

၃၅၁။ ဝေဉ္စ ပန တထာဂတာ ဝေရူပေ မဟေသက္ခေ ယက္ခေ အဘိဝဒန္တိ။
အဘိဝဒိတော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဣန္ဒသာလဂုဟံ ပပိသိတွာ
ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဒေဝါပိ တာဝတိံသာ
ဣန္ဒသာလဂုဟံ ပပိသိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသု။
ပဉ္စသီခေါပိ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော ဣန္ဒသာလဂုဟံ ပပိသိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိ-
ဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန ဣန္ဒသာလဂုဟာ ဝိသမာ သန္တိ သမာ သမပါဒိ၊
သမ္မာဓာ သန္တိ ဥရုန္တာ သမပါဒိ၊ အန္တကာရော ဂုဟာယံ အန္တရဓာယိ၊
အာလောကော ဥဒပါဒိ၊ ယထာ တံ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝေန။

၃၅၂။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ဧတဒဝေါစ “အတ္ထရိယမိဒံ
အာယသ္မတော ကောသိယဿ၊ အတ္တုတမိဒံ အာယသ္မတော ကောသိယဿ
တာဝ ဗဟုကိစ္စဿ ဗဟုကရဏီယဿ ယဒိဒံ ဣဝေဂမန”န္တိ။ စိရပဋိကာဟံ
ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုကာမော၊ အပိ စ ဒေဝါနံ
တာဝတိံသာနံ ကေဟိမိ ကေဟိမိ၊ ကိစ္စကရဏီယေဟိ ဗျာဝဇ္ဇော၊ ဧဝါဟံ
နာသက္ခိံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ ကေမိဒံ ဘန္တေ သမယံ ဘဂဝါ
သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ သလဋ္ဌာဂါရကေ။ အထ ခေါ ဘန္တေ သာဝတ္ထိ
အဂမာသိံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ။ တေန ခေါ ပန ဘန္တေ သမယေန ဘဂဝါ
အညတရေန သမာမိနာ နိသိန္ဒော ဟောတိ။ ဘူဇတိ စ နာမ ဝေဿဝဏဿ
မဟာရာဇဿ ပရိစာရိကာ ဘဂဝန္တံ ပစ္စုပဋိတာ ဟောတိ၊ ပဉ္စလိကာ
နမဿမာနာ တိဋ္ဌတိ။ အထ ခေါ ဘန္တေ ဘူဇတိံ ဧတဒဝေါစ “အဘိဝါဒေဟိ
မေ တံ ဘဂိနိ ဘဂဝန္တံ ‘သက္ကော ဘန္တေ ဒေဝါနမိန္ဒော သာမဇ္ဈော သပရိဇနော
ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္တတိ’တိ”။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘန္တေ သာ ဘူဇတိ
မံ ဧတဒဝေါစ “အကာလော ခေါ မာရိသ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ၊ ပဋိသလ္လိနော
ဘဂဝါ”တိ။ တေန ဟိ ဘဂိနိ ယဒါ ဘဂဝါ တမှာ သမာမိမှာ ဝုတ္တိတော
ဟောတိ။ အထ မမ ဝစနေန ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေဟိ “သက္ကော ဘန္တေ

ဒေဝါနမိန္ဒော သာမဇ္ဈော သပရိဇနော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရဿာ ဝန္တတိ”တိ။
 ကစ္စိ မေ သာ ဘန္တေ ဘဂိနိ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေသိ။ သရတိ ဘဂဝါ တဿာ
 ဘဂိနိယာ ဝစနန္တိ။ အဘိဝါဒေသိ မံ သာ ဒေဝါနမိန္ဒ ဘဂိနိ၊ သရာမဟံ
 တဿာ ဘဂိနိယာ ဝစနံ။ အပိစာဟံ အာယသ္မတော နေမိသဗ္ဗေန” တမ္မာ
 သမာဓိမ္မာ ပုဋ္ဌိတောတိ။ ယေ တေ ဘန္တေ ဒေဝါ အမှေဟိ ပဌမတရံ
 တာဝတိံသကာယံ ဥပပန္နာ၊ တေသံ မေ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ
 “ယဒါ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊
 ဒိဗ္ဗာ ကာယာ ပရိပူရေန္တိ၊ ဟာယန္တိ အသုရကာယာ”တိ။ တံ မေ ဣဒံ ဘန္တေ
 သက္ခိဒိဋ္ဌိ၊ ယတော တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပန္နော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊
 ဒိဗ္ဗာ ကာယာ ပရိပူရေန္တိ၊ ဟာယန္တိ အသုရကာယာတိ။

ဂေါပကဝတ္ထု

၃၅၃။ ဣဓေဝ ဘန္တေ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ဂေါပိကာ နာမ သကျမိတာ
 အဟောသိ ဗုဒ္ဓေ ပဿန္တာ ဓမ္မေ ပဿန္တာ သံဃေ ပဿန္တာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနိ၊
 သာ ဣတ္ထိတ္ထံ၊ ဝိရာဇေတွာ ပုရိသတ္ထံ၊ ဘာဝေတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ
 မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ၊ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ
 အမှာကံ ပုတ္တတ္ထံ အဇ္ဈုပဂတာ။ တတြိပိနံ ဧဝံ ဇာနန္တိ “ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော
 ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော”တိ။ အညေဝိ ဘန္တေ တယော ဘိက္ခု၊ ဘဂဝတိ
 ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ဟိနံ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ဥပပန္နာ။ တေ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ
 သမပ္ပိတာ သမဂီဘူတာ ပရိစာရယမာနာ အမှာကံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ
 အမှာကံ ပါရိစရိယံ။ တေ အမှာကံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတေ အမှာကံ ပါရိစရိယံ
 ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော ပဋိစောဒေသိ “ကုတောမုခါ နာမ တုမေ
 မာရိသာ တဿ ဘဂဝတော ဓမ္မံ အဿုတ္တ”။ အဟံ ဟိ နာမ ဣတ္ထိကာ သမာနာ
 ဗုဒ္ဓေ ပဿန္တာ ဓမ္မေ ပဿန္တာ သံဃေ ပဿန္တာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနိ ဣတ္ထိတ္ထံ
 ဝိရာဇေတွာ ပုရိသတ္ထံ ဘာဝေတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ
 သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ၊ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ သက္ကဿ ဒေဝါန-
 မိန္ဒဿ ပုတ္တတ္ထံ အဇ္ဈုပဂတာ။ ဣဓာပိ မံ ဧဝံ ဇာနန္တိ ‘ဂေါပကော ဒေဝ-
 ပုတ္တော ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော’တိ။ တုမေ ပန မာရိသာ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ
 စရိတွာ ဟိနံ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ဥပပန္နာ။ ဒုဒ္ဓိဋ္ဌရူပံ ဝတ ဘော အဒ္ဓဿာမ၊ ယေ မယံ

၁-စက္ကနေမိသဗ္ဗေန (သျှာ)
 ၃-ပုရိသတ္ထံ (သျှာ)

၂-ဣတ္ထိတ္ထံ (သျှာ)
 ၄-အာယုဟိတ္ထ (သျှာ)

သုတ္တံ]

ဂေါပကဝတ္ထု

၂၁၇

အဗ္ဗဿာမ သဟဓမ္မိကေ ဟိနံ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ဥပပန္နေ”တိ။ တေသံ ဘန္တေ
ဂေါပကေန ဒေဝပုတ္တေန ပဋိစောဒိတာနံ ခွေ ဒေဝါ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ သတိံ
ပဋိလဘိသု ကာယံ မြဟ္မပုရောဟိတံ၊ ဧကော ပန ဒေဝေါ ကာမေ အဇ္ဈာဝသိ။

၃၅၄။ ဥပါသိကာ စက္ခုမတော အဟောသိ၊
နာမဓ္မိ မယံ အဟု “ဂေါပိကာ”တိ။
ဗုဒ္ဓေ စ ဓမ္မေ စ အဘိပ္ပသန္တာ၊
သံဃဉ္စူပဋ္ဌာသိံ ပသန္တစိတ္တာ။

တဿေဝ ဗုဒ္ဓဿ သုဓမ္မတာယ၊
သက္ကဿ ပုတ္တောမိ မဟာနုဘာဝေါ။
မဟာဇုတိကော တိဒိဝူပပန္နော၊
ဇာနန္တိ မံ ဣဓာပိ “ဂေါပကော”တိ။

အထဗ္ဗသံ ဘိက္ခဝေါ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗေ၊
ဂန္ဓဗ္ဗကာယူပဂတေ ဝသိနေ။
ဣမေဟိ တေ ဂေါတမသာဝကာသေ၊
ယေ စ မယံ ပုဗ္ဗေ မနဿဘူတာ။

အန္တေန ပါနေန ဥပဋ္ဌဟိမှာ၊
ပါဒူပသင်္ဂယု သကေ နိဝေသနေ။
ကုတောမုခါ နာမ ဣမေ ဘဝန္တော၊
ဗုဒ္ဓဿ ဓမ္မာနိ ပဋိဂ္ဂဟေသုံ။

ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဟိ ဓမ္မော၊
သုဒေသိတော စက္ခုမတာနုဗုဒ္ဓေါ။
အဟံ ဟိ တုမေဝ ဥပါသမာနော၊
သုတွာန အရိယာန သုဘာသိတာနိ။

သက္ကဿ ပုတ္တောမိ မဟာနုဘာဝေါ၊
မဟာဇုတိကော တိဒိဝူပပန္နော။
တုမေ ပန သေဋ္ဌမုပါသမာနာ၊
အနတ္တရံ မြဟ္မစရိယံ စရိတွာ။

၃-သမ္ဗုဒ္ဓဂုဏာနိ (သီ၊ ဣ)၊ သန္တာနိ ဂုဏာနိ (သျှာ)

ဣမေဟိ တေ ဟိနကာယူပပန္နာ၊
 ဒေဝေ တာဝတိံသေ အဘိက္ကမန္တိ။
 သံဝေဂဇာတဿ ဝစော နိသမ္မ၊
 သော ဂေါပကော ဝါသဝမဇ္ဈဘာသိ။
 ဗုဒ္ဓေါ ဇနိန္ဒတ္ထိ မနဿလောကေ၊
 ကာမာဘိဘူ သကျမုနိတိ ဉ္ဇယတိ။
 တဿေဝ တေ ပုတ္တာ သတိယာ ပိဟိနာ၊
 စောဒိတာ မယာ တေ သတိမဇ္ဈလတ္တု။
 တိဏ္ဍံ တေသံ အာဝသိနေတ္ထံ^၁ ဧကော၊
 ဂန္ဓဗ္ဗကာယူပဂတော ဝသိနော။
 ဒွေ စ သမ္ပောမိပဏာနဿာရိနော၊
 ဒေဝေပိ ဟိဇ္ဇေန္တိ သမာဟိတက္ကာ။
 ဧတာဒိသီ ဓမ္မပ္ပကာသနေတ္ထု၊
 န တတ္ထ ကိံကံတိ ကောမိ သာဝကော။
 နိတိဏ္ဍုဩဃံ ပိစိကိစ္ဆဆိန္နံ၊
 ဗုဒ္ဓံ နမဿာမ ဇိနံ ဇနိန္ဒံ။
 ယံ တေ ဓမ္မံ ဣဉ္ဇေယာယ၊
 ဝိသေသံ အဇ္ဈင်္ဂသု^၂ တေ။
 ကာယံ မြဟ္မပုရောဟိတံ၊
 ဒုဝေ တေသံ ဝိသေသဂူ။
 တဿ ဓမ္မဿ ပတ္တိယာ၊
 အာဂတမှာသိ မာရိသ။
 ကတာဝကာသာ ဘဂဝတာ၊
 ပဉ္စံ ပုစ္ဆေမု မာရိသာတိ။

၃၅၅။ အထ ခေါ ဘဂဝတော တေဒဟောသိ “ဒိဃရတ္တံ ဝိသုဒ္ဓေါ ခေါ
 အယံ ယက္ခော^၃၊ ယံ ကိဉ္စိ မံ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိဿတိ၊ သမ္ပံ တံ အတ္တသဉ္စိတံယေဝ
 ပုစ္ဆိဿတိ၊ နော အနတ္တသဉ္စိတံ။ ယဉ္ဇဿာဟံ ဒုဋ္ဌော ဗျာကရိဿာမိ၊ တံ
 ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတိ”တိ။

၃၅၆။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

“ပုစ္ဆ ဝါသဝ မံ ပဉ္စ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိန္တသိ။

တဿ တဿေဝ ပဉ္စဿ၊ အဟံ အန္တံ ကရောမိ တေ”တိ။

ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၃၅၇။ ကတာဝကာသော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဣမံ ဘဂဝန္တံ^၁
ပဌမံ ပဉ္စံ အပုစ္ဆိ—

“ကိံသံယောဇနာ န ခေါ မာရိသ ဒေဝါ မနဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ
ယေ စညေ သန္တိ ပုထုကာယာ၊ တေ ‘အဝေရာ အဒဏ္ဍာ အသပတ္တာ
အဗျာပဇ္ဇာ ဝိဟရေမု အဝေရိနော’တိ ဣတိ စ နေသံ ဟောတိ၊ အထ စ ပန
သဝေရာ သဒဏ္ဍာ သသပတ္တာ သဗျာပဇ္ဇာ ဝိဟရန္တိ သဝေရိနော”တိ။ ဣတ္ထံ
သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝန္တံ ပဉ္စံ^၂ အပုစ္ဆိ။ တဿ ဘဂဝါ ပဉ္စံ ပုဋ္ဌော
ဗျာကာသိ—

“ဣဿာမစ္ဆရိယသံယောဇနာ ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒေဝါ မနဿာ အသုရာ
နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ ယေ စညေ သန္တိ ပုထုကာယာ၊ တေ ‘အဝေရာ အဒဏ္ဍာ
အသပတ္တာ အဗျာပဇ္ဇာ ဝိဟရေမု အဝေရိနော’တိ ဣတိ စ နေသံ ဟောတိ၊
အထ စ ပန သဝေရာ သဒဏ္ဍာ သသပတ္တာ သဗျာပဇ္ဇာ ဝိဟရန္တိ သဝေရိနော”တိ။
ဣတ္ထံ ဘဂဝါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဉ္စံ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ။ အတ္တမနော
သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ အနုမောဒိ “ဧဝမေတံ
ဘဂဝါဧဝမေတံ သုဂတ၊ တိဏ္ဍာ မေတ္တ ကမ္မိ ဝိဂတာ ကထံကထာ ဘဂဝတော
ပဉ္စဝေယျာကရဏံ သုတွာ”တိ။

၃၅၈။ ဣတိဟ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ
အနုမောဒိတွာ ဘဂဝန္တံ ဥတ္တရိ^၃ ပဉ္စံ အပုစ္ဆိ—

“ဣဿာမစ္ဆရိယံ ပန မာရိသ ကိံနိဒါနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ၊
ကိံသ္မိံ သတိ ဣဿာမစ္ဆရိယံ ဟောတိ၊ ကိံသ္မိံ အသတိ ဣဿာမစ္ဆရိယံ န
ဟောတိ”တိ။ ဣဿာမစ္ဆရိယံ ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဝိယာပ္ပိယနိဒါနံ ဝိယာပ္ပိယ-
သမုဒယံ ဝိယာပ္ပိယဇာတိကံ ဝိယာပ္ပိယပဘဝံ၊ ဝိယာပ္ပိယေ သတိ ဣဿာ-
မစ္ဆရိယံ ဟောတိ၊ ဝိယာပ္ပိယေ အသတိ ဣဿာမစ္ဆရိယံ န ဟောတိတိ။

၁-ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဣမံ (သိ၊ဣ) ၂-ဣမံ ပဌမံ ပဉ္စံ (သိ၊ဣ) ၃-ဥတ္တရိ (သိ၊သု၊ဣ)

“ဝိယာပ္ပိယံ ပန မာရိသ ကိနိဒါနံ ကိသမုဒယံ ကိဇာတိကံ ကိပဘဝံ၊
ကိသ္မိံ သတိ ဝိယာပ္ပိယံ ဟောတိ၊ ကိသ္မိံ အသတိ ဝိယာပ္ပိယံ န ဟောတိ”တိ။
ဝိယာပ္ပိယံ ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဆန္ဒနိဒါနံ ဆန္ဒသမုဒယံ ဆန္ဒဇာတိကံ ဆန္ဒပဘဝံ၊
ဆန္ဒေ သတိ ဝိယာပ္ပိယံ ဟောတိ၊ ဆန္ဒေ အသတိ ဝိယာပ္ပိယံ န ဟောတိတိ။

“ဆန္ဒော ပန မာရိသ ကိနိဒါနော ကိသမုဒယော ကိဇာတိကော
ကိပဘဝေါ၊ ကိသ္မိံ သတိ ဆန္ဒော ဟောတိ၊ ကိသ္မိံ အသတိ ဆန္ဒော န
ဟောတိ”တိ။ ဆန္ဒော ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဝိတက္ကနိဒါနော ဝိတက္ကသမုဒယော
ဝိတက္ကဇာတိကော ဝိတက္ကပဘဝေါ၊ ဝိတက္ကေ သတိ ဆန္ဒော ဟောတိ၊
ဝိတက္ကေ အသတိ ဆန္ဒော န ဟောတိတိ။

“ဝိတက္ကော ပန မာရိသ ကိနိဒါနော ကိသမုဒယော ကိဇာတိကော
ကိပဘဝေါ၊ ကိသ္မိံ သတိ ဝိတက္ကော ဟောတိ၊ ကိသ္မိံ အသတိ ဝိတက္ကော န
ဟောတိ”တိ။ ဝိတက္ကော ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိဒါနော ပပဉ္စ-
သညာသင်္ခါသမုဒယော ပပဉ္စသညာသင်္ခါဇာတိကော ပပဉ္စသညာသင်္ခါပဘဝေါ၊
ပပဉ္စသညာသင်္ခါယ သတိ ဝိတက္ကော ဟောတိ၊ ပပဉ္စသညာသင်္ခါယ အသတိ
ဝိတက္ကော န ဟောတိတိ။

“ကထံ ပဋိပန္နော ပန မာရိသ ဘိက္ခု ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိရောဓောရုပ္ပဂါမိနိ”
ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော ဟောတိ”တိ။

ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန

၃၅၉။ သောမနဿံပါဟံ^၁ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုရိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ
အသေဝိတဗ္ဗံ။ ဒေါမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုရိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ
အသေဝိတဗ္ဗံ။ ဥပေက္ခံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုရိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ
အသေဝိတဗ္ဗံ။

၃၆၀။ “သောမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုရိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ
အသေဝိတဗ္ဗံ”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ
ဇညော သောမနဿံ “ဣမံ ခေါ မေ သောမနဿံ သေဝတော အကုသလာ
ဓမ္မာ အဘိဝဓန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ”တိ၊ ဝေရူပံ သောမနဿံ န
သေဝိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ယံ ဇညော သောမနဿံ “ဣမံ ခေါ မေ သောမနဿံ

၁-ဟံ (သီရိ)၊ စာဟံ (သျှာကံ)

သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝေဒန္တိ”တိ၊ ဧဝံ ဘေဒနသံ သေဝတဗ္ဗံ၊ တတ္ထ ယံ စေ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ၊ ယံ စေ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ၊ ယေ အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ၊ တေ ပဏီတတရေ။ “သောမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုရိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိတဗ္ဗံ”တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

၃၆၁။ “ဒေါမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုရိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိ-
တဗ္ဗံ”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဇ္ဈေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ ဇညော ဒေါမနဿံ “ဣမံ ခေါ မေ ဒေါမနဿံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ
အဘိဝေဒန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ”တိ၊ ဧဝံ ဒေါမနဿံ န သေဝိတဗ္ဗံ။
တတ္ထ ယံ ဇညော ဒေါမနဿံ “ဣမံ ခေါ မေ ဒေါမနဿံ သေဝတော အကုသလာ
ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝေဒန္တိ”တိ၊ ဧဝံ ဒေါမနဿံ
သေဝိတဗ္ဗံ၊ တတ္ထ ယံ စေ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ၊ ယံ စေ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ၊ ယေ
အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ၊ တေ ပဏီတတရေ။ “ဒေါမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ
ဒုရိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိတဗ္ဗံ”တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ
ဝုတ္တံ။

၃၆၂။ “ဥပေက္ခံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုရိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိ-
တဗ္ဗံ”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဇ္ဈေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ ဇညော
ဥပေက္ခံ “ဣမံ ခေါ မေ ဥပေက္ခံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝေဒန္တိ၊
ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ”တိ၊ ဧဝံ ဥပေက္ခံ န သေဝိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ
ယံ ဇညော ဥပေက္ခံ “ဣမံ ခေါ မေ ဥပေက္ခံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ
ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝေဒန္တိ”တိ၊ ဧဝံ ဥပေက္ခံ သေဝိတဗ္ဗံ။
တတ္ထ ယံ စေ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ၊ ယံ စေ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ၊ ယေ
အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ၊ တေ ပဏီတတရေ။ “ဥပေက္ခံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ
ဒုရိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိတဗ္ဗံ”တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ
ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

၃၆၃။ ဧဝံ ပဋိပန္နော ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဘိက္ခု၊ ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိရောဓ-
သာရုပ္ပဝါဒိနိ” ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော ဟောတီတိ။ ဣတ္ထံ ဘဂဝါ သက္ကဿ ဒေဝါန-
မိန္ဒဿ ပဉ္စ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ။ အတ္တမနော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော

သုတ္တံ]

ပါတိမောက္ခသံဝရ.

၂၂၃

ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ အနုမောဒိ “ဝေမေတံ ဘဂဝါ ဧဝမေတံ သုဂတ၊ တိဏ္ဍာ
မေတ္တ ကင်္ခါ ဝိဂတော ကထံကထာ ဘဂဝတော ပဉ္စဝေယျာကရဏံ သုတွာ”တိ။

ပါတိမောက္ခသံဝရ

၃၆၄။ ဣတိဟ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ
အနုမောဒိတွာ ဘဂဝန္တံ ဥတ္တရိ ပဉ္စ အပုစ္ဆိ—

“ကထံ ပဋိပန္နော ပန မာရိသ ဘိက္ခု ပါတိမောက္ခသံဝရာယ ပဋိပန္နော
ဟောတိ”တိ။ ကာယသမာစာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ခုရိဇေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ
အသေဝိတဗ္ဗံ။ ဝစီသမာစာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ခုရိဇေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ
အသေဝိတဗ္ဗံ။ ပရိယေသနံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ခုရိဇေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ
အသေဝိတဗ္ဗံ။

“ကာယသမာစာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ခုရိဇေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိ-
တဗ္ဗံ”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ ဧညာ ကာယ-
သမာစာရံ “ဣမံ ခေါ မေ ကာယသမာစာရံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ
အဘိဝေုန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ”တိ၊ ဧဝပေါ ကာယသမာစာရော န
သေဝိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယံ ဧညာ ကာယသမာစာရံ “ဣမံ ခေါ မေ ကာယသမာ-
စာရံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ
အဘိဝေုန္တိ”တိ၊ ဧဝပေါ ကာယသမာစာရော သေဝိတဗ္ဗော။ “ကာယသမာ-
စာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ခုရိဇေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိတဗ္ဗံ”တိ ဣတိ ယံ
တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

“ဝစီသမာစာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ခုရိဇေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိ-
တဗ္ဗံ”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ ဧညာ
ဝစီသမာစာရံ “ဣမံ ခေါ မေ ဝစီသမာစာရံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ
အဘိဝေုန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ”တိ၊ ဧဝပေါ ဝစီသမာစာရော န
သေဝိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယံ ဧညာ ဝစီသမာစာရံ “ဣမံ ခေါ မေ ဝစီသမာစာရံ
သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝေုန္တိ”တိ၊
ဧဝပေါ ဝစီသမာစာရော သေဝိတဗ္ဗော။ “ဝစီသမာစာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ
ခုရိဇေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိတဗ္ဗံ”တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ
ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

“ပရိယေသနံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဇေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိတဗ္ဗံ-
 ဝိ”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ ဧညာ
 ပရိယေသနံ “ဣမံ ခေါ မေ ပရိယေသနံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ
 အဘိဝဇုန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ”တိ၊ ဝေရူပါ ပရိယေသနာ န
 သေဝိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယံ ဧညာ ပရိယေသနံ “ဣမံ ခေါ မေ ပရိယေသနံ
 သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဇုန္တိ”တိ။
 ဝေရူပါ ပရိယေသနာ သေဝိတဗ္ဗာ။ “ပရိယေသနံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဇေန
 ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိတဗ္ဗံ”တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

ဧဝံ ပဋိပန္နော ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဘိက္ခု ပါတိမောက္ခသံဝရာယ ပဋိပန္နော
 ဟောတီတိ။ ဣတ္ထိ ဘဂဝါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဉ္စ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ။
 အတ္တမနော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ အနုမောဒိ
 “ဝေမေတံ ဘဂဝါ ဝေမေတံ သုဂတ၊ တိဏှာ မေတ္တ ကင်္ခါ ဝိဂတာ ကထံကထာ
 ဘဂဝတော ပဉ္စဝေယျာကရဏံ သုတွာ”တိ။

ဣန္ဒြိယသံဝရ

၃၆၅။ ဣတိဟ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ
 အနုမောဒိတွာ ဘဂဝန္တံ ဥတ္တရိ ပဉ္စ အပုစ္ဆိ—

“ကထံ ပဋိပန္နော ပန မာရိသ ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယသံဝရာယ ပဋိပန္နော
 ဟောတီ”တိ။ စက္ခုဝိညေယျံ ရူပံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဇေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ
 အသေဝိတဗ္ဗံ။ သောတဝိညေယျံ သဒ္ဓိပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဇေန ဝဒါမိ
 သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိတဗ္ဗံ။ ဃာနဝိညေယျံ ဂန္ဓပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဇေန ဝဒါမိ
 သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိတဗ္ဗံ။ ဇိဝှာဝိညေယျံ ရသံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဇေန ဝဒါမိ
 သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိတဗ္ဗံ။ ကာယဝိညေယျံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဇေန
 ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိတဗ္ဗံ။ မနောဝိညေယျံ ဓမ္မံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဒုဝိဇေန
 ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗံ အသေဝိတဗ္ဗံတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—

“ဣမဿ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာ-
 ရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ။ ယထာရူပံ ဘန္တေ စက္ခုဝိညေယျံ ရူပံ သေဝတော
 အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဇုန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ဝေရူပံ စက္ခုဝိညေယျံ

ရူပံ န သေဝိတဗ္ဗံ။ ယထာရူပဉ္စ ခေါ ဘန္တေ စက္ခုရိညေယျံ ရူပံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဇ္ဇန္တိ၊ ဝေရူပံ စက္ခုရိညေယျံ ရူပံ သေဝိတဗ္ဗံ။ ယထာရူပဉ္စ ခေါ ဘန္တေ သောတရိညေယျံ သဒ္ဓိ သေဝတော။ ပ။ ဃာနရိညေယျံ ဂန္ဓံ သေဝတော။ ဇိဝှိရိညေယျံ ရသံ သေဝတော။ ကာယရိညေယျံ ဇောဋ္ဌဗ္ဗံ သေဝတော။ မနောရိညေယျံ ဓမ္မံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဇ္ဇန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ဝေရူပေါ မနောရိညေယျော ဓမ္မော န သေဝိတဗ္ဗော။ ယထာရူပဉ္စ ခေါ ဘန္တေ မနောရိညေယျံ ဓမ္မံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဇ္ဇန္တိ၊ ဝေရူပေါ မနောရိညေယျော ဓမ္မော သေဝိတဗ္ဗော။

ဣမဿ ခေါ မေ ဘန္တေ ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္တာရေန အတ္ထံ အာဇာနတော တိဏ္ဍာ မေတ္တ ကင်္ခါ ဝိဂတာ ကထံကထာ ဘဂဝတော ပဉ္စဝေယျာကရဏံ သုတွာ”တိ။

၃၆၆။ ဣတိဟ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနဗ္ဗိတွာ အနုမောဒိတွာ ဘဂဝန္တံ ဥတ္တရိ ပဉ္စိ အပုစ္ဆိ—

“သဗ္ဗေဝ န ခေါ မာရိသ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကန္တဝါဒါ ဧကန္တသီလာ ဧကန္တဆန္တာ ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာ”တိ။ န ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကန္တဝါဒါ ဧကန္တသီလာ ဧကန္တဆန္တာ ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာတိ။

“ကဿာ ပန မာရိသ န သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကန္တဝါဒါ ဧကန္တသီလာ ဧကန္တဆန္တာ ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာ”တိ။ အနေကဓာတု နာနာဓာတု ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ လောကော။ တသ္မိံ အနေကဓာတု နာနာဓာတုသ္မိံ လောကေ ယံ ယဒေဝ သတ္တာ ဓာတုံ အဘိနိဝိသန္တိ၊ တံ တဒေဝ ထာမသာ ပရာမာသာ အဘိနိဝိဿ ဝေါဟရန္တိ “ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ။ တဿာ န သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကန္တဝါဒါ ဧကန္တသီလာ ဧကန္တဆန္တာ ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာတိ။

“သဗ္ဗေဝ န ခေါ မာရိသ သမဏဗြာဟ္မဏာ အစ္စန္တနိဋ္ဌာ အစ္စန္တယောဂက္ခေမိ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရိ အစ္စန္တပရိယောသာနာ”တိ။ န ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အစ္စန္တနိဋ္ဌာ အစ္စန္တယောဂက္ခေမိ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရိ အစ္စန္တပရိယောသာနာတိ။

“ကသ္မာ ပန မာရိသ န သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အစ္စန္တိန္ဒာ အစ္စန္တ-
ယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနာ”တိ။ ယေ ခေါ
ဒေါနမိန္ဒ ဘိက္ခု။ တဏှာသင်္ခယဝိပုတ္တာ၊ တေ အစ္စန္တိန္ဒာ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ
အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနာ။ တသ္မာ န သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ
အစ္စန္တိန္ဒာ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနာတိ။

ဣတ္ထံ ဘဂဝါ သက္ကဿ ဒေါနမိန္ဒဿ ပဉ္စံ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ။ အတ္တမနော
သက္ခော ဒေါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ အနုမောဒိ “ဝေမေတံ
ဘဂဝါ ဝေမေတံ သုဂတ၊ တိဏှာ မေတ္တ ကင်္ခါ ဝိဂတာ ကထံကထာ
ဘဂဝတော ပဉ္စဝေယျာကရဏံ သုတွာ”တိ။

၃၆၇။ ဣတိဟ သက္ခော ဒေါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ
အနုမောဒိတွာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါ။—

“ဇော ဘန္တေ ရောဂေါ၊ ဇော ဂဏ္ဍော၊ ဇော သလ္လံ၊ ဇော ဣမံ ပုရိသံ
ပရိကခုတိ တဿ တဿေဝ ဘဝဿ အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ။ တသ္မာ အယံ ပုရိသော
ဥစ္စာဝစမာပဇ္ဇတိ။ ယေသာဟံ ဘန္တေ ပဉ္စာနံ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ အညေသု
သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဩကာသကမ္ပဝိ နာလတ္ထံ၊ တေ မေ ဘဂဝတာ ဗျာကတာ။
ဒီဃရတ္တာနုသယိဟဉ္စ ပန” မေ ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာသလ္လံ၊ တဉ္စ ဘဂဝတာ
အဗ္ဗုဒ္ဓန္တိ။

အဘိဇာနာသိ နော တံ ဒေါနမိန္ဒ ဣမေ ပဉ္စေ အညေ သမဏဗြာဟ္မဏေ
ပုစ္ဆိတာတိ။ အဘိဇာနာမဟံ ဘန္တေ ဣမေ ပဉ္စေ အညေ သမဏဗြာဟ္မဏေ
ပုစ္ဆိတာတိ။ ယထာ ကထံ ပန တေ ဒေါနမိန္ဒ ဗျာကံသု၊ သစေ တေ အဂရ
ဘာသဿတိ။ န ခေါ မေ ဘန္တေ ဂရုယတ္တဿ ဘဂဝါနိသိန္ဒော ဘဂဝန္တရူပေါ
ဝါတိ။ တေန ဟိ ဒေါနမိန္ဒ ဘာသဿတိ။ ယေသာဟံ ၂ ဘန္တေ မညာမိ
သမဏဗြာဟ္မဏာ အာရညိကာ ပန္တသေနာသနာတိ။ တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ
ဣမေ ပဉ္စေ ပုစ္ဆာမိ၊ တေ မယာ ပုဋ္ဌာ န သမ္မာယန္တိ၊ အသမ္မာယန္တာ မမံယေဝ
ပဋိပုစ္ဆန္တိ “ကော နာမော အာယသ္မာ”တိ။ တေသာဟံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရောမိ
“အဟံ ခေါ မာရိသ သက္ခော ဒေါနမိန္ဒော”တိ။ တေ မမံယေဝ ဥတ္တရိ
ပဋိပုစ္ဆန္တိ “ကိ” ပနာယသ္မာ ဒေါနမိန္ဒ ၃ ကမ္ပံ ကတွာ ဣမံ ဌာနံ ပက္ခော”တိ။
တေသာဟံ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ တေ တာဝတကေနော

၁-ဒီဃရတ္တာနုသဿတာ၊ ယဉ္စ ပန (သျှာ)၊ ဒီဃရတ္တာနုသယိနော၊ ယဉ္စ ပန (သိ၊ ဣ)

၂-ယေသာဟံ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

၃-ဒေါနမိန္ဒော (သိ၊ ဣ)

သုတ္တံ]

သောမနဿပဋိလာဘကထာ

၂၂၇

အတ္တမနာ ဟော၍ “သက္ကော စ နော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒိဋ္ဌော၊ ယဉ္ဇ နော အပုစ္ဆိမှာ၊ တဉ္ဇ နော ဗျာကာသိ”တိ။ တေ အညဒတ္ထ၊ မမံယေဝ သာဝကာ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ န စာဟံ တေသံ။ အဟံ ခေါ ပန ဘန္တေ ဘဂဝတော သာဝကော သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္မောဓိပရာယဏောတိ။

သောမနဿပဋိလာဘကထာ

၃၆၈။ အဘိဇာနာသိ နော တံ ဒေဝါနမိန္ဒ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဝေရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘန္တိ။ အဘိဇာနာမဟံ ဘန္တေ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဝေရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘန္တိ။ ယထာ၊ ကထံ ပန တံ ဒေဝါနမိန္ဒ အဘိဇာနာသိ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဝေရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘန္တိ။

ဘူတပုဗ္ဗံ ဘန္တေ ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော သဗုဒ္ဓဗျူဠော ၊ အဟောသိ။ တသ္မိံ ခေါ ပန ဘန္တေ သင်္ဂါမေ ဒေဝါ ဇိနိံသု၊ အသုရာ ပရာဇယိံသု။ တဿ မယံ ဘန္တေ တံ သင်္ဂါမံ အဘိဝိဇိနိတွာ ဝိဇိတသင်္ဂါမဿ တေဒဟောသိ “ယာ စေဝ ဒါနိ ဒိဗ္ဗာ ဩဇာ ယာ စ အသုရာ ဩဇာ၊ ဥဘယမေတံ ဒေဝါ ပရိဘုဒ္ဓိဿန္တိ”တိ။ သော ခေါ ပန မေ ဘန္တေ ဝေဒပဋိလာဘော သောမနဿပဋိလာဘော သဒဏ္ဍာဝစရော သသတ္တာဝစရော န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္မောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ယော ခေါ ပန မေ အယံ ဘန္တေ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဝေဒပဋိလာဘော သောမနဿပဋိလာဘော၊ သော အဒဏ္ဍာဝစရော အသတ္တာဝစရော ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိတိ။

၃၆၉။ ကိံ ပန တံ ဒေဝါနမိန္ဒ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဝေရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေသိတိ။ ဆ ခေါ အဟံ ဘန္တေ အတ္ထဝသေ သမ္ပဿမာနော ဝေရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

ဣဓေဝ တိဋ္ဌမာနဿ၊ ဒေဝဘူတဿ မေ သတော။
ပုနရာယု စ မေ လဒ္ဓေါ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ မာရိသ။

၂၂၈

ဒီဃနိကာယ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

[၈-သက္ကပဉ္စ

ဣမံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ပဌမံ အတ္ထဝသံ သမ္ဗဿမာနော ဝေရူပံ
ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

စုတာဟံ ဒိဝိယာ ကာယာ၊ အာယံ ဟိတွာ အမာနသံ။
အမူဠော ဂဟ္တမေဿာမိ၊ ယတ္ထ မေ ရမတိ မနော။

ဣမံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဒုတိယံ အတ္ထဝသံ သမ္ဗဿမာနော ဝေရူပံ
ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

သွာဟံ အမူဠပညဿ၊ ဝိဟရံ သာသနေ ရတော။
ဉ္ဇယေန ဝိဟရိဿာမိ၊ သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော။

ဣမံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ တတိယံ အတ္ထဝသံ သမ္ဗဿမာနော ဝေရူပံ
ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

ဉ္ဇယေန မေ စရတော စ၊ သမ္ဗောဓိ စေ ဘဝိဿတိ။
အညာတာ ဝိဟရိဿာမိ၊ သွေဝ အန္တော ဘဝိဿတိ။

ဣမံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ စတုတ္ထံ အတ္ထဝသံ သမ္ဗဿမာနော ဝေရူပံ
ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

စုတာဟံ မာနသာ ကာယာ၊ အာယံ ဟိတွာန မာနသံ။
ပုန ဒေဝေါ ဘဝိဿာမိ၊ ဒေဝလောကမိ ဥတ္တမော။

ဣမံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ပဉ္စမံ အတ္ထဝသံ သမ္ဗဿမာနော ဝေရူပံ
ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

တေ ပဏီတတရာ ဒေဝါ၊ အကနိဋ္ဌာ ယဿသိနော။
အန္တိမေ ဝတ္တမာနမိ၊ သော နိဝါသော ဘဝိဿတိ။

ဣမံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဆဋ္ဌံ အတ္ထဝသံ သမ္ဗဿမာနော ဝေရူပံ
ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

ဣမေ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဆ အတ္ထဝသေ သမ္ဗဿမာနော ဝေရူပံ
ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

သုတ္တံ]

သောမနဿပဋိလာဘကထာ

၂၂၉

၃၇၀။ အပရိယောသိတသင်္ကပ္ပေါ၊ ဝိစိကိစ္ဆော ကထံကထိ။
ဝိစရိံ ဒိဿမဋ္ဌါနံ၊ အန္တေသန္တော တထာဂတံ။

ယဿ မညာမိ သမဏေ၊ ပဝိဝိတ္တဝိဟာရိနော။
သမ္ပုဋ္ဌါ ဣတိ မညာနော၊ ဂစ္ဆာမိ တေ ဥပါသိတုံ။

ကထံ အာရာနော ဟောတိ၊ ကထံ ဟောတိ ဝိရာနော။
ဣတိ ပုဋ္ဌာ န သမ္မာယန္တိ ၁၊ မဂ္ဂေ ပဋိပဒါသု စ။

တုဿ ယဒါ မံ ဇာနန္တိ၊ သက္ကော ဒေဝါနမာဂတော။
တုဿ မမေဝ ပုစ္ဆန္တိ၊ ကိံ ကတွာ ပါပုဏီ ဣဒံ။

တေသံ ယထာသုတံ ဓမ္မံ၊ ဒေသယာမိ ဇနေ သုတံ ၂။
တေန အတ္တမနာ ဟောန္တိ၊ ဒိဋ္ဌော နော ဝါသဝေါတိ စ။

ယဒါ စ ဗုဒ္ဓမဋ္ဌက္ခိံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာဝိတာရဏံ။
သောမိ ဝိတဘယော အဇ္ဇ၊ သမ္ပုဋ္ဌံ ပယိရူပါသိယ ၃။

တဏှာသလ္လဿ ဟန္တာရံ၊ ဗုဒ္ဓံ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလံ။
အဟံ ဝန္တေ မဟာဝီရံ၊ ဗုဒ္ဓမာဒိစ္စဗန္ဓုနံ။

ယံ ကရောမသိ မြဟ္မာနော၊ သမံ ဒေဝေဟိ မာရိသ။
တဒဇ္ဇ တုယံ ကဿာမ ၄၊ ဟန္တ သာမံ ကရောမ တေ။

တုမေဝ အသိံ ၅ သမ္ပုဋ္ဌေါ၊ တုဝံ သတ္တာ အနတ္တရော။
သဒေဝကသ္မိံ လောကသ္မိံ၊ နတ္ထိ တေ ပဋိပုဂ္ဂလောတိ။

၃၇၁။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပဉ္စသိခံ ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တံ အာမန္တေသိ
“မဟူပကာရော ခေါ မေသိ တံ တာတ ပဉ္စသိခ၊ ယံ တံ ဘဂဝန္တံ ပဌမံ
ပသာဒေသိ၊ တယာ တာတ ပဌမံ ပသာဒိတံ ပစ္ဆာ မယံ တံ ဘဂဝန္တံ
ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိမှာ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ပုဋ္ဌံ။ ပေတ္တိကေ ဝါ ဌာနေ

၁-သန္တောန္တိ (သု၊)
၄-ဿာမ (သု၊က)

၂-ဇနေသုတ (က-သိ)

၃-ပယိရူပါသိယံ (သု၊က)
၅-တုဝမေဝသိ (ဣ)

၂၃၀

ဒီဃနိကာယ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

ဌပယိဿာမိ၊ ဂန္ဓဗ္ဗရာဇာ ဘဝိဿသိ၊ ဘဒ္ဒန္တ တေ သူရိယဝစ္ဆသံ ဒမ္မိ၊ သာ ဟိ
တေ အဘိပတ္တိတာ”ဟိ။

အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပါဏိနာ ပထဝီ ပရာမသိတွာ တိက္ခတ္တံ
ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ “နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ-
သမ္ဗုဒ္ဓဿာ”တိ။

ဣမသ္မိံ စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ဝိရဇံ
ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သမ္ဘံ တံ နိရောဓဓမ္မ”န္တိ၊
အညေသန္တ အသီတိယာ ဒေဝတာသဟဿာနံ။ ဣတိ ယေ သက္ကေန
ဒေဝါနမိန္ဒေန အဗ္ဗိဋ္ဌပဉ္စာ ပုဋ္ဌာ၊ တေ ဘဂဝတာ ဗျာကတာ။ တသ္မာ
ဣမဿ ဝေယျာကရဏဿ သက္ကပဉ္စာတွေဝ အဓိဝစနန္တိ။

သက္ကပဉ္စသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၉-မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တ

၃၇၂။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါကုရူသု ဝိဟရတိ ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ ကုရုနံ နိဂမော။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “ဘိက္ခဝေါ”တိ။ “ဘဒ္ဒန္တေ”တိ ဟေ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပစ္စယောသု။ ဘဂဝါ တေဒဝေါ—

ဥဒ္ဓေသ

၃၇၃။ ဧကာယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဗုဒ္ဓေါမနဿာနံ အတ္တင်္ဂမာယ ဣယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သဒ္ဓိကိရိယာယ၊ ယဒိဉံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။

ကတမေ စတ္တာရော။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာ-
ဒေါမနဿံ၊ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။

ဥဒ္ဓေသော နိဗ္ဗိတော။

ကာယာနုပဿနာ အာနာပါနပစ္စ

၃၇၄။ ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရ-
ဂတောဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ဂံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော သတောဝံ အဿသတိ၊ သတောဝံ ပဿသတိ။ ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော “ဒီဃံ အဿသာမီ”တိ ပဇာနာတိ၊ ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္တော “ဒီဃံ ပဿသာမီ”တိ ပဇာနာတိ။ ရဿံ ဝါ အဿသန္တော “ရဿံ အဿသာမီ”တိ ပဇာနာတိ၊ ရဿံ ဝါ ပဿသန္တော “ရဿံ ပဿသာမီ”တိ ပဇာနာတိ။ “သမ္ပကာယပဋိသံဝေဒီ အဿသိသာမီ”တိ

၁-ဘန္တေတိ (ဘိသျာဏ)

သိက္ခတိ၊ “သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ”တိ သိက္ခတိ။ “ပဿန္တယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီ”တိ သိက္ခတိ၊ “ပဿန္တယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီ”တိ သိက္ခတိ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒက္ခော ဘမကာရော ဝါ ဘမကာရန္တေဝါသီ ဝါ ဒီဃံ ဝါ အဉ္စန္တော “ဒီဃံ အဉ္စာမီ”တိ ပဇာနာတိ၊ ရဿံ ဝါ အဉ္စန္တော “ရဿံ အဉ္စာမီ”တိ ပဇာနာတိ။ ဝေမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော “ဒီဃံ အဿသာမီ”တိ ပဇာနာတိ၊ ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္တော “ဒီဃံ ပဿသာမီ”တိ ပဇာနာတိ။ ရဿံ ဝါ အဿသန္တော “ရဿံ အဿသာမီ”တိ ပဇာနာတိ၊ ရဿံ ဝါ ပဿသန္တော “ရဿံ ပဿသာမီ”တိ ပဇာနာတိ။ “သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ”တိ သိက္ခတိ၊ “သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ”တိ သိက္ခတိ။ “ပဿန္တယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီ”တိ သိက္ခတိ၊ “ပဿန္တယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီ”တိ သိက္ခတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ။ “အတ္ထိ ကာယော”တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပ္ပိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဝေဗ္ဗိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

အာနာပါနပဗ္ဗ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ ဣရိယာပထပဗ္ဗ

၃၇၅။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဂစ္ဆန္တော ဝါ “ဂစ္ဆာမီ”တိ ပဇာနာတိ၊ ဌိတော ဝါ “ဌိတောမီ”တိ ပဇာနာတိ၊ နိသိန္နော ဝါ “နိသိန္နောမီ”တိ ပဇာနာတိ၊ သယာနော ဝါ “သယာနောမီ”တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော ဟောတိ၊ တထာ တထာ နံ ပဇာနာတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ

သုတ္တံ]

ကာယာနုပဿနာ ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗ

၂၃၃

ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ။ “အတ္ထိ ကာယော” တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပ္ပိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ န စ ကိပ္ပိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဝေဗ္ဗိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ဣရိယာပထပဗ္ဗ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ သမ္ပဇာနပဗ္ဗ

၃၇၆။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရိ ဟောတိ၊ အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရိ ဟောတိ၊ သမိပ္ပိတေ ပသာရိတေ သမ္ပဇာနကာရိ ဟောတိ၊ သင်္ခာရပစ္စုပ္ပန်ဝရဓာရဏေ သမ္ပဇာနကာရိ ဟောတိ၊ အသိတေ ဝိတေ ခါယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရိ ဟောတိ၊ ဥစ္စာရပဿာဝကမ္ပေ သမ္ပဇာနကာရိ ဟောတိ၊ ဂတေ ဌိတေ နိဿိန္တေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှိဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရိ ဟောတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ။ပ။ ဝေဗ္ဗိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

သမ္ပဇာနပဗ္ဗ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗ

၃၇၇။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္တကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ “အတ္ထိ ဣမသ္မိံ” ကာယေ ကေသာ လောမာ နခါ ဒန္တာ တစော၊ မံသံ နှာရု အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္ဇ ဝက္ကံ၊ ဟဒယံ ယကနံ ကိလောမကံ ဝိဟကံ ပပ္ပါသံ၊ အန္တံ

အန္တဂုဏ် ဥဒရိယံ ကရိသံ^၁၊ ပိတ္တံ သေမံ ပုဗ္ဗော လောဟိတံ သေခေါ မေခေါ၊
အဿု ဝသာ ခေဋ္ဌော သိဃံာဏိကာ လသိကာ မုတ္တ^၂န္တိ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဥဘတောမုခါ ပုတောဋ္ဌိ^၂၊ ပုရာ နာနာဝိဟိတဿ
ဓညဿ။ သေယျထိဒံ၊ သာလိနံ ဝိဟိနံ မုဂ္ဂါနံ မာသာနံ တိလာနံ တဏှုလာနံ။
တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော မုဋ္ဌိတွာ ပစ္စဝေက္ခေယျ “ဣမေ သာလီ ဣမေ ဝိဟီ
ဣမေ မုဂ္ဂါ ဣမေ မာသာ ဣမေ တိလာ ဣမေ တဏှုလာ”တိ။ ဝေမေဝ ခေါ
ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ဣမမေဝ ကာယံ ဥဗ္ဗံ ပါဒတလာ၊ အစော ကေသမတ္တကာ
တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ အသုစိန္နော ပစ္စဝေက္ခတိ “အတ္ထိ ဣမသ္မိ”
ကာယေ ကေသာ လောမာ။ပ။ မုတ္တ^၂န္တိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ။ပ။ ဝေဗ္ဗိ ခေါ
ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗ

၃၇၈။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ဣမမေဝ ကာယံ ယထာဋ္ဌိတံ
ယထာပဏိဟိတံ ဓာတုသော ပစ္စဝေက္ခတိ “အတ္ထိ ဣမသ္မိ” ကာယေ ပထဝီဓာတု
အာပေါဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတု”တိ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒက္ခော ဂေါဃာတကော ဝါ ဂေါဃာတကန္တေဝါသီ
ဝါ ဂါဝိ^၁ ဝဇိတွာ စတုမဟာပထေ ဗိလသော ဝိဘဇိတွာ နိသိန္နော အဿ။
ဝေမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ဣမမေဝ ကာယံ ယထာဋ္ဌိတံ ယထာပဏိဟိတံ
ဓာတုသော ပစ္စဝေက္ခတိ “အတ္ထိ ဣမသ္မိ” ကာယေ ပထဝီဓာတု အာပေါဓာတု
တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတု”တိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ
ဝိဟရတိ။ပ။ ဝေဗ္ဗိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

သုတ္တံ]

ကာယာနုပဿနာ နဝသိဝထိကပဗ္ဗ

၂၃၅

ကာယာနုပဿနာ နဝသိဝထိကပဗ္ဗ

၃၇၉။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဒ္ဓိတံ ကောဟမတံ ဝါ ခ္ဋိဟမတံ ဝါ တိဟမတံ ဝါ ဥဗ္ဗုမာတကံ ဝိနီလကံ ဝိပုဗ္ဗကဇာတံ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ “အယမ္ဗိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝိ ဧဝံအနတိတော”တိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ။ပ။ ဧဝမ္ဗိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဒ္ဓိတံ ကာကေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ကုလလေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ဂိဇ္ဈေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ကဏ္ဍေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ သုနဓေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ဗျဿေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ဒိဝီဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ သိင်္ဂါလေဟိ ဝါ။ ခဇ္ဇမာနံ ဝိဝိဓေဟိ ဝါ ပါဏကဇာတေဟိ ခဇ္ဇမာနံ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ “အယမ္ဗိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝိ ဧဝံအနတိတော”တိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ။ပ။ ဧဝမ္ဗိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဒ္ဓိတံ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ သမံသလောဟိတံ နှာရသမ္ပန္နံ။ပ။ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ နိမံသလောဟိတမက္ခိတံ နှာရသမ္ပန္နံ။ပ။ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ အပဂတမံသ- လောဟိတံ နှာရသမ္ပန္နံ။ပ။ အဋ္ဌိကာနိ အပဂတသမ္ပန္နာနိ ၂ ဒိသာ ဝိဒိသာ ဝိက္ခိတ္တာနိ၊ အညေန ဟတ္ထဋ္ဌိကံ အညေန ပါဒဋ္ဌိကံ အညေန ဂေါပ္ပကဋ္ဌိကံ၊ အညေန ဇေသိဋ္ဌိကံ အညေန ဥရုဋ္ဌိကံ အညေန ကဋ္ဌိဋ္ဌိကံ၊ အညေန ဗာသုကဋ္ဌိကံ အညေန ဝိဋ္ဌိဋ္ဌိကံ အညေန ခန္တုဋ္ဌိကံ၊ အညေန ဂိဝဋ္ဌိကံ အညေန ဟနကဋ္ဌိကံ အညေန ဒန္တုဋ္ဌိကံ အညေန သီသကဋ္ဌာဟံ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ “အယမ္ဗိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝိ ဧဝံအနတိတော”တိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ။ပ။ ဝိဟရတိ။

၁-ဂိဇ္ဈေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ၊ သုနဓေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ၊ သိင်္ဂါလေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ၊ (သျှာ၊ဣ)

၂-အပဂတနှာရသမ္ပန္နာနိ (သျှာ)

၃-“အညေန ဂေါပ္ပကဋ္ဌိကံ” နှိ ဣဒံ သိ-သျှာ-ဣ ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ၊

၄-၄-အညေန ကဋ္ဌိဋ္ဌိကံ အညေန ဝိဋ္ဌိဋ္ဌိကံ အညေန ကဏ္ဍကဋ္ဌိကံ အညေန ဗာသုကဋ္ဌိကံ အညေန ဥရုဋ္ဌိကံ အညေန ဒန္တုဋ္ဌိကံ အညေန ဗာဟုဋ္ဌိကံ (သျှာ)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပသေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဒ္ဓိတံ အဋ္ဌိကာနိ သေတာနိ သင်္ခေက္ကပဋိဘာဂါနိ။ပ။ အဋ္ဌိကာနိ ပုဉ္ဇကိတာနိ တေရောဝဿိကာနိ။ပ။ အဋ္ဌိကာနိ ပူတိနိ စုဏ္ဏကဇာတာနိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ “အယဗ္ဗိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံ- အနတိတော”တိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ။ “အတ္ထိ ကာယော”တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝဗ္ဗိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

နဝသိဝထိကပဗ္ဗ နိဋ္ဌိတံ။

စုဒ္ဓသ ကာယာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝေဒနာနုပဿနာ

၃၈၀။ ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဣဒ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ”တိ ပဇာနာတိ။ ဒုက္ခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ”တိ ပဇာနာတိ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ”တိ ပဇာနာတိ။ သာမိသံ ဝါ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “သာမိသံ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ”တိ ပဇာနာတိ၊ နိရုမိသံ ဝါ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “နိရုမိသံ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ”တိ ပဇာနာတိ။ သာမိသံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “သာမိသံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ”တိ ပဇာနာတိ၊ နိရုမိသံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “နိရုမိသံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ”တိ ပဇာနာတိ။ သာမိသံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “သာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ”တိ ပဇာနာတိ၊ နိရုမိသံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “နိရုမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ”တိ ပဇာနာတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ

သုတ္တံ]

စိတ္တာနုပဿနာ

၂၃၇

ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ၊ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာ-
နုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ
ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ။
“အတ္ထိ ဝေဒနာ” တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပ္ပိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ
ဉာဏမက္ကာယ ပဋိဿတိမက္ကာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ န စ ကိပ္ပိ
လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ
ဝိဟရတိ။

ဝေဒနာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

စိတ္တာနုပဿနာ

၃၀၁။ ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဣ
ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ “သရာဂံ စိတ္တ” နိ ပဇာနာတိ၊ ဝိတရာဂံ ဝါ
စိတ္တံ “ဝိတရာဂံ စိတ္တ” နိ ပဇာနာတိ။ သဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ “သဒေါသံ စိတ္တ” နိ
ပဇာနာတိ၊ ဝိတဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ “ဝိတဒေါသံ စိတ္တ” နိ ပဇာနာတိ။ သမောဟံ
ဝါ စိတ္တံ “သမောဟံ စိတ္တ” နိ ပဇာနာတိ၊ ဝိတမောဟံ ဝါ စိတ္တံ “ဝိတမောဟံ
စိတ္တ” နိ ပဇာနာတိ။ သံခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ “သံခိတ္တံ စိတ္တ” နိ ပဇာနာတိ၊ ဝိက္ခိတ္တံ
ဝါ စိတ္တံ “ဝိက္ခိတ္တံ စိတ္တ” နိ ပဇာနာတိ။ မဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ “မဟဂ္ဂတံ စိတ္တ” နိ
ပဇာနာတိ။ အမဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ “အမဟဂ္ဂတံ စိတ္တ” နိ ပဇာနာတိ။ သဥတ္တရံ
ဝါ စိတ္တံ “သဥတ္တရံ စိတ္တ” နိ ပဇာနာတိ။ အနုတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ “အနုတ္တရံ စိတ္တ” နိ
ပဇာနာတိ။ သမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ “သမာဟိတံ စိတ္တ” နိ ပဇာနာတိ။
အသမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ “အသမာဟိတံ စိတ္တ” နိ ပဇာနာတိ။ ဝိမုတ္တံ
ဝါ စိတ္တံ “ဝိမုတ္တံ စိတ္တ” နိ ပဇာနာတိ။ အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ “အဝိမုတ္တံ စိတ္တ” နိ
ပဇာနာတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ
စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ
ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ စိတ္တသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ
စိတ္တသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ စိတ္တသ္မိံ ဝိဟရတိ။ “အတ္ထိ
စိတ္တ” နိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပ္ပိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမက္ကာယ
ပဋိဿတိမက္ကာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ န စ ကိပ္ပိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။
ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

စိတ္တာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဓမ္မာနုပဿနာ နိဝရဏပစ္စ

၃၀၂။ ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု နိဝရဏေသု။ ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု နိဝရဏေသု။

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္တံ “အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္တော”တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္တံ “နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္တော”တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ကာမစ္ဆန္တဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ကာမစ္ဆန္တဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟိနဿ ကာမစ္ဆန္တဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပါဒံ “အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပါဒေါ”တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပါဒံ “နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပါဒေါ”တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဗျာပါဒဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ဗျာပါဒဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟိနဿ ဗျာပါဒဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓံ “အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓံ”န္တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓံ “နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓံ”န္တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟိနဿ ထိနမိဒ္ဓဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စံ “အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စံ”န္တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စံ “နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စံ”န္တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟိနဿ ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆံ “အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆာ”တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆံ “နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆာ”တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဝိစိကိစ္ဆဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သုတ္တံ]

ဓမ္မာနုပဿနာ ခန္ဓပဗ္ဗ

၂၃၉

ယထာ စ ဥပ္ပန္နာယ ဝိစိကိန္နာယ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟိနာယ ဝိစိကိန္နာယ အာယတိ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ “အတ္ထိ ဓမ္မာ”တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပ္ပန်တာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမက္ကာယ ပဋိဿတိမက္ကာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု နိဝရဏေသု။

နိဝရဏပဗ္ဗ နိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မာနုပဿနာ ခန္ဓပဗ္ဗ

၃၀၃။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု။ ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု။ ဣစ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣတိ ရူပံ၊ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော၊ ဣတိ ရူပဿ အတ္တင်္ဂမော။ ဣတိ ဝေဒနာ၊ ဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော၊ ဣတိ ဝေဒနာယ အတ္တင်္ဂမော။ ဣတိ သညာ၊ ဣတိ သညာယ သမုဒယော၊ ဣတိ သညာယ အတ္တင်္ဂမော။ ဣတိ သင်္ခါရာ၊ ဣတိ သင်္ခါရာနံ သမုဒယော၊ ဣတိ သင်္ခါရာနံ အတ္တင်္ဂမော။ ဣတိ ဝိညာဏံ၊ ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော၊ ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္တင်္ဂမောတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ “အတ္ထိ ဓမ္မာ”တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပ္ပန်တာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမက္ကာယ ပဋိဿတိမက္ကာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု။

ခန္ဓပဗ္ဗ နိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မာနုပဿနာ အာယတနဝဋ္ဌ

၃၈၄။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု။ ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု။

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စက္ခုဝှံ ပဇာနာတိ၊ ရူပေ စ ပဇာနာတိ၊ ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟိနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သောတဉ္စ ပဇာနာတိ၊ သဗ္ဗေ စ ပဇာနာတိ၊ ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟိနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

ဃာနဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ဂန္ဓေ စ ပဇာနာတိ၊ ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟိနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

ဇိဝှံ ပဇာနာတိ၊ ရသေ စ ပဇာနာတိ၊ ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟိနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

ကာယဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ ပဇာနာတိ၊ ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပါဒေါ ဧကောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟိနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ၊ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သုတ္တံ]

ဓမ္မာနုပဿနာ ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ

၂၄၁

မနဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ဓမ္မေ စ ပဇာနာတိ၊ ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇဉံ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ပဟိနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ “အတ္ထိ ဓမ္မာ”တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပ္ပန်တာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကဗဟိရေသု အာယတနေသု။

အာယတနပဗ္ဗ နိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မာနုပဿနာ ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ

၃၀၅။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု။ ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ “အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ”တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ “နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ”တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ “အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ”တိ ပဇာနာတိ၊ အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ “နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ”တိ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ယထာ စ

သုတ္တံ]

ဒုက္ခသစ္စာနိဒ္ဒေသ

၂၄၃

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု
ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ “အတ္ထိ ဓမ္မာ”တိ
ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပ္ပန်တာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမက္ကာယ ပဋိဿတိ-
မက္ကာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဝေဗ္ဗိ
ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ နိဋ္ဌိတံ ၁။

ဓမ္မာနုပဿနာ သစ္စပဋ္ဌ

၃၀၆။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ စတူသု
အရိယသစ္စေသု။ ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ
စတူသု အရိယသစ္စေသု။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု “ဣဒံ ဒုက္ခ”န္တိ ယထာဘူတံ
ပဇာနာတိ၊ “အယံ ဒုက္ခသမုဒယော”တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ “အယံ
ဒုက္ခနိရောဓော”တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ “အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂေါဓိနိ
ပဋိပဒါ”တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။

ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

ဒုက္ခသစ္စာနိဒ္ဒေသ

၃၀၇။ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။ ဇာတိပိ ဒုက္ခာ၊ ဇရာပိ ဒုက္ခာ၊
မရဏာပိ ဒုက္ခံ၊ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာပိ ဒုက္ခာ၊ အပ္ပိယေဟိ
သမ္ပယောဂေါပိ ဒုက္ခော၊ ပိယေဟိ ဝိပုယောဂေါပိ ဒုက္ခော၊ ယဗ္ဗိန္ဒြိယံ န လဘတိ
တဗ္ဗိ ဒုက္ခံ၊ သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ၃ ဒုက္ခာ။

၃၀၈။ ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ဇာတိ။ ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမ္ပိ
တမ္ပိ သတ္တနိကာယေ ဇာတိ သဉ္ဇာတိ ဩက္ကန္တိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ခန္ဓာနံ ပါတုဘာဂေါ
အာယတနာနံ ပဋိလာဘော။ အယံ ဝုစ္ဆတိ ဘိက္ခဝေ ဇာတိ။

၁-ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ နိဋ္ဌိတံ၊ ပဌမဘာဏဝါရံ (သုာ)

၂-အပ္ပိယေဟိ၊ ဝိပုယောဂေါ ဒုက္ခောတိပါဌော စေတနိဒ္ဓေသော စ ကတ္တဗ္ဗံ န ဒိဿတိ၊
အဋ္ဌကထာယံပိ တံသံဝဏ္ဏနာ နတ္ထိ။

၃-ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာပိ (က)

၃၈၉။ ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ဇရာ။ ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမိ တမိ သတ္တနိကာယေ ဇရာ ဇီရဏတာ ခဏှိစ္စံ ပါလိစ္စံ ဝလိတ္တစတာ အာယုနော သံဟာနိ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဇရာ။

၃၉၀။ ကတမဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ မရဏံ။ ယံ^၁ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှာ တမှာ သတ္တနိကာယာ စုတိ စဝနတာ ဘေဒေါ အန္တရဓာနံ မစ္စ၊ မရဏံ ကာလကိရိယာ ခန္ဓာနံ ဘေဒေါ ကဋ္ဌေဝရဿ နိက္ခေပေါ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿပစ္စေဒေါ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ မရဏံ။

၃၉၁။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သောကော။ ယော ခေါ ဘိက္ခဝေ အညတရညတရေန ဗျဿနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ သောကော သောစနာ သောစိတတ္ထံ အန္တောသောကော အန္တော-ပရိသောကော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သောကော။

၃၉၂။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ပရိဒေဝေါ။ ယော ခေါ ဘိက္ခဝေ အညတရည-တရေန ဗျဿနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ အာဒေဝေါ ပရိဒေဝေါ အာဒေဝနာ ပရိဒေဝနာ အာဒေဝိတတ္ထံ ပရိဒေဝိတတ္ထံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ပရိဒေဝေါ။

၃၉၃။ ကတမဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ။ ယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ကာယိကံ ဒုက္ခံ ကာယိကံ အသာတံ ကာယသမ္ပဿဇံ ဒုက္ခံ အသာတံ ဝေဒယိတံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ။

၃၉၄။ ကတမဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ဒေါမနဿံ။ ယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ စေတသိကံ ဒုက္ခံ စေတသိကံ အသာတံ မနောသမ္ပဿဇံ ဒုက္ခံ အသာတံ ဝေဒယိတံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒေါမနဿံ။

၃၉၅။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ဥပါယာသော။ ယော ခေါ ဘိက္ခဝေ အည-တရညတရေန ဗျဿနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ အာယာသော ဥပါယာသော အာယာသိတတ္ထံ ဥပါယာသိတတ္ထံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဥပါယာသော။

သုတ္တံ

ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသ

၂၄၅

၃၉၆။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော။ ဣဓ ယဿ တေ ဟောန္တိ အနိဋ္ဌာ အကန္တာ အမနာပါ ရူပါ သဒ္ဓါ ဂန္ဓာ ရဿ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဓမ္မာ၊ ယေ ဝါ ပနဿ တေ ဟောန္တိ အနတ္တကာမာ အဟိတ-
ကာမာ အဗာသုကကာမာ အယောဂက္ခေမကာမာ၊ ယာ တေဟိ သဒ္ဓိံ သင်္ဂတိ သမာဂမော သမောဓာနံ မိဿိဘာဝေါ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော။

၃၉၇။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ပိယေဟိ ဝိပယောဂေါ ဒုက္ခော။ ဣဓ ယဿ တေ ဟောန္တိ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ရူပါ သဒ္ဓါ ဂန္ဓာ ရဿ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဓမ္မာ၊ ယေ ဝါ ပနဿ တေ ဟောန္တိ အတ္တကာမာ ဟိတကာမာ ဗာသုကကာမာ ယောဂက္ခေမကာမာ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ ဘာတာ ဝါ ဘဂိနီ ဝါ မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉှတိသာလောဟိတာ ဝါ၊ ယာ တေဟိ သဒ္ဓိံ အသင်္ဂတိ အသမာဂမော အသမောဓာနံ အမိဿိဘာဝေါ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ပိယေဟိ ဝိပယောဂေါ ဒုက္ခော။

၃၉၈။ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ယဗ္ဗိန္ဒူ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ ဇာတိဓမ္မာနံ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ “အဟော ဝတ မယံ န ဇာတိဓမ္မာ အဿာမ၊ န စ ဝတ နော ဇာတိ အာဂစ္ဆေယျာ”တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဣဒမ္ပိ ယဗ္ဗိန္ဒူ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ ဇရာဓမ္မာနံ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ “အဟော ဝတ မယံ န ဇရာဓမ္မာ အဿာမ၊ န စ ဝတ နော ဇရာ အာဂစ္ဆေယျာ”တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဣဒမ္ပိ ယဗ္ဗိန္ဒူ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ ဗျာဓိဓမ္မာနံ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ “အဟော ဝတ မယံ န ဗျာဓိဓမ္မာ အဿာမ၊ န စ ဝတ နော ဗျာဓိ အာဂစ္ဆေယျာ”တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဣဒမ္ပိ ယဗ္ဗိန္ဒူ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ မရဏဓမ္မာနံ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ “အဟော ဝတ မယံ န မရဏဓမ္မာ အဿာမ၊ န စ ဝတ နော မရဏံ အာဂစ္ဆေယျာ”တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဣဒမ္ပိ ယဗ္ဗိန္ဒူ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ သောက-
ပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနသုပါယာသဓမ္မာနံ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ “အဟော ဝတ မယံ န သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနသုပါယာသ အဿာမ၊ န စ ဝတ နော သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနသုပါယာသဓမ္မာ အာဂစ္ဆေယျာ”တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဣဒမ္ပိ ယဗ္ဗိန္ဒူ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။

၃၉၉။ ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ သံခိတ္တေန ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ။ သေယျထိဒံ၊ ရူပပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သညပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏပါဒါနက္ခန္ဓာ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဘိက္ခဝေ သံခိတ္တေန ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။

သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ

၄၀၀။ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခသမုဒယံ^၁ အရိယသစ္စံ။ ယာယံ တဏှာ ပေါနောတ္တဝိကာ၊^၂ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊^၃ တကြတကြာဘိနန္ဒိနီ။ သေယျထိဒံ၊ ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ။

သာ ခေါ ပနေသာ ဘိက္ခဝေ တဏှာ ကတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။ ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

ကိဉ္စ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ။ စက္ခု လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။ သောတံ လောကေ။ ပ။ ဃာနံ လောကေ။ ဇိဝှါ လောကေ။ ကာယော လောကေ။ မနော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

ရူပါ လောကေ။ သဒ္ဓါ လောကေ။ ဂန္ဓာ လောကေ။ ရသာ လောကေ။ ဗောဠဗ္ဗာ လောကေ။ ဓမ္မာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

စက္ခုဝိညာဏံ လောကေ။ သောတဝိညာဏံ လောကေ။ ဃာနဝိညာဏံ လောကေ။ ဇိဝှါဝိညာဏံ လောကေ။ ကာယဝိညာဏံ လောကေ။ မနော-ဝိညာဏံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

စက္ခုသမ္ပဿော လောကေ။ သောတသမ္ပဿော လောကေ။ ဃာနသမ္ပဿော လောကေ။ ဇိဝှါသမ္ပဿော လောကေ။ ကာယသမ္ပဿော လောကေ။ မနော-သမ္ပဿော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

၁-ဒုက္ခသမုဒယော (သျှာ) ၂-ပေါနောဘဝိကာ (သီ၊ ဣ) ၃-နန္ဒိရာဂသဟဂတာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

သုတ္တံ]

နိရောဓသစ္စနိဗ္ဗေသ

၂၄၇ .

စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ သောတသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ဃာနသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ဇိဝှိသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ကာယသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ မနောသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

ရူပသညာ လောကေ။ သဒ္ဓသညာ လောကေ။ ဂန္ဓသညာ လောကေ။ ရသသညာ လောကေ။ ဖောဠဗ္ဗသညာ လောကေ။ ဓမ္မသညာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

ရူပသဉ္စေတနာ လောကေ။ သဒ္ဓသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဂန္ဓသဉ္စေတနာ လောကေ။ ရသသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဖောဠဗ္ဗသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဓမ္မသဉ္စေတနာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

ရူပတဏှာ လောကေ။ သဒ္ဓတဏှာ လောကေ။ ဂန္ဓတဏှာ လောကေ။ ရသတဏှာ လောကေ။ ဖောဠဗ္ဗတဏှာ လောကေ။ ဓမ္မတဏှာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

ရူပဝိတက္ကော လောကေ။ သဒ္ဓဝိတက္ကော လောကေ။ ဂန္ဓဝိတက္ကော လောကေ။ ရသဝိတက္ကော လောကေ။ ဖောဠဗ္ဗဝိတက္ကော လောကေ။ ဓမ္မဝိတက္ကော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

ရူပဝိစာရော လောကေ။ သဒ္ဓဝိစာရော လောကေ။ ဂန္ဓဝိစာရော လောကေ။ ရသဝိစာရော လောကေ။ ဖောဠဗ္ဗဝိစာရော လောကေ။ ဓမ္မဝိစာရော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ။

နိရောဓသစ္စနိဗ္ဗေသ

၄၀၁။ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓံ^၁ အရိယသစ္စံ။ ယော တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယော။

၁-ဒုက္ခနိရောဓော (သု)

သာ ခေါ် ပနေသာ ဘိက္ခဝေ တဏှာ ကတ္ထ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ ကတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။ ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

ကိဉ္စ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ။ စက္ခု လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။ သောတံ လောကေ။ ပ။ ဃာနံ လောကေ။ ဇိဝှါ လောကေ။ ကာယော လောကေ။ မနော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

ရူပါ လောကေ။ သဒ္ဓါ လောကေ။ ဂန္ဓာ လောကေ။ ရသာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ လောကေ။ ဓမ္မာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

စက္ခုဝိညာဏံ လောကေ။ သောတဝိညာဏံ လောကေ။ ဃာနဝိညာဏံ လောကေ။ ဇိဝှါဝိညာဏံ လောကေ။ ကာယဝိညာဏံ လောကေ။ မနောဝိညာဏံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

စက္ခုသမ္ပဿော လောကေ။ သောတသမ္ပဿော လောကေ။ ဃာနသမ္ပဿော လောကေ။ ဇိဝှါသမ္ပဿော လောကေ။ ကာယသမ္ပဿော လောကေ။ မနောသမ္ပဿော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ သောတသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ဃာနသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ဇိဝှါသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ကာယသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ မနောသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

ရူပသညာ လောကေ။ သဒ္ဓသညာ လောကေ။ ဂန္ဓသညာ လောကေ။ ရသသညာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ လောကေ။ ဓမ္မသညာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

သုတ္တံ]

မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသ

၂၄၉

ရူပသဉ္စေတနာ လောကေ။ သဒ္ဓသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဂန္ဓသဉ္စေတနာ လောကေ။ ရသသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဓမ္မသဉ္စေတနာ လောကေ ဝိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

ရူပတဏှာ လောကေ။ သဒ္ဓတဏှာ လောကေ။ ဂန္ဓတဏှာ လောကေ။ ရသတဏှာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ လောကေ။ ဓမ္မတဏှာ လောကေ ဝိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

ရူပဝိတက္ကော လောကေ။ သဒ္ဓဝိတက္ကော လောကေ။ ဂန္ဓဝိတက္ကော လောကေ။ ရသဝိတက္ကော လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိတက္ကော လောကေ။ ဓမ္မဝိတက္ကော လောကေ ဝိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

ရူပဝိစာရော လောကေ။ သဒ္ဓဝိစာရော လောကေ။ ဂန္ဓဝိစာရော လောကေ။ ရသဝိစာရော လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိစာရော လောကေ။ ဓမ္မဝိစာရော လောကေ ဝိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ။

မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသ

၄၀၂။ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေ။ သေယျထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။

ကဘမာ စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခေ ဉာဏံ ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ ဒုက္ခနိရောဓေ ဉာဏံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ။ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပေါ အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပေါ အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပေါ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဝါစာ။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ^၁ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ သမ္ပပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဝါစာ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာကမ္မန္တော။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာကမ္မန္တော။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာအာဇီဝေါ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော မိစ္ဆာအာဇီဝံ ပဟာယ သမ္မာအာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာအာဇီဝေါ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဝါယာမော။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပါဒါယ ဆန္တံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ၊ ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဆန္တံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ၊ အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပါဒါယ ဆန္တံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ၊ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ ဆန္တံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဝါယာမော။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသတိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသတိ။

ကတမော စ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိဇ္ဇ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဂ္ဂိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇေ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝုပသမာ

သုတ္တံ]

မဂ္ဂသမ္ဘုဒ္ဓိသုတ္တံ

၂၅၁

အဇ္ဈတ္တံ သမ္မသာဒနံ စေတသော ကောသိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ဝီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာန် ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ။ သတော စ သမ္ပဇာနော၊ သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ။ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ “ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ”တိ။ တတိယံ ဈာန် ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒေါမနဿာနံ အတ္တင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာန် ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓဂေါဓိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။

၄၀၃။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ “အတ္ထိ ဓမ္မာ”တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပ္ပန်တော ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဣဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ။ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ၊ န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝံဒ္ဓိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ စတုသု အရိယသစ္စေသု။

သစ္စပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတော။

၄၀၄။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ သတ္တဝဿာနိ၊ တဿ ဗြိန္ဒံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပါရိကံဒံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ။

တိဋ္ဌန္တ၊ ဘိက္ခဝေ သတ္တဝဿာနိ။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ ဆ ဝဿာနိ။ ပဉ္စ ဝဿာနိ။ စတ္တာရိ ဝဿာနိ။ တိဏိ ဝဿာနိ။ ဒွေ ဝဿာနိ။ ဧကံ ဝဿံ။ တိဋ္ဌတု ဘိက္ခဝေ ဧကံ ဝဿံ။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ သတ္တမာသာနိ၊ တဿ ဗြိန္ဒံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပါရိကံဒံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ။

တိဋ္ဌန္တိ၊ ဘိက္ခဝေ သတ္တ မာသာနိ။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဣမေ
 စက္ကာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ၊ ဆ မာသာနိ။ပ။ ပဉ္စ မာသာနိ။
 စက္ကာရိ မာသာနိ။ တိဏိ မာသာနိ။ ဒွေ မာသာနိ။ ဧကံ မာသံ။ အနုမာသံ။
 တိဋ္ဌတု ဘိက္ခဝေ အနုမာသော။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဣမေ စက္ကာရော
 သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ၊ သတ္တာဟံ၊ တဿ ဌိန္တံ ဇလာနံ အညတရံ
 ဖလံ ပါဠိကဏ်၊ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာတိ။

၄၀၅။ “ကောယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ
 သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္တင်္ဂမာယ ဉ္ဈယဿ
 အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သန္တိကိရိယာယ ယဒိဒံ စက္ကာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိ
 ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တန္တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ
 ဟေ ဘိက္ခု၊ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္တုန္တိ။

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

၁၀-ပါယာသိသုတ္တ

၄၀၆။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ ကုမာရကဿပေါ ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဗ္ဗိ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ယေန သေတဗျာ နာမ ကောသလာနံ နဂရံ တဒဝသရိ၊ တတြ သုဒ္ဓိ အာယသ္မာ ကုမာရကဿပေါ သေတဗျာယံ ဝိဟရတိ ဥတ္တရေန သေတဗျံ သိသပါဝနေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ပါယာသိ ရာဇညော သေတဗျံ အဇ္ဈာဝသတိ သတ္တုဿဒံ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ သဗ္ဗေ ရာဇဘောဂ္ဂံ ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ ရာဇဒါယံ မြဟ္မဒေယျံ။

ပါယာသိရာဇညဝတ္ထု

၄၀၇။ တေန ခေါ ပန သမယေန ပါယာသိဿ ရာဇညဿ ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ အသောသု ခေါ သေတဗျကာ မြာဟ္မဏဂဟပတိကာ “သမဏော ခလု ဘော ကုမာရကဿပေါ သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကော ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဗ္ဗိ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သေတဗျံ အနုပ္ပတ္တော သေတဗျာယံ ဝိဟရတိ ဥတ္တရေန သေတဗျံ သိသပါဝနေ။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တိ ကုမာရကဿပံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အဗ္ဗုဂ္ဂတော ‘ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ဗဟုဿုတော စိတ္တကထိ ကလျာဏပဋိတာနော ဝုဒ္ဓေါ’ ဧဝံ အရဟာ စ’။ သာဓု ခေါ ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတိ”တိ။ အထ ခေါ သေတဗျကာ မြာဟ္မဏဂဟပတိကာ သေတဗျာယ နိက္ခမိတွာ သဗ်သင်္ခီ ဂဏီဘူတာ ဥတ္တရေနမုခေါ ဂစ္ဆန္တိ ယေန သိသပါဝနံ။

၄၀၈။ တေန ခေါ ပန သမယေန ပါယာသိ ရာဇညော ဥပရိပါသာဒေ ဒိဝါသေယျံ ဥပဂတော ဟောတိ။ အဋ္ဌသာ ခေါ ပါယာသိ ရာဇညော သေတဗျကေ မြာဟ္မဏဂဟပတိကေ သေတဗျာယ နိက္ခမိတွာ သဗ်သင်္ခီ ဂဏီဘူတေ ဥတ္တရေနမုခေ ဂစ္ဆန္တေ ယေန သိသပါဝနံ။ ဒိသ္မာ ခတ္တံ

၁-သိသပါဝနေ (သုာ)

၂-သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ (သိ၊ဇ္ဇ)

၃-ဗုဒ္ဓေါ (သုာ၊က)

၄-ယေန သိသပါဝနံ၊ တေနုယကံမန္တေ (သိ၊ဇ္ဇ)

၅-ယေန သိသပါဝနံ၊ တေနုယကံမန္တေ (သိ၊ဇ္ဇ)

အာမန္တေသိ “ကိံ န ခေါ ဘော ခတ္တေ သေတဗျကာ မြာဟ္မဏဂဟပတိကာ သေတဗျာယ နိက္ခမိတွာ သဃ်သဃီ ဂဏီဘူတာ ဥတ္တရေနမုခါ ဂစ္ဆန္တိ ယေန သိသပါဝန”န္တိ။

အတ္ထိ ခေါ ဘော သမဏော ကုမာရကဿပေါ သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကော ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သေတဗျံ အနုပ္ပတ္တော သေတဗျာယံ ဝိဟရတိ ဥတ္တရေန သေတဗျံ သိသပါဝနေ။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တိ ကုမာရကဿပံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော “ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝိ ဗဟုဿုတော စိတ္တကထိ ကလျာဏပဋိဘာနော ဝုဒ္ဓေါ စေဝ အရဟာ စာ”တိ။ တမေတေ? ဘဝန္တိ ကုမာရကဿပံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမန္တိတိ။ တေန ဟိ ဘော ခတ္တေ ယေန သေတဗျကာ မြာဟ္မဏ-ဂဟပတိကာ တေနပသင်္ကမ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ သေတဗျကေ မြာဟ္မဏ-ဂဟပတိကေ ဧဝံ ဝဒေဟိ “ပါယာသိ ဘော ရာဇညော ဧဝမာဟ ‘အာဂမေန္တ၊ ကိရ ဘဝန္တော ပါယာသိဝိ ရာဇညော သမဏံ ကုမာရကဿပံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿတိ၊ ပုရာ သမဏော ကုမာရကဿပေါ သေတဗျကေ မြာဟ္မဏ-ဂဟပတိကေ ဗာလေ အဗျတ္တေ သညာပေတိ ‘ဣတိဝိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’တိ။ နတ္ထိ ဟိ ဘော ခတ္တေ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ ဧဝံ ဘောတိ ခေါ သော ခတ္တာ ပါယာသိဿ ရာဇညဿ ပဋိဿုတွာ ယေန သေတဗျကာ မြာဟ္မဏဂဟပတိကာ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ သေတဗျကေ မြာဟ္မဏ-ဂဟပတိကေ တေဒဝေါစ “ပါယာသိ ဘော ရာဇညော ဧဝမာဟ ‘အာဂမေန္တ၊ ကိရ ဘဝန္တော ပါယာသိဝိ ရာဇညော သမဏံ ကုမာရကဿပံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿတိ”တိ။

၄၀၉။ အထ ခေါ ပါယာသိ ရာဇညော သေတဗျကေဟိ မြာဟ္မဏ-ဂဟပတိကေဟိ ပရိဝုတော ယေန သိသပါဝနံ ယေနာယသ္မာ ကုမာရ-ကဿပေါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ ကုမာရကဿပေန

၁-တ္ထေ ပန သဗ္ဗတ္ထဝိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ၊ နတ္ထိ ပါဠိန္တနံ၊ ၂-အရဟာစ (သျှာက)
၃-တမေနံ တေ (သီက)၊ တမေနံ (ဣ)

သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝိတိသာရေတွာ ကေမန္တံ နိသိဒ္ဓိံ။ သေတဗျကာပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ အပ္ပေကဇ္ဈေ အာယသ္မန္တံ ကုမာရကဿပံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသိဒ္ဓိံသု၊ အပ္ပေကဇ္ဈေ အာယသ္မတာ ကုမာရကဿပေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိသု၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝိတိသာရေတွာ ကေမန္တံ နိသိဒ္ဓိံသု၊ အပ္ပေကဇ္ဈေ ယေနာယသ္မာ ကုမာရကဿပေါ တေနဉ္စလိံ ပဏာမေတွာ ကေမန္တံ နိသိဒ္ဓိံသု၊ အပ္ပေကဇ္ဈေ နာမဂေါတ္တံ သာဝေတွာ ကေမန္တံ နိသိဒ္ဓိံသု၊ အပ္ပေကဇ္ဈေ တုဏှိဘူတာ ကေမန္တံ နိသိဒ္ဓိံသု။

နတ္ထိကဝါဒ

၄၁၀။ ကေမန္တံ နိသိန္ဒော ခေါ ပါယာသိ ရာဇညော အာယသ္မန္တံ ကုမာရကဿပံ တေဒဝေါစ “အဟဋ္ဌိ ဘော ကဿပ ဧဝံဝါဒိ ဧဝံဒိဋ္ဌိ ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’တိ”။ နာဟံ ရာဇည ဧဝံဝါဒိ ဧဝံဒိဋ္ဌိ အဋ္ဌသံ ဝါ အသောသိံ ဝါ။ ကထဋ္ဌိ နာမ ဧဝံ ဝဒေယျ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

(၁) စန္ဒိမသုရိယဥပမာ

၄၁၁။ တေန ဟိ ရာဇည တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ၊ ယထာ တေ ခမေယျ၊ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ တံ ကိံ မညသိ ရာဇည၊ ဣမေ စန္ဒိမသုရိယာ ဣမသ္မိံ ဝါ လောကေ ပရသ္မိံ ဝါ၊ ဒေဝါ ဝါ တေ မနဿာ ဝါ တိ။ ဣမေ ဘော ကဿပ စန္ဒိမသုရိယာ ပရသ္မိံ လောကေ န ဣမသ္မိံ၊ ဒေဝါ တေ န မနဿာတိ။ ဣမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇည ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု “ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

၄၁၂။ ကိဉ္ဇာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထ ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇည ပရိယာယော၊ ယေန တေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

အတ္တိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ
 “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတ-
 ဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ ယထာ ကထံ ဝိယ ရာဇညာတိ။ ဣမ မေ
 ဘော ကဿပ မိတ္တာပစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတီ အဒိန္နာဒါယီ
 ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ မုသာဝါဒီ ဝိသုဏ္ဏဝါစာ ဖရုသဝါစာ သမ္ပပ္ပလာဘီ
 အဘိဇ္ဈာလူ ဗျာပန္နမိတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ တေ အပရေန သမယေန အာဗာဓိကာ
 ဟောန္တိ ဒုက္ခိတာ ဗာဠုဂါလာနာ။ ယဒါဟံ ဇာနာမိ “န ဒါနိမေ ဣမမှာ
 အာဗာဓာ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ”တိ၊ ဘျာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝေါမိ “သန္တိ ခေါ
 ဘော ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော ‘ယေ တေ
 ပါဏာတိပါတီ အဒိန္နာဒါယီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ မုသာဝါဒီ ဝိသုဏ္ဏဝါစာ
 ဖရုသဝါစာ သမ္ပပ္ပလာဘီ အဘိဇ္ဈာလူ ဗျာပန္နမိတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ တေ
 ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ”တိ။
 ဘဝန္တော ခေါ ပါဏာတိပါတီ၊ အဒိန္နာဒါယီ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ
 မုသာဝါဒီ ဝိသုဏ္ဏဝါစာ ဖရုသဝါစာ သမ္ပပ္ပလာဘီ အဘိဇ္ဈာလူ ဗျာပန္နမိတ္တာ
 မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သစေ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ ဝစနံ၊ ဘဝန္တော
 ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇိဿန္တိ၊
 သစေ ဘော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ
 နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျာထ၊ ယေန မေ အာဂန္တာ အာရောစေယျာထ ‘ဣတိပိ အတ္တိ
 ပရော လောကော၊ အတ္တိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္တိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ
 ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’တိ၊ ဘဝန္တော ခေါ ပန မေ သဒ္ဓါယိကာ ပစ္စယိကာ၊
 ယံ ဘဝန္တေဟိ ဒိဋ္ဌိ၊ ယထာ သာမံ ဒိဋ္ဌိ ဧဝမေတံ ဘဝိဿတိ”တိ။ တေ မေ
 “သာဓူ”တိ ပဋိဿုတွာ နေဝ အာဂန္တာ အာရောစေန္တိ၊ န ပန ဒုတံ ပဟိဏန္တိ။
 အယဉ္စိ ခေါ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ
 “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတ-
 ဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

(၂) စောရဥပမာ

၄၁၃။ တေန ဟိ ရာဇည တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ၊ ယထာ တေ
 ခမေယျ၊ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ၊ ဟံ ကိံ မညသိ ရာဇည၊ ဣမ တေ
 ပုရိသာ စောရံ အာဂုစာရိံ ဂဟေတွာ ဒဿေယျ၊ “အယံ တေ ဘန္တေ စောရော
 အာဂုစာရိ၊ ဣဿ ယံ ဣစ္ဆသိ၊ တံ ဒဏှံ ပဏေဟိ”တိ။ တေ တံ ဧဝံ
 ဝဒေယျာသိ “တေန ဟိ ဘော ဣမံ ပုရိသံ ဒဠာယ ရဇ္ဇုယာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂါဠုဗန္ဓနံ

ဗန္ဓိတွာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ခရဿရေန ပဏဝေန ရထိကာယ ရထိကံ၊ သိဃာဋကေန သိဃာဋကံ ပရိနေတွာ ဒက္ခိဏေန ဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ အာဃာတနေ သီသံ ဆိန္ဓထာ”တိ။ တေ “သာဓု”တိ ပဋိဿုတွာ တံ ပုရိသံ ဒဋ္ဌာယ ရဇ္ဈယာ ပစ္ဆာဗဟံ ဂါဠဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ခရဿရေန ပဏဝေန ရထိကာယ ရထိကံ သိဃာဋကေန သိဃာဋကံ ပရိနေတွာ ဒက္ခိဏေန ဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ အာဃာတနေ နိသီဒါပေယျ။ လဘေယျ န ခေါ သော စောရော စောရဗာတေသု “အာဂမေန္တ၊ တာဝ ဘဝန္တော စောရဗာတာ အမုကသ္မိ” မေ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ မိတ္တာမစ္စာ ဉ္ဇုတိသာလောဟိတာ၊ ယာဝါဟံ တေသံ ဥဋ္ဌိသိတွာ အာဂစ္ဆာမိ”တိ၊ ဥဒါဟု ဝိပုလပန္နဿေဝ စောရဗာတာ သီသံ ဆိန္ဓေယျန္တိ။ န ဟိသော ဘော ကဿပ စောရော လဘေယျ စောရဗာတေသု “အာဂမေန္တ၊ တာဝ ဘဝန္တော စောရဗာတာ အမုကသ္မိ” မေ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ မိတ္တာမစ္စာ ဉ္ဇုတိသာလောဟိတာ၊ ယာဝါဟံ တေသံ ဥဋ္ဌိသိတွာ အာဂစ္ဆာမိ”တိ။ အထ ခေါ နံ ဝိပုလပန္နဿေဝ စောရဗာတာ သီသံ ဆိန္ဓေယျန္တိ။ သော ဟိ နာမ ရာဇည စောရော မနုဿော မနုဿဘူတေသု စောရဗာတေသု န လဘိဿတိ “အာဂမေန္တ၊ တာဝ ဘဝန္တော စောရဗာတာ အမုကသ္မိ” မေ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ မိတ္တာမစ္စာ ဉ္ဇုတိသာလောဟိတာ၊ ယာဝါဟံ တေသံ ဥဋ္ဌိသိတွာ အာဂစ္ဆာမိ”တိ။ ကိံ ပန တေ မိတ္တာမစ္စာ ဉ္ဇုတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတိ အဒိန္နာဒါယိ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရိ မုသာဝါဒီ ပိသုဏဝါစာ ဖရုသဝါစာ သမ္ပပ္ပလာပိ အဘိဇ္ဈာလု ဗျာပန္နမိတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ လဘိဿန္တိ နိရယပါလေသု “အာဂမေန္တ၊ တာဝ ဘဝန္တော နိရယပါလာ၊ ယာဝ မယံ ပါယာသိဿ ရာဇညဿ ဂန္ဓာ အာရောစေမ ‘ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’တိ”။ ဣမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇည ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု “ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

၄၁၄။ ကိဉ္ဇာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထ ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ

သုကတဗုဒ္ဓဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇဉေ ပရိယာယော၊
 ယေန တေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊
 နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဗုဒ္ဓဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။
 အတ္ထိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ
 “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတ-
 ဗုဒ္ဓဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ ယထာ ကထံ ဝိယ ရာဇညာတိ။ ဣမ
 မေ ဘော ကဿပ ဓိတ္တာမစ္စာ ဉှတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတာ
 ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ
 မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဖရုသာယ ဝါစာယ
 ပဋိဝိရတာ သမ္ပပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတာ အနဘိဇ္ဈာလူ အဗျာပန္နမိတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
 တေ အပရေန သမယေန အာဗာဓိကာ ဟောန္တိ ဒုက္ခိတာ ဗာဠုဂါလာနာ။
 ယဒါဟံ ဇာနာမိ “န ဒါနိမေ ဣမမှာ အာဗာဓာ ဝုဠဟိဿန္တိ”တိ၊ တျာဟံ
 ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ “သန္တိ ခေါ ဘော ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ
 ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော ‘ယေ တေ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ
 ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ
 ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ သမ္ပပ္ပလာပါ
 ပဋိဝိရတာ အနဘိဇ္ဈာလူ အဗျာပန္နမိတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ
 ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ”တိ၊ ဘဝန္တော ခေါ ပါဏာတိ-
 ပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ
 မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဖရုသာယ
 ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ သမ္ပပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတာ အနဘိဇ္ဈာလူ အဗျာပန္နမိတ္တာ
 သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သစေ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ ဝစနံ၊ ဘဝန္တော
 ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿန္တိ။ သစေ
 ဘော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေ-
 ယျာထ၊ ယေန မေ အာဂန္တာ အာရောစေယျာယ ‘ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော
 လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဗုဒ္ဓဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ
 ဝိပါကော’တိ။ ဘဝန္တော ခေါ ပန မေ သဒ္ဓါယိကာ ပစ္စယိကာ၊ ယံ ဘဝန္တေဟိ
 ဒိဋ္ဌိ၊ ယထာ သာမံ ဒိဋ္ဌိ ဝေမေတံ ဘဝိဿတိ”တိ။ တေ မေ “သာရူ”တိ
 ပဋိသုတွာ နေဝ အာဂန္တာ အာရောစေန္တိ၊ န ပန ဒူတံ ပဟိဏန္တိ။ အယမ္ပိ
 ခေါ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ
 “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတ-
 ဗုဒ္ဓဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

(၃) ဂူထကူပပုရိသဥပမာ

၄၁၅။ တေန ဟိ ရာဇည ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယ မိဓေကဇ္ဈေ^၁ ဝိည ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ သေယျထာပိ ရာဇည ပုရိသော ဂူထကူပေ သသိသကံ^၂ နိမုဂ္ဂေါ အဿ။ အထ တံ ပုရိသေ အာဏာပေယျာသိ “တေန ဟိ ဘော တံ ပုရိသံ တမ္မာ ဂူထကူပါ ဥဗ္ဗရထာ”တိ။ တေ “သာဓူ”တိ ပဋိဿုတွာ တံ ပုရိသံ တမ္မာ ဂူထကူပါ ဥဗ္ဗရေယျ။ တေ တံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ “တေန ဟိ ဘော တဿ ပုရိသဿ ကာယာ ဝေဠုပေသိကာဟိ ဂူထံ သုနိမ္မဇ္ဇိတံ နိမ္မဇ္ဇထာ”တိ။ တေ “သာဓူ”တိ ပဋိဿုတွာ တဿ ပုရိသဿ ကာယာ ဝေဠုပေသိကာဟိ ဂူထံ သုနိမ္မဇ္ဇိတံ နိမ္မဇ္ဇေယျ။ တေ တံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ “တေန ဟိ ဘော တဿ ပုရိသဿ ကာယံ ပဏ္ဍုမတ္တိကာယံ တိက္ခတ္တု သုဗ္ဗဇ္ဇိတံ ဥဗ္ဗဇ္ဇထာ”တိ။ တေ တဿ ပုရိသဿ ကာယံ ပဏ္ဍုမတ္တိကာယံ တိက္ခတ္တု သုဗ္ဗဇ္ဇိတံ ဥဗ္ဗဇ္ဇေယျ။ တေ တံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ “တေန ဟိ ဘော တံ ပုရိသံ တေလေန အပ္ပဉ္စိတွာ သုခုမေန စုဏ္ဏေန တိက္ခတ္တု သုပုဓောတံ ကရေထာ”တိ။ တေ တံ ပုရိသံ တေလေန အပ္ပဉ္စိတွာ သုခုမေန စုဏ္ဏေန တိက္ခတ္တု သုပုဓောတံ ကရေယျ။ တေ တံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ “တေန ဟိ ဘော တဿ ပုရိသဿ ကေသမသ္မံ ကပ္ပေထာ”တိ။ တေ တဿ ပုရိသဿ ကေသမသ္မံ ကပ္ပေယျ။ တေ တံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ “တေန ဟိ ဘော တဿ ပုရိသဿ မဟန္တိန္ဒ မာလံ မဟန္တိန္ဒ ဝိလေပနံ မဟန္တိန္ဒ ဝိ ဝတ္တာနိ ဥပဟရထာ”တိ။ တေ တဿ ပုရိသဿ မဟန္တိန္ဒ မာလံ မဟန္တိန္ဒ ဝိလေပနံ မဟန္တိန္ဒ ဝိ ဝတ္တာနိ ဥပဟရေယျ။ တေ တံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ “တေန ဟိ ဘော တံ ပုရိသံ ပါသာဒံ အာရောပေတွာ ပဉ္စကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေထာ”တိ။ တေ တံ ပုရိသံ ပါသာဒံ အာရောပေတွာ ပဉ္စကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေယျ။

တံ ကိံ မညသိ ရာဇည၊ အပိ န တဿ ပုရိသဿ သုန္ဒာတဿ သုဝိလိတ္တဿ သုကပ္ပိတကေသမသ္မဿ အာမုက္ကမာလာဘရဏဿ ဩဒါတဝတ္ထဝသနဿ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတဿ သမဂီဘူတဿ ပရိစာရယမာနဿ ပုနဒေဝ တသ္မိံ ဂူထကူပေ နိမုဇ္ဇိတုကာမတာ^၄ အဿာတိ။ နော ဟိဒံ ဘော ကဿပ။ တံ ကိဿ ဟေတု။ အသုစိ ဘော ကဿပ ဂူထကူပေါ အသုစိ စေဝ အသုစိသင်္ခါတော စ ဒုဂ္ဂန္ဓော စ ဒုဂ္ဂန္ဓသင်္ခါတော စ ဇေဂန္ဓော စ

၁-ဥပမာယမိဓေကဇ္ဈေ (သီ၊သျှာ)၊ ဥပမာယမိဇ္ဈကေဇ္ဈေ (ဣ) ၂-သသိသကော (သျှာ)
 ၃-သုဗ္ဗဇ္ဇိတံ ဥဗ္ဗဇ္ဇထာတိ (က) ၄-နိမုဇ္ဇိတုကာမတာ (သျှာ၊က)

ဇေယျသင်္ခါတော စ ပဋိဂ္ဂဟေဝ စ ပဋိဂ္ဂဟသင်္ခါတော စာတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ
 ရာဇည မနဿာ ဒေဝါနံ အသုစိစေဝ အသုစိသင်္ခါတာ စ ဒုဂ္ဂန္ဓာ စ ဒုဂ္ဂန္ဓသင်္ခါတာ
 စ ဇေယျာ စ ဇေယျသင်္ခါတာ စ ပဋိဂ္ဂဟာ စ ပဋိဂ္ဂဟသင်္ခါတာ စ။
 ယောဇနသတံ ခေါ ရာဇည မနဿဂန္ဓော ဒေဝေ ဥဗ္ဗာတေ။ ကိံ ပန တေ
 မိတ္တာမစ္စာ ဉ္ဇတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ
 ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ
 ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဖရဿာယ ပါစာယ ပဋိဝိရတာ သမ္ပပ္ပလာပါ
 ပဋိဝိရတာ အနာဘိဇ္ဈာလူ အဗျာပန္နစိတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ
 ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ၊ တေ အာဂန္ဓာ အာရောစေဿန္တိ
 “ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ
 သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ ဣမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇည
 ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု “ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ
 ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

၄၁၆။ ကိဉ္ဇာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထ
 ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ
 သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇည
 ပရိယာယော။ပ။ အတ္ထိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော။ပ။ ယထာ ကထံ ဝိယ
 ရာဇညာတိ။ ဣမ မေ ဘော ကဿပ မိတ္တာမစ္စာ ဉ္ဇတိသာလောဟိတာ
 ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသု-
 မိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာ-
 ဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ၊ တေ အပရေန သမယေန အာဗာဓိကာ ဟောန္တိ
 ဒုက္ခိတာ ဗာဠုဂီလာနာ။ ယဒါဟံ ဇာနာမိ “န ဒါနိမေ ဣမမှာ
 အာဗာဓာ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ”တိ၊ တုဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ “သန္တိ
 ခေါ ဘော ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော ‘ယေ
 တေ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသု-
 မိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ
 ပဋိဝိရတာ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ
 ဥပပန္နန္တိ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတ’န္တိ။ ဘဝန္တော ခေါပါဏာတိပါတာ
 ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ
 မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ၊ သစေ တေသံ
 ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ ဝစနံ၊ ဘဝန္တော ကာယဿ ဘေဒါ

ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဋိဿန္တိ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ၊ သစေ ဘော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေယျာထ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ၊ ယေန မေ အာဂန္တာ အာရောစေယျာထ ‘ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’တိ။ ဘဝန္တော ခေါ ပန မေ သဒ္ဓါယိကာ ပစ္စယိကာ၊ ယံ ဘဝန္တေဟိ ဒိဋ္ဌိ၊ ယထာ သာမံ ဒိဋ္ဌိ ဝေမေတံ ဘဝိဿတိ”တိ။ တေ မေ “သာဓူ”တိ ပဋိသုတော နေဝ အာဂန္တာ အာရောစေန္တိ၊ န ပန ခုတံ ပဟိဏန္တိ။ အယဋ္ဌိ ခေါ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

(၄) တာဝတိံသဒေဝဥပမာ

၄၁၇။ တေန ဟိ ရာဇည တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ၊ ယထာ တေ ခမေပျ၊ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ ယံ ခေါ ပန ရာဇည မာနဿကံ ဝဿသတံ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ဧသော ဧကော ရတ္တိန္ဒြိယော၊ တာယ ရတ္တိယာ တိံသရတ္တိယော မာသော၊ တေန မာသေန ဒွါဒသမာသိယော သံဝစ္ဆရော၊ တေန သံဝစ္ဆရေန ဒိဋ္ဌိ ဝဿသဟဿံ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ အာယုပ္ပမာဏံ။ ယေ တေ မိတ္တာ-မစ္စာ ဉှုတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ သုရာ-မေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ။ သစေ ပန တေသံ ဧဝံ ဘဝိဿတိ “ယာဝ မယံ ဧွ ဝါ တိဏိ ဝါ ရတ္တိန္ဒြိယံ ဒိဋ္ဌေဟိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမဂီဘူတာ ပရိစာရေမ၊ အထ မယံ ပါယာသိဿ ရာဇညဿ ဂန္တာ အာရောစေယျာမ ‘ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’တိ”။ အပိ န တေ အာဂန္တာ အာရောစေယျ၊ “ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ နော ဟိဒံ ဘော ကဿပ။ အပိ ဟိ မယံ ဘော ကဿပ စိရံ ကာလင်္ကတာပိ ဘဝေယျာမ။ ကော ပနေတံ ဘောတော ကဿပဿ

အာရောစေတိ “အတ္ထိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ”တိ ဝါ “ဧဝံဒီဃာယုကာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ”တိ ဝါ။ န မယံ ဘောတော ကဿပဿ သဒ္ဓဟာမ “အတ္ထိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ”တိ ဝါ “ဧဝံဒီဃာယုကာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ”တိ ဝါတိ။

(၅) ဇစ္စန္ဒူပမော

၄၁၀။ သေယျထာပိ ရာဇည ဇစ္စန္ဒော ရိသော န ပဿေယျ ကဏ္ဍသုက္ကာနိ ရူပါနိ၊ န ပဿေယျ နီလကာနိ ရူပါနိ၊ န ပဿေယျ ပီတကာနိ ရူပါနိ၊ န ပဿေယျ လောဟိတကာနိ ရူပါနိ၊ န ပဿေယျ မဉ္ဇိဋ္ဌကာနိ ရူပါနိ၊ န ပဿေယျ သမဝိသမံ၊ န ပဿေယျ တာရကာနိ ရူပါနိ၊ န ပဿေယျ စန္ဒိမသုရိယော၊ သော ဧဝံ ဝဒေယျ “နတ္ထိ ကဏ္ဍသုက္ကာနိ ရူပါနိ၊ နတ္ထိ ကဏ္ဍသုက္ကာနံ ရူပါနံ ဒဿာရိ။ နတ္ထိ နီလကာနိ ရူပါနိ၊ နတ္ထိ နီလကာနံ ရူပါနံ ဒဿာရိ။ နတ္ထိ ပီတကာနိ ရူပါနိ၊ နတ္ထိ ပီတကာနံ ရူပါနံ ဒဿာရိ။ နတ္ထိ လောဟိတကာနိ ရူပါနိ၊ နတ္ထိ လောဟိတကာနံ ရူပါနံ ဒဿာရိ။ နတ္ထိ မဉ္ဇိဋ္ဌကာနိ ရူပါနိ၊ နတ္ထိ မဉ္ဇိဋ္ဌကာနံ ရူပါနံ ဒဿာရိ။ နတ္ထိ သမဝိသမံ၊ နတ္ထိ သမဝိသမဿ ဒဿာရိ။ နတ္ထိ တာရကာနိ ရူပါနိ၊ နတ္ထိ တာရကာနံ ရူပါနံ ဒဿာရိ။ နတ္ထိ စန္ဒိမသုရိယာ၊ နတ္ထိ စန္ဒိမသုရိယာနံ ဒဿာရိ။ အဟမေတံ န ဇာနာမိ၊ အဟမေတံ န ပဿာမိ၊ တသ္မာ တံ နတ္ထိ”တိ၊ သမ္မာ န ခေါ သော ရာဇည ဝဒမာနော ဝဒေယျာတိ။ နော ဟိဒံ ဘော ကဿပ၊ အတ္ထိ ကဏ္ဍသုက္ကာနိ ရူပါနိ၊ အတ္ထိ ကဏ္ဍသုက္ကာနံ ရူပါနံ ဒဿာရိ။ အတ္ထိ နီလကာနိ ရူပါနိ၊ အတ္ထိ နီလကာနံ ရူပါနံ ဒဿာရိ။ပ။ အတ္ထိ သမဝိသမံ၊ အတ္ထိ သမဝိသမဿ ဒဿာရိ။ အတ္ထိ တာရကာနိ ရူပါနိ၊ အတ္ထိ တာရကာနံ ရူပါနံ ဒဿာရိ။ အတ္ထိ စန္ဒိမသုရိယာ၊ အတ္ထိ စန္ဒိမသုရိယာနံ ဒဿာရိ။ “အဟမေတံ န ဇာနာမိ၊ အဟမေတံ န ပဿာမိ၊ တသ္မာ တံ နတ္ထိ”တိ၊ န ဟိ သော ဘော ကဿပ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျာတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ တံ ရာဇည ဇစ္စန္ဒူပမော မညေ ပဋိဘာသိ ယံ မံ တံ ဧဝံ ဝဒေသိ။

ကော ပနေတံ ဘောတော ကဿပဿ အာရောစေတိ “အတ္ထိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ”တိ ဝါ “ဧဝံဒီဃာယုကာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ”တိ ဝါ။ န မယံ ဘောတော ကဿပဿ သဒ္ဓဟာမ “အတ္ထိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ”တိ ဝါ “ဧဝံဒီဃာယုကာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ”တိ ဝါတိ။ န ခေါ ရာဇည ဧဝံ ပရော လောကော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ယထာ တံ မညသိ ဣဗိနာ မံသစက္ခနာ။ ယေ ခေါ တေ ရာဇည သမဏဗြာဟ္မဏာ အရညဝနပတ္တာနိ ပန္နာနိ သေနာသနာနိ

သုတ္တံ]

ဂန္ထီနီဥပမာ

၂၆၃

ပဋိသေဝန္တိ၊ တေ တတ္ထ အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ပဟိတတ္တာ ဝိဟရန္တာ ဒိဗ္ဗစက္ခု ရိသောဓေန္တိ၊ တေ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနသကေန ဣမဉ္ဇေဝ လောကံ ပဿန္တိ ပရဉ္စ သတ္တေ စ ဩပပါတိကော။ ဧဝဉ္စ ခေါ ရာဇည ပရော လောကော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ နတွေဝ ယထာ တံ မညသိ ဣမိနာ မံသစက္ခုနာ။ ဣမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇည ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု “ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကော၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

၄၁၉။ ကိဉ္ဇာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထ ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကော၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇည ပရိယာယော။ပ။ အတ္ထိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော။ပ။ ယထာ ကထံ ဝိယ ရာဇညာတိ။ ဣမာဟံ ဘော ကဿပ ပဿာမိ သမဏဗြာဟ္မဏေ သီလဝန္တေ ကလျာဏဓမ္မေ ဇီဝိတုကာမေ အမရိတုကာမေ သုခကာမေ ဒုက္ခပဋိက္ခလေ။ တဿ မယံ ဘော ကဿပ ဧဝံ ဟောတိ၊ သစေ ခေါ ဣမေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ ဧဝံ ဇာနေယျံ၊ “ဣတော နော မတာနံ သေယျော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဣဒါနိမေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ ဝိသံ ဝါ ခါဒေယျံ၊ သတ္ထံ ဝါ အာဟရေယျံ၊ ဥဗ္ဗန္ဓိတွာ ဝါ ကာလင်္ကရေယျံ၊ ပပါတေ ဝါ ပပတေယျံ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဣမေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ န ဧဝံ ဇာနန္တိ “ဣတော နော မတာနံ သေယျော ဘဝိဿတိ”တိ။ တသ္မာ ဣမေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ ဇီဝိတုကာမာ အမရိတုကာမာ သုခကာမာ ဒုက္ခပဋိက္ခလာ (အတ္တာနံ န မာရေန္တိ။) ၁ အယံပိ ခေါ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကော၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

(၆) ဂန္ထီနီဥပမာ

၄၂၀။ တေန ဟိ ရာဇည ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယ မိဂေကစ္ဆေ ဝိညှ ဖုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ ရာဇည အညတရဿ

မြာဟူဏဿ ခွေ ပဇာပတိယော အဟေသုံ၊ ဧကိဿာ ပုတ္တော အဟောသိ
 ဒသဝဿုခွေသိကော ဝါ ခွါဒသဝဿုခွေသိကော ဝါ၊ ကော ဂန္တိနီ ဥပဝိဇ္ဇော။
 အထ ခေါ သော မြာဟူဏော ကာလမကာသိ။ အထ ခေါ သော မာဏဝကော
 မာတုသပတ္တိ^၁ တေဒဝေါစ “ယမိဒံ ဘောတိ ခနံ ဝါ ခညံ ဝါ ရဇတံ ဝါ
 ဇာတရူပံ ဝါ၊ သဗ္ဗံ တံ မယံ၊ နတ္ထိ တုယေတ္ထ ကိဉ္စိ၊ ပိတု မေ^၂ ဘောတိ ဒါယဇ္ဇံ
 နိယျာဒေဟိ”တိ^၃။ ဧဝံ ပုတ္တော သာ မြာဟူဏီ တံ မာဏဝကံ တေဒဝေါစ
 “အာဂမေဟိ တာဝ တာတ၊ ယာဝ ဝိဇာယာမိ၊ သစေ ကုမာရကော ဘဝိဿတိ၊
 တဿပိ ဧကဒေသော ဘဝိဿတိ၊ သစေ ကုမာရိကာ ဘဝိဿတိ၊ သာပိ
 တေ ဩပဘောဂ္ဂါ^၄ ဘဝိဿတိ”တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သော မာဏဝကော မာတု-
 သပတ္တိ^၅ တေဒဝေါစ “ယမိဒံ ဘောတိ ခနံ ဝါ ခညံ ဝါ ရဇတံ ဝါ ဇာတရူပံ ဝါ၊
 သဗ္ဗံ တံ မယံ၊ နတ္ထိ တုယေတ္ထ ကိဉ္စိ၊ ပိတု မေ ဘောတိ ဒါယဇ္ဇံ နိယျာဒေဟိ”တိ။
 ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သာ မြာဟူဏီ တံ မာဏဝကံ တေဒဝေါစ “အာဂမေဟိ တာဝ
 တာတ၊ ယာဝ ဝိဇာယာမိ၊ သစေ ကုမာရကော ဘဝိဿတိ၊ တဿပိ
 ဧကဒေသော ဘဝိဿတိ၊ သစေ ကုမာရိကာ ဘဝိဿတိ၊ သာပိ တေ
 ဩပဘောဂ္ဂါ^၆ ဘဝိဿတိ”တိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ သော မာဏဝကော မာတု-
 သပတ္တိ^၇ တေဒဝေါစ “ယမိဒံ ဘောတိ ခနံ ဝါ ခညံ ဝါ ရဇတံ ဝါ ဇာတရူပံ ဝါ၊
 သဗ္ဗံ တံ မယံ၊ နတ္ထိ တုယေတ္ထ ကိဉ္စိ၊ ပိတု မေ ဘောတိ ဒါယဇ္ဇံ နိယျာဒေဟိ”တိ။

အထ ခေါ သာ မြာဟူဏီ သတ္တံ ဂဟေတွာ ဩဝရကံ ပဝိသိတွာ ဥဒရံ
 ဩပါဒေသိ^၈ ယာဝ ဝိဇာယာမိ ယဒိ ဝါ ကုမာရကော ယဒိ ဝါ ကုမာရိကာတိ။
 သာ အတ္တာနံ စေဝ ဇီဝိတဉ္စ ဂန္တုဉ္စ သာပတေယျဉ္စ ဝိနာသေသိ၊ ယထာ တံ
 ဗာလာ အဗျတ္တာ အနယဗျသနံ အာပန္နာ အယောနိသော ဒါယဇ္ဇံ ဂဝေသန္တိ။
 ဝေမေဝ ခေါ တံ ရာဇည ဗာလော အဗျတ္တော အနယဗျသနံ အာပဋိဿသိ
 အယောနိသော ပရလောကံ ဂဝေသန္တော၊ သေယျထာပိ သာ မြာဟူဏီ ဗာလာ
 အဗျတ္တာ အနယဗျသနံ အာပန္နာ အယောနိသော ဒါယဇ္ဇံ ဂဝေသန္တိ။ န ခေါ
 ရာဇည သမဏမြာဟူဏာ သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ အပက္ကံ ပရိပါစေန္တိ၊
 အပိ စ ပရိပါကံ အာဂမေန္တိ။ ပဏ္ဍိတာနံ အတ္ထော ဟိ ရာဇည သမဏ-
 မြာဟူဏာနံ သီလဝန္တာနံ ကလျာဏဓမ္မာနံ ဇီဝိတေန။ ယထာ ယထာ ခေါ
 ရာဇည သမဏမြာဟူဏာ သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဒါနံ တိဋ္ဌန္တိ။

၁-မာတုသပတ္တိ (သျှာ)
 ၄-ဥပဘောဂ္ဂါ (သျှာ)

၂-ပိတု မေ သန္တကော (သျှာ)

၃-နိယျာဒေဟိတိ (သီ၊ ဣ)
 ၅-ဥပဘောဂ္ဂါ (သျှာ)

သုတ္တံ]

သုဝိနကဥပမာ

၂၆၅

တထာ တထာ ဗဟို ပုည ပဿန္တိ၊ ဗဟုဇနဟိတာယ စ ပဋိပဇ္ဇန္တိ ဗဟုဇန-
သုခါယ လောကာနုကမ္မာယ အတ္တာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။
ဣဒိနာပိ ခေါ တေ ရာဇည ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု “ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော
လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ
ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

၄၂၁။ ကိဉ္ဇာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထ
ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊
နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇည
ပရိယာယော။ပ။ အတ္ထိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော။ပ။ ယထာ ကထံ ဝိယ
ရာဇညာတိ။ ဣမ မေ ဘော ကဿပ ပရိသာ စောရိ အာဂုစာရိ ဂဟေတွာ
ဒဿေန္တိ “အယံ တေ ဘန္တေ စောရော အာဂုစာရိ၊ ဣမဿ ယံ ဣစ္ဆယိ၊ တံ ဒဏှံ
ပဏေဟိ”တိ။ ဤဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ “တေန ဟိ ဘော ဣမံ ပရိသံ ဇီဝန္တိယေဝ
ကုမ္ဘိယာ ပက္ခိပိတွာ မုခံ ဝိဒဟိတွာ အလ္လေန စမ္ပေန ဩနန္ဒိတွာ အလ္လာယ မတ္တိ-
ကာယ ဗဟလာဝလေပနံ ကရိတွာ ဥဗ္ဗနံ အာရောပေတွာ အဂ္ဂိ ဒေသာ”တိ။
တေ မေ “သာဓု”တိ ပဋိသုတွာ တံ ပရိသံ ဇီဝန္တိယေဝ ကုမ္ဘိယာ ပက္ခိပိတွာ မုခံ
ဝိဒဟိတွာ အလ္လေန စမ္ပေန ဩနန္ဒိတွာ အလ္လာယ မတ္တိကာယ ဗဟလာဝလေပနံ
ကရိတွာ ဥဗ္ဗနံ အာရောပေတွာ အဂ္ဂိ ဒေန္တိ။ ယဒါမယံ ဇာနာမ “ကာလကံတော
သော ပရိသော”တိ။ အထ နံ ကုမ္ဘိ ဩရောပေတွာ ဥတ္တိန္ဒိတွာ မုခံ ဝိဝရိတွာ
သဏီကံ နိလ္လောကေမ၊ “အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿေယျာမာ”တိ။
နေဝဿ မယံ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿာမ။ အယဗ္ဗိ ခေါ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊
ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ
သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

(၇) သုဝိနကဥပမာ

၄၂၂။ တေန ဟိ ရာဇည တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ၊ ယထာ တေ ခမေယျ၊
တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ အဘိဇာနာသိ နော တံ ရာဇည ဒိဝါ သေယျံ
ဥပဂတော သုဝိနကံ ပဿိတာ အာရာမရာမဏေယျကံ ဝနရာမဏေယျကံ
ဘူမိရာမဏေယျကံ ပေါက္ခရဏီရာမဏေယျကန္တိ။ အဘိဇာနာမဟံ ဘော ကဿပ
ဒိဝါသေယျံ ဥပဂတော သုဝိနကံ ပဿိတာ အာရာမရာမဏေယျကံ ဝနရာမဏေ-
ယျကံ ဘူမိရာမဏေယျကံ ပေါက္ခရဏီရာမဏေယျကန္တိ။ ရက္ခန္တိ တံ တမ္ဘိ သမယေ

ခုဇ္ဇာပိ ဝါမနကာပိ ဝေလာသိကာပိ^၁ ကောမာရိကာပိတိ။ ဧဝံ ဘော ကဿပ ရက္ခန္တိ မံ တမှိ သမယေ ခုဇ္ဇာပိ ဝါမနကာပိ ဝေလာသိကာပိ^၂ ကောမာရိကာ-
ပိတိ။ အဗိနု တာ တုယံ ဇီဝံ ပဿန္တိ ပရိသန္တံ ဝါ နိက္ခမန္တံ ဝါတိ။ နော ဟိဒံ
ဘော ကဿပ။ တာဟိ နာမ ရာဇည တုယံ ဇီဝန္တဿ ဇီဝန္တိယော ဇီဝံ န
ပဿိဿန္တိ ပရိသန္တံ ဝါ နိက္ခမန္တံ ဝါ။ ကိံ ပန တံ ကာလကံတဿ ဇီဝံ
ပဿိဿသိ ပရိသန္တံ ဝါ နိက္ခမန္တံ ဝါ။ ဣမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇည ပရိယာယေန
ဧဝံ ဟောတု “ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊
အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

၄၂၃။ ကိဉ္ဇာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထ
ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ
သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇည
ပရိယာယော။ပ။ အတ္ထိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော။ပ။ ယထာ ကထံ ဝိယ
ရာဇညာတိ။ ဣမ မေ ဘော ကဿပ ပုရိသာ စောရံ အာဂုစာရိံ ဂဟေတွာ
ဒဿေန္တိ “အယံ တေ ဘန္တေ စောရော အာဂုစာရိ၊ ဣမဿ ယံ ဣစ္ဆယိ၊ တံ ဒဏ္ဍံ
ပဏေဟိ”တိ။ ဤဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ “တေန ဟိ ဘော ဣမံ ပုရိသံ ဇီဝန္တိယေဝ
တုလာယ တုလေတွာ ဇိယာယ အနဿာသကံ မာရေတွာ ပုနဒေဝ တုလာယ
တုလေထာ”တိ။ တေ မေ “သာဓု”တိ ပဋိသုတွာ တံ ပုရိသံ ဇီဝန္တိယေဝ
တုလာယ တုလေတွာ ဇိယာယ အနဿာသကံ မာရေတွာ ပုနဒေဝ တုလာယ
ဟုလေန္တိ။ ယဒါ သော ဇီဝတိ၊ တဒါ လဟုတရော စ ဟောတိ မုဒုတရော စ
ကမ္မညတရော စ။ ယဒါ ပန သော ကာလကံတော ဟောတိ၊ တဒါ ဂရုတရော
စ ဟောတိ ပတ္တိန္နတရော စ အကမ္မညတရော စ။ အယမ္ပိ ခေါ ဘော ကဿပ
ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော
လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ
ဝိပါကော”တိ။

(ဂ) သန္တက္ခအယောဂုဠဥပမာ

၄၂၄။ တေန ဟိ ရာဇည ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယ မိကေကစ္စေ ဝိညူ
ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ သေယျထာပိ ရာဇည ပုရိသော ဒိဝသံ

၁-လောဝိကာပိ (သု)၊ ကောမာရိကာပိ (သိ)

သုတ္တံ]

သန္တက္ခအယောဂဋ္ဌပမာ

၂၆၇

သန္တက္ခ အယောဂဋ္ဌ အာဒိတ္တံ သမ္ပန္နလိတံ သဘောတိဘူတံ တုလာယ
 တုလေယျ။ တမေနံ အပရေန သမယေန သီတံ နိဗ္ဗုတံ တုလာယ တုလေယျ။
 ကဒါ န ခေါ သော အယောဂဋ္ဌော လဟုတရော ဝါ ဟောတိ မုဒုတရော ဝါ
 ကမ္မညတရော ဝါ။ ယဒါ ဝါ အာဒိတ္တော သမ္ပန္နလိတော သဘောတိဘူတော၊
 ယဒါ ဝါ သီတော နိဗ္ဗုတောတိ။ ယဒါ သော ဘော ကဿပ အယောဂဋ္ဌော
 တေဇောသဟဂတော စ ဟောတိ ဝါယောသဟဂတော စ အာဒိတ္တော
 သမ္ပန္နလိတော သဘောတိဘူတော၊ တဒါ လဟုတရော စ ဟောတိ မုဒုတရော စ
 ကမ္မညတရော စ။ ယဒါ ပန သော အယောဂဋ္ဌော နော တေဇောသဟဂတော
 ဟောတိ န ဝါယောသဟဂတော သီတော နိဗ္ဗုတော၊ တဒါ ဂရုတရော စ
 ဟောတိ ပတ္တိန္နတရော စ အကမ္မညတရော စာတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ ရာဇည
 ယဒါယံ ကာယော အာယုသဟဂတော စ ဟောတိ ဥသ္မာသဟဂတော စ
 ဝိညာဏသဟဂတော စ၊ တဒါ လဟုတရော စ ဟောတိ မုဒုတရော စ
 ကမ္မညတရော စ။ ယဒါ ပနာယံ ကာယော နေဝ အာယုသဟဂတော ဟောတိ
 န ဥသ္မာသဟဂတော န ဝိညာဏသဟဂတော၊ တဒါ ဂရုတရော စ ဟောတိ
 ပတ္တိန္နတရော စ အကမ္မညတရော စ။ ဣမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇည ပရိယာယေန
 ဧဝံ ဟောတု “ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊
 အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

၄၂၅။ ကိဉ္ဇာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထ
 ဟောတိ။ ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ
 သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကောတိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇည ပရိယာယော။ပ။
 အတ္ထိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော။ပ။ ယထာ ကထံ ဝိယ ရာဇညာတိ။
 ဣမ မေ ဘော ကဿပ ပရိသာ စောရံ အာဂုစာရိ ဂဟေတွာ ဒဿေန္တိ
 “အယံ တေ ဘန္တေ စောရော အာဂုစာရိ၊ ဣမဿ ယံ ဣန္ဒြိယံ၊ တံ ဒဏ္ဍံ
 ပဏေဟိ”တိ။ ဤဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ “တေန ဟိ ဘော ဣမံ ပရိသံ အနုပဟစ္စ
 ဆဝိဉ္စ စမ္ပဉ္စ မံသဉ္စ နှာရံ စ အဋ္ဌိန္ဒ အဋ္ဌိမိဉ္စဉ္စ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေထ၊ အပ္ပေဝ
 နာမဿ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿေယျာမာ”တိ။ တေ မေ “သာဓူ”တိ ပဋိသုတွာ တံ
 ပရိသံ အနုပဟစ္စ ဆဝိဉ္စ။ပ။ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ။ ယဒါ သော အာမတော
 ဟောတိ။ ဤဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ “တေန ဟိ ဘော ဣမံ ပရိသံ ဥတ္တာနံ နိပါတေထ၊
 အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿေယျာမာ”တိ။ တေ တံ ပရိသံ ဥတ္တာနံ
 နိပါတေန္တိ။ နေဝဿ မယံ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿာမ။ ဤဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ “တေန ဟိ
 ဘော ဣမံ ပရိသံ အဝကုဋ္ဌံ နိပါတေထ၊ ပဿေန နိပါတေထ၊ ဒုတိယေန

ပဿေန နိပါတေထ၊ ဥဋ္ဌံ ဌပေထ၊ ဩမုဗ္ဗကံ ဌပေထ၊ ပါဏိနာ အာကောဇ္ဇေထ၊
 လေဇ္ဈနာ အာကောဇ္ဇေထ၊ ဒဏ္ဍေန အာကောဇ္ဇေထ၊ သတ္တေန အာကောဇ္ဇေထ၊
 ဩဓုနာထ သန္တုနာထ နိဗ္ဗာနာထ၊ အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ
 ပဿေယျာမာ”တိ။ တေ တံ ပုရိသံ ဩဓုနန္တိ သန္တုနန္တိ နိဗ္ဗာနန္တိ။ နေဝဿ မယံ
 ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿာမ။ တဿ တဒေဝ စက္ခု ဟောတိ တေ ရူပါ၊ တဿာယတနံ
 နပ္ပုဋ္ဌိသံဝေဒေတိ။ တဒေဝ သောတံ ဟောတိ တေ သဒ္ဓါ၊ တဿာယတနံ
 နပ္ပုဋ္ဌိသံဝေဒေတိ။ တဒေဝ ဃာနံ ဟောတိ တေ ဂန္ဓာ၊ တဿာယတနံ
 နပ္ပုဋ္ဌိသံဝေဒေတိ။ သာဝ ဇိဝှါ ဟောတိ တေ ရဿာ၊ တဿာယတနံ နပ္ပုဋ္ဌိသံဝေ-
 ဒေတိ။ သွေဝ ကာယော ဟောတိ တေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ၊ တဿာယတနံ
 နပ္ပုဋ္ဌိသံဝေဒေတိ။ အယဒ္ဓိ ခေါ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ
 ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ
 ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

(၉) သင်္ခမေဉ္ဇပဓာ

၄၂၆။ တေန ဟိ ရာဇည ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယ မိကေက္ခေ ဝိည
 ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ ရာဇည အညတရော
 သင်္ခမော သင်္ခံ အာဒါယ ပစ္စန္တိမံ ဇနပဒံ အဂမာသိ။ သော ယေန
 အညတရော ဂါမော တေနပသင်္ဂမိ၊ ဥပသင်္ဂမိတွာ မဇ္ဈေ ဂါမဿ ဌိတော
 တိက္ကတ္တု သင်္ခံ ဥပလာပေတွာ သင်္ခံ ဘူမိယံ နိက္ခိပိတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ။
 အထ ခေါ ရာဇည တေသံ ပစ္စန္တဇနပဒါနံ မနုဿာနံ တေဒဟောသိ “အဗ္ဗော
 ကဿ န ခေါ၊ ဧသော သဒ္ဓေါ ဧဝံရဇနိယော ဧဝံကမနိယော ဧဝံမဒနိယော
 ဧဝံဗန္ဓနိယော ဧဝံမုစ္ဆနိယော”တိ သန္တုပတိတွာ တံ သင်္ခမေ တေဒဝေါရံ
 “အဗ္ဗော ကဿ န ခေါ၊ ဧသော သဒ္ဓေါ ဧဝံရဇနိယော ဧဝံကမနိယော
 ဧဝံမဒနိယော ဧဝံဗန္ဓနိယော ဧဝံမုစ္ဆနိယောတိ။ ဧသော ခေါ ဘော သင်္ခေါ
 နာမ၊ ယဿေသော သဒ္ဓေါ ဧဝံရဇနိယော ဧဝံကမနိယော ဧဝံမဒနိယော
 ဧဝံဗန္ဓနိယော ဧဝံမုစ္ဆနိယောတိ။ တေ တံ သင်္ခံ ဥတ္တာနံ နိပါတေသုံ
 “ဝဒေဟိ ဘော သင်္ခံ ဝဒေဟိ ဘော သင်္ခါ”တိ။ နေဝ သော သင်္ခေါ သဗ္ဗမကာသိ။
 တေ တံ သင်္ခံ အဝကုဋ္ဌံ နိပါတေသုံ၊ ပဿေန နိပါတေသုံ၊ ဒုတိယေန ပဿေန
 နိပါတေသုံ၊ ဥဋ္ဌံ ဌပေသုံ၊ ဩမုဗ္ဗကံ ဌပေသုံ၊ ပါဏိနာ အာကောဇ္ဇေသုံ၊
 လေဇ္ဈနာ အာကောဇ္ဇေသုံ၊ ဒဏ္ဍေန အာကောဇ္ဇေသုံ၊ သတ္တေန အာကောဇ္ဇေသုံ၊

၁-ပစ္စန္တဇနံ (သိ)

၂-တေဒဟောသိ “ကိဿ နုခေါ (ဣ)

သုတ္တံ]

သင်္ခမေဥပမာ

၂၆၉

ဩရုနိံသု သန္တုနိံသု နိဗ္ဗုဒ္ဓိနိံသု “ဝဒေဟိ ဘော သင်္ခ ဝဒေဟိ ဘော သန္တိ”တိ၊
နေဝ သော သန္တေ သဗ္ဗမကာသိ။

အထ ခေါ ရာဇည တဿ သင်္ခမေဿ တေဒဟောသိ “ယာဝ ဗာလာ ဣမေ
ပစ္စန္တဇနပဒါမနုဿာ၊ ကထဉ္စိ နာမ အယောနိသော သင်္ခသဒ္ဓိ ဂဝေသိဿန္တိ”တိ။
တေသံ ပေက္ခမာနာနံ သင်္ခံ ဂဟေတွာ တိက္ခတ္ထံ၊ သင်္ခံ ဥပလာပေတွာ သင်္ခံ
အာဒါယ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ ရာဇည တေသံ ပစ္စန္တဇနပဒါနံ မနုဿာနံ
တေဒဟောသိ “ယဒါ ကိရ ဘော အယံ သန္တေ နာမ ပုရိသသဟဂတော စ
ဟောတိ ဝါယာမသဟဂတော” စ ဝါယုသဟဂတော စ၊ တဒါယံ သန္တေ သဒ္ဓိ
ကရေတိ။ ယဒါ ပနာယံ သန္တေ နေဝ ပုရိသသဟဂတော ဟောတိ န ဝါယာမ-
သဟဂတော န ဝါယုသဟဂတော၊ နာယံ သန္တေ သဒ္ဓိ ကရေတိ”တိ။ ဧဝမေဝ
ခေါ ရာဇည ယဒါယံ ကာယော အာယုသဟဂတော စ ဟောတိ ဥဿာသဟ-
ဂတော စ ဝိညာဏသဟဂတော စ၊ တဒါ အဘိက္ကမတိပိ ပဋိက္ကမတိပိ
တိဋ္ဌတိပိ နိဿိဒတိပိ သေယျံပိ ကပ္ပေတိ၊ စက္ခုနာပိ ရူပံ ပဿတိ၊ သောတေနပိ
သဒ္ဓိ သုဏာတိ၊ ဃာနေနပိ ဂန္ဓံ ဃာယတိ၊ ဇိဝှိယပိ ရသံ သာယတိ၊
ကာယေနပိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသတိ၊ မနသာပိ ဓမ္မံ ဝိဇာနာတိ။ ယဒါ ပနာယံ ကာယော
နေဝ အာယုသဟဂတော ဟောတိ၊ န ဥဿာသဟဂတော၊ န ဝိညာဏ-
သဟဂတော၊ တဒါ နေဝ အဘိက္ကမတိ န ပဋိက္ကမတိ န တိဋ္ဌတိ န နိဿိဒတိ
န သေယျံ ကပ္ပေတိ၊ စက္ခုနာပိ ရူပံ န ပဿတိ၊ သောတေနပိ သဒ္ဓိ န သုဏာတိ၊
ဃာနေနပိ ဂန္ဓံ န ဃာယတိ၊ ဇိဝှိယပိ ရသံ န သာယတိ၊ ကာယေနပိ
ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ န ဖုသတိ၊ မနသာပိ ဓမ္မံ န ဝိဇာနာတိ။ ဣမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇည
ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု “ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော၊ အတ္ထိ သတ္တာ
ဩပပါတိကာ၊ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ ၂။

၄၂၇။ ကိဉ္ဇာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ။ အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထ
ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ
သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ အတ္ထိ ပန ရာဇည
ပရိယာယော။ပ။ အတ္ထိ ဘော ကဿပ ပရိယာယော။ပ။ ယထာ ကထံ ဝိယ
ရာဇညာတိ။ ဣမေ ဘော ကဿပ ပုရိသာ စောရံ အာဂုစာရိ ဂဟေတွာ
ဒဿေန္တိ “အယံတေ ဘန္တေ စောရော အာဂုစာရိ၊ ဣမဿ ယံ ဣစ္ဆသိ၊ တံ ဒဏှံ
ပဏေဟိ”တိ။ ဘျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ “တေန ဟိ ဘော ဣမဿ ပုရိသဿ ဆဝိ”

၁-ဝါယောသဟဂတော (သျှာ) ၂-ဝိပါကောတိ၊ ပဋ္ဌမဘာဏဝါရိ (သျှာ)

ဆိန္ဒထ၊ အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ ပဿေယျာမာ”တိ။ တေ တဿ ပုရိသဿ ဆဝိံ ဆိန္ဒန္တိ၊ နေဝဿ မယံ ဇီဝံ ပဿာမ။ ဘျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ “တေန ဟိ ဘော ဣမဿ ပုရိသဿ စမ္ပံ ဆိန္ဒထ၊ မံသံ ဆိန္ဒထ၊ နှာရုံ ဆိန္ဒထ၊ အဋ္ဌိံ ဆိန္ဒထ၊ အဋ္ဌိမိဉ္စံ ဆိန္ဒထ၊ အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ ပဿေယျာမာ”တိ။ တေ တဿ ပုရိသဿ အဋ္ဌိမိဉ္စံ ဆိန္ဒန္တိ၊ နေဝဿ မယံ ဇီဝံ ပဿေယျာမ။ အယံပိ ခေါ ဘော ကဿပ ပရိယာယော၊ ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။

(၁၀) အဂ္ဂိကဇဋိလဥပမာ

၄၂၇။ တေန ဟိ ရာဇဉ္စ ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယ မိဂေကစ္ဆေ ဝိညှ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ ရာဇဉ္စ အညတရော အဂ္ဂိကော ဇဋိလော အရညာယတနေ ပဏ္ဏကုဂ္ဂိယာ သမ္ပတိ။ အထ ခေါ ရာဇဉ္စ အညတရော ဇနပဒေ သတ္ထော၊^၁ ဝုဋ္ဌာသိ။ အထ ခေါ သော သတ္ထော၊^၂ တဿ အဂ္ဂိကဿ ဇဋိလဿ အဿမဿ သာမန္တာ ကေရတ္ထိံ^၃ ဝသိတွာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ ရာဇဉ္စ တဿ အဂ္ဂိကဿ ဇဋိလဿ တေဒဟောသိ “ယံနုနာဟံ ယေန သော သတ္ထဝါသော တေနပသက်မေယျံ၊ အပ္ပေဝ နာမေတ္ထ ကိဉ္စိ ဥပကရဏံ အဓိဂစ္ဆေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ သော အဂ္ဂိကော ဇဋိလော ကာလသေဝံ ဝုဋ္ဌာယ ယေန သော သတ္ထဝါသော တေနပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတွာ အဗ္ဗသ တသ္မိံ သတ္ထဝါသေ ဒဟရံ ကုမာရံ မန္တံ ဥက္ကာနသေယျကံ ဆဒ္ဓိတံ၊ ဒိသ္မာနဿ တေဒဟောသိ “န ခေါ မေ တံ ပတိရူပံ ယံ မေ ပေက္ခမာနဿ မနုဿဘူတော ကာလကံရေယျ၊ ယံနုနာဟံ ဣမံ ဒါရကံ အဿမံ နေတွာ အာပါဒေယျံ ပေါသေယျံ ဝဇေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ သော အဂ္ဂိကော ဇဋိလော တံ ဒါရကံ အဿမံ နေတွာ အာပါဒေသိ ပေါသေသိ ဝဇေသိ။ ယဒါ သော ဒါရကော ဒသဝဿုဋ္ဌေသိကော ဝါ ဟောတိ၊^၄ ဒွါဒသဝဿုဋ္ဌေသိကော ဝါ။ အထ ခေါ တဿ အဂ္ဂိကဿ ဇဋိလဿ ဇနပဒေ ကိဉ္စိဒေဝံ ကရဏီယံ ဥပ္ပဋ္ဌိ။ အထ ခေါ သော အဂ္ဂိကော ဇဋိလော တံ ဒါရကံ တေဒဝေါစ “ဣစ္ဆာမဟံ တာတ ဇနပဒံ^၅ ဝန္တိ၊ အဂ္ဂိံ တာတ ပရိစရေယျာသိ၊ မာ စ တေ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ၊ သစေ စ တေ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယေယျ၊ အယံ ဝါသိ ဣမာနိ ကဋ္ဌာနိ ဣဒံ အရဏီသဟိတံ၊ အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ

၁-သတိ (သီ၊ဇု)	၂-သတ္ထော ဇနပဒေသော (သီ)၊ ဇနပဒေါ
၃-သတ္ထဝါသော (သျာ)	သတ္ထဝါသော (သျာ)၊ ဇနပဒေသော (ဇု)
၄-အဟောသိ (?)	၅-နဂရံ (က)

အဂ္ဂိ ပရိစရေယျာသီ”တိ။ အထ ခေါ သော အဂ္ဂိကော ဇဠိလော တံ ဒါရကံ ဧဝံ အနုသာသိတွာ ဇနပဒံ အဂမာသိ။ တဿ ခိဉ္စာပသုတဿ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ။

အထ ခေါ တဿ ဒါရကဿ တေဒဟောသိ “ပိတာ ခေါ မံ ဧဝံ အဝစ ‘အဂ္ဂိ’ တာတ ပရိစရေယျာသီ၊ မာ စ တေ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ၊ သစေ စ တေ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယေယျ၊ အယံ ဝါသီ ဣမာနိ ကဋ္ဌာနိ ဣဒံ အရဏိသဟိတံ၊ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဂ္ဂိ ပရိစရေယျာသီ”တိ။ ယံနူနာဟံ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဂ္ဂိ ပရိစရေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ သော ဒါရကော အရဏိသဟိတံ ဝါသီယာ တန္တိ “အပ္ပေဝ နာမ အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆေယျ”န္တိ။ နေဝ သော အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆိ။ အရဏိသဟိတံ ဒွိဓာ ဖာလေသိ၊ တိဓာ ဖာလေသိ၊ စတုဓာ ဖာလေသိ၊ ပဉ္စဓာ ဖာလေသိ၊ ဒသဓာ ဖာလေသိ၊ သတဓာ ဖာလေသိ၊ သကလိကံ သကလိကံ အကာသိ၊ သကလိကံ သကလိကံ ကရိတွာ ဥဒုက္ခလေ ကောဇ္ဇေသိ၊ ဥဒုက္ခလေ ကောဇ္ဇေတွာ မဟာဝါတေ ဩပုနိ” “အပ္ပေဝ နာမ အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆေယျ”န္တိ။ နေဝ သော အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆိ။

အထ ခေါ သော အဂ္ဂိကော ဇဠိလော ဇနပဒေ တံ ကရဏိယံ တိရေတွာ ယေန သကော အဿမော တေနုပသကံမိ၊ ဥပသကံမိတွာ တံ ဒါရကံ တေဒဝေါစ “ကစ္ဆိ တေ တာတ အဂ္ဂိ န နိဗ္ဗုတော”တိ။ ဣဓ မေ တာတ ခိဉ္စာပသုတဿ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ၊ တဿ မေ တေဒဟောသိ “ပိတာ ခေါ မံ ဧဝံ အဝစ ‘အဂ္ဂိ’ တာတ ပရိစရေယျာသီ၊ မာ စ တေ တာတ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ၊ သစေ စ တေ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယေယျ၊ အယံ ဝါသီ ဣမာနိ ကဋ္ဌာနိ ဣဒံ အရဏိသဟိတံ၊ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဂ္ဂိ ပရိစရေယျာသီ”တိ။ ယံနူနာဟံ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဂ္ဂိ ပရိစရေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ တာတ အရဏိသဟိတံ ဝါသီယာ တန္တိ “အပ္ပေဝ နာမ အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆေယျ”န္တိ။ နေဝါဟံ အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆိ။ အရဏိသဟိတံ ဒွိဓာ ဖာလေသိ၊ တိဓာ ဖာလေသိ၊ စတုဓာ ဖာလေသိ၊ ပဉ္စဓာ ဖာလေသိ၊ ဒသဓာ ဖာလေသိ၊ သတဓာ ဖာလေသိ၊ သကလိကံ သကလိကံ အကာသိ၊ သကလိကံ သကလိကံ ကရိတွာ ဥဒုက္ခလေ ကောဇ္ဇေသိ၊ ဥဒုက္ခလေ ကောဇ္ဇေတွာ မဟာဝါတေ ဩပုနိ” “အပ္ပေဝ နာမ အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆေယျ”န္တိ။ နေဝါဟံ အဂ္ဂိ အဓိဂစ္ဆိန္တိ။ အထ ခေါ တဿ အဂ္ဂိကဿ ဇဠိလဿ တေဒဟောသိ “ယာဝ ဗာလော အယံ ဒါရကော အဗျတ္တော၊ ကထံ ဟိ နာမ အယောနိသော အဂ္ဂိ ဂဝေသိဿတိ”တိ။ တဿ ပေက္ခမာနဿ အရဏိသဟိတံ ဂဟေတွာ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တံ ဒါရကံ

တေဒဝေါစ “ဧဝံ ခေါ တာတ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗော၊ န တွေဝ ယထာ တံ ဗာလော အဗျတ္တော အယောနိသော အဂ္ဂိ ဂဝေသီ”တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ တံ ရာဇည ဗာလော အဗျတ္တော အယောနိသော ပရလောကံ ဂဝေသိသပသိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာတိ။

၄၂၉။ ကိဉ္ဇာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဝေမာဟ၊ အထ ခေါ နေဝါဟံ သက္ကောမိ ဣဒံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတံ။ ရာဇာပိ မံ ပသေနဒိ ကောသလော ဇာနာတိ တိရောရာဇာနောပိ “ပါယာသိ ရာဇညော ဧဝံဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’တိ”။ သဗ္ဗာဟံ ဘော ကဿပ ဣဒံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိဿာမိ၊ ဘဝိဿန္တိ မေ ဝတ္တာရော “ယာဝ ဗာလော ပါယာသိ ရာဇညော အဗျတ္တော ဒုဂ္ဂဟိတဂါဟိ”တိ။ ကောပေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊ မက္ခေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊ ပလာသေနပိ နံ ဟရိဿာမိတိ။

(၁၁) ခွေသတ္တဝါတဥပဓာ

၄၃၀။ တေန ဟိ ရာဇည ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ၊ ဥပမာယ မိဓေကေစ္စ ဝိည ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ ရာဇည မဟာသကဋ္ဌ-သတ္တော သကဋ္ဌသဟဿံ ပုရတ္ထိမာ ဇနပဒါ ပဉ္စိမံ ဇနပဒံ အဂမာသိ၊ သော ယေန ယေန ဂစ္ဆိ၊ ခိပ္ပယေဝ ပရိယာဒိယတိ တိဏကဋ္ဌောဒကံ ဟရိတကပဏ္ဍိ။ တသ္မိံ ခေါ ပန သတ္တေ ခွေ သတ္တဝါဟာ အဟေသံ ဧကော ပဉ္စန္ဒံ သကဋ္ဌ-သတာနံ၊ ဧကော ပဉ္စန္ဒံ သကဋ္ဌသတာနံ။ အထ ခေါ တေသံ သတ္တဝါဟာနံ တေဒဟောသိ “အယံ ခေါ မဟာသကဋ္ဌသတ္တော သကဋ္ဌသဟဿံ၊ တေ မယံ ယေန ယေန ဂစ္ဆာမ၊ ခိပ္ပမေဝ ပရိယာဒိယတိ တိဏကဋ္ဌောဒကံ ဟရိတကပဏ္ဍိ။ ယံနန မယံ ဣမံ သတ္တံ ဒွိဓာ ဝိဘဇေယျာမ ဧကေတော ပဉ္စ သကဋ္ဌသတာနိ ဧကေတော ပဉ္စ သကဋ္ဌသတာနိ”တိ။ တေ တံ သတ္တံ ဒွိဓာ ဝိဘဇိသု ဧကေတော ပဉ္စ သကဋ္ဌသတာနိ ဧကေတော ပဉ္စ သကဋ္ဌသတာနိ။ ဧကော သတ္တဝါဟော ဗဟံ တိဏန္တ ကဋ္ဌန္တ ဥဒကန္တ အာရောပေတွာ သတ္တံ ပယာပေသိ။ ဒွိဟတိဟ-ပယာတော ခေါ ပန သော သတ္တော အဒ္ဓသ ပုရိသံ ကာဠံ လောဟိတက္ခံ သန္တဒ္ဓကလာ၊ ကုမုဒမာလိ အလ္လဝတ္ထံ အလ္လကေသံ ကဒ္ဓမမက္ခိတေဟိ

၁-ဝိဘဇေသံ (က)

၃-လောဟိတက္ခံ (သု)

၂-ပါယာပေသိ (သိ၊ဈ)

၄-အာသန္တဒ္ဓကလာပံ (သု)

သုတ္တံ]

ဒွေသတ္တဝါဟဉ္စပမာ

၂၇၃

စက္ကေဟိ ဘဠေါန ရထေန ပဋိပထံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဒိဿွာ တေဒဝေါစ “ကုတော ဘော အာဂစ္ဆသီ”တိ။ အမုကမ္မာ ဇနပဒါတိ။ “ကုဟိ” ဂမိဿသီ”တိ။ အမုကံ နာမ ဇနပဒန္တိ။ “ကဗ္ဗိ ဘော ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပုရုဋ္ဌော”တိ။ ဧဝံ ဘော ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပုရုဋ္ဌော၊ အာသိတ္တောဒကာနိ ဝဋ္ဋုမာနိ၊ ဗဟု တိဏန္တ ကဋ္ဌန္တ ဥဒကန္တ၊ ဆဇ္ဇေယ ဘော ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ၊ လဟုဘာရေဟိ သကဇ္ဇေဟိ သီဃံ သီဃံ ဂစ္ဆထ၊ မာ ယောဂ္ဂါနိ ကိလမိတ္တာတိ။

အထ ခေါ သော သတ္တဝါဟော သတ္ထိကေ အာမန္တေသိ “အယံ ဘော ပုရိသော ဧဝမာဟ ‘ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပုရုဋ္ဌော၊ အာသိတ္တောဒကာနိ ဝဋ္ဋုမာနိ၊ ဗဟု တိဏန္တ ကဋ္ဌန္တ ဥဒကန္တ၊ ဆဇ္ဇေယ ဘော ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ၊ လဟုဘာရေဟိ သကဇ္ဇေဟိ သီဃံ သီဃံ ဂစ္ဆထ၊ မာ ယောဂ္ဂါနိ ကိလမိတ္တာ’တိ”။ ဆဇ္ဇေယ ဘော ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ၊ လဟုဘာရေဟိ သကဇ္ဇေဟိ သတ္ထံ ပယာပေထာတိ။ “ဧဝံ ဘော”တိ ခေါ ဟေ သတ္ထိကာ တဿ သတ္တဝါဟဿ ပဋိဿုတွာ ဆဇ္ဇေတွာ ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ လဟုဘာရေဟိ သကဇ္ဇေဟိ သတ္ထံ ပယာပေသုံ။ တေ ပဌမေဝိ သတ္တဝါသေ န အဒ္ဓသံသု တိဏံ ဝါ ကဋ္ဌံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ။ ဒုတိယေဝိ သတ္တဝါသေ။ တတိယေဝိ သတ္တဝါသေ။ စတုတ္ထေဝိ သတ္တဝါသေ။ ပဉ္စမေဝိ သတ္တဝါသေ။ ဆဋ္ဌေဝိ သတ္တဝါသေ။ သတ္တမေဝိ သတ္တဝါသေ န အဒ္ဓသံသု တိဏံ ဝါ ကဋ္ဌံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ၊ သဗ္ဗေဝ အနုယဗျသနံ အာပဇ္ဇိသု။ ယေ စ တသ္မိံ သတ္ထေ အဟေသုံ မနုဿာ ဝါ ပသု ဝါ၊ သဗ္ဗေ သော ယက္ခော အမနုဿော ဘက္ခေသိ။ အဋ္ဌိကာနေဝ သေသာနိ။

ယဒါ အညာသိ ဒုတိယော သတ္တဝါဟော “ဗဟုနိက္ခန္တော ခေါ ဘော ဒါနိ သော သတ္ထော”တိ။ ဗဟု တိဏန္တ ကဋ္ဌန္တ ဥဒကန္တ အာရောပေတွာ သတ္ထံ ပယာပေသိ။ ဒွိဟတိဟပယာတော ခေါ ပန သော သတ္ထော အဒ္ဓသ ပုရိသံ ကာဠံ လောဟိတက္ခံ သန္ဓုကလာပံ ကုမုဒမာလိံ အလ္လဝတ္ထံ အလ္လကေသံ ကပ္ပမမက္ခိတေဟိ စက္ကေဟိ ဘဠေါန ရထေန ပဋိပထံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဒိဿွာ တေဒဝေါစ “ကုတော ဘော အာဂစ္ဆသီ”တိ။ အမုကမ္မာ ဇနပဒါတိ။ “ကုဟိ” ဂမိဿသီ”တိ။ အမုကံ နာမ ဇနပဒန္တိ။ “ကဗ္ဗိ ဘော ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပုရုဋ္ဌော”တိ။ ဧဝံ ဘော ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပုရုဋ္ဌော၊ အာသိတ္တောဒကာနိ ဝဋ္ဋုမာနိ၊ ဗဟု တိဏန္တ ကဋ္ဌန္တ ဥဒကန္တ၊

ဆဇ္ဇေယ ဘော ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ၊ လဟုဘာရေဟိ သကဇ္ဇေဟိ သီဃံ သီဃံ ဂစ္ဆထ၊ မာ ယောဂ္ဂါနိ ကိလမိတ္တာတိ။

အထ ခေါ သော သတ္တဝါဟော သတ္တိကေ အာမန္တေသိ “အယံ ဘော ပုရိသော ဧဝမာဟ ‘ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေသော အဘိပ္ပုဂ္ဂေသ၊ အာသိတ္တောဒကာနိ ဝဋ္ဋမာနိ၊ ဗဟု တိဏန္တ ကဋ္ဌန္တ ဥဒကန္တ၊ ဆဇ္ဇေယ ဘော ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ၊ လဟုဘာရေဟိ သကဇ္ဇေဟိ သီဃံ သီဃံ ဂစ္ဆထ၊ မာ ယောဂ္ဂါနိ ကိလမိတ္တာ’တိ။ အယံ ဘော ပုရိသော နေဝ အမှာကံ မိတ္တော၊ န ဉှတိသာလောဟိတော၊ ကထံ မယံ ဣမဿ သဒ္ဓါယ ဂမိဿာမ။ န ဝေါ ဆဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ၊ ယထာဘတေန ဘဏ္ဍေန သတ္တံ ပယာပေထ။ န နော ပုရာဏံ ဆဇ္ဇေဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ ဘော”တိ ခေါ တေ သတ္တိကာ တဿ သတ္တဝါဟဿ ပဋိဿုတွာ ယထာဘတေန ဘဏ္ဍေန သတ္တံ ပယာပေသုံ။ တေ ပဌမေပိ သတ္တဝါသေ န အဒ္ဓသံသု တိဏံ ဝါ ကဋ္ဌံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ။ ဒုတိယေပိ သတ္တဝါသေ။ တတိယေပိ သတ္တဝါသေ။ စတုတ္ထေပိ သတ္တဝါသေ။ ပဉ္စမေပိ သတ္တဝါသေ။ ဆဋ္ဌေပိ သတ္တဝါသေ။ သတ္တမေပိ သတ္တဝါသေ န အဒ္ဓသံသု တိဏံ ဝါ ကဋ္ဌံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ။ ကဉ္စ သတ္တံ အဒ္ဓသံသု အနယဗျသနံ အာပန္နံ။ ယေ စ တသ္မိံ သတ္တေပိ အဟေသုံ မနဿာ ဝါ ပဿူ ဝါ။ တေသဉ္စ အဋ္ဌိကာနေဝ အဒ္ဓသံသု တေန ယက္ခေန အမနဿေန ဘက္ခိတာနံ။

အထ ခေါ သော သတ္တဝါဟော သတ္တိကေ အာမန္တေသိ “အယံ ခေါ ဘော သတ္တော အနယဗျသနံ အာပန္နော၊ ယထာ တံ တေန ဗာလေန သတ္တဝါဟေန ပရိဏာယကေန။ တေန ဟိ ဘော ယာနမှာကံ သတ္တေ အပ္ပသာရာနိ ပဏိယာနိ၊ တာနိ ဆဇ္ဇေတွာ၊ ယာနိ ဣမသ္မိံ သတ္တေ မဟာသာရာနိ ပဏိယာနိ၊ တာနိ အာဒိယထာ”တိ။ “ဧဝံ ဘော”တိ ခေါ တေ သတ္တိကာ တဿ သတ္တဝါဟဿ ပဋိဿုတွာ ယာနိ သကသ္မိံ သတ္တေ အပ္ပသာရာနိ ပဏိယာနိ၊ တာနိ ဆဇ္ဇေတွာ ယာနိ တသ္မိံ သတ္တေ မဟာသာရာနိ ပဏိယာနိ၊ တာနိ အာဒိယိတွာ သောတ္တိနာ တံ ကန္တာရံ နိတ္တရိသု၊ ယထာ တံ ပဏ္ဍိတေန သတ္တဝါဟေန ပရိဏာယကေန။ ဧဝမေဝ ခေါ တံ ရာဇည ဗာလော အဗျတ္တော အနယဗျသနံ အာပဋိဿသိ အယောနိသော ပရလောကံ ဂဝေသန္တော သေယျထာပိ သော ပုရိမော သတ္တဝါဟော။ ယေပိ တဝံ သောတဗ္ဗံ သဒ္ဓါတဗ္ဗံ၊ မညိဿန္တိ၊ တေပိ အနယဗျသနံ အာပဋိဿန္တိ သေယျထာပိ တေ သတ္တိကာ။ ပဋိနိဿန္တေတံ

ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာတိ။

၄၃၁။ ကိဉ္ဇာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဝေမာဟ၊ အထ ခေါ နေဝါဟံ သက္ကောမိ ဣဒံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇေတုံ။ ရာဇာပိ မံ ပသေနဒိ ကောသလော ဇာနာတိ တိရောရာဇာနောပိ “ပါယာသိ ရာဇညော ဝေဝါဒိ ဝေဒိဋ္ဌိ ဣတိပိ နတ္ထိ ပရောလောကော။ပ။ ဝိပါကော’တိ”။ သစာဟံ ဘော ကဿပ ဣဒံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇေဿာမိ၊ ဘဝိဿန္တိ မေ ဝတ္တာရော “ယာဝ ဗာလော ပါယာသိ ရာဇညော အဗျတ္တော ဒုဂ္ဂဟိတဂါဟိ”တိ။ ကောပေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊ မက္ခေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊ ပလာသေနပိ နံ ဟရိဿာမိတိ။

(၁၂) ဂူထဘာရိကဥပမာ

၄၃၂။ တေန ဟိ ရာဇည ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ၊ ဥပမာယ မိဂေကစ္ဆေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ ရာဇည အညတရော သူကရ- ပေါသကော ပုရိသော သကမ္မာ ဂါမာ အညံ ဂါမံ အဂမာသိ၊ တတ္ထ အဒ္ဓသ ပဟူတံ သုက္ခဂူထံ ဆဋ္ဌိတံ။ ဒိသ္မာနဿ တေဒဟောသိ “အယံ ခေါ ပဟူတော သုက္ခဂူထော ဆဋ္ဌိတော၊ မမ စ သူကရဘတ္တံ^၁၊ ယံနုနာဟံ ဣတော သုက္ခဂူထံ ဟရေယျ”န္တိ။ သော ဥတ္တရာသင်္ဂံ^၂ ပတ္တရိတွာ ပဟူတံ သုက္ခဂူထံ အာကိရိတွာ ဘဏ္ဍိကံ ဗန္ဓိတွာ သီသေ ဥဗ္ဗာဟေတွာ^၃ အဂမာသိ။ တဿ အန္တရာမဂ္ဂေ မဟာအကာလမေသော ပါဝသိ။ သော ဥယျရန္တံ ပယျရန္တံ ယာဝ အဂ္ဂနခါ ဂူထေန မက္ခိတော ဂူထဘာရံ အာဒါယ အဂမာသိ။ တမေနံ မနုဿာ ဒိသ္မာ ဝေမာဟံသု “ကစ္စိနော တံ ဘဏေ ဥဗ္ဗတ္တော ကစ္စိ ဝိစေတော၊ ကထံ ဟိ နာမ ဥယျရန္တံ ပယျရန္တံ ယာဝ အဂ္ဂနခါ ဂူထေန မက္ခိတော ဂူထဘာရံ ဟရိဿာသိ”တိ။ တုမေ ခွေတ္တ ဘဏေ ဥဗ္ဗတ္တာ တုမေ ဝိစေတော၊ တထာ ဟိ ပန မေ သူကရဘတ္တန္တိ။ ဝေမေဝ ခေါတံ ရာဇည ဂူထဘာရိကူပမော^၄ မညေ ပဋိဘာသိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာတိ။

၄၃၃။ ကိဉ္ဇာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဝေမာဟ၊ အထ ခေါ နေဝါဟံ သက္ကောမိ ဣဒံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇေတုံ။ ရာဇာပိ မံ ပသေနဒိ ကောသလော ဇာနာတိ တိရောရာဇာနောပိ “ပါယာသိ ရာဇညော ဝေဝါဒိ ဝေဒိဋ္ဌိ ‘ဣတိပိ

၁-သူကရာနံ ဘက္ခော (သု) ၂-ဥတ္တရာဟေတွာ (က-သိ၊က) ၃-ဂူထဘာရိကူပမော (သိ၊ဣ)

နတ္ထိ ပရော လောကော။ပ။ဝိပါကော’တိ”။သစာဟံ ဘော ကဿပ ဣဒံ ပါပကံ
ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိဿာမိ၊ ဘဝိဿန္တိ မေ ဝတ္ထာရော “ယာဝ ဗာလော
ပါယာသိ ရာဇညော အဗျတ္တော ဒုဂ္ဂဟိတဂါဟိ”တိ။ ကောပေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊
မက္ခေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊ ပလာသေနပိ နံ ဟရိဿာမိတိ။

(၁၃) အက္ခရတ္တကုပ္ပမာ

၄၃၄။ တေန ဟိ ရာဇည ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ၊ ဥပမာယ မိဂေကစ္ဆေ
ဝိည ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ ရာဇည ဒွေ အက္ခရတ္တာ
အက္ခေဟိ ဒိဋ္ဌိသု။ ဧကော အက္ခရတ္တော အာဂတာဂတံ ကလိံ ဂိလတိ။
အဒ္ဓဿ ခေါ ဒုတိယော အက္ခရတ္တော တံ အက္ခရတ္တံ အာဂတာဂတံ ကလိံ
ဂိလန္တိ၊ ဒိဿာ တံ အက္ခရတ္တံ တေဒဝေါစ “တံ ခေါ သမ္ပ ကေန္တိကေန ဇိနာသိ၊
ဒေဟိ မေ သမ္ပ အက္ခေ ပဇောဟိဿာမိ”တိ။ “ဧဝံ သမ္ပာ”တိ ခေါ သော
အက္ခရတ္တော တဿ အက္ခရတ္တဿ အက္ခေ ပါဒါသိ။ အထ ခေါ ဘော
အက္ခရတ္တော အက္ခေ ဝိသေန ပရိဘာဝေတွာ တံ အက္ခရတ္တံ တေဒဝေါစ “ဧဟိ
ခေါ သမ္ပ အက္ခေဟိ ဒိဋ္ဌိဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ သမ္ပာ”တိ ခေါ သော အက္ခရတ္တော
တဿ အက္ခရတ္တဿ ပစ္စဿောသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ တေ အက္ခရတ္တာ အက္ခေဟိ
ဒိဋ္ဌိသု။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သော အက္ခရတ္တော အာဂတာဂတံ ကလိံ ဂိလတိ။
အဒ္ဓဿ ခေါ ဒုတိယော အက္ခရတ္တော တံ အက္ခရတ္တံ ဒုတိယမ္ပိ အာဂတာဂတံ
ကလိံ ဂိလန္တိ၊ ဒိဿာ တံ အက္ခရတ္တံ တေဒဝေါစ—

“လိတ္တံ ပရမေန တေဇသာ၊ ဂိလမက္ခံ ပုရိသော န ဗုဇ္ဈတိ။
ဂိလ ဧရ ဂိလ ပါပရတ္တကံ၊ ပစ္ဆာ တေ ကဋ္ဌကံ ဘဝိဿတိ”တိ။

ဧဝမေဝ ခေါ တံ ရာဇည အက္ခရတ္တကုပ္ပမော မညေ ပဋိဘာသိ။
ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ
ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာတိ။

၄၃၅။ ကိဉ္ဇာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဝေမာဟ၊ အထ ခေါ နေဝါဟံ သက္ကာမိ
ဣဒံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတုံ။ ရာဇာပိ မံ ပသေနဒိ ကောသလော
ဇာနာတိ တိရောရာဇာနောပိ “ပါယာသိ ရာဇညော ဧဝံဝါဒိ ဧဝံဒိဋ္ဌိ ‘ဣတိပိ
တ္ထိ ပရော လောကော။ပ။ဝိပါကော’တိ”။သစာဟံ ဘော ကဿပ ဣဒံ ပါပကံ

ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿန္တိဿာမိ၊ ဘဝိဿန္တိ မေ ဝတ္ထာရော “ယာဝ ဗာလော ပါယာသိ ရာဇညော အဗျတ္တော ဒုဂ္ဂဟိတဂါဟိ”တိ။ ကောပေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊ မက္ခေနပိ နံ ဟရိဿာမိ၊ ပလာသေနပိ နံ ဟရိဿာမိတိ။

(၁၄) သာဓကဘာရိကဥပမာ

၄၃၆။ တေန ဟိ ရာဇည ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ၊ ဥပမာယ မိကေဓန္တေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ ရာဇည အညတရော ဇနပဒေါ ဝုဋ္ဌာသိ။ အထ ခေါ သဟာယကော သဟာယကံ အာမန္တေသိ “အာယာမ သမ္ပ ယေန သော ဇနပဒေါ တေနပသက်မိဿာမ၊ အပ္ပေဝ နာမေတ္ထ ကိဋ္ဌိ ခနံ အဓိဂစ္ဆေယျာမာ”တိ။ “ဧဝံ သမ္မာ”တိ ခေါ သဟာယကော သဟာယကဿ ပစ္စသေသာသိ။ တေ ယေန သော ဇနပဒေါ၊ ယေန အညတရံ ဂါမပဋ္ဌံ တေနပသက်မိသု၊ တတ္ထ အဗ္ဗသံသု ပဟူတံ သာဏံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္မာ သဟာယကော သဟာယကံ အာမန္တေသိ “ဣဒံ ခေါ သမ္ပ ပဟူတံ သာဏံ ဆဋ္ဌိတံ၊ တေန ဟိ သမ္ပ တုဉ္စ သာဓကဘာရံ ဗန္ဓ၊ အဟဉ္စ သာဓကဘာရံ ဗန္ဓိဿာမိ၊ ဥဘော သာဓကဘာရံ အာဒါယ ဂမိဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ သမ္မာ”တိ ခေါ သဟာယကော သဟာယကဿ ပဋိသုတော သာဓကဘာရံ ဗန္ဓိတော တေ ဥဘော သာဓကဘာရံ အာဒါယ ယေန အညတရံ ဂါမပဋ္ဌံ တေနပသက်မိသု။ တတ္ထ အဗ္ဗသံသု ပဟူတံ သာဓကသုတ္တံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္မာ သဟာယကော သဟာယကံ အာမန္တေသိ “ယဿ ခေါ သမ္ပ အတ္ထာယ ဣစ္ဆေယျာမ သာဏံ၊ ဣဒံ ပဟူတံ သာဓကသုတ္တံ ဆဋ္ဌိတံ၊ တေန ဟိ သမ္ပ တုဉ္စ သာဓကဘာရံ ဆဋ္ဌေဟိ၊ အဟဉ္စ သာဓကဘာရံ ဆဋ္ဌေဿာမိ၊ ဥဘော သာဓကသုတ္တဘာရံ အာဒါယ ဂမိဿာမာ”တိ။ အယံ ခေါ မေ သမ္ပ သာဓကဘာရော ဒူရာဘတော စ သုသန္တဋ္ဌေါ စ၊ အလံ မေ တွံ ပဇာနာဟိတိ။ အထ ခေါ သော သဟာယကော သာဓကဘာရံ ဆဋ္ဌေတော သာဓကသုတ္တဘာရံ အာဒါယိ။

တေ ယေန အညတရံ ဂါမပဋ္ဌံ တေနပသက်မိသု။ တတ္ထ အဗ္ဗသံသု ပဟူတာ သာဏိယော ဆဋ္ဌိတာ၊ ဒိသ္မာ သဟာယကော သဟာယကံ အာမန္တေသိ “ယဿ ခေါ သမ္ပ အတ္ထာယ ဣစ္ဆေယျာမ သာဏံ ဝါ သာဓကသုတ္တံ ဝါ၊ ဣမာ ပဟူတာ သာဏိယော ဆဋ္ဌိတာ၊ တေန ဟိ သမ္ပ တုဉ္စ သာဓကဘာရံ ဆဋ္ဌေဟိ၊ အဟဉ္စ သာဓကသုတ္တဘာရံ ဆဋ္ဌေဿာမိ၊ ဥဘော သာဓကဘာရံ အာဒါယ

ဂမိဿာမာ”တိ။ အယံ ခေါ မေ သမ္ပ သာဏဘာရော ဒုရာဘတော စ သုသန္ဓဋ္ဌေါ စ၊ အလံ မေ တွံ ပဇာနာဟိတိ။ အထ ခေါ သော သဟာယကော သာဏသုတ္တဘာရံ ဆဇ္ဇေတွာ သာဏိဘာရံ အာဒိယိ။

တေ ယေန အညတရံ ဂါမပဋိ တေနပသင်္ကမိ”သု။ တတ္ထ အဒ္ဓသံသု ပဟူတံ ခေါမံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္မာ။ပ။ ပဟူတံ ခေါမသုတ္တံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္မာ။ ပဟူတံ ခေါမဒုဿံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္မာ။ ပဟူတံ ကပ္ပိသံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္မာ။ ပဟူတံ ကပ္ပိသိကသုတ္တံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္မာ။ ပဟူတံ ကပ္ပိသိကဒုဿံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္မာ။ ပဟူတံ အယံ^၁ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္မာ။ ပဟူတံ လောဟံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္မာ။ ပဟူတံ တိပုံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္မာ။ ပဟူတံ သီသံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္မာ။ ပဟူတံ သဇ္ဈိ^၂ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္မာ။ ပဟူတံ သုဝဏ္ဏံ ဆဋ္ဌိတံ၊ ဒိသ္မာ သဟာယကော သဟာယကံ အာမန္တေသိ “ယဿ ခေါ သမ္ပ အတ္ထာယ ဣစ္ဆေယျာမ သာဏံ ဝါ သာဏသုတ္တံ ဝါ သာဏိယော ဝါ ခေါမံ ဝါ ခေါမသုတ္တံ ဝါ ခေါမဒုဿံ ဝါ ကပ္ပိသံ ဝါ ကပ္ပိသိကသုတ္တံ ဝါ ကပ္ပိသိကဒုဿံ ဝါ အယံ ဝါ လောဟံ ဝါ တိပုံ ဝါ သီသံ ဝါ သဇ္ဈိ ဝါ။ ဣဒံ ပဟူတံ သုဝဏ္ဏံ ဆဋ္ဌိတံ။ တေန ဟိ သမ္ပ တုဉ္စ သာဏဘာရံ ဆဇ္ဇေဟိ၊ အဟဉ္စ သဇ္ဈဘာရံ^၃ ဆဇ္ဇေဿာမိ၊ ဥဘော သုဝဏ္ဏဘာရံ အာဒိယ ဂမိဿာမာ”တိ။ အယံ ခေါ မေ သမ္ပ သာဏဘာရော ဒုရာဘတော စ သုသန္ဓဋ္ဌေါ စ၊ အလံ မေ တွံ ပဇာနာဟိတိ။ အထ ခေါ သော သဟာယကော သဇ္ဈဘာရံ ဆဇ္ဇေတွာ သုဝဏ္ဏဘာရံ အာဒိယိ။

တေ ယေန သကော ဂါမော တေနပသင်္ကမိ”သု၊ တတ္ထ ယော သော သဟာယကော သာဏဘာရံ အာဒိယ အဂမာသိ၊ တဿ နေဝ မာတာ-ပိတရော အဘိနန္ဒိ”သု၊ န ပုတ္တဒါရာ အဘိနန္ဒိ”သု၊ န မိတ္တာမစ္စာ အဘိနန္ဒိ”သု၊ န စ တတောနိဒါနံ သုခံ သောမနဿံ အဓိဂစ္ဆိ။ ယော ပန သော သဟာယကော သုဝဏ္ဏဘာရံ အာဒိယ အဂမာသိ၊ တဿ မာတာပိတရောပိ အဘိနန္ဒိ”သု၊ ပုတ္တဒါရာပိ အဘိနန္ဒိ”သု၊ မိတ္တာမစ္စာပိ အဘိနန္ဒိ”သု၊ တတော-နိဒါနဉ္စ သုခံ သောမနဿံ အဓိဂစ္ဆိ။ ဝေမေဝ ခေါ တွံ ရာဇည သာဏဘာရိ-ကူပမော မညေ ပဋိဘာသိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ ရာဇည ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာတိ။

၁-အယသံ (သုာ) ၂-သဇ္ဈံ (သိ၊သုာ၊ဇု) ၃-သဇ္ဈဘာရံ (သိ၊သုာ၊ဇု)

သရဏဂဓန

၄၃၇။ ပုရိမေနော အဟံ ဩပဗ္ဗေန ဘောတော ကဿပဿ အတ္တမနော အဘိရဗ္ဗေါ။ အပိ စာဟံ ဣမာနိ ဝိစိတြာနိ ပဉ္စာပဋိဘာနာနိ သောတုကာမော ဧဝါဟံ ဘဝန္တံ ကဿပံ ပစ္စနိကံ ကာတမ္ဘံ အမညိဿံ။ အဘိက္ကန္တံ ဘော ကဿပ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘော ကဿပ၊ သေယျထာပိ ဘော ကဿပ နိက္ကုဋ္ဌိတံ ဝါ ဥက္ကုဋ္ဌေယျ၊ ပဋိစ္စန္တံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မုဋ္ဌဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္တကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ၊ 'စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တိ'တိ။ ဧဝမေဝံ ဘောတာ ကဿပေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော၊ သောဟံ ဘော ကဿပ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံစဉ္စ၊ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ကဿပေါ ဓာရေတု အဇ္ဈတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတံ။

ဣစ္ဆာမိ စာဟံ ဘော ကဿပ မဟာယညံ ယဇိတုံ၊ အနုသာသတု မံ ဘဝံ ကဿပေါ ယံ မမဿ ဒိဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာတိ။

ယညကထာ

၄၃၈။ ယထာရူပေ ခေါ ရာဇည ယညေ ဂါဝေါ ဝါ ဟညန္တိ၊ အဇ္ဈေကာ ဝါ ဟညန္တိ၊ ကုက္ကုဋသုကရာ ဝါ ဟညန္တိ၊ ဝိဝိဓာ ဝါ ပါဏာ သံဃာတံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ပဋိဂ္ဂါဟကာ စ ဟောန္တိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါ မိစ္ဆာဝါစာ မိစ္ဆာကမ္မန္တာ မိစ္ဆာအာဇီဝါ မိစ္ဆာဝါယာမာ မိစ္ဆာသတိ မိစ္ဆာသမာဓိ။ ဧဝရူပေါ ခေါ ရာဇည ယညော န မဟပ္ပလော ဟောတိ န မဟာနိသံသော န မဟာဇုတိကော န မဟာဝိပ္ပါရော။ သေယျထာပိ ရာဇည ကဿကော ဗီဇနင်္ဂလံ အာဒါယ ဝနံ ပဝိသေယျ၊ သော တတ္ထ ဒုက္ခေတ္တေ ဒုပ္ပုမေ အဝိဟတခါဏုကဏုကေ ဗီဇာနိ ပတိဋ္ဌာပေယျ၊ ခဏ္ဍာနိ ပူတိနိ ဝါတာတပဟတာနိ အသာရဒါနိ အသုခသယိတာနိ၊ ဒေဝေါ စ န ကာလေန ကာလံ သမ္မာဓာရံ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ။ အပိ န တာနိ ဗီဇာနိ ဝုဋ္ဌိံ ဝိရုဋ္ဌိံ ဝေပုဏ္ဏံ အာပဇ္ဇေယျ။ ကဿကော ဝါ ဝိပုလံ ဖလံ အဓိဂစ္ဆေယျာတိ။ နော ဟိဒံ၊ ဘော ကဿပ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ရာဇည ယထာရူပေ ယညေ ဂါဝေါ ဝါ ဟညန္တိ၊ အဇ္ဈေကာ ဝါ ဟညန္တိ၊ ကုက္ကုဋသုကရာ ဝါ ဟညန္တိ၊ ဝိဝိဓာ ဝါ ပါဏာ သံဃာတံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ပဋိဂ္ဂါဟကာ စ ဟောန္တိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါ မိစ္ဆာဝါစာ မိစ္ဆာကမ္မန္တာ မိစ္ဆာအာဇီဝါ မိစ္ဆာဝါယာမာ

၁-ဝိရုဋ္ဌိံ (မောဂ္ဂလ္လာနော) ၂-န ဧဝံ (သျှာ၊ က)
 ၃၂-၁၃

မိစ္ဆာသတိ မိစ္ဆာသမာဓိ။ ဧဝရူပေါ ခေါ ရာဇည ယညော န မဟပ္ပလော
ဟောတိ န မဟာနိသံဘော န မဟာဇုတိကော န မဟာဝိပ္ပါရော။

ယထာရူပေ စ ခေါ ရာဇည ယညော နေဝ ဂါဝေါ ဟညန္တိ၊ န အဇေဋ္ဌကာ
ဟညန္တိ၊ န ကုက္ကုဒ္ဓသူကရာ ဟညန္တိ၊ န ဝိဝိဓာ ဝါ ပါဏာ သံဃာတံ
အာပဇ္ဇန္တိ၊ ပဋိဂ္ဂါဟကာ စ ဟောန္တိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ
သမ္မာကမ္မန္တာ သမ္မာအာဇီဝါ သမ္မာဝါယာမာ သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။
ဧဝရူပေါ ခေါ ရာဇည ယညော မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော
မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရော။ သေယျထာပိ ရာဇည ကဿကော ဗီဇနင်္ဂလံ
အာဒါယ ဝနံ ပဝိသေယျ၊ သော တတ္ထ သုခေတ္တေ သုဘူမေ သုဝိဟတခါဏု-
ကဏုကေ ဗီဇာနိ ပတိဋ္ဌပေယျ အဓဏ္ဍာနိ အပူတိနိ အဝါတာတပဟတာနိ
သာရဒါနိ သုခသယိတာနိ။ ဒေဝေါ စ ကာလေန ကာလံ သမ္မာဓာရံ
အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ။ အပိ န တာနိ ဗီဇာနိ ဝုဋ္ဌိံ ဝိရုဋ္ဌိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇေယျ။
ကဿကော ဝါ ဝိပုလံ ဖလံ အဓိဂစ္ဆေယျာတိ။ ဧဝံ ဘော ကဿပ။
ဧဝမေဝ ခေါ ရာဇည ယထာရူပေ ယညော နေဝ ဂါဝေါ ဟညန္တိ၊ န
အဇေဋ္ဌကာ ဟညန္တိ၊ န ကုက္ကုဒ္ဓသူကရာ ဟညန္တိ၊ န ဝိဝိဓာ ဝါ ပါဏာ
သံဃာတံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ပဋိဂ္ဂါဟကာ စ ဟောန္တိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊
သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တာ သမ္မာအာဇီဝါ သမ္မာဝါယာမာ သမ္မာသတိ
သမ္မာသမာဓိ။ ဧဝရူပေါ ခေါ ရာဇည ယညော မဟပ္ပလော ဟောတိ
မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရောတိ။

ဥတ္တရမာဏဝဝတ္ထု

၄၃၉။ အထ ခေါ ပါယာသိ ရာဇညော ဒါနံ ပဋ္ဌပေသိ သမဏဗြာဟ္မဏ-
ကပဏဒ္ဓိကဝဏိဗ္ဗကယာစကာနံ။ တသ္မိံ ခေါ ပန ဒါနေ ဧဝရူပံ ဘောဇနံ
ဒိယတိ ကဏာဇကံ ဗိလင်္ဂဒုတိယံ၊ ဓောရကာနိ^၁ စ ဝတ္ထာနိ ဂုဋ္ဌဝါလကာနိ^၂။
တသ္မိံ ခေါ ပန ဒါနေ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ ဝါဝဇ္ဇော^၃ အဟောသိ၊
သော ဒါနံ ဒတွာ ဧဝံ အနုဋ္ဌိသတိ “ဣမိနာဟံ ဒါနေန ပါယာသိ” ရာဇညမေဝ
ဣမသ္မိံ လောကေ သမာဂစ္ဆိံ၊ မာ ပရသ္မိံ” န္တိ။ အသောသိ ခေါ ပါယာသိ
ရာဇညော “ဥတ္တရော ကိရ မာဏဝေါ ဒါနံ ဒတွာ ဧဝံ အနုဋ္ဌိသတိ ‘ဣမိနာဟံ
ဒါနေန ပါယာသိ’ ရာဇညမေဝ ဣမသ္မိံ လောကေ သမာဂစ္ဆိံ၊ မာ ပရသ္မိံ” န္တိ”။

၁-ထေရကာနိ (သီရိ)၊ ဓောရကာနိ (သျှာ) ၂-ဂုဋ္ဌဝါလကာနိ (က) ၃-ဗျာဝဇ္ဇော (သီရိ)

အထ ခေါ် ပါယာသိ ရာဇညော ဥတ္တရံ မာဏဝံ အာမန္တာပေတွာ တေဒဝေါစ
 “သစ္စံ ကိရ တံ တာတ ဥတ္တရ ဒါနံ ဒတွာ ဧဝံ အနုဋ္ဌိသသိ ‘ဣဓိနာဟံ ဒါနေန
 ပါယာသိ’ ရာဇညမေဝ ဣမသ္မိံ လောကေ သမာဂစ္ဆိံ၊ မာ ပရသ္မိံ” ဟိ။ ဧဝံ
 ဘော။ ကိဿ ပန တံ တာတ ဥတ္တရ ဒါနံ ဒတွာ ဧဝံ အနုဋ္ဌိသသိ “ဣဓိနာဟံ
 ဒါနေန ပါယာသိ’ ရာဇညမေဝ ဣမသ္မိံ လောကေ သမာဂစ္ဆိံ၊ မာ ပရသ္မိံ” ဟိ။
 နန မယံ တာတ ဥတ္တရ ပုညတ္တိကာ ဒါနဿေဝ ဖလံ ပါဠိကမ္ပိနောတိ။
 ဘောတော ခေါ ဒါနေ ဧဝရူပံ ဘောဇနံ ဒီယတိ ကဏာဇကံ ဗိလင်္ဂဒုတိယံ၊
 ယံ ဘဝံ ပါဒါပိ^၁ န ဣစ္ဆေယျ သမ္ပုသိတုံ၊ ကုတော ဘုဒ္ဓိတုံ။ ဓောရကာနိ စ
 ဝတ္ထာနိ ဂုဠဝါလကာနိ၊ ယာနိ ဘဝံ ပါဒါပိ^၁ န ဣစ္ဆေယျ သမ္ပုသိတုံ၊ ကုတော
 ပရိဒဟိတုံ။ ဘဝံ ခေါ ပနမှာကံ ပိယော မနာပေါ၊ ကထံ မယံ မနာပံ
 အမနာပေန သံယောဇေမာတိ။ တေန ဟိ တံ တာတ ဥတ္တရ ယာဒိသာဟံ
 ဘောဇနံ ဘုဒ္ဓာမိ၊ တာဒိသံ ဘောဇနံ ပဋ္ဌပေဟိ။ ယာဒိသာနိ စာဟံ
 ဝတ္ထာနိ ပရိဒဟာမိ၊ တာဒိသာနိ စ ဝတ္ထာနိ ပဋ္ဌပေဟိတိ။ “ဧဝံ ဘော”တိ
 ခေါ ဥတ္တရော မာဏဝေါ ပါယာသိဿ ရာဇညဿ ပဋိသုတွာ
 ယာဒိသံ ဘောဇနံ ပါယာသိ ရာဇညော ဘုဒ္ဓတိ၊ တာဒိသံ ဘောဇနံ ပဋ္ဌပေသိ။
 ယာဒိသာနိ စ ဝတ္ထာနိ ပါယာသိ ရာဇညော ပရိဒဟတိ၊ တာဒိသာနိ စ ဝတ္ထာနိ
 ပဋ္ဌပေသိ။

၄၄၀။ အထ ခေါ ပါယာသိ ရာဇညော အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ
 အသဟတ္ထာ ဒါနံ ဒတွာ အဓိတ္တိကတံ^၂ ဒါနံ ဒတွာ အပရိစ္ဆံ ဒါနံ ဒတွာ
 ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ
 ဥပပဋ္ဌိ သုညံ သေရီသကံ ဝိမာနံ။ ယော ပန တဿ ဒါနေ ဝါဝဇ္ဇော
 အဟောသိ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ၊ သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ သဟတ္ထာ
 ဒါနံ ဒတွာ ဓိတ္တိကတံ ဒါနံ ဒတွာ အနပရိစ္ဆံ ဒါနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒါ
 ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဋ္ဌိ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ။

ပါယာသိဒေဝပုတ္တ

၄၄၁။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ ဂဝမ္ပတိ အဘိက္ခဏံ သုညံ
 သေရီသကံ ဝိမာနံ ဒိဝါဝိဟာရံ ဂစ္ဆတိ။ အထ ခေါ ပါယာသိ ဒေဝပုတ္တော
 ယေနာယသ္မာ ဂဝမ္ပတိ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ ဂဝမ္ပတိ^၃

၁-ပါဒါပိ (က) ၂-အုပ္ပိတုံ (ဇုက) ၃-အဓိတ္တိကတံ (က)

အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ကေမန္တံ ဌိတံ ခေါ ပါယာသိ။ ဒေဝပုတ္တံ အာယသ္မာ ဂဝမ္ပတိ တေဒဝေါစ “ကောသိ တံ အာရသော”တိ။ အဟံ ဘန္တေ ပါယာသိ ရာဇညောတိ။ နန တံ အာရသော ဧဝံဒိဋ္ဌိကော အဟောသိ “ဇုတိဝိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ သစ္စာဟံ ဘန္တေ ဧဝံဒိဋ္ဌိကော အဟောသိ “ဇုတိဝိ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ အပိ စာဟံ အယျေန ကုမာရကဿပေန တေသ္မာ ပါပကာ ဒိဋ္ဌိဂတာ ဝိဝေစိတောတိ။ ယော ပန တေ အာရသော ဒါနေ ဝါဝဇ္ဇော အဟောသိ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ၊ သော ကုဟိံ ဥပပန္နောတိ။ ယော မေ ဘန္တေ ဒါနေ ဝါဝဇ္ဇော အဟောသိ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ၊ သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ သဟတ္တာ ဒါနံ ဒတွာ စိတ္တိကတံ ဒါနံ ဒတွာ အနုပရိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ။ အဟံ ပန ဘန္တေ အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ အသဟတ္တာ ဒါနံ ဒတွာ အစိတ္တိကတံ ဒါနံ ဒတွာ အပရိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပန္နော သုညံ သေရီသကံ ဝိမာနံ။ တေန ဟိ ဘန္တေ ဂဝမ္ပတိ မနုဿလောကံ ဂန္ဓာ ဝေမာရောစေဟိ “သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေထ၊ သဟတ္တာ ဒါနံ ဒေထ၊ စိတ္တိကတံ ဒါနံ ဒေထ၊ အနုပရိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒေထ၊ ပါယာသိ ရာဇညော အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ အသဟတ္တာ ဒါနံ ဒတွာ အစိတ္တိကတံ ဒါနံ ဒတွာ အပရိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပန္နော သုညံ သေရီသကံ ဝိမာနံ။ ယော ပန တဿ ဒါနေ ဝါဝဇ္ဇော အဟောသိ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ၊ သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ သဟတ္တာ ဒါနံ ဒတွာ စိတ္တိကတံ ဒါနံ ဒတွာ အနုပရိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ”န္တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ ဂဝမ္ပတိ မနုဿလောကံ အာဂန္ဓာ ဝေမာရောစေဟိ “သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေထ၊ သဟတ္တာ ဒါနံ ဒေထ၊ စိတ္တိကတံ ဒါနံ ဒေထ၊ အနုပရိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒေထ။ ပါယာသိ ရာဇညော အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ အသဟတ္တာ ဒါနံ ဒတွာ အစိတ္တိကတံ ဒါနံ ဒတွာ အပရိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပန္နော သုညံ သေရီသကံ ဝိမာနံ။ ယော ပန တဿ ဒါနေ ဝါဝဇ္ဇော အဟောသိ

သုတ္တံ]

ပါယာသိဒေဝပုတ္တ

၂၀၄

ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ၊ သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ သဟတ္တာ ဒါနံ
ဒတွာ စိတ္တိကတံ ဒါနံ ဒတွာ အနုပရိစ္ဆံ ဒါနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒါ
ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောဘကံ ဥပပန္နော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ
သဟဗျတ”န္တိ။

ပါယာသိသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ။

မဟာဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒါနံ

မဟာပဒါန နိဒါနံ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ သုဒဿနံ။

ဇနဝသဘ ဂေါရိန္ဒံ၊ သမယံ သက္ကပဉ္စကံ။

မဟာသတိပဋ္ဌာနဉ္စ၊ ပါယာသိ ဒသမံ ဘဝေ”။

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ နိဋ္ဌိတာ။

၁-သတိပဋ္ဌာနပါယာသိ၊ မဟာဝဂ္ဂဿ သင်္ဂဟော (သီ၊ဉ္စ)

သတိပဋ္ဌာနပါယာသိ၊ မဟာဝဂ္ဂေါတိ ဂုစ္ဆတိတိ (သု၊၁)

ဇိ-၂-၁၉

မာတဝဂ္ဂပါဠိယာ

လက္ခိတဗ္ဗပေါနံ အနုတ္တမဇီကာ

ပေါဒုက္ကမော	ပိဋကော်	ပေါဒုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]		[ဣ]	
အကုသလကမ္မပထာ	၂၅၆	ဣန္ဒြိယသံဝရာယ ပဋိပန္နော	၂၂၄
အက္ခရတ္တကဥပမာ	၂၇၆	ဣရိယာပထော	၂၃၂
အဂ္ဂိကဇဋိလဥပမာ	၂၇၀	[ဥ]	
အတ္တပညတ္တိ	၅၄	ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော	၃၀
အတ္တသမနုပဿနာ	၅၆	ဥဒါနံ	၇၆
အတ္ထဝသေ	၂၂၇	ဥပါယာသော	၂၄၄
အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ	၆၄	[ဇ]	
အပ္ပိယေဟိ သုဿာဂေါ		ဧကာယနော	၂၃၁
ဒုက္ခော	၂၄၅	ဧကောဒိဘူတော	၁၉၄
အဘိဘာယတနာနိ	၉၂	ဇော	၂၂၆
အတ္တုတာ ဓမ္မာ အာနန္တေ	၁၁၉	[ဩ]	
အတ္တုတာ ဓမ္မာ ရညေ		ဩကာသာမိဂမာ	၁၇၃
စက္ကဝတ္တိမိ	၁၂၀	ဩဝါဒပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသော	၄၂
အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ	၂၀၁	[ဏ]	
အဿရတနံ	၁၄	ကပ္ပပိတိအာယာစနကထာ	၉၆
[အာ]		ကမ္မဝိပါကဇံ ဒိဗ္ဗစက္ခု	၁၄၄
အာနာပါနဿတိ	၂၃၁	ကရုဏေမိမုတ္တော	၁၉၄
အာမဂန္ဓာ	၁၉၅	ကာယာနုပဿနာ	၂၃၁
အာယတနာနိ	၅၀	ကုသလကမ္မပထာ	၂၅၀
အာယတနေသု	၂၄၀	ကုသာဝတီ	၁၂၁
အာရုသောဝါဒ	၁၂၇	[ဝ]	
[ဣ]		ဂတ္တိနီဥပမာ	၂၆၃
ဣတ္ထိရတနံ	၁၄	ဂဟပတိရတနံ	၁၄
ဣဗ္ဗိပါဒါ	၁၇၂	ဂုဏကူပပုရိသဥပမာ	၂၅၉

မဟာဝဂ္ဂပါဠိယာ

၂၀၅

ပါဠိတော်	ပိဋကော်	ပါဠိတော်	ပိဋကော်
[၁]		[၁]	
စက္ကရတနံ	၁၄	ဒိဿယုကော	၁၄၅
စက္ကဝတ္တိရညော သရီရေ		ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ	၂၄၉
ပဋိပတ္တိ	၁၁၇	ဒုက္ခနိရောဓံ	၂၄၇
စတုမဟာပဒေသကထာ	၁၀၂	ဒုက္ခသမုဒယံ	၂၄၆
စတုသံဝေဇနီယဌာန	၁၁၆	ဒုက္ခံ	၂၄၃
စတုသု အရိယသစ္စေသု	၂၄၃	ဒုဿီလအာဒိနဝ	၇၁
စတုဟိ ဣဒ္ဓိဟိ	၁၄၅	ဒေဝကာယာနံ နာမာနိ	၂၀၄
စန္ဒိမသုရိယဥပမာ	၂၅၅	ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ-	
စိတ္တာနုပဿနာ	၂၃၇	အာယုပ္ပမာဏံ	၂၆၁
စုန္ဒဿ ပိပ္ပဋိသာရော ပဋိပိနေ-			
တဗ္ဗော	၁၁၂	ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော	၂၂၇
စောရဥပမာ	၂၅၆	ဒေါမနဿံ	၂၄၄
		ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ	၁၄
[၂]		ဒွေမေ ပိဏ္ဍပါတာ သမသမ-	
ဇစ္စန္ဒဥပမာ	၂၆၂	ဖလာ	၁၁၂
ဇနဝသဘ	၁၆၆		
ဇရာ	၂၄၄	[၁]	
ဇာတိ	၂၄၃	ဓမ္မစက္ခု	၃၇
ဇိဏ္ဏပုရိသ	၁၀	ဓမ္မပါသာဒေါ	၁၄၀
		ဓမ္မဝိနယော	၁၂၆
[၃]		ဓမ္မာ အဘိညာ ဒေသိတာ	၁၀၀
ဈာနသမ္ပတ္တိ	၁၅၂	ဓမ္မာဒါသော	၇၉
		ဓမ္မာနုပဿနာ	၂၄၀
[၄]		ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ	၁၁၄
တဏှာ	၂၄၆	ဓာတုမနသိကာရော	၂၃၄
တထာဂတပူဇာ	၁၁၄		
တထာဂတသရီရေ ပဋိပတ္တိ	၁၁၇	[၅]	
တိတ္ထိယပရိဝါသော	၁၂၆	နအတ္တပညတ္တိ	၅၅
		နိဒါနံ	၅၁
[၅]		နိရောဓော	၂၀
ထူပါရဟာ	၁၁၇		

၂၈၆

လက္ခိတဗ္ဗပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[ဝ]		[ဝ]	
ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု	၂၃၉	ဗြဟ္မဿာစနဂါထာ	၃၃
ပဉ္စသု နိဝရဏေသု	၂၃၈	ဗြဟ္မဿရော	၁၇
ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ	၂၄၆	ဗြဟ္မဏဒ္ဓိပဇာပတိဥပမာ	၂၆၄
ပစ္စိမာ ဝါစာ	၁၂၈	[အ]	
ပဋိကူလမနသိကာရော	၂၃၃	ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာ-	
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ	၄၇	ဘုစ္ဆဝဏ္ဏ	၁၇၉
ပရိဏာယကရတနံ	၁၄	ဘူဇတိ	၂၁၅
ပရိဒေဝေါ	၂၄၄	ဘူမိစာလော	၉၀
ပရိသာ	၉၁	[ခ]	
ပရိနိဗ္ဗာနေ အနုရုဒ္ဓ-		မဇ္ဈဿရော	၁၇
ဘာသိတဂါထာ	၁၂၉	မဏိရတနံ	၁၄
ပရိနိဗ္ဗာနေ အာနန္ဒ-		မဓုရဿရော	၁၇
ဘာသိတဂါထာ	၁၂၉	မနာပေါ	၁၇
ပရိနိဗ္ဗာနေ ဒေဝါနမိန္ဒ-		မရဏံ	၂၄၄
ဘာသိတဂါထာ	၁၂၉	မဟာရာဇာနော	၁၆၈
ပရိနိဗ္ဗာနေ သဟမ္ပတိ-		မဟာသုဒဿနော	၁၃၉
ဘာသိတဂါထာ	၁၂၉	မာတုဂါမေ ပဋိပတ္တိ	၁၁၆
ပါတိမောက္ခသံဝရာယ		[ဃ]	
ပဋိပန္နော	၂၂၃	ယညကထာ	၂၇၉
ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ	၂၅၃	ယဗ္ဗိန္ဒ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ	၂၄၅
ပိယရူပံ သာတရူပံ	၂၄၆	[င]	
ပိယေဟိ ပိပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော	၂၄၅	ရူပါရူပဇ္ဈာနသမာပဇ္ဇနံ	၁၂၈
ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာ	၁	[ဝ]	
[ခ]		ဝဂ္ဂဿရော	၁၇
ဗုဒ္ဓါနုသာသနံ	၄၂	ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော	၅၈
ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာ	၁၀	ဝိပဿီ ကုမာရော	၁၇
ဗြဟ္မဒဏ္ဍော	၁၂၇	ဝိမောက္ခာ	၆၀-၉၄
		ဝေဒနာနုပဿနာ	၂၃၆

မဟာဝဂ္ဂပါဠိယာ

၂၀၇

ဟဒါက္ကမော

ဝိဇ္ဇင်္ကော

ဟဒါက္ကမော

ဝိဇ္ဇင်္ကော

[ဆ]

[ဆ]

သင်္ခမေဥပမာ	၂၆၈
သတိပဋ္ဌာနာ	၁၇၄
သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု	၂၄၁
သတ္တရတနာနိ	၁၄
သမဏော	၁၂၄
သမာဓိပရိက္ခာရာ	၁၇၅
သမုဒယော	၂၈
သမ္ပဇာန	၂၃၃
သမ္ပာအာဇီဝေါ	၂၅၀
သမ္ပာကမ္မန္တော	၂၅၀
သမ္ပာဒိဋ္ဌိ	၂၄၉
သမ္ပာဝါစာ	၂၅၀
သမ္ပာဝါယာမော	၂၅၀
သမ္ပာသင်္ကပ္ပေါ	၂၄၉

သမ္ပာသတိ	၂၅၀
သမ္ပာသမာဓိ	၂၅၀
သာဏဘာရိကဥပမာ	၂၇၇
သာမုက္ခိသိကာ ဓမ္မဒေသနာ	၃၈
သီဝထိကာယ ဆဋ္ဌိတသရီရံ	၂၃၅
သီလဝန္တအာနိသံသ	၇၃
သုပိနကဥပမာ	၂၆၅
သုဘဒ္ဒပရိမ္ပာဇကဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ	၁၂၅
သုကရမဒ္ဒဝံ	၁၈၅
သောကော	၂၄၄

[ဟ]

ဟတ္ထိရတနံ	၁၄
ဟိတ္တာ မမတ္တံ	၁၉၄

၇၀၂

သေဇ္ဇိ ဝိသုဒ္ဓိ

၇၀၃

သေဇ္ဇိ

၇၀၄

သေဇ္ဇိ

[၁၀]

[၁၁]

၇၀၅

သေဇ္ဇိ

၇၀၆

သေဇ္ဇိ

၇၀၆

သေဇ္ဇိ

၇၀၇

သေဇ္ဇိ

၇၀၇

သေဇ္ဇိ

၇၀၈

သေဇ္ဇိ

၇၀၈

သေဇ္ဇိ

၇၀၉

သေဇ္ဇိ

၇၀၉

သေဇ္ဇိ

၇၁၀

သေဇ္ဇိ

၇၁၀

သေဇ္ဇိ

၇၁၁

သေဇ္ဇိ

၇၁၁

သေဇ္ဇိ

၇၁၂

သေဇ္ဇိ

၇၁၂

သေဇ္ဇိ

၇၁၃

သေဇ္ဇိ

၇၁၃

သေဇ္ဇိ

၇၁၄

သေဇ္ဇိ

၇၁၄

သေဇ္ဇိ

၇၁၅

သေဇ္ဇိ

[၁၂]

၇၁၅

သေဇ္ဇိ

၇၁၆

သေဇ္ဇိ

၇၁၆

သေဇ္ဇိ

၇၁၇

သေဇ္ဇိ

မဟာဝဂ္ဂပါဠိယာ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ...သီဟန္တပေါတ္တကံ၊ သျှာ...သျှာမပေါတ္တကံ၊
ကံ...ကမ္မောဇပေါတ္တကံ၊ ဣ...ဣရ်လိသပေါတ္တကံ၊ က...ကေသုမိ မရမ္မ-
ပေါတ္တကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ...ကေသုမိ သီဟန္တပေါတ္တကေသု
ဒိဿမာနပါဌော၊ ဌ...အဋ္ဌကထာ။

မဟာဝဂ္ဂပါဠိယာ

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အကရဏီယာဝ = အကရဏီယာ စ (သျှာ၊ က)	၆၄
အကိလန္တရူပေါ = သုကိလန္တရူပေါ (သီ၊ ဣ)	၁၁၂
အင်္ဂမာဂဓကေဟိ = အင်္ဂမာဂမိကေဟိ (သျှာ)	၁၆၃
အစိတ္တိကတံ = အစိတ္တိကတံ (က)	၂၈၁
အစ္ဆာဒါပေတွာ = အစ္ဆာဒေတွာ (သျှာ၊ ကံ)	၁၇
အဇ္ဈင်္ဂသု = အဇ္ဈင်္ဂမံသု (သျှာ)	၂၁၉
အညတြ = အညတ္ထ (သီ၊ ဣ)	၁၆၇
အညာတာရော'တိ = အညာတာရော (သဗ္ဗတ္ထ)	၄၀
အညေဟိ (သကာယ ပဋိညာယ သဗ္ဗာဘိညေဟိ-ဣတိအတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော) = အညေ (ဣ)	၁၂၅
အဋ္ဌိကတွာ = အဋ္ဌိကတွာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၆၅
အတိစရိ (ကြိယာပဒမေတံ၊ န နာမပဒံ) = အတိစာရိ (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဣ) - အတိစရိ (က)	၁၄၄
အတ္ထကရဏေ = အဋ္ဌကရဏေ (သျှာ)	၁၈
အတ္ထာယံ = အထာယံ (သီ၊ သျှာ၊ ကံ)	၁၇၆
အတ္ထေ ပနာယတိ ဣယေန = အဋ္ဌေ ပနာယတိ ဣဏေန (သျှာ)	၁၈
အဓိဝုတ္တံ = အဓိဝါသိတံ (သျှာ)	၈၃
အနာဝုတ္တပုဗ္ဗော = အနဇ္ဈာဝုပ္ပုဗ္ဗော (က-သီ၊ က၊ မ-၁-မဟာသီဟနာဒေဝိ)	၄၂

နာနာပါဠာ

[အ]

ပိဋကံ

အနုတ္တိကဿ = အနုတ္တိကဿ (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)	၁၄၇
အနိမိသန္တော ကုမာရော ပေက္ခတိတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ = အနိမိသန္တော ပေက္ခတိ၊ ဇာတဿ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ (က)	၁၇
အနုပရိယာယပထံ = အနုပရိယာယပထံ (သျှာ၊ ကံ)	၇၀
အနုပုဗ္ဗိ ကထံ = အနုပုဗ္ဗိကထံ (သီ၊ ဣ)	၃၅
အနုပဝါဒေါ အနုပဃာတော = အနုပဝါဒေါ အနုပဃာတော (ဣ၊ က)	၄၂
အနေကာနိ ဒေဝတာသတဿဟဿာနိ = အနေကာနိ ဒေဝတာသတာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ (သျှာ)	၄၃
အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတ- သဟဿာနိ = အနေကာနိ ဒေဝတာသတာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ (သျှာ၊ ကံ)	၄၂
အနုဒေဝ = အနုဒေဝ (သျှာ၊ ကံ)	၁၄၁
အပဂတဿဗ္ဗန္ဓာနိ = အပဂတန္တာရသဗ္ဗန္ဓာနိ (သျှာ)	၂၃၅
အပစိယတိ = အပ + စာယ + တိ = အပစာယတိ (?) (သီ-သျှာ-ဣ- ပေါတ္တကေသု န ဒိဿတိ)	၁၁၄
အပ္ပဋ္ဌိမော စ = အပ္ပဋ္ဌိမောစ (ဣ)	၁၁၂
အပါရာ = ပါရာ (သီ၊ သျှာ၊ က) ဩရာ (ဝိ-မဟာဝဂ္ဂ)	၇၆
အပ္ပိယေဟိ။ပ။ ဝိပုယောဂေါပိ ဒုက္ခောတိ ပါဌော စေဝ တံနိဗ္ဗေသော စ ကတ္တမိ န ဒိဿတိ၊ အဋ္ဌကထာယံပိ တံသံဝဏ္ဏနာ နတ္ထိ။	၂၄၃
အပိသု = အပိ ဟိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၀၀
အဘိနိပ္ပန္နော = အဘိနိပ္ပန္နော (ဣ၊ က)	၁၀၀
အတ္တဂ္ဂန္ထိ = အတ္တဂ္ဂန္ထိ (သီ၊ ဣ)	၁၉၀
အတ္တဿက္ကမာနော = အတ္တဂ္ဂမမာနော (သီ၊ ဣ၊ က)	၁၅၀
အတ္တတာ ဓမ္မာ = အတ္တတဓမ္မာ (သျှာ၊ က)	၁၁၉
အယံ = အယသံ (သျှာ)	၂၇၀
အရူပိ = အရူပိ (က) အရူပိပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ-ဣစ္စာဒိနာ ကေသမာသ- ပဒတ္တော ယုတ္တော ဝိယ ဒိဿတိ၊ အဋ္ဌကထာယ ပန န သမေတိ။	၅၅
အဝိပက္ကန္တာ = အဝိပက္ကန္တာ (က)	၁၆၉
အသယံဝသေ = အသယံဝသီ (သီ၊ ဣ)	၂၁၀
အသုတ္တ = အသုဟိတ္တ (သျှာ)	၂၁၆

နာနာပါဌာ

၂၉၁

နာနာပါဌာ

ပိဋက

[အ]

အာဂစ္ဆိ = အာဂဉ္ဇိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၀၉
အာဂုံ = အာဂူ (သျှ) အာဂု (သီ၊ ဣ)	၂၀၆
အာနန္ဒေ = သာနန္ဒရေ (က)	၁၀၃
အာဝသိနေတ္ထ = အဝသီနေတ္ထ (ဣ)	၂၁၉
အာသဘိ ဝါစာ = အာသဘိဝါစာ (သျှ၊ ကံ)	၆၉

[ဣ]

ဣတ္ထိတ္တံ = ဣတ္ထိမိတ္တံ (သျှ)	၂၁၆
ဣပ္ပိပဟုတာယ = ဣပ္ပိဗဟုလိကတာယ (သျှ၊ ကံ)	၁၇၂
ဣပ္ပိဝိသဝိတာယ = ဣပ္ပိဝိသေဝိတာယ (သျှ၊ ကံ)	၁၇၂

[ဥ]

ဥစ္ဆေဒ္ဓါမိ = ဥစ္ဆေဒ္ဓာမိ (သျှ၊ ဣ) ဥစ္ဆိဒ္ဓာမိ (က)	၆၁
ဥဗ္ဗာဟေတွာ = ဥဗ္ဗာရောပေတွာ (က-သီ၊ က)	၂၇၅
ဥဇုကံ အကံသု = ဥဇုကမကံသု (သီ၊ သျှ၊ ကံ၊ ဣ)	၂၀၃
ဥတ္တရိ = ဥတ္တရိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၂၀
ဥတ္တရေနမုခေါ = ဥတ္တရေနာဘိမုခေါ (သျှ၊ ကံ)	၁၃
ဥတ္တာနိ = ဥတ္တာနိ (က) ဥတ္တာနိ (သီ၊ ဣ)	၈၇
ဥဒကသာလတောပိ = ဥဒကံ သာလတောပိ (သီ၊ သျှ၊ ကံ)	၁၃၅
ဥဒေန = ဥဒေန (သျှ၊ ကံ) ဥဒရေန (က)	၁၂
ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ = ဥပမာယုပိဓေကစ္စေ (သီ၊ သျှ)	
ဥပမာယုပိ ဣဓေကစ္စေ (ဣ)	၂၅၉
ဥပလိမ္ပတိ = ဥပလိပ္ပတိ (သျှ)	၁၅
ဥပသင်္ကမတိ = ဥပသင်္ကမိ (ဣ)	၁၉၃
“ဥပသန္တပဒိသော = ဥပသန္တပတိသော (က)	၁၆၆
ဥပေထ = ဥပဂစ္ဆထ (သျှ)	၈၄
ဥဘယမေတံ = ဥဘယမေတ္ထ (သျှ)	၂၂၇

[ဦ]

ဦဟစ္စ = ဥဟစ္စ (က)	၂၀၃
-------------------	-----

၂၉၂

မဟာဝဂ္ဂပါဠိယာ

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ခ]

ကေတိံသေ ကပ္ပေ = ကေတိံသကပ္ပေါ (သီ) ကေတိံသော	
ကပ္ပေါ (သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)	၂
ကေန္တိကတော = ကေန္တတော (သျှာ) ကေန္တဂတော (ဣ)	၁၆၇
ကေနဂုတိကပ္ပေ = ကေနဂုတိကပ္ပေါ (သီ) ကေနဂုတော ကပ္ပေါ	
(သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)	၂
တေဒဟောသိ “အန္တော ကဿ န ခေါ = တေဒဟောသိ	
“ကိဿ န ခေါ (ဣ)	၂၆၈
ဧတံ = ဧကံ (က)	၈၂
ဧတံ = ဧဝံ (သျှာ၊ ဣ)	၉၉
တေပရမာယေဝ = တေပရမာယေဝ (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)	၂၀၄
ဝေမဟံ တံ = ဝေမ္ပိ မဟန္တံ (သျှာ) ဧဝံ မဟန္တံ (သီ၊ ဣ)	၈၂
ဝေမ္ပိ ခေါ = ဝေမ္ပိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၃၂
ဧဝံ ဝုတ္တေ = အထ ခေါ (က)	၃၂

[ဩ]

ဩပဘောဂ္ဂါ = ဥပဘောဂ္ဂါ (သျှာ၊ ကံ)	၂၆၄
ဩပါဒေသိ = ဥပ္ပါတေသိ (သျှာ၊ ကံ)	၂၆၄
ဩပုနိ = ဩဗုနိ (သျှာ၊ ကံ၊ က)	၂၇၁
ဩရကာ = ဩရိကာ (သီ၊ သျှာ)	၂၅
ဩသရန္တိ = ဩတရန္တိ (သီ၊ ဣ၊ အင်္ဂုတ္တရ)	၁၀၃
ဩသာရိယမာနာနိ = ဩတာရိယမာနာနိ (သီ၊ ဣ၊ အင်္ဂုတ္တရ)	၁၀၃
ဩသာရေတဗ္ဗာနိ = ဩတာရေတဗ္ဗာနိ (သီ၊ ဣ၊ အင်္ဂုတ္တရ)	၁၀၃

[က]

ကကုဓာ = ကကုထာ (သီ၊ ဣ)	၁၀၇
ကဋိဿဟော = ကဋိဿဘော (သီ၊ ဣ)	၇၈
ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ = ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ (သျှာ၊ ကံ)	၄၇
ကရုန္တာ = ကရုန္တ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၀၈
ကရိသံ = ကရိသံ မတ္တလုဂံ (က)	၂၃၄
ကရုဏေဓိမုတ္တော = ကရုဏာဓိမုတ္တော (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)	၁၉၄
ကလိင်္ဂါနိ = ကာလိင်္ဂါနိ (သျှာ၊ ဣ၊ က)	၁၈၉

နာနာပါဌာ

၂၉၃

နာနာပါဌာ

ပိဋက

[က]

ကာလကဉ္စာ မဟာဘိဿာ = ကာလကဉ္စာ မဟာဘိဿာ (သီ၊ ဣ)	၂၀၇
ကာဠိမ္ဗော = ကာလိင်္ဂါ (ဣ) ကာရဠိမ္ဗော (သျှာ)	၇၀
ကိင်္ဂီနာမ = ကိင်္ဂီနာမ (သျှာ၊ ကံ)	၇
ကိင်္ဂီဏိကဇာလေဟိ = ကိင်္ဂီဏိကဇာလေဟိ (သျှာ၊ က)	၁၄၉
ကိန္နိသဏ္ဍာ = ကိန္နိသဏ္ဍာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၀၆
ကိမင်္ဂ = ကိမင်္ဂ (သီ)	၂၅
ကိဠိ = ကိဠိတံ (က) ကိဠိကံ (သီ၊ ဣ)	၁၅၉
ကုတ္တုဇ္ဇော = ကုမုဇော (သျှာ)	၇၀
ကုမာရဝဏ္ဏီ = ကုမာရဝဏ္ဏော (သျှာ၊ ကံ၊ က)	၁၇၀
ကုလဝဏ္ဏိကဇာတာ = ကုလဝဏ္ဏိကဇာတာ (သီ၊ ဣ)	
ကုဏဝဏ္ဏိကဇာတာ (သျှာ၊ ကံ)	၄၇
ကုရုတု = ကုရုရူ (သျှာ၊ ကံ) ကုရုဋ္ဌရူ (ဣ)	၁၉၅
ကုသလကိရိယာ = ကုသလစရိယာ (သျှာ၊ ကံ)	၂၄
ကေနာဝဇ္ဇာ = ကေနာဝုဇ္ဇာ (သျှာ၊ ကံ)	၁၉၅

[ခ]

ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော = ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော (က)	
စက္ကဝတ္တိ ခဗ္ဗိကော ဓမ္မရာဇာ (မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တ)	၁၃၉
ခမနိယော = ကမနိယော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၄၀

[ဝ]

ဝန္တဗ္ဗဒေဝပုတ္တံ = ဝန္တဗ္ဗပုတ္တံ (သျှာ၊ ကံ)	၂၁၁
ဝရံ ကရောန္တိ = ဝရကရောန္တိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၆၃
ဝါမပဋ္ဌံ = ဝါမပဋ္ဌံ (သျှာ) ဝါမပတ္တံ (သီ)	၂၇၇
ဝါဇ္ဇေဟိ ဝါပ။ သိင်္ဂါလေဟိ ဝါ = ဝါဇ္ဇေဟိ ဝါပ။ သိင်္ဂါလေဟိ ဝါ (သျှာ၊ ဣ)	၂၃၅
ဝိလာနာ ဝုဠိတော (ဝိလာနဘာဝတော ဝုဠာယ ဝုဠိတော၊	
ဘာဝပ္ပဓာနော ဟိ အယံ နိဗ္ဗေသော အံ ၂-၂၆၃-ဝိဇ္ဇေ	
နကုလပိတုသုတ္တဒီကာ) = ဝိလာနဝုဠိတော (သဒ္ဓနီတိ)	၈၄
ဝိဟိဘူတော = ဝိဟိဘူတော (သီ၊ ဣ)	၁၅၉
ဝုဏဘာရိကုပမော = ဝုဏဟာရိကုပမော (သီ၊ ဣ)	၂၇၅

နာနာပါဠာ

ပိဋက

[•]

စက္ကဝတ္ထိ = စက္ကဝတ္ထိ (သျှာ၊ က)	၁၁၇
စက္ခု = စက္ခုမာ (သျှာ၊ ကံ၊ က)	၁၁၅
စတုဋ္ဌိသံ = စတုဋ္ဌိသံ (သျှာ၊ ကံ)	၁၁
စတုတ္ထိယာ = စတုတ္ထာယ (သျှာ)	၁၄၆
စာတုမဟာပထေ = စာတုမဟာပထေ (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)	၁၁၇
စာတုမဟာရာဇိကပရိသာ = စာတုမဟာရာဇိက- ပရိသာ (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)	၉၁
စာပါလံ စေတိယံ = ပါလံ စေတိယံ (သျှာ)	၈၆
စိတန္တရံသော = ပိတန္တရံသော (သျှာ၊ ကံ)	၁၅
စုဏ္ဏကံ = ဝဏ္ဏကံ (သီ၊ ဣ)	၁၁၇
စေတိဝံသေသု = စေတိယဝံသေသု (က)	၁၆၂
စေတောပရိယဉာဏံ = စေတောပရိညာယဉာဏံ (သျှာ၊ ကံ)	
စေတသာ စေတောပရိယာယဉာဏံ (က)	၇၀

[•]

ဆိန္ဒုပါတံ ပပတန္တိ = ဆိန္ဒု ပါဒံ ပိယ ပပတန္တိ (သျှာ၊ ကံ)	၁၁၅
---	-----

[•]

ဇနေတ္ထိ = ဇနေတ္ထိ (သျှာ၊ ကံ)	၆
ဇနေ သုတံ = ဇနေသုတ (က-သီ)	၂၂၉
ဇနေသဘော = ဇနောသဘော (သျှာ)	၂၀၇
ဇလတိသု = ဇလတဿု (သျှာ) ဇလိတဿု (သီ၊ ဣ)	၂၁၂
ဇာတိဇရာမရဏံ ဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ = ဇာတိဇရာမရဏ ဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ) ဥပရိပဏ္ဏာသကေ ဥဋ္ဌေသဝိဘဏံပိ။	
ဇိဂိသာနော = ဇိဂိသာနော (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)	၅၄
ဇိတမှ = ဇိတမှာ (ဗဟူသု)	၂၁၃
ဇိယတိ စ မိယတိ စ = ဇိယုတိ စ မိယုတိ စ (က)	၈၂
ဇိယေထ = ဇိယေထ (က)	၂၆
ဇုတိမန္တော = ဇုတိမန္တော (သီ၊ ဣ)	၅၄
	၂၀၅

နာနာပါဌာ

၂၉၅

နာနာပါဌာ

ပိဋက

[ဈ]

ဈာယတိသု = ဈာယတဿု (သျှာ) ပဇ္ဇာယိတဿု (သီ၊ ဣ)

၂၁၂

[စ]

တကြာဿ = တကြဿ (သျှာ၊ ကံ)

၁၁

တဒန္တရံ = တဒနန္တရံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ၊ က)

၂၁၂

တာ ပူဇိတာ ပူဇယန္တိ = ပူဇိတာ ပူဇယန္တိ နံ (က)

၇၅

တိဏ္ဍာ = နိတိဏ္ဍာ၊ န တိဏ္ဍာ (က)

၇၆

တေ = သေ (သီ၊ ဣ) ဥပရိပဏ္ဍာသကေ သုနက္ခတ္တသုတ္တေပိ၊

သဋ္ဌာယတနသိယုတ္တေ လောကကာမဂုဏဝဂ္ဂေပိ။

၂၂၂

တွမေဝ အသိ = တုဝမေဝသိ (ဣ)

၂၂၉

[စ]

ဒဗ္ဗလ္လမာနာ = ဒဗ္ဗဠမာနာ (က)

၂၀၆

ဒဿထ = ဒဇ္ဇေယျာထ (ဝိ-မဟာဝဂ္ဂ)

၈၂

ဒဿာမ = ကဿာမ (သီ၊ ဣ)

၂၂၉

ဒဿာဝိနော = ဒဿာဝိနော (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ က)

၃၃

ဒါယပါလံ = မိဂဒါယပါလံ (သျှာ)

၃၄

ဒိဗ္ဗပရိသာ = ဒိဗ္ဗာ ပရိသာ (သီ၊ ဣ)

၁၆၈

ဒီနမနာ = နိန္ဒမနာ (သျှာ) ဒီနမာနာ (သီ၊ ဣ)

၁၆၄

ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ = ဒုက္ခနိရောဓော အရိယသစ္စံ (သျှာ) “ဒုက္ခ-

နိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ” နိပစ္စိမဝစနေန သမေတိ။ ၇၇-၂၄၇

ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ = ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စံ (သျှာ) “ဒုက္ခ-

နိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ” နိပစ္စိမဝစနေန သမေတိ။ ၇၇-၂၄၆

ဒုဗ္ဗိက္ခော = ဒုဒိက္ခော (ဣ)

၁၅၀

ဒုဝိညာပယေ = ဒုဝိညာပယေ ဘဗ္ဗေ အဘဗ္ဗေ (သျှာ၊ ကံ)

၃၃

ဒုဟသန္တာနာနိ = ဒုက္ခလသန္တာနာနိ (ဣ) ဒုက္ခလသန္တာနာနိ (သံ ၂-၁၁၈)

၁၅၃

ဒေဝတာနံ = ဒေဝါနံ (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)

၂၀၃

ဒေဝဒုန္နုဘိယော = ဒေဝဒုဗြဘိယော (က)

၈၉

ဒေဝါနမိန္ဒ = ဒေဝါနမိန္ဒော (သီ၊ ဣ)

၂၂၆

ဒေသဿု = ဒေသေတု (သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)

၃၃

ဒွါရာ = ဒွါရာတိ (သျှာ၊ က)

၁၇၆

၂၉၆

မဟာဝဂ္ဂပါဠိယာ

နာနာပါဌာ

ပိဋက

[•]

ဓမ္မေန = ဓမ္မေန သမေန (သျှာ၊ ကံ)

၁၆

စောရကာနိ = ထေရကာနိ (သီ၊ ဣ) စောရကာနိ (သျှာ)

၂၀၀

[န]

“န ခေါ မေတံ = န ခေါ ပနေတံ (သျှာ၊ ကံ)

၂၅

န ဒဿာမီတိ = နေဝ ဒဇ္ဇာဟံ တံ ဘတ္တန္တိ (ဝိ-မဟာဝဂ္ဂ)

၈၂

နမတိ = နမိ (သျှာ၊ ကံ၊ က)

၃၁

န သမဏော = သမဏော (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)

၄၂

နန္ဒိရာဂသဟဂတာ = နန္ဒိရာဂသဟဂတာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၂၄၆

နာတိကာ = နာဒိကာ (သျှာ၊ ဣ)

၇၇

နာတိကေ = နာဒိကေ (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)

၁၆၂

နိဗ္ဗာနေ = နေက္ခမ္မေ (သျှာ၊ ကံ)

၃၆

နိမုဇ္ဈိတုကာမတာ = နိမုဇ္ဈိတုကာမတာ (သျှာ၊ က)

၂၅၉

နိယျာဒေဟိ”တိ = နိယျာတေဟိတိ (သီ၊ ဣ)

၂၆၄

နိလ္လောကေမ = ဝိလောကေမ (သျှာ)

၂၆၅

နိသိန္နာ ဟောန္တိ = နိသိန္နာ ဟောတိ (သီ) သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ
သန္နိပတိတာ (က)

၁၆၈

နိဟန္တာ = နိဒဟန္တာ (သျှာ၊ ကံ)

၃၂

နေမိသဗ္ဗေန = စက္ကနေမိသဗ္ဗေန (သျှာ)

၂၁၆

[•]

ပစ္စာနသိဋ္ဌဝစနာပိ တံ (တန္တိ နိပါတမတ္တမေဝ-ဋ္ဌ) = ပစ္စာ-
နသိဋ္ဌဝစနာ နာမိဒံ (က)

၁၆၉

ပစ္စာသီသတိ = ပစ္စာသိသတိ (သီ၊ သျှာ)

၈၅

ပစ္စေကပလ္လင်္ကေသု ပလ္လင်္ကေန = ပစ္စေကပလ္လင်္ကေန (က)

၁၇၁

ပစ္စေကံ ဂါထံ = ပစ္စေကဂါထံ (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)

ပစ္စေကဂါထာ (က-သီ)

၂၀၃

ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ = ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာပိ (က)

၂၄၃

ပစ္ဆိမာဘိမုခေါ = ပစ္ဆိမာဘိမုခေါ (က)

၁၆၈

ပဉ္စဝေယျာကရဏံ = ပဉ္စဝေယျာကရဏံ (သျှာ၊ က)

၁၆၃

ပဋိကစ္ဆေဝ = ပဋိဂဇ္ဇေဝ (သီ၊ ဣ)

၉၉

နာနာပါဌာ

၂၉၇

နာနာပါဌာ

၈၆၈

[၈]

ပဋိဝဇ္ဇေသိ = ပရိဝတ္တေသိ (ဝိ-မဟာဝဂ္ဂ)	၈၂
ပဋ္ဌပေသိ = အဋ္ဌပေသိ (သီ၊ ဣ)	၁၀၉
ပတ္တိကာဝ = ပဒိကာဝ (သျှာ)	၃၅
ပမုခေ = သမုခေ (က)	၁၁၂
ပယာပေသိ = ပါယာပေသိ (သီ၊ ဣ)	၂၇၂
ပယိရူပါသိယ = ပယိရူပါသယိ (သျှာ၊ က)	၂၂၉
ပရမတ္ထော စ = ပရမတ္ထော စ (က)	၂၀၉
ပရာဇေယိသု = ပရာဇိသု (သီ၊ ဣ)	၂၂၇
ပရိမသတိ = ပရာမသတိ (က)	၁၅
ပရာယဏာ = ပရာယနာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ၊ က)	၇၀
ပဝတ္တိ = ပဝတ္တတိ (သျှာ၊ ကံ၊ က)	၁၄၁
ပဝုဋ္ဌဇာတိမဒိလံ = ပဝုတ္တဇာတိ အဒိလံ (သီ၊ ဣ)	၂၀၉
ပသာသတိ = တပ္ပသာသတိ (သျှာ)	၂၀၆
ပါဇေဟိ = ပါဇေဟိ (အဋ္ဌကထာယံ သံဝဏ္ဏိတပါဌန္တရံ)	၁၉၅
ပါဒါဝိ = ပါဒါသိ (က)	၂၀၁
ပါမောဇ္ဇံ = ပါမုဇ္ဇံ (ဣ၊ က)	၁၇၃
ပိပ္ပလိဝနိယာ = ပိပ္ပလိဝနိယာ (သျှာ)	၁၃၇
ပုဋ္ဌိတွာ = ပမဇ္ဇိတွာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ) ပုဋ္ဌိတွာ (က)	၁၅၀
ပုတောဋ္ဌိ = မုတောဋ္ဌိ (သျှာ) မုတောလိ (ဣ)	၂၃၄
ပုရတ္တာဘိမုခေါ = ပုရတ္တိမာဘိမုခေါ (က)	၇၂
ပုရိသတ္ထံ = ပုရိသစိတ္တံ (သျှာ)	၂၁၆
ပေါနောန္တရိကာ = ပေါနောဘရိကာ (သီ၊ ဣ)	၂၄၆

[၈]

ဗာသု = ဗာသု (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၆၅
ဗာသု = ဗာသုကံ (သျှာ၊ ကံ)	၁၆၄

၂၉၈

မဟာဝဂ္ဂပါဠိယာ

နာနာပါဠာ

[ဗ]

ပိဋက

ဗလိဗဒ္ဓါ = ဗလိဝဒ္ဓါ (သီ၊ ဣ)	၁၀၉
ဗလိသေနံ = ဗလိသေနံ (သျှာ)	၂၀၇
ဗဟလာဝလေပနံ = ဗဟလဝိလေပနံ (သျှာ၊ က)	၂၆၅
ဗိဇယမာနော = ဝိဇယမာနော (သီ) ဝိဇယမာနော (သျှာ)	၆၂
ဗုလယော = ထူလယော (သျှာ)	၁၃၆
“ဗျဂါ = ဗျဂ္ဂါ (သီ၊ က)	၅၇
ဗြဟ္မစာရယော = ဗြဟ္မစာရိနော (သျှာ)	၇၅
ဗြာဟ္မဏာနံ = ဗြဟ္မာနံ (သီ၊ ဣ၊ က)	၁၉၉

[ဘ]

ဘဂဝတော သုတွာ = ဘဂဝတော ဝစနံ သုတွာ (သျှာ၊ ကံ)	၂
ဘဏ္ဍဂါမော = ဘဏ္ဍဂါမော (က)	၁၀၁
ဘန္တေ အာယသ္မာ။ ပ။ ကရောတိတိ = ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ။ ပ။ ကရောန္တိတိ (သျှာ၊ ကံ၊ က) ၁၁၅-ပိဋေ ဝစနေန သံသန္တိတဗ္ဗံ။	၁၃၀
“ဘဒ္ဒန္တ”တိ = ဘဒ္ဒန္တတိ (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)	၂၃၁
ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ = ဘဒ္ဒိ ယာနံ (သျှာ၊ ကံ) ဘဒ္ဒံ ယာနံ (ဣ)	၁၈
ဘူဇတိ စ = ဘူဇတိ စ (သီ၊ ဣ) ဘူဇဂီ (သျှာ)	၂၁၅
ဘောဂ္ဂံ = ဘဂ္ဂံ (သျှာ၊ ကံ)	၁၈

[ဗ]

မဇ္ဈသုရသေနေသု = မဇ္ဈသုရသေနေသု (သျှာ)	
မဇ္ဈသုရသေနေသု (သီ၊ ဣ)	၁၆၂
မဇ္ဈိဋ္ဌကာနိ = မဇ္ဈေဋ္ဌကာနိ (သျှာ)	၂၆၂
မန္တာယံ = မန္တာယ (ဗဟူသု) ကရဏတ္ထေ ဝါ ဘုမ္မန္တိ သံဝဏ္ဏနာယ သံသန္တိတဗ္ဗံ။	၁၉၇
မရသာကဉ္စ = မရပါကဉ္စ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၉၃
မနသိကရောတိတိ = မနသိ ကရောန္တိတိ (သျှာ၊ က) တ္ထေ ဘဂဝါတိကတ္တာ အပေက္ခိတဗ္ဗော။	၁၁၅

နာနာပါဌာ

၂၉၉

နာနာပါဌာ

[ဗ]

ပိဋက

မဟာဇနကာယော = မဟာဇနကာယာ (သျှာ၊ ကံ)

၂၅

မဟေသယံ = မာဟိဿတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၁၀၉

မာတုသပတ္တိ = မာတုသပတိ (သျှာ)

၂၆၄

မာနုသိဝဏ္ဏံ = မနုသိဝဏ္ဏံ (သျှာ၊ ကံ)

၁၄၃

မိယေထ = မိယေထ (က)

၅၄

မုဒ္ဒါဝသိတ္တေ ရဇ္ဇေ = မုဒ္ဒါဝသိတ္တေ ရဇ္ဇေန (သျှာ)

၁၉၀

[ဃ]

ယသသိနေ = ယသသိနော (သျှာ)

၁၆၈

ယေ တေ မယာ = ယေ ဝေါ မယာ (သီ၊ ဣ)

၁၀၀

ယေသ္မာဟံ = ယေသာဟံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၂၂၆

ယံ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ။ ပ။ စုတိ = (အဋ္ဌကထာ
ဩလောကေတဗ္ဗာ)

၂၄၄

[ခ]

ရတ္တိန္ဒြိဝေါ = ရတ္တိဒိဝေါ (က)

၂၆၁

ရထိကာယ ရထိကံ = ရထိယာယ ရထိယံ (ဗဟုသု)

၂၅၇

ရူပိ = ရူပိ (က) ရူပိပရိတ္တတ္တာနုဒ္ဓိ = ဣစ္စာဒိနာ ကေသမာသ-

ပဒတ္တော ယုတ္တော ဝိယ ဒိဿတိ၊ အဋ္ဌကထာယ ပန န သမေတိ။ ၅၄-၅၅

[လ]

လောဟိတင်္ဂမယော = လောဟိတင်္ဂမယော (က)

လောဟိတကမယော (ဗျာကရဏေသု)

၁၄၀

လောဟိတက္ခံ = လောဟိတက္ခိ (သျှာ)

၂၇၂

[ဝ]

ဝဝတ္တိတွာန = ဝဝက္ခိတွာန (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဣ) အဝေက္ခိတွာန (ဋီကာ)

၂၀၅

ဝဿဝတိ နာမ = ယသဝတိ နာမ (သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)

၆

ဝဿိကေ ပါသာဒေ စတ္တာရော မာသေ = ဝဿိကေ ပါသာဒေ

ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ (သီ၊ ဣ)

၁၈

ဝဿဝုဋ္ဌာ = ဝဿဝုတ္တော (သီ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)

၁၁၆

၃၀၀

မဟာဝဂ္ဂပါဠိယာ

နာနာပါဌာ

ပိဋက

[ဝ]

ဝါယာမသဟဂတော = ဝါယောသဟဂတော (သျှာ)	၂၆၉
ဝါရဏာ = ဝါရဏာ (သျှာ)	၂၀၇
ဝါဝဋ္ဋော = ဗျာဝဋ္ဋော (သီ၊ ဣ)	၂၀၀
ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု = ဝိဇ္ဇုတာသု (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၀၉
ဝိညှပသတ္တာနိ = ဝိညှပသတ္တာနိ (သီ)	၆၀
ဝိဇ္ဇုစ = ဝိဇ္ဇုစ (သျှာ)	၂၀၆
ဝိဇ္ဇေဏှာ = ဝေဇ္ဇေဏှာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၀၆
ဝိပ္ပသန္တမနာဝိလာ = ဝိပ္ပသန္တာ မနာဝိလာ (ဣ၊ က)	၂၀၄
ဝိပါကော"တိ = ဝိပါကော"တိ။ ပဌမဘာဏဝါရံ (သျှာ)	၂၆၉
ဝိဘဇိ"သု = ဝိဘဇေသုံ (က)	၂၇၂
ဝိရေစမာနော = ဝိရိစ္ဆမာနော (သီ၊ သျှာ၊ က)	၁၀၆
ဝိရုဋ်" = ဝိရုဋ်" (မောဂ္ဂလ္လာနော)	၂၇၉
ဝိဝဋ္ဋန္တဒေါ = ဝိဝဋ္ဋန္တဒေါ (သီ၊ ဣ)	၁၄
ဝိဿကမ္ပံ = ဝိသုကမ္ပံ (က)	၁၄၇
ဝိဟဿတိ = ဝိဟရိဿတိ (သျှာ၊ ကံ) ဝိဟေဿတိ (သီ)	၁၀၁
ဝုတ္တဝစနာပိ တံ (တန္တိ နိပါတမတ္ထမေဝံ-ဌ) = ဝုတ္တဝစနာ နာမိဒံ (က)	၁၆၉
ဝုဇ္ဈေါ = ဗုဇ္ဈေါ (သျှာ၊ က)	၂၅၃
ဝေဠုမိဿကေန = ဝေဠုမိဿကေန (သျှာ) ဝေဃမိဿကေန (ဣ) ဝေဓမိဿကေန၊ ဝေခမိဿကေန (က)	၀၅
ဝေဏှာဒေဝါ သဟလီ စ = ဝေဏှူ စ ဒေဝါ သဟလီ စ (သီ၊ ဣ)	၂၀၀
ဝေရမဏီ = ဝေရမဏီ (က)	၂၅၀
ဝေလာသိကာပိ = ဝေလာဝိကာပိ (သျှာ) ကေဠာယိကာပိ (သီ)	၂၆၆
ဝေဟယသာ = ဝေဟသယာ (သီ၊ ဣ)	၂၀၇
ဝေဠုဝဂါမကော = ဗေဠုဝဂါမကော (သီ၊ ဣ)	၀၄

[သ]

သဇ္ဈန္တေ = သိန္တေ (သျှာ)	၂၀၉
သကဋသတ္တဿ = သကဋသတဿ (က)	၁၀၀
သကိဒေဝ (သကိ + ဒေဝ = သကိဒေဝ-ရ) = သကိ"ဒေဝ (က)	၁၆၂

နာနာပါဌာ

၃၀၁

နာနာပါဌာ

[သ]

ပိဋက

သ ကိ° = ကိ° (သီ၊ ဣ)	
သဇ္ဈဘာရံ = သဇ္ဈဘာရံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၈၅
သဇ္ဈံ = သဇ္ဈံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၇၀
သတ္တမ္ပံ = သတ္တမ္ပကံ (ဣ)	၂၇၀
သန္တိတ္ထ = သန္တိတိ (သျှ၊ ကံ)	၈၆
သဒ္ဓါတဗ္ဗံ = သဒ္ဓါတဗ္ဗံ (ဣ၊ က)	၁၀၇
သန္တာဂါရေ = သန္တာဂါရေ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၇၄
သန္တုကလာပံ = အာသန္တုကလာပံ (သျှ၊)	၁၂၂
သန္တာနိ ဂုဏာနိ = သန္တာနဂုဏာနိ (သီ၊ ဣ) သန္တာနိ ဂုဏာနိ (သျှ၊)	၂၇၂
သမ္မာယန္တိ = သမ္မောန္တိ (သျှ၊)	၂၁၀
သမ္မုသိတုံ = သုပိတုံ (ဣ၊ က)	၂၂၉
“သဗ္ဗသန္တရိသန္တတံ = သဗ္ဗသန္တရိ° သန္တတံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ၊ က)	၂၀၁
သဗ္ဗသန္တရိ° = သဗ္ဗသန္တရိတံ သန္တတံ (သျှ၊)	၇၂
သဗ္ဗသန္တရိ° သန္တတံ (က)	
သဗ္ဗံ စေတသာ = သဗ္ဗစေတသာ (ဣ)	၇၂
သမစရိယာ = သမ္မစရိယာ (က)	၁၆၅
သမ္ပတိ = ဝသတိ (သီ၊ ဣ)	၂၄
သမဝိပါကာ = သမသမဝိပါကာ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၇၀
သမသမဗလော = သမာ သမဗလော (က)	၁၁၂
သမုပဗျူဠော = သမုပဗျူဠော (သီ၊ ဣ)	၁၁၂
သရီရံ = သရီရေ (သျှ၊ က)	၂၂၇
သရောပိဿ = သိရောပိဿ (သျှ၊ ကံ)	၁၁၇
သရိသပါနံ ဝါ သရိသပတ္တာယ = သိရိ°သပါနံ သိရိ°သပတ္တာယ (သီ၊ သျှ၊)	၂၀
သလောမဟံသော = လောမဟံသော (သျှ၊)	၄၀
သသီသကံ = သသီသကော (သျှ၊)	၈၉
သဟဿေဝ = သဟဿဿေဝ (သီ၊ ဣ၊ က) သဟဿဿေဝ (ဋီကာယံ ပါဌန္တရံ) သဟဿသဟဿေဝ (ဥဒါနဋ္ဌကထာ)	၂၅၉
	၇၄

နာနာပါဌာ

ဝိဇ္ဇာ

[သ]

သဟိန္ဒကာ = သဗ္ဗန္ဒကာ (သိ)	၁၆၈
သာရတ္ထေ သဋ္ဌေ အနယုဉ္ဇေ = သဒ္ဓတ္ထေ အနယုဉ္ဇေ (သိ၊ သျှာ)	
သဒ္ဓတ္ထံ အနယုဉ္ဇေ (ဣ) သာရတ္ထေ အနယုဉ္ဇေ (က)	၁၁၇
သာရန္တဒေ = သာနန္တရေ (က)	၆၄
သိသပါဝနေ = သိသပါဝနေ (သျှာ၊ ကံ)	၂၅၃
သိသပါဝနံ”န္တိ = ဧတ္ထ ပန သဗ္ဗတ္ထပိ ဝေမေဝ ဒိဿတိ၊ နတ္ထိ “တေနပသင်္ကမန္တိ”တိ ပါဌန္တရံ။	၂၅၄
သီတိ ကရိဿတိတိ = သီတံ ကရိဿတိတိ (သိ၊ ဣ၊ က)	၁၀၇
သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ = သုကဋ္ဌဒုက္ကဋ္ဌာနံ (သိ၊ ဣ)	၂၅၃
သုကုသလေဟိ = ကုသလေဟိ (သိ၊ သျှာ၊ ကံ၊ ဣ)	၁၅၀
သုခေါ ဘဝေထ = သုခေါ ဘဝေယျာထ (က) သုခံ ဘဝေယျာထ (သျှာ) သုခမေဓေယျာထ (သိ၊ ဣ)	၁၈၈
သုဒ္ဓေါ ဝိသဒေါ = သုဒ္ဓေါ ဝိသုဒ္ဓေါ (သျှာ၊ ကံ)	၁၂
သုနိဝေဿကာရာ = သုနိဝေဿကာရာ (သျှာ၊ က)	၇၄
သုပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ = သုပဋ္ဌိတစိတ္တာ (သိ၊ ဣ၊ က)	၇၁
သုပ္ပတိတော = သုပ္ပတိတော (သျှာ၊ ကံ)	၆
သုပ္ပဋိတံ ဥပ္ပဇ္ဇေတာ”တိ = သုပ္ပဋိတံ ဥပ္ပဇ္ဇေတာတိ (က)	၂၅၉
သုဝဏ္ဏဘိင်္ဂာရံ = ဘိင်္ဂာရံ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ၊ ဓက္ကဝတ္ထိသုတ္တေဝိ)	၁၄၁
သုကရဘတ္တံ = သုကရာနံ ဘက္ခော (သျှာ)	၂၇၅
သုရိယဝစ္ဆသာ = သုရိယဝစ္ဆသာ (သိ၊ ဣ)	၂၀၇
သုရိယဿူပနိသာ = သုရိယဿူပနိသာ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၀၈
သေတောဒကာ = သေတကာ (သိ၊ မ-ပါသရာသိသုတ္တေဝိ)	၁၀၇
သေမာနံ = သယမာနံ (သျှာ၊ ကံ၊ က)	၂၀
သောကာဝတိတ္ထံ = သောကာဝကိတ္ထံ (သျှာ)	၃၃
သောဿတိ”တိ = သုဏိဿတိ (သျှာ၊ ကံ)	၁၁၀

[ဓ]

ဟရိသု = အာဟရိသု (သျှာ၊ က)	၁၃၇
ဟတစ္စိကံဝိယ = ဝိတစ္စိကံဝိယ (သိ၊ ဣ)	၁၁၁